

Līvānu novada attīstības programma 2026.–2032. gadam

Pašreizējās situācijas analīze

Gala redakcija

IEVADS	6
LIETOTIE SAĪSINĀJUMI	8
LĪVĀNU NOVADA VIZĪTKARTE	9
1. DEMOGRĀFIJA.....	11
Iedzīvotāju skaits un blīvums.....	11
Iedzīvotāju dzimuma un vecuma struktūra, demogrāfiskā slodze.....	15
Iedzīvotāji sadalījumā pēc tautības un valstiskās piederības	18
1.1. Kopsavilkums par demogrāfijas situāciju Līvānu novadā	19
1.2. Izaicinājumi un nākotnes attīstības perspektīvas	19
2. IZGLĪTĪBA.....	21
Vispārējās izglītības iestādes	21
Pirmsskolas izglītība	22
Pamatizglītība un vidējā izglītība	23
Izglītības kvalitāte	24
Interese izglītības piedāvājums.....	26
Profesionālās ievirzes izglītība	27
Profesionālā un augstākā izglītība	28
Pieaugušo izglītība.....	29
Aptaujas rezultāti.....	29
2.1. Kopsavilkums par izglītības nozari Līvānu novadā	31
2.2. Izaicinājumi un nākotnes attīstības perspektīvas	31
3. KULTŪRA	34
Kultūras, tūrisma un sporta pārvalde.....	34
Ekspozīcijas.....	37
Iedzīvotāju līdzdalība amatiermākslas kolektīvos	38
Kultūrvietas	41
Kultūras pieminekļi	41
Kultūras pasākumi un to apmeklējums	42
Aptaujas rezultāti.....	43
3.1. Kopsavilkums par kultūras nozari Līvānu novadā	44
3.2. Izaicinājumi un nākotnes attīstības perspektīvas	44
4. VESELĪBAS APRŪPE UN VESELĪBAS VEICINĀŠANA.....	46

Primārā veselības aprūpe	46
Veselības un sociālās aprūpes nodrošinājums	46
Stacionārie pakalpojumi.....	47
Aptaujas rezultāti.....	49
4.1. Kopsavilkums par veselības aprūpes jomu Līvānu novadā.....	49
4.2. Izaicinājumi un nākotnes attīstības perspektīvas	50
5. SPORTS.....	52
Sporta institucionālais ietvars	52
Sporta klubi un biedrības	52
Sporta infrastruktūra	53
Līvānu bērnu un jaunatnes sporta skola	54
Sasniegumi un sadarbība.....	55
Aptaujas rezultāti	55
5.1. Kopsavilkums par sporta nozari Līvānu novadā.....	55
5.2. Izaicinājumi un nākotnes attīstības perspektīvas	56
6. SOCIĀLĀ AIZSARDZĪBA	57
Sociālā palīdzība un pabalsti.....	57
Sociālie pakalpojumi.....	59
Aptaujas rezultāti	61
6.1. Kopsavilkums par sociālās aizsardzības jomu Līvānu novadā	61
6.2. Izaicinājumi un nākotnes attīstības perspektīvas	62
7. JAUNATNES POLITIKA	63
Institucionālais ietvars sadarbībā ar jaunatni.....	63
Multifunkcionālais jauniešu iniciatīvu centrs “Kvartāls”	64
Lietderīga brīvā laika pavadīšanas iespējas	64
Jauniešu iekļaušanas pasākumi	65
Aptaujas rezultāti	66
7.1. Kopsavilkums par jaunatnes politikas jomu Līvānu novadā	66
7.2. Izaicinājumi un nākotnes attīstības perspektīvas	67
8. MOBILITĀTE	69
Ceļu un ielu tīkli	69
Tilti.....	70

Dzelzceļš	71
Sabiedriskais transports	71
Mikromobilitātes infrastruktūra	72
Aptaujas rezultāti	74
8.1. Kopsavilkums par mobilitātes situāciju Līvānu novadā	75
8.2. Izaicinājumi un nākotnes attīstības perspektīvas	76
9. SABIEDRISKĀ KĀRTĪBA UN DROŠĪBA	77
Civilā aizsardzība	78
Ceļu satiksmes drošība	78
Ugunsdzēsība un glābšanas darbi	79
Klaidošie dzīvnieki	79
Aptaujas rezultāti	80
9.1. Kopsavilkums par sabiedrisko kārtību un drošību Līvānu novadā	81
9.2. Izaicinājumi un nākotnes attīstības perspektīvas	81
10. EKONOMIKA UN UZŅĒMĒJDARBĪBAS ATTĪSTĪBA	83
Uzņēmējdarbības vides raksturojums	83
Atbalsta instrumenti	87
Tūrisms	87
Nodarbinātība	89
Bezdarbs	91
Aptaujas rezultāti	93
10.1. Kopsavilkums par ekonomiku un uzņēmējdarbību Līvānu novadā	94
10.2. Izaicinājumi un nākotnes attīstības perspektīvas	94
11. VIDE UN DABAS AIZSARDZĪBA	96
Teritorijas un zemes dziļu resursi	96
Virszemes ūdeņi	99
Purvi	100
Ūdens resursu izmantošana un apsaimniekošana	101
Dabas vērtības	102
Klimata pārmaiņas un vides aizsardzības pārvaldība	104
Atkritumu apsaimniekošana	106
Riska objekti un zonas	108
Aptaujas rezultāti	110

11.1. Kopsavilkums par vides aizsardzību un dabas resursiem Līvānu novadā	110
11.2. Izaicinājumi un nākotnes attīstības perspektīvas	111
12. INFRASTRUKTŪRA	113
Ūdensapgāde.....	113
Notekūdeņu savākšana un apsaimniekošana.....	114
Meliorācijas sistēmas	114
Kapsētu teritorijas.....	114
Pašvaldības nekustamais īpašums	115
12.1. Kopsavilkums par vides infrastruktūru Līvānu novadā.....	117
12.2. Izaicinājumi un nākotnes attīstības perspektīvas	117
13. PĀRVALDĪBA UN DIGITALIZĀCIJA.....	119
Līvānu novada dome.....	119
Valsts un pašvaldības vienotie klientu apkalpošanas centri.....	119
Pašvaldības budžets	120
Sadarbība ar sabiedrību	121
Aptaujas rezultāti.....	122
13.1. Kopsavilkums par pārvaldību Līvānu novadā	123
13.2. Izaicinājumi un nākotnes attīstības perspektīvas	124
PIELIKUMI.....	126
1. pielikums Īpašais piedāvājums jeb izglītības iestādes specializācija.....	126
2. pielikums Pieaugušo izglītības piedāvājums.....	128
3. pielikums Līvānu Bērnu un jaunatnes sporta skolas īstenotās programmas	129
4. pielikums. Līvānu novada uzņēmumi (apgrozījums 2022. g. pārsniedza EUR 1 milj.)	130
5. pielikums. Smilts atradnes un prognozētie laukumi.....	131
7. pielikums Dolomīta atradnes un prognozētie laukumi.....	134
8. pielikums. Māla atradnes un prognozētie laukumi.....	135
9. pielikums. B kategorijas piesārņojošo darbību atļaujas	136
TABULAS	139
ATTĒLI.....	140

Līvānu novada attīstības programma 2026.–2032. gadam ir vidēja termiņa pašvaldības attīstības plānošanas dokuments. Tās izstrādē ir ņemti vērā likumdošanā noteiktie attīstības plānošanas un reģionālās attīstības principi. Attīstības programma ir savstarpēji saskaņota, ievērojot ilgtermiņa konceptuālo dokumentu “Latvijas izaugsmes modelis: cilvēks pirmajā vietā”.

Pašreizējās situācijas analīzē raksturoti un analizēti būtiskākie novada dati, attīstības tendences, problēmas un nepieciešamie risinājumi teritorijas sociālekonomiskajai izaugsmei. Līvānu novada izaicinājumi un nākotnes attīstības priekšlikumi ir identificēti, uzklusot iedzīvotāju izteikto viedokli un priekšlikumus aptaujās, darba grupās, tādejādi izmantojot *Bottom-up* pieeju¹. To papildina konsultantu priekšlikumi un ieteikumi, nacionālajos un reģionālajos plānošanas dokumentos ieteiktās rīcības un pasākumi. Katras jomas sadaļas noslēgumā ir kopsavilkums, attīstības risinājumi izteikti tabulā kā nākotnes attīstības perspektīvas. Tas ļauj noteikt darbības ar potenciāli augstāko sociālekonomisko un novada iedzīvotājiem nozīmīgāko atdevi.

Programmas izstrādes laikā Līvānu novadā laika periodā no 2024. gada 1. oktobra līdz 15. oktobrim tika veikta iedzīvotāju un uzņēmēju aptauja, kurās noteikts dažādu jomu izvērtējums. Aptaujas datu apkopojums iekļauts attīstības programmas attiecīgo jomu un nozaru sadaļās. Dokumentā iekļauti pašvaldības dati un attēli.

Stratēģiskajā daļā ietvertas vidēja termiņa attīstības prioritātes, rīcības virzieni, uzdevumi un pasākumu un projektu kopums. Stratēģiskajā daļā ir pamatota vidējā termiņa prioritāšu un rīcības virzienu atbilstība dažādu līmeņu attīstības plānošanas dokumentiem, norādīta to savstarpējā sasaiste.

Rīcības un investīciju plāns definēts attiecīgi septiņu un trīs gadu periodam, norādot atbildīgos izpildītājus, īstenošanas periodu, finansējuma apjomu, avotus, kā arī plānotos darbības rezultātus un to rezultatīvos rādītājus.

Īstenošanas uzraudzības kārtība ietver informāciju par uzraudzības ziņojuma sagatavošanas kārtību, periodiskumu. Sadaļas sagatavošana ir veikta saskaņā ar esošās Attīstības programmas īstenošanas un uzraudzības ziņojumiem: <https://www.livani.lv/lv/attistibas-programma-speka-esosa>

Dokumenta “Līvānu novada attīstības programmas 2026. - 2032. gadam” veiksmīgam izstrādes procesam Līvānu novada pašvaldība izveidoja Attīstības programmas izstrādes Vadības grupu šādā sastāvā:

- Līvānu novada pašvaldības domes priekšsēdētājs;
- domes priekšsēdētāja vietnieks;
- izpilddirektors;
- izpilddirektora vietnieks;

---

¹ *Bottom up* pieeja pašvaldības attīstības plānošanā nozīmē attīstības plānu veidošanas procesu, kurā iniciatīvas un idejas tiek veidotas, sākot no vietējā līmeņa iedzīvotājiem, organizācijām un kopienām. Šī pieeja uzsver vietējās sabiedrības vajadzības, intereses un līdzdalību, nodrošinot, ka lēmumu pieņemšanā tiek iesaistīti tie, kurus šie lēmumi tieši ietekmē.

- administrācijas Plānošanas un attīstības nodaļas vadītājs;
- Līvānu novada domes Attīstības plānošanas komisijas locekļi.

Attīstības programmas izstrādes Vadības grupas vadītājs ir Līvānu novada pašvaldības administrācijas Plānošanas un attīstības nodaļas vadītājs.

Līvānu novada pašvaldība izveidoja arī attīstības programmas izstrādes tematiskās darba grupas:

- izglītības darba grupa;
- kultūras, tūrisma un sporta darba grupa;
- labklājības, veselības un drošības darba grupa;
- ekonomiskās attīstības darba grupa;
- vides un infrastruktūras darba grupa.

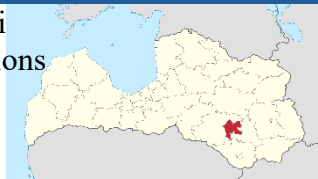
Tematiskajām darba grupām tika iecelti vadītāji un darba grupas locekļi, kas aktīvi piedalījās attīstības programmas izstrādes procesā.

Līvānu novada attīstības programmas izstrādes pakalpojuma nodrošināšanai tika piesaistīti konsultāciju uzņēmumi SIA “Baltkonsults” un SIA “JB Consulting”, kas veica dokumenta izstrādi saskaņā ar Līvānu novada pašvaldības domes 2024. gada 25. aprīļa sēdes protokola Nr. 4 lēmumu Nr.4-18 “DARBA UZDEVUMS Līvānu novada pašvaldības attīstības programmas izstrādei”.

LIETOTIE SAĪSINĀJUMI

AF	Atveseļošanās fonds
cilv./km ²	Cilvēki uz kvadrātkilometru
CSDD	Ceļu satiksmes drošības direkcija
CSP	Centrālās statistikas pārvalde
CSNg	Ceļu satiksmes negadījumi
ES	Eiropas Savienība
ESF	Eiropas Sociālais fonds
ERAF	Eiropas Reģionālās attīstības fonds
ĪADT	Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas
DL	Dabas liegums
LCB	Līvānu Centrālā bibliotēka
LBJSS	Līvānu bērnu un jaunatnes sporta skola
LDC	Lauksaimniecības datu centra
LVGMC	Latvijas Vides ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs
MJIC	Multifunkcionālais jauniešu iniciatīvu centrs
NAI	Notekūdeņu attīrīšanas iekārtas
NEKP	Nacionālais enerģētikas un klimata plāns
NKMP	Nacionālā kultūras mantojuma pārvalde
NMP	Neatliekamā medicīniskā palīdzība
NVO	Nevalstiskā organizācija
PII	Pirmsskolas izglītības iestāde
PF	Pašvaldības finansējums
RTA	Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmija
SIA	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību
SEZ	Speciālā ekonomiskā zona
KM	Kultūras ministrija
VAS	Valsts akciju sabiedrība
VB	Valsts budžets
VPVKAC	Valsts un pašvaldību vienotais klientu apkalpošanas centrs
VSIA	Valsts sabiedrība ar ierobežotu atbildību

LĪVĀNU NOVADA VIZĪTKARTE

Ģeogrāfiskais izvietojums	Latvijas dienvidaustrumi Latgales plānošanas reģions Daugavas labajā krastā
Izveidošanas gads un administratīvās vienības	Izveidots 1999. gada 21. decembrī, apvienojot Līvānu pilsētu, Rožupes un Turku pagastus. Kopš 2009. gada 1. jūlija novads ietver Līvānu pilsētu un piecus pagastus – Rožupes, Turku, Sutru, Rudzātu un Jersikas. Viena no 42 pašvaldībām, kas saglabā savu statusu pēc 2021. gada administratīvi teritoriālās reformas. Līvāni – reģionālās nozīmes attīstības centrs.
Platība	62 180 ha
Novada robežas	Latgales ekonomiskā trijstūra telpa “Daugavpils – Rēzekne – Jēkabpils”. Atslēga Latgales vārtos, pa kuriem tālāk var doties iepazīt Latgali. Ziemeļos un rietumos – Jēkabpils novads. Dienvidos – Augšdaugavas novads. Dienvidos un austrumos – Preiļu novads.
Nozīmīgākie autoceļi un dzelzceļš	Valsts galvenais autoceļš A6 Rīga – Daugavpils – Krāslava – Austrumu robeža (Pāternieki). Garākā Rīgas iela Latvijā – 4,12 km. Valsts stratēģiskās nozīmes dzelzceļa līnija Indra –Daugavpils – Krustpils – Rīga.
Nozīmīgākās dabas teritorijas un vērtības	Daugavas un Dubnas upes. Četras īpaši aizsargājamās dabas teritorijas – dabas liegumi “Dubnas paliene”, “Gaiņu purvs” un “Lielais Pelečāres purvs” un Dabas piemineklis “Jersikas aleja”. Dabas liegums – Lielais Pelēčāres purvs – viens no lielākajiem augstajiem purviem Latvijā.
Iedzīvotāju skaits (CSP, 2024.)	10 215
Iedzīvotāju skaits darbspējas vecumā (CSP, 2024.)	6125
Iedzīvotāju blīvums	Līvāni – 1171 cilv./km² Novads – 17 cilv./km²
Aktīvo uzņēmumu skaits (Lursoft, 2025.)	760 – 11 kooperatīvās sabiedrības – 1 akciju sabiedrība – 318 sabiedrības ar ierobežotu atbildību – 311 zemnieku un zvejnieku saimniecības – 1 ārvalstu komersantu filiāle – 58 individuālie komersanti – 60 individuālie uzņēmumi

Līvānu novada tirgus sektora ekonomiski aktīvo uzņēmumu skaits uz 1000 iedzīvotājiem (CSP. 2023.)	79
Pamatbudžeta ieņēmumi uz vienu Līvānu novada iedzīvotāju ² , EUR	1531
Līvānu novadā radītā pievienotā vērtība, EUR (CSP, 2022.)	122 581 107
Iekšzemes kopprodukts un bruto pievienotā vērtība Līvānu novadā faktiskajās cenās, (EUR tūkst., CSP, 2022.)	174 710
Iekšzemes kopprodukts un bruto pievienotā vērtība uz vienu iedzīvotāju Līvānu novadā (EUR, CSP, 2022.)	16 666
Līvānu zīmols	Līvāni – vēsturiski industriāla pilsēta Baltijas Stikla galvaspilsēta Līvāni – optiskās šķiedras galvaspilsēta Latvijas aprites ekonomikas līderis Līderis inženierijas nozares attīstībā 2024 Līvāni – jauniešu galvaspilsēta 2024

² Līvānu novada pašvaldības publiskais pārskats 2023, <https://www.livani.lv/lv/media/24765/download?attachment>

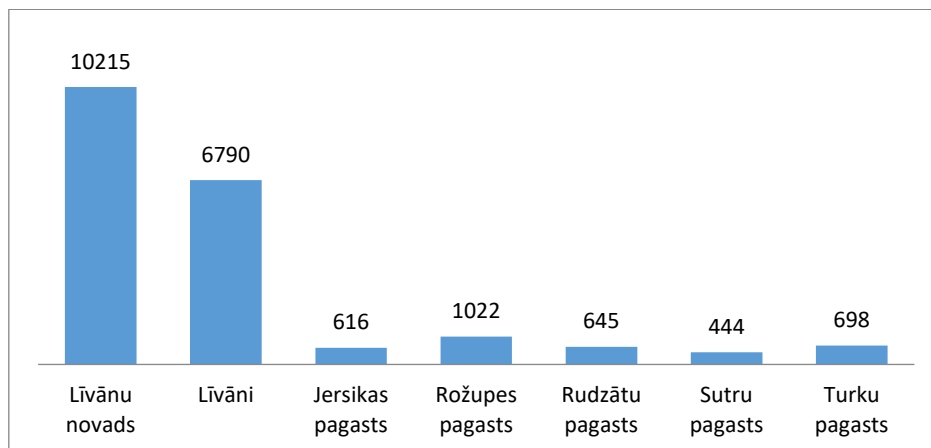
1. DEMOGRĀFIJA

Iedzīvotāju skaits un blīvums

Kopš Latvijas iestāšanās Eiropas Savienībā (ES) 2004. gadā, Latgale ir zaudējusi gandrīz 100 000 iedzīvotāju. Iedzīvotāju skaita samazināšanās joprojām ir kritiska problēma, un turpmākajās desmitgadēs tiek prognozēta tās aktualitāte. Līvānu novada demogrāfiskā situācija raksturo teritorijas sociālo ilgtspēju un izaugsmes iespējas. Saskaņā ar Centrālās statistikas pārvaldes (CSP) datiem 2024. gada sākumā Līvānu novadā dzīvoja 10 215 iedzīvotāji jeb 0,55% no visiem Latvijas Republikas iedzīvotājiem un 4,24% no Latgales iedzīvotāju kopskaita. Latgales plānošanas reģionā Līvānu novads ir mazākais iedzīvotāju skaita ziņā.

2024. gada sākumā 6790 cilvēku jeb 66,47% no visiem novada iedzīvotājiem dzīvoja Līvānu pilsētā. Kopā ar iedzīvotāju skaita kopējo samazinājumu vērojams neliels pilsētas iedzīvotāju skaita proporcionāls pieaugums (skat. 1.1.attēlu). Teritoriālajās vienībās iedzīvotāju skaita ziņā lielākais ir Rožupes pagasts (1022), mazāk apdzīvotais ir Sutru pagasts ar 444 iedzīvotājiem.

Demogrāfija ir pamats datos balstītai lēmumu pieņemšanai un stratēģiskai plānošanai. Tā palīdz izprast sabiedrības vajadzības, prognozēt nākotnes attīstības tendences un īstenot pasākumus, kas uzlabo cilvēku dzīves kvalitāti. Latvijā demogrāfisko situāciju raksturo dzimstības samazināšanās un mūža ilguma palielināšanās, tās demogrāfiskajai situācijai raksturīgs arī negatīvs iedzīvotāju dabiskais pieaugums. Tāpat novērojama vidējā mūža ilguma palielināšanās, kas veicina sabiedrības novecošanos un demogrāfiskās slodzes palielināšanos.

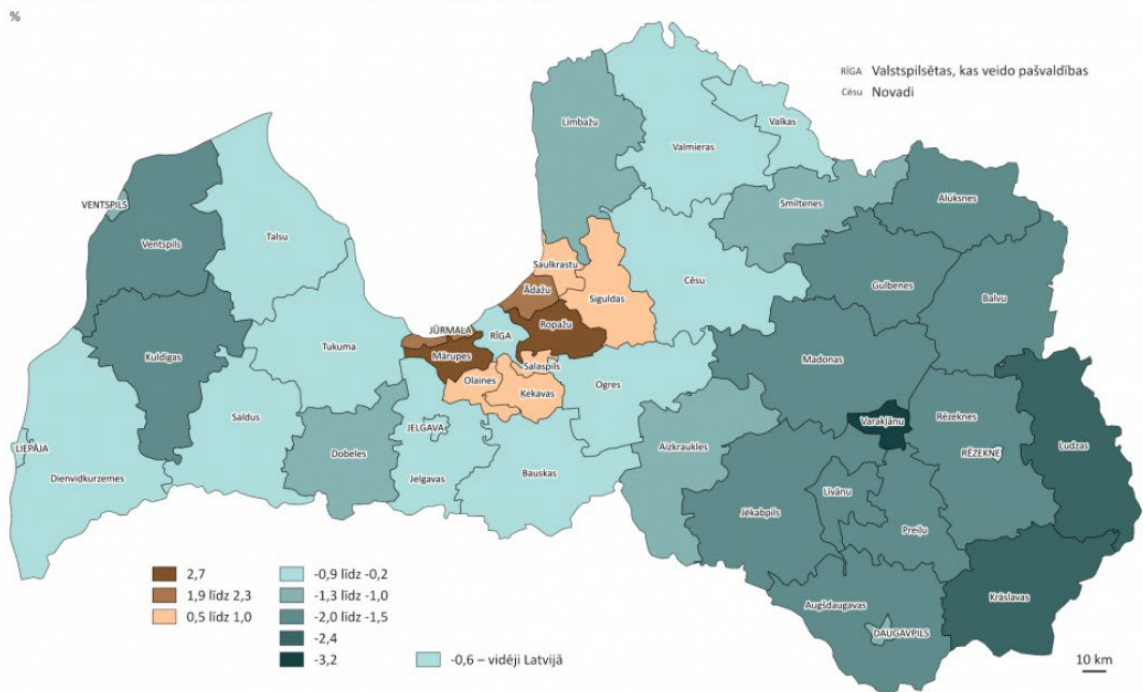
1.1. attēls Iedzīvotāju skaits Līvānu novadu veidojošajās teritoriālajās vienībās

Datu avots: CSP, references kods: IRS051, dati uz 2024. gada sākumu pēc iedzīvotāju reģistrētās dzīvesvietas

2023. gadā Latvijā ir lielākais iedzīvotāju skaita kritums starp 27 Eiropas Savienības dalībvalstīm – 0,6% jeb par 11,1 tūkstoti. Līvānu novada iedzīvotāju skaits pēdējo piecu gadu laikā ik gadu vidēji ir samazinājies par 1,45%.³

³ Population change – Demographic balance and crude rates at national level (online data code: demo_gind)
Source of data: Eurostat

Iedzīvotāju skaita izmaiņas administratīvajās teritorijās 2023. gadā

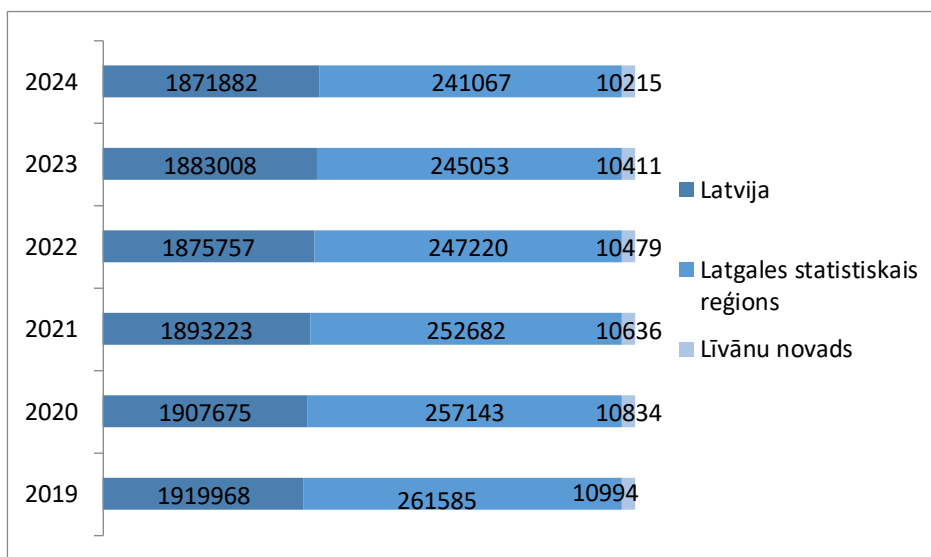

1.2. attēls. Iedzīvotāju skaita izmaiņas administratīvajās teritorijās

Datu avots: CSP, latvija.lv portāls⁴

Kā redzams 1.2.attēlā, Līvānu novadā iedzīvotāju izmaiņas ir līdzīgas vidējam rādītājam Latgales reģionā un daļā no Vidzemes novadiem, tomēr ne tik krasas kā bijušajam Varakļānu novadā, Ludzas un Krāslavas novados. Kopš 2019. gada sākuma Līvānu novada iedzīvotāju skaits kopumā ir sarucis par 779 iedzīvotājiem jeb 7,08%. Vismazākais iedzīvotāju skaita samazinājums vērojams 2023. gadā – 0,65%. Pēdējo piecu gadu laikā Latgales reģiona iedzīvotāju skaits ir samazinājies par 7,84%, kas ir trīs reizes lielāks samazinājums nekā vidēji Latvijā (2,50%). Iedzīvotāju skaita samazinājuma temps valstī sarūk, Latgalē un Līvānu novadā samazinājuma temps ir nemainīgs.

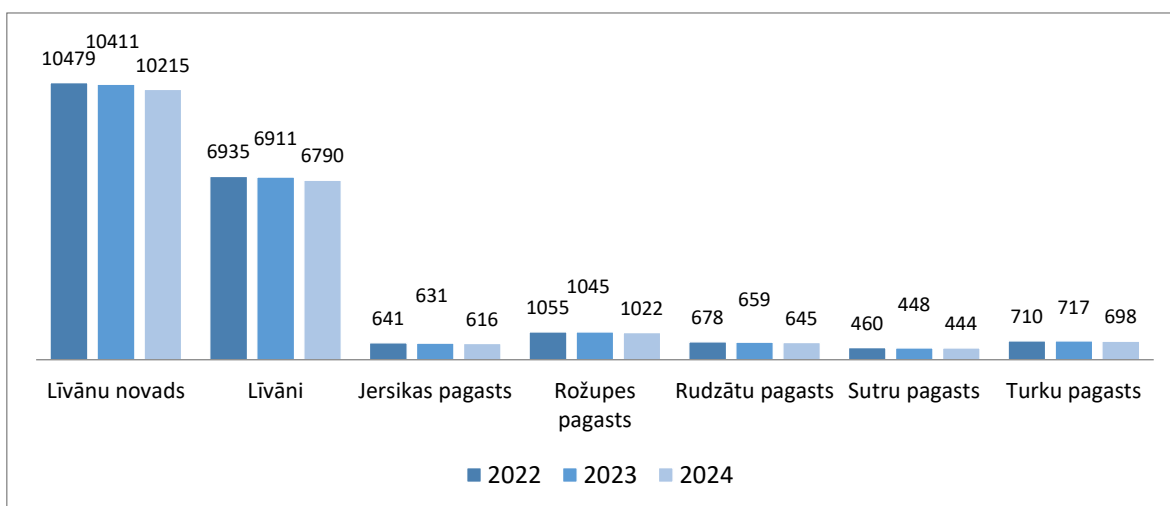
⁴ <https://lvportals.lv/dienaskartiba/364263-2023-gada-iedzivotaju-skaitis-samazinajies-par-11-tukstosiem-2024>

1.3. attēls. Iedzīvotāju skaita dinamika Latvijas Republikā, Latgales statistiskajā reģionā un Līvānu novadā, 2019.–2024. gads

Datu avots: CSP, references kods: IRS031, dati uz gada sākumu pēc iedzīvotāju reģistrētās dzīvesvietas

Pēdējo triju gadu dinamikā teritoriālajās vienībās lielākais iedzīvotāju skaita samazinājums ir Rudzātu pagastā – 4,86%. Tas ir divas reizes augstāks nekā vidēji Latgales reģionā (2,48%)⁵ un Līvānu pilsētā (2,09%). Līvānu novadā vismazākais iedzīvotāju skaita samazinājums ir Turku pagastā – 1,69%. Lielāks iedzīvotāju skaita samazinājums ir no centra attālākajos pagastos.

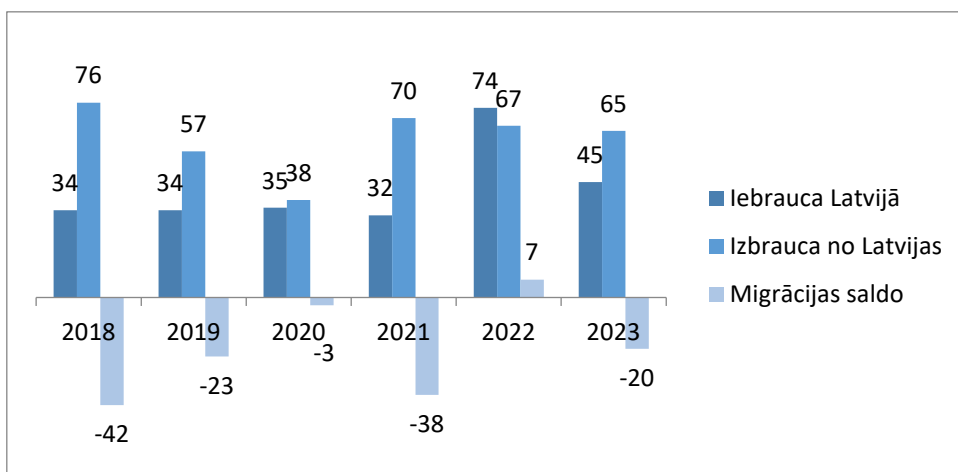
1.4. attēls. Iedzīvotāju skaita dinamika Līvānu novadu veidojošajos pagastos, 2022.–2024. gads

Datu avots: CSP, references kods: IRD051, dati uz gada sākumu pēc iedzīvotāju reģistrētās dzīvesvietas

Iedzīvotāju skaita negatīvās izmaiņas ietekmē dabiskā pieauguma un migrācijas saldo rādītāji. Abi šie rādītāji kopš 2019. gada Līvānu novadā ir negatīvi. Pēdējo piecu gadu visvairāk iedzīvotāju (74) iebrauca 2022. gadā, par 7 cilvēkiem pārsniedzot izbraukušo skaitu un radot pozitīvu migrācijas saldo. Lielākais izbraukušo skaits ir 2018. gadā – 76 cilvēki, vismazāk pandēmijas ietekmē 2020. gadā –

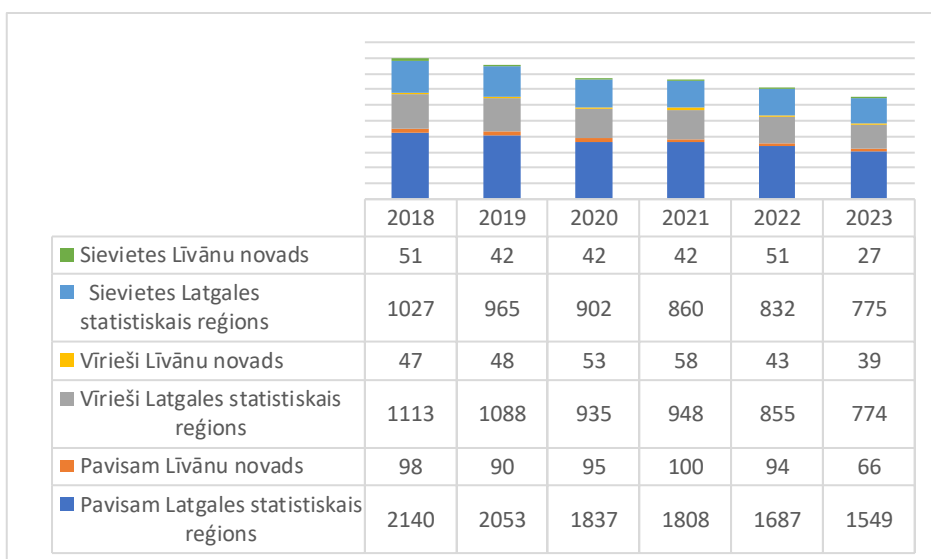
⁵ CSP, references kods: IRS051

tikai 38 Līvānu novada iedzīvotāji. Tomēr kopumā vidējais migrācijas saldo novadā no 2018. līdz 2023. gadam ir negatīvs (–21).

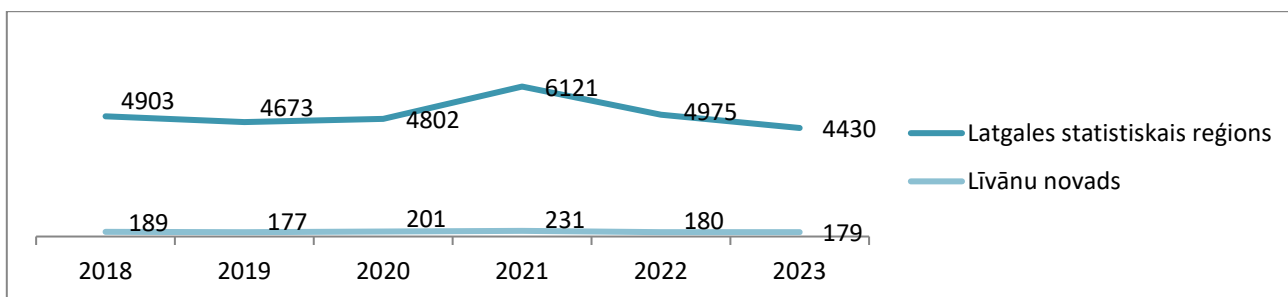
1.5. attēls. Iedzīvotāju starptautiskā ilgtermiņa migrācija Līvānu novadā
Datu avots: CSP, references kods IBE081

Pēdējie dati liecina, ka Latvijā, Latgales reģionā un Līvānu novadā kopumā lielāks īpatsvars iedzīvotāju skaita samazinājumā ir negatīvajam dabiskajam pieaugumam.

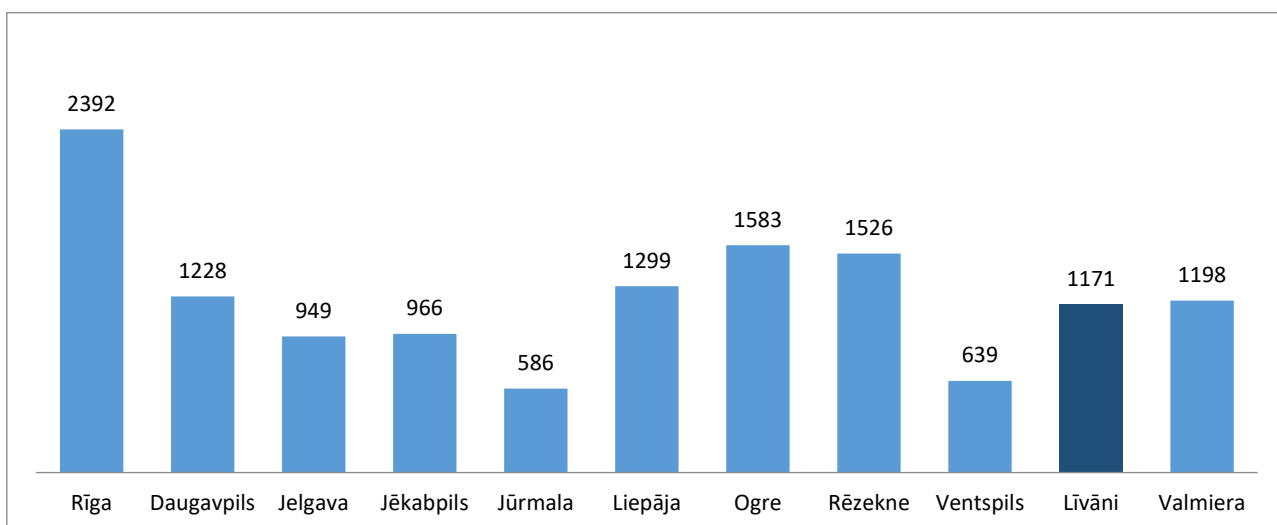
1.6. attēls. Dzīvi dzimušo skaits pēc dzimuma Latgales reģionā un Līvānu novadā
Datu avots: CSP, references kods IRD081

Pēdējo piecu gadu laikā Līvānu novadā dzimstības rādītāji ir samazinājušies par 33,33%, vismazākais dzimušo skaits ir 2023. gadā – 66 jaundzimušie. Vislielākais jaundzimušo skaits vērojams 2021. gadā – 100 bērni. Samazinoties iedzīvotāju skaitam, samazinās arī mirstības rādītāji, tomēr tie gandrīz trīs reizes pārsniedz dzimstības rādītājus novadā.

1.7. attēls. Mirušo skaits Latgales reģionā un Līvānu novadā
 Datu avots: CSP, references kods IMV021

Latgales plānošanas reģionā novadu vidū Līvānu novadā ir visaugstākais iedzīvotāju blīvums. Visblīvāk apdzīvota ir Līvānu pilsēta, pagastu teritorijās vidējais iedzīvotāju blīvums ir salīdzinoši vienmērīgs un pēdējo triju gadu laikā nemainīgs – 6 cilv./km².⁶ Visblīvāk apdzīvota ir Līvānu pilsēta – 1171 cilv./km², kas ir trešais lielākais starp republikas pilsētām. Vidēji iedzīvotāju blīvums Latvijā ir 30 cilv./km², Latgales reģionā – 17 cilv./km².

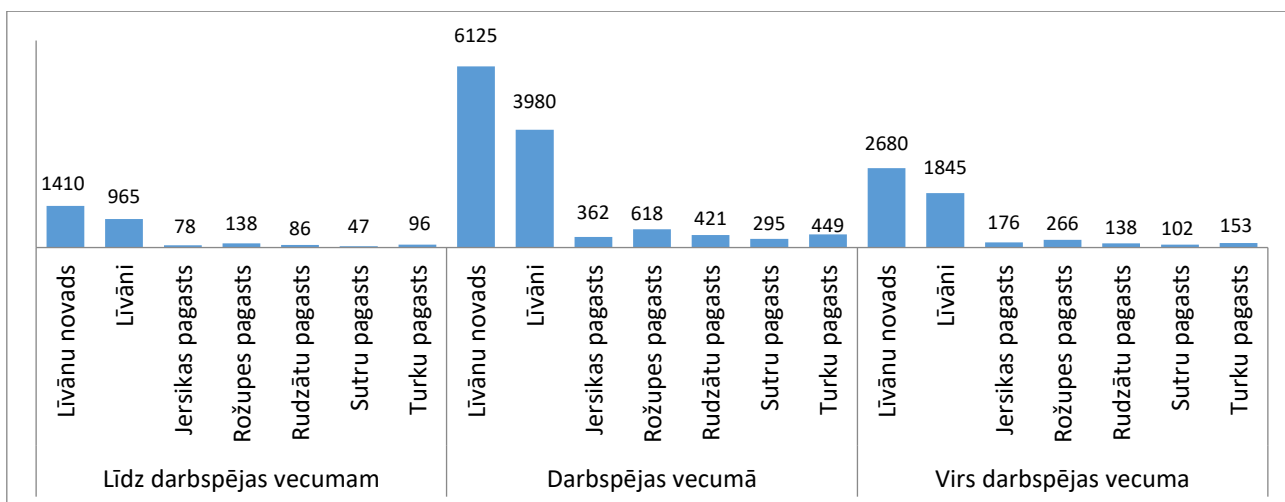

1.8. attēls. Iedzīvotāju blīvums Latvijas republikas pilsētās (cilv./km²)
 Avots: CSP, references kods: IRD062, dati uz 2024. gada sākumu pēc iedzīvotāju reģistrētās dzīvesvietas

Iedzīvotāju dzimuma un vecuma struktūra, demogrāfiskā slodze

Viens no galvenajiem iedzīvotāju raksturojošajiem rādītājiem ir iedzīvotāju vecuma struktūra. 2024. gada sākumā gandrīz 60% no kopējā Līvānu novada iedzīvotāju skaita ir darbspējas vecumā (15–64 gadu vecumā), Latgales reģionā – 63%, savukārt Latvijā kopumā – 62%.

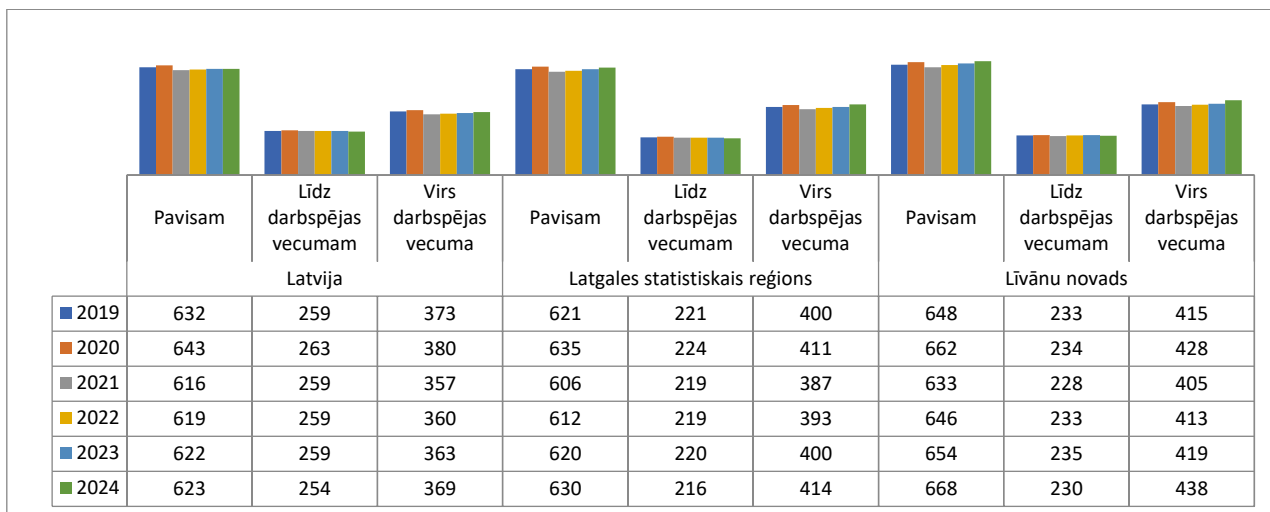
⁶ CSP, references kods: IRD062, dati uz 2024. gada sākumu pēc iedzīvotāju reģistrētās dzīvesvietas

1.9. attēls. Līvānu novada iedzīvotāji sadalījumā pēc darbības, 2024. gada sākumā

Avots: CSP, references kods IRD081

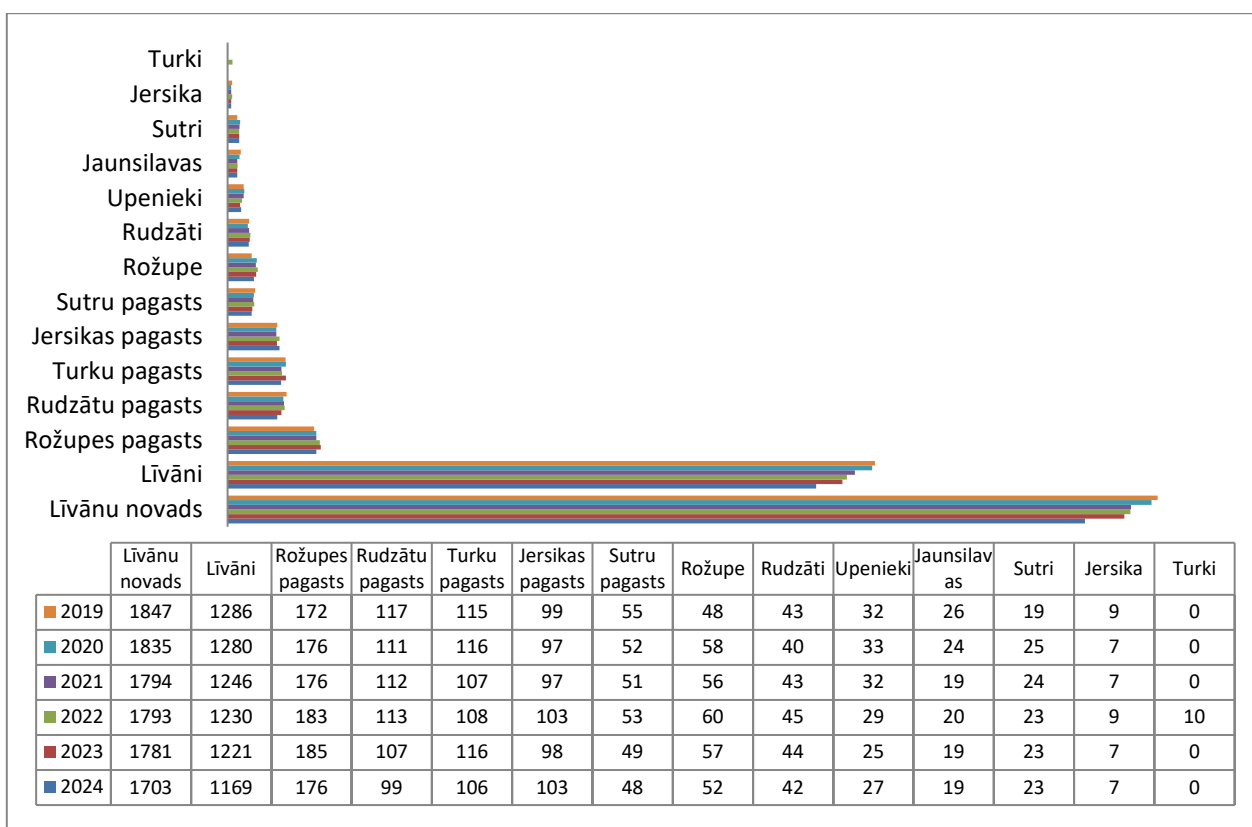
Vislielākais iedzīvotāju skaits darbības vecumā ir Līvānu pilsētā – 3980, Rožupes pagastā – 618 un Turku pagastā – 449. Demogrāfiskās slodzes līmenis Līvānu novadā (668) ir par 7,9% augstāks nekā Latvijā (623) un par 6,03% ir augstāks nekā Latgalē (630). Kopš 2019. gada demogrāfiskās slodzes līmenis ir pieaudzis par 3,08%.

1.10. attēls. Demogrāfiskās slodzes līmenis, 2024. gada sākumā Latvijas republikā, Latgales statistiskajā reģionā un Līvānu novadā

Avots: CSP, references kods IRD021

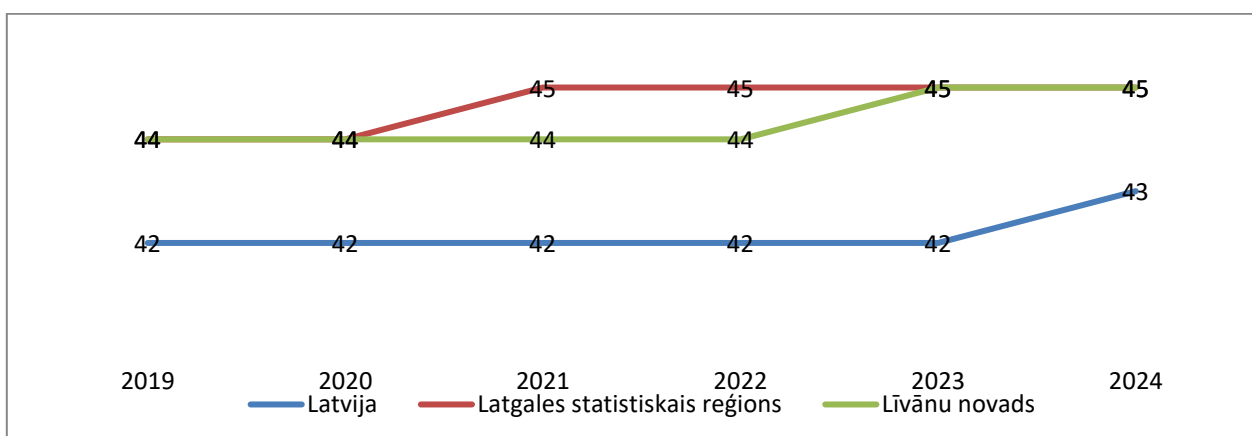
2024. gada sākumā Līvānu novadā dzīvo 1703 bērni vecumā līdz 18 gadiem, kas ir par 176 bērniem jeb 9,37% mazāk nekā 2019. gadā. Lielākais iedzīvotāju skaits šajā vecuma grupā ir Līvānu pilsētā, Rožupes un Jersikas pagastos. Pēdējo piecu gadu laikā lielākais bērnu skaita samazinājums ir Rudzātu pagastā – 15,38%. No apdzīvotām vietām lielākais bērnu skaits ir Rožupē, Rudzātos un Upeniekos.

1.11. attēls. Bērnu (0–17) skaita dinamika Līvānu novada pilsētā, apdzīvotās vietās un pagastos, 2019.–2024. gada sākumā

Avots: CSP, references kods RIG010

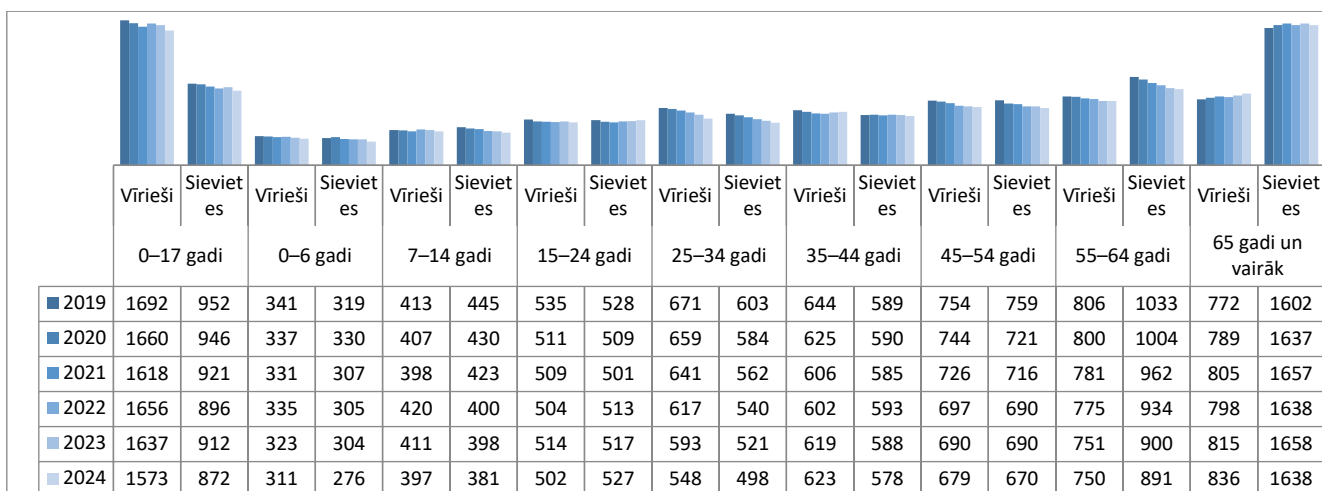
Turpinās sabiedrības novecošanās. Bērnu un jauniešu skaits samazinās, pieaug iedzīvotāju skaits virs darbaspējas vecuma. 2023. gadā novadā ir palielinājies vidējais iedzīvotāju vecums, 2024. gada sākumā tas sasniedza Latgales reģiona rādītāju – 45 gadi. Šis rādītājs ir augstāks par Latvijas vidējo iedzīvotāju vecumu (43).

1.12. attēls. Iedzīvotāju vidējais vecums Latvijā, Latgales reģionā un Līvānu novadā

Datu avots: CSP, RIG020

Līvānu novadā 54,02% iedzīvotāju ir sievietes, vīriešu īpatsvars – 45,98%. Kopš 2019. gada dzimumu proporcija novadā ir praktiski nemainīga. Tomēr vecumu grupās dzimumu īpatsvars ir atšķirīgs.

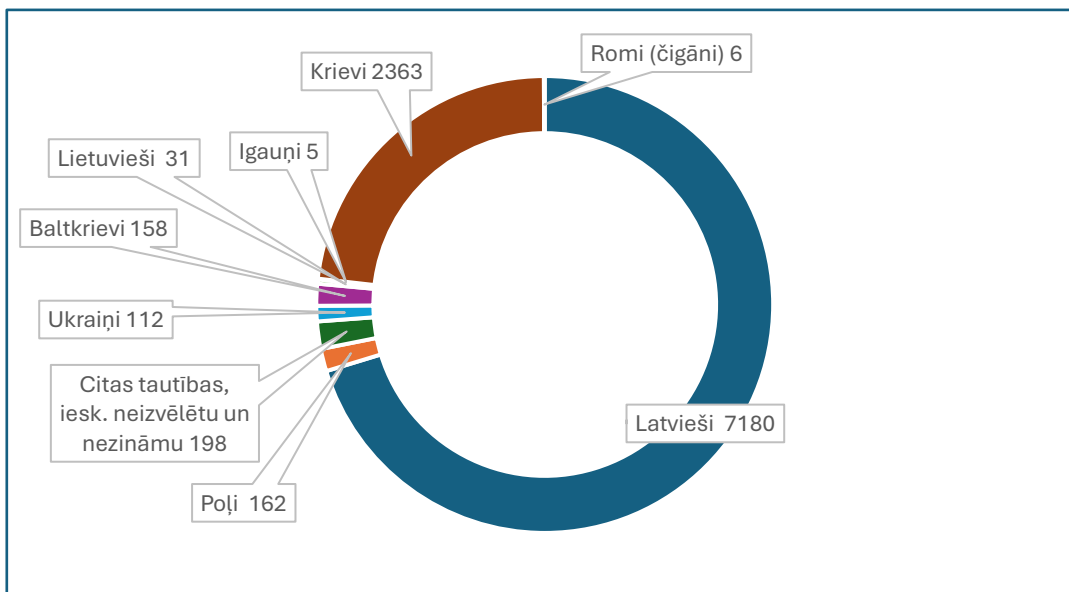

1.13. attēls. Iedzīvotāju skaits pēc vecuma grupām un dzimuma Līvānu novadā, 2024. gada sākumā
 Datu avots: CSP, references kods RIG010

Vecuma grupā no 0–15 gadiem vīriešu īpatsvars ir virs 50%, īpatsvars virs 50% samazinās vecuma grupā no 15–24 gadiem un dzimumu struktūrā nelielā pārsvarā ir vecuma grupā no 25–44 gadiem. Procentuālais dzimumu līdzsvars ir vecuma grupā 45–54 gadi. Vīriešu īpatsvars dzimumu struktūrā sāk krasi samazināties vecuma grupā no 54 gadiem. Virs 65 gadiem sieviešu īpatsvars dzimumu struktūrā ir ievērojami lielāks – 66,20%.

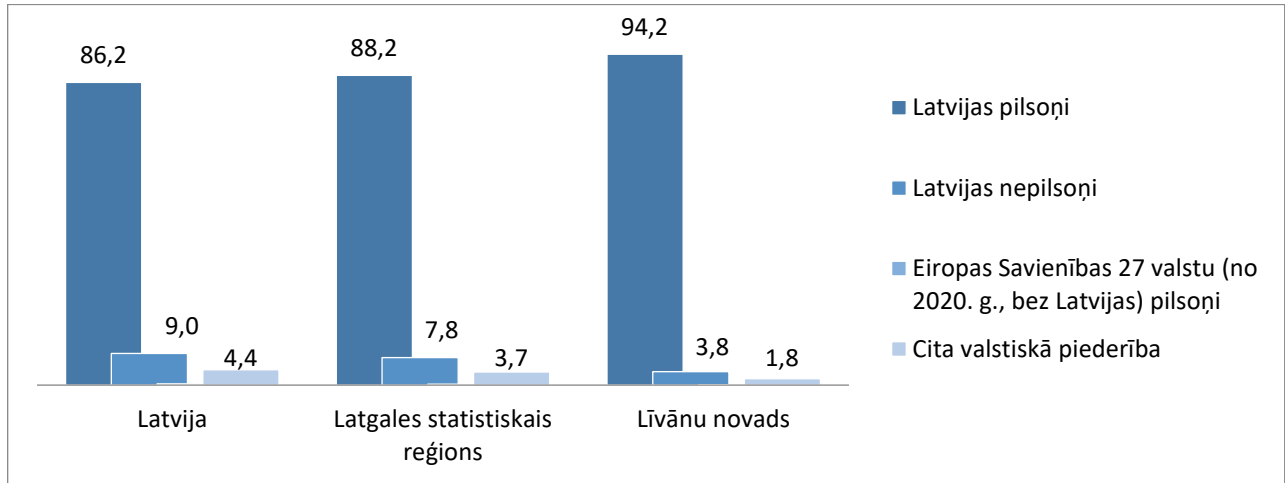
Iedzīvotāji sadalījumā pēc tautības un valstiskās piederības

Līvānu novads ir viens no latviskākajiem Latgales novadiem, latviešu īpatsvars pārsniedz divas trešdaļas no iedzīvotāju kopskaita. 2024. gada sākumā 70,3% no Līvānu novada iedzīvotājiem ir latvieši, 23,1% iedzīvotāju ir krievu tautības, 1,6% poļi un 1,1% ukraiņi.

1.14. attēls. Iedzīvotāju sadalījums pēc tautības Līvānu novadā, 2024.gada sākumā
 Avots: CSP

Līvānu novadā ir augsts Latvijas Republikas pilsoņu skaits – 94,2%, tas ir par 6% augstāks nekā Latgales reģionā un par 8% lielāks salīdzinājumā ar Latvijas rādītājiem. Nepilsoņu īpatsvars Līvānu novadā ir divas reizes mazāks nekā Latgales reģionā un par 2,37% zemāks nekā Latvijā. Cita valstiskā piederība ir 1,8% novada iedzīvotāju.

1.15. attēls. Iedzīvotāju īpatsvars procentos pēc valstiskās piederības Latvijā, Latgales statistiskajā reģionā un Līvānu novadā 2024.gada sākumā
 Datu avots: CSP, references kods IRV031

1.1. Kopsavilkums par demogrāfijas situāciju Līvānu novadā

Iedzīvotāju skaita ziņā Līvānu novads ir mazākais Latgales plānošanas reģionā, toties reģiona novadu vidū Līvānu novadā ir visaugstākais iedzīvotāju blīvums. 2024. gada sākumā Līvānu novadā ir 10 215 iedzīvotāji, no tiem 6125 jeb gandrīz 60% ir darbspējas vecumā. 2024. gada sākumā Līvānu novadā dzīvo 1703 bērni vecumā līdz 18 gadiem. Vidējais Līvānu novada iedzīvotāja vecums ir 45 gadi. Dzimumu struktūrā 54,02% iedzīvotāju ir sievietes, vīriešu īpatsvars – 45,98%. Līvānu novads ir viens no latviskākajiem Latgales novadiem, latviešu īpatsvars pārsniedz divas trešdaļas visu iedzīvotāju skaita. Novadā ir augsts Latvijas pilsoņu skaits – 94,2%, tas ir par 6% augstāks nekā Latgales reģionā un par 8% lielāks salīdzinājumā ar Latvijas rādītājiem. Demogrāfijas jomā nākotnes izaicinājumi ir iedzīvotāju skaita samazināšanās, sabiedrības novecošanās, jaunu cilvēku un ģimeņu piesaiste novadam, nodrošinot kvalitatīvu dzīves vidi un darba iespējas.

1.2. Izaicinājumi un nākotnes attīstības perspektīvas

1.1. tabula. Demogrāfijas jomas izaicinājumi un attīstības iespējas

Izaicinājumi	Nākotnes attīstības perspektīvas
Iedzīvotāju skaita samazināšanās	- Dzīvošanai labvēlīgas vides pastāvīga veidošana - Kvalitatīvu un pieejamu mājokļu politika - Labi apmaksātas darba vietas
Remigrācijas politikas īstenošana	- Aptaujas vai pētījumi, lai identificētu galvenos iemeslus, kādēļ cilvēki pamet novadu - Pasākumu plāns šo iemeslu novēršanai - Pašvaldības atbalsts darba meklējumos, programmas uzņēmējdarbības uzsākšanai, valodas kursi

Izaicinājumi	Nākotnes attīstības perspektīvas
	- Informatīvas kampaņas, tai skaitā ar diasporu, lai veicinātu atgriešanos un integrāciju novada darba tirgū un vietējā kopienā
Jaunu speciālistu un ģimeņu piesaiste	- Atbalsts jaunajiem speciālistiem - Prakses vietas uzņēmumos un pašvaldības struktūrvienībās
Piederības sajūtas veidošana un kopienu aktivizēšana	- Vietējo kopienu aktivitātes nozīmes novērtēšana un atbalsts - Kultūras, sporta un izklaides pasākumu organizēšana, kas veicina iedzīvotāju līdzdalību un piederības sajūtu
Pozitīva novada tēla veidošana	- Efektīvas stratēģijas un kampaņas, lai popularizētu Līvānu novadu kā pievilcīgu vietu dzīvošanai, uzņēmējdarbībai un atpūtai - Novada klātbūtnes efektīva stiprināšana digitālajā vidē un sociālajos tīklos, lai sasniegtu plašāku auditoriju un informētu par novada piedāvātajām iespējām

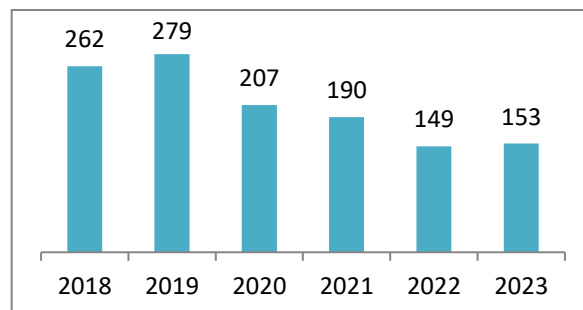
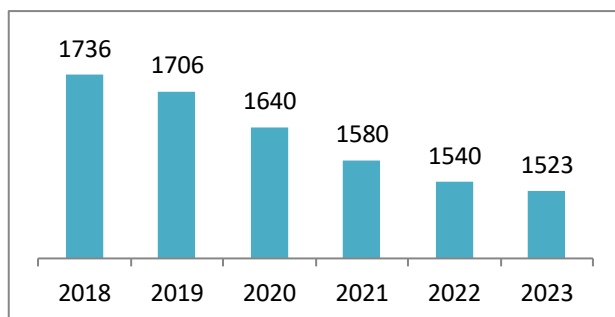
2. IZGLĪTĪBA

Vispārējās izglītības iestādes

Izglītības iestāžu tīkls Līvānu novadā pirmsskolas un sākumskolas (1.–6. klases) posma izglītības pakalpojumu pieejamību nodrošina visiem attiecīgā vecuma bērniem pēc iespējas tuvāk izglītojamo dzīvesvietai. Pamatskolas pēdējā posmā (7.–9. klase) un vidējās izglītības (10.–12. klase) posmā vadošais kritērijs ir izglītojamo skaits attiecīgajās klašu grupās, kas ir pamats efektīvai resursu piesaistei, izmantošanai un kvalitatīvas izglītības nodrošināšanai. Kopējā iedzīvotāju un arī bērnu un jauniešu skaita samazinājuma dēļ 2018. gadā tika slēgta Līvānu novada Sutru pamatskola un 2024. gadā – Līvānu pamatskola.

Izglītības pakalpojumus Līvānu novadā nodrošina 11 Līvānu novada pašvaldības izglītības iestādes, realizējot vispārējās izglītības, interešu izglītības, profesionālās ievirzes izglītības, kā arī speciālās izglītības programmas.

2.1. attēls. Skolēnu skaita dinamika Līvānu novada vispārējās izglītības iestādēs 1.–12. klase un izglītojamo skaits 10.–12. klase

Datu avots: Līvānu novada pašvaldība, 2024

Pašvaldības autonomā funkcija ir gādāt par iedzīvotāju izglītību, tostarp nodrošināt iespēju iegūt obligāto izglītību un gādāt par pirmsskolas izglītības, vidējās izglītības, profesionālās ievirzes izglītības, interešu izglītības un pieaugušo izglītības pieejamību. Latvijā demogrāfija ir būtiskākais faktors, kas negatīvi ietekmē nākotnes perspektīvas izglītībā. Sabiedrības novecošanās, ilgstoši zemā dzimstības līmeņa un iedzīvotāju emigrācijas rezultātā būtiski samazinājās skolēnu un studējošo skaits. Līvānu novadā tiek piedāvāts daudzveidīgas vispārējās, interešu un profesionālās ievirzes izglītības iespējas.

Kā redzams ilustrācijā, pēdējo piecu gadu laikā samazinās vidusskolas vecuma izglītojamo skaits – salīdzinot ar 2019. gadu par 10,73%. Līdzīgā laika periodā skolēnu skaits no 1.–12. klasei ir samazinājies par 17,64%. 2023. gadā skolēnu skaits salīdzinājumā pret iepriekšējo gadu ir pozitīvs un palielinājies par 4 skolēniem.

2.1. tabula. Līvānu novada norēķini ar citām pašvaldībām par izglītības pakalpojumu saņemšanu, citu pašvaldību maksājumu Līvānu novada pašvaldībai par saņemtajiem pakalpojumiem

Gads	Ieņēmumi	Izdevumi
2019	173 182,28	119 632,10
2020	192 501,50	126 603,14
2021	161 738,66	112 359,20
2022	166 895,09	113 934,62
2023	177 295,34	109 692,70
Kopā	871 612,87	582 221,76

Datu avots: Pašvaldības dati, 2024

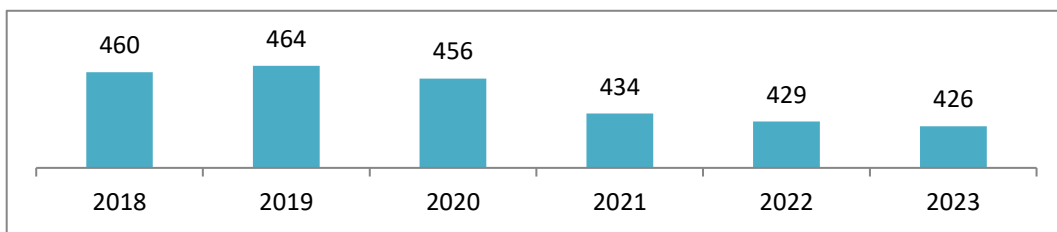
Kā redzams 2.1. tabulā, pēdējo piecu gadu laikā saņemtās iemaksu summas par izglītības pakalpojumiem Līvānu novada pašvaldības budžetā no citām pašvaldībām ir par 33,20% lielākas nekā izdevumi citām pašvaldībām par izglītības pakalpojumiem. Ieņēmumi par nodrošinātajiem izglītības pakalpojumiem pēdējo triju gadu laikā ir pieauguši par 8,77%, kas liecina, ka skolēnu skaits, kuri no citiem novadiem izvēlas mācīties Līvānu novada izglītības iestādēs, palielinās.

Viens no Līvānu novada izglītības jomas nozīmīgiem pozitīviem aspektiem ir brīvpusdienu nodrošināšana gan pirmsskolas vecumam (5–6 gadi), gan 5.–12. klašu skolēniem (papildus valsts apmaksātajām brīvpusdienām 1.–4. klašu audzēkņiem). Tā ir ievērojama novada konkurētspējīgā priekšrocība salīdzinājumā ar citiem novadiem Latvijā. Pēdējos gados daudzās ģimenēs vērojama sociāli ekonomiskās situācijas pasliktināšanās, kā rezultātā kļūst izteiktāks neveselīgs dzīvesveids, atkarības, bezmērķīgums, kas secīgi ietekmē mācīšanos un sasniegumus, tāpēc iespēja saņemt brīvpusdienas ir nozīmīga.

Pirmsskolas izglītība

Pirmsskolas izglītību Līvānu novadā nodrošina: pirmsskolas izglītības iestāde „Rūķīši”; 5 vispārizglītojošās izglītības iestādes (Līvānu 1. vidusskola, Rudzātu vidusskola un Rožupes, Jaunsilavu un Jersikas pamatskolas).

Lielākā pirmsskolas izglītības nodrošinātāja Līvānu novadā ir PII “Rūķīši”. Līvānu novadā visās pirmsskolas grupās tiek realizētas dažādas tradīcijas, iesaistot tajās izglītojamo vecākus, pilnveidojot sadarbības formas ar bērnu vecākiem, mācību procesā tiek izmantotas Montesori un Valdorfa skolas metožu un brīvdabas pedagogijas elementi.

2.2. attēls. Līvānu novada pirmsskolas izglītības vecumu bērnu skaits, 2018.–2023. gads

Datu avots: Pašvaldības dati, 2024

Pēdējo gadu laikā vislielākais pirmsskolas vecuma bērnu skaits (464) ir 2019. gadā, līdz 2023. gadam tas ir samazinājies par 8,18%. Lielākais bērnu skaits ir pirmsskolas izglītības iestādē “Rūķīši” Līvānos. Kopējā iedzīvotāju un bērnu skaitam novadā pirmsskolas izglītības nodrošināšana ir ļoti būtiska visās lauku skolās pagastu teritorijā. Pietiekams vietu skaits nodrošināts visiem novada bērniem pirmsskolas vecumā PII “Rūķīši” un vispārizglītojošo skolu pirmsskolas grupās, rindas pakalpojuma saņemšanai neveidojas.

Pamatizglītība un vidējā izglītība

Līvānu novadā plašu un daudzveidīgu vispārējās pamatizglītības un vidējās izglītības programmu piedāvājumu nodrošina 6 vispārizglītojošās skolas (4 pamatskolas un 2 vidusskolas).

2.2. tabula. Izglītojamo skaits Līvānu novada vispārējās izglītības iestādēs (no pirmsskolas līdz 12 klasei)

Pirmsskolas izglītība	Kopējais audzēkņu skaits
Līvānu novada pirmsskolas izglītības iestāde „Rūķīši”	290
Pamatskolas, t.sk.	696
Līvānu pamatskola (2024. gadā slēgta)	114
Jaunsilavas pamatskola	159
Jersikas pamatskola	122
Rožupes pamatskola	98
Lūzenieku pamatskola	46
Vidusskolas, t.sk.	694
Rudzātu vidusskola	169
Līvānu 1. vidusskola	525
Kopā	1680

Datu avots: Latvijas Pašvaldību savienība, 2024⁷

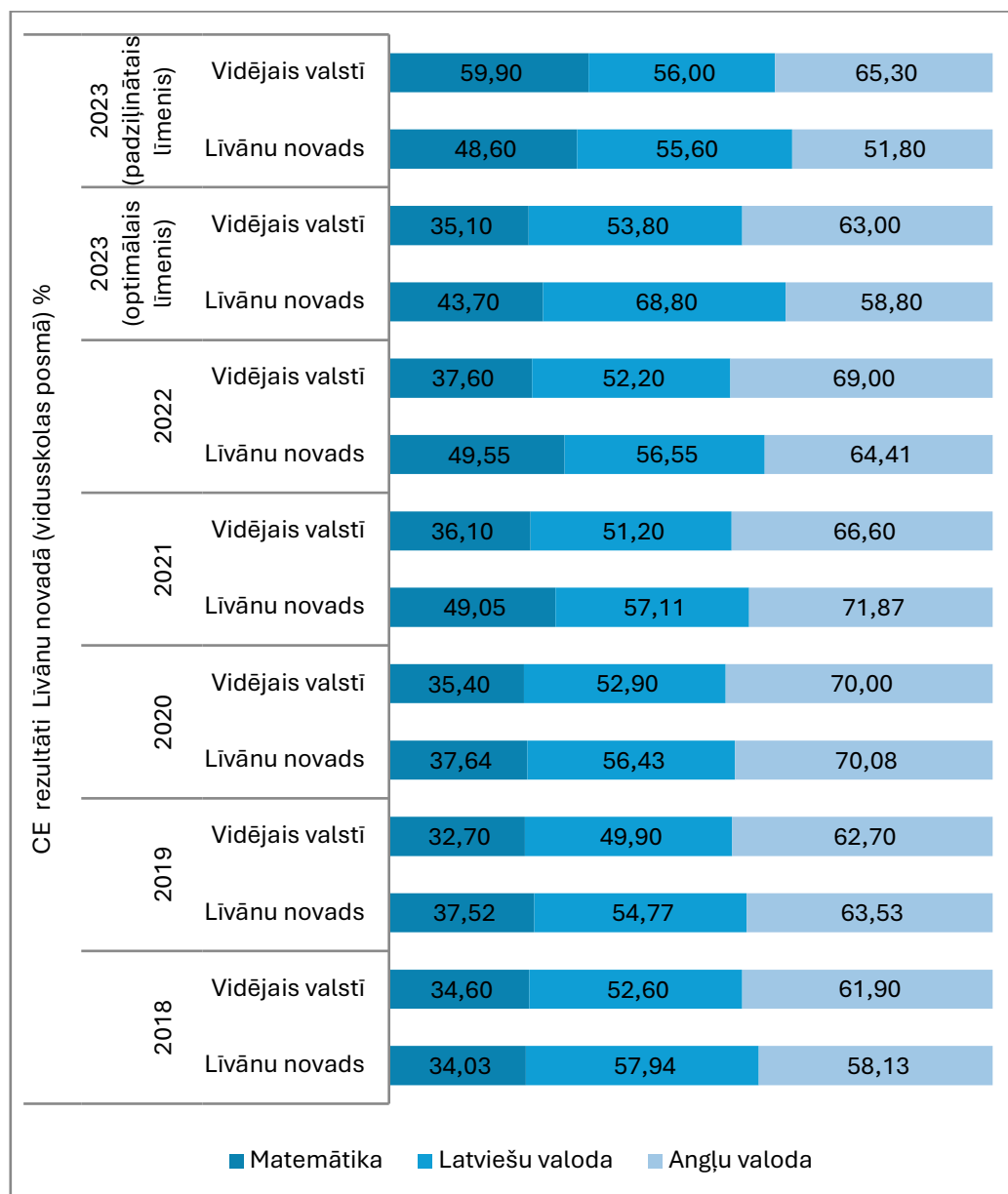
Kā redzams tabulā, kopējais izglītojamo skaits 2023./2024. mācību gadā vispārējās izglītības iestādēs (sākot no pirmsskolas līdz vidusskolai) ir 1680. Lielākais izglītojamo īpatsvars ir Līvānu pilsētā – 55,30%. Lauku teritorijās pamatskolu grupā lielākais skolēnu skaits ir Jaunsilavas pamatskolā, vismazākais – Lūzenieku pamatskolā.

⁷ <https://experience.arcgis.com/experience/836a7ae9480e45ada4b00eb9be8d920f/?draft=true&org=pasvaldibas>

Izglītības iestādes pagastos nodrošina izglītības pakalpojumus iespējami tuvāk dzīvesvietai, skat. šī dokumenta 1.pielikumu “Īpašais piedāvājums jeb izglītības iestādes specializācija”. Katrai izglītības iestādei ir sava specializācija un īpašie sasniegumi, kas paaugstina tās konkurētspēju un pievilcību.

Izglītības kvalitāte

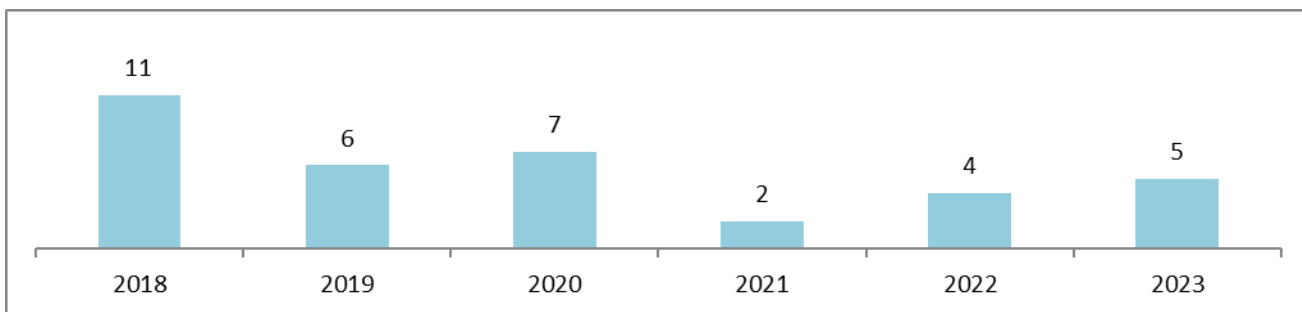
Līvānu novada vidusskolu sniegtās izglītības kvalitāti pierāda vidusskolas centralizēto eksāmenu rezultāti. 2.3. attēls atspoguļo vidusskolas absolventu centralizēto eksāmenu rezultātu trijos mācību priekšmetos salīdzinājumā ar vidējo rādītāju valstī.

2.3. attēls. Centralizēto eksāmenu rezultāti Līvānu novadā un vidēji valstī 2018.–2023. gads

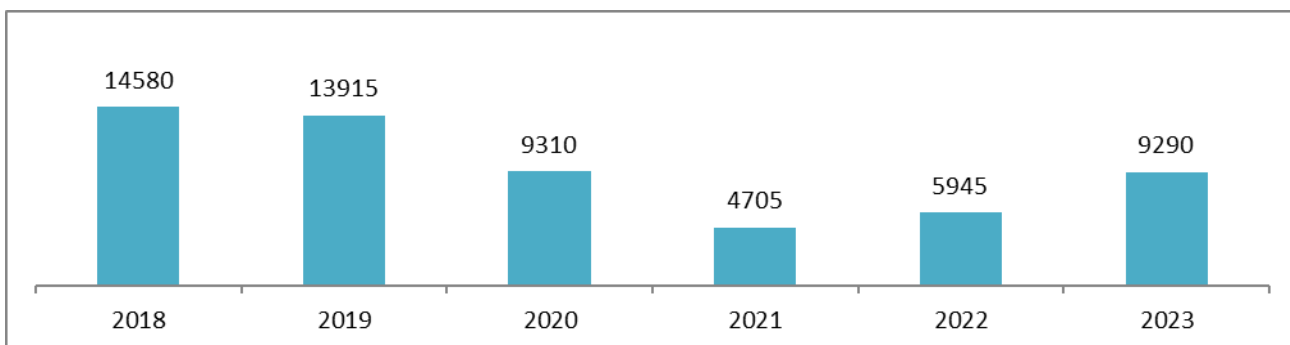
Datu avots: <https://stat.gov.lv/lv/statistikas-temas/izglitiba-kultura-zinatne/visparizglitojosas-skolas/cits/12464-centralizeto?themeCode=LA>

Analizējot visu skolu audzēkņu centralizēto eksāmenu vidējos rezultātus pēdējo piecu gadu periodā, lielā daļā mācību priekšmetu rādītāji ir augstāki nekā vidēji valstī.

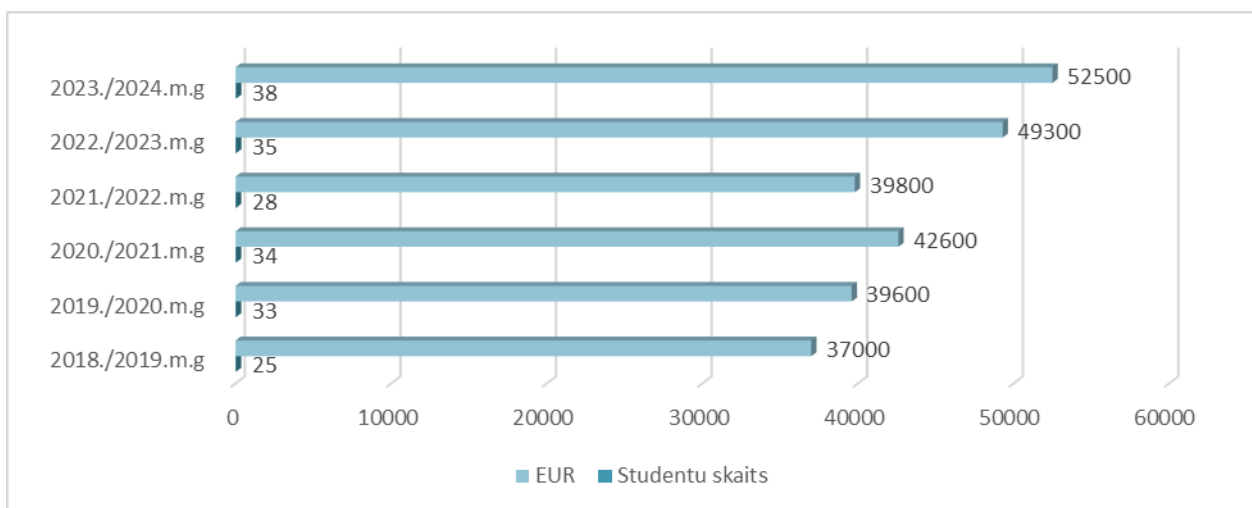
2.4. attēls. Godalgoto vietu skaits mācību priekšmetu olimpiādēs valsts posmā
Datu avots: Pašvaldības dati, 2024

Līvānu novads valsts mērogā izceļas ar sasniegumiem valsts mācību priekšmetu olimpiādēs, konkursos un čempionātos. Izglītojamie par augstiem sasniegumiem katru gadu saņem Līvānu novada domes piešķirtās naudas balvas. Mācību procesa laikā SIA “Light Guide Optics International” piešķir radošās darba stipendijas Līvānu novada vispārīzglītojošo skolu pedagogiem un talantīgajiem audzēkņiem par mācību snieguma novērtējumu olimpiādēs, sacensībās, konkursos.

2.5. attēls. Piešķirtais finansējums talantīgajiem audzēkņiem Līvānu novada izglītības iestāžu mācību priekšmetu olimpiādēs, konkursu, sporta sacensību uzvarētāju un viņu pedagogu apbalvošanai
Datu avots: Pašvaldības dati, 2024

Lai finansiāli atbalstītu Līvānu novada jauniešus (ar labām un teicamām sekmēm) augstākās izglītības iegūšanā, Līvānu novada pašvaldība sadarbībā ar nodibinājumu “Viduslatgales pārnovadu fonds” katru gadu rīko Stipendiju konkursu, kurā, pierādot savas sekmes mācībās, iespējams saņemt studiju stipendiju. Līvānu novada pašvaldībai ir noslēgts sadarbības līgums ar nodibinājumu “Viduslatgales pārnovadu fonds” par stipendiju programmas Līvānu novada jauniešu studijām augstskolās organizēšanu un katru gadu stipendiju konkursa ietvaros vairākiem desmitiem studējošo jauniešu tiek izmaksātas stipendijas.

2.6. attēls. Nodibinājuma "Viduslatgales pārnovads fonds" piešķirtās stipendijas Līvānu novada jauniešu studijām augstskolās

Datu avots: Pašvaldības dati, 2024

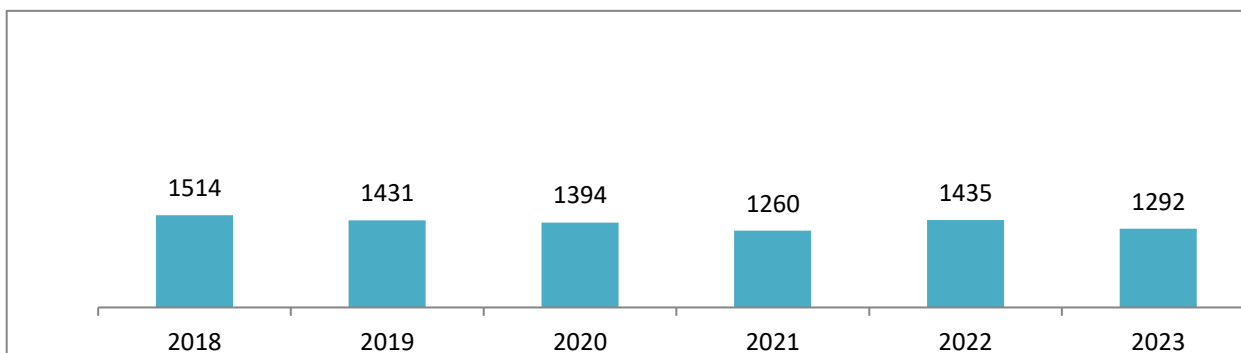
Salīdzinot ar 2018./2019. mācību gadu, atbalstīto jauniešu skaits ir pieaudzis par 34,21% jeb no 25 līdz 38 studentiem, attiecīgi palielinoties arī stipendijām piešķirtā finansējuma apjomam. Lai turpinātu sniegt kvalitatīvu, konkurētspējīgu vispārējo izglītību katram bērnam atbilstoši viņa veselības stāvoklim, garīgajai un fiziskajai attīstībai, spējām, talantiem, sociālajām problēmām un iespējām vispusīgi pilnveidoties, skolās nepieciešama pedagogu profesionālās meistarības pilnveide, pedagogiskās un starppersonu kompetences attīstība individuālajam darbam ar bērniem. Pedagogu profesionālajā pilnveidē jāakcentē tādas kompetences kā radošums, līderība, IKT, svešvalodas.⁸

Daudzpusīgu un radošu personību attīstībai svarīgi paplašināt audzēkņu redzesloku ar dažādu ekskursiju, pieredzes apmaiņas braucienu un starpnovadu, pārrobežu pasākumu palīdzību.

Interesešu izglītības piedāvājums

Interesešu izglītību piedāvā Jēkaba Graubiņa Līvānu Mūzikas un mākslas skola, Līvānu Bērnu un jauniešu centrs, dažas interesešu izglītības grupas pieejamas Līvānu Bērnu un jauniešu sporta skolā, vispārējās izglītības iestādēs, kā arī to nodrošina privātā pakalpojuma sniedzēji. Pēdējo piecu gadu laikā īstenoto interesešu izglītības programmu skaits ir diapazonā no 84 programmām 2018./2019. mācību gadā līdz 75 interesešu izglītības programmām 2023./2024. mācību gadā. Salīdzinot ar iepriekšējo gadu, programmu skaits ir samazinājies par 8 programmām. Interesešu izglītības programmas ir īstenotas kultūrizglītības, sporta izglītības, tehniskās jaunrades, vides izglītības jomās. Lielākā daļa programmu tiek piedāvātas kultūrizglītības jomā (kori, tautas dejas, ansambļi, vokālās studijas, lietišķā māksla). Programmās tiek iesaistīti bērni no 3 līdz 18 gadu vecumam, piedāvātais interesešu izglītības klāsts sniedz iespēju katram atrast savam vecumam atbilstošu aktivitāti, izmēģināt un attīstīt spējas dažādās jomās.

⁸ Līvānu novada izglītības attīstības stratēģija 2022.–2027. gadam

2.7. attēls. Izglītojamo skaits interešu izglītības grupās, 2018.–2023.gads

Datu avots: Pašvaldības dati, 2024

2023. gadā, salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu, interešu izglītībā iesaistīto audzēkņu skaits ir samazinājies par 10%. To ietekmē arī kopējais iedzīvotāju skaita samazinājums. Vairāku interešu izglītības programmu dalībnieki parādījuši labus sasniegumus reģionālā un starptautiskā mērogā (piem., folkloras kopas “Ceiruleits”, vokālā studija “Spurgaliņas”, mūsdienu deju grupas “Legion”, “Street Beat”, “Company”, “Jumpers”).⁹ Nākotnē ieteicams veicināt un atbalstīt interešu izglītības programmas, kas sekmē inovāciju, radošumu, STEM¹⁰ virziena interešu izglītības pulciņu un piedāvājumu izstrādi (tajā skaitā atbilstoši valsts norādēm un ieteikumiem), dažādu “Dzīves pratības” programmu izstrādi un ieviešanu, svešvalodu un digitālo prasmju veicināšanu.

Profesionālās ievirzes izglītība

Profesionālās ievirzes izglītība ir pieejama Jēkaba Graubiņa Līvānu Mūzikas un mākslas skolā, Līvānu Bērnu un jauniešu sporta skolā (skat. šī dokumenta sadaļu “Sports”).

Jēkaba Graubiņa Līvānu Mūzikas un mākslas skola sniedz bērniem un jauniešiem iespēju iegūt profesionālās ievirzes izglītību mūzikā un mākslā, sekmē vērtību orientētu kultūrizglītībā personības veidošanos, un skolas audzēkņiem sniedz bezmaksas iespēju piedalīties reģionālos, valsts un starptautiskajos konkursos, festivālos mūzikā un mākslā. Skolas telpās darbojas arī Līvānu bērnu un jauniešu centra interešu izglītības vokālā studija “Spurgaliņas”.

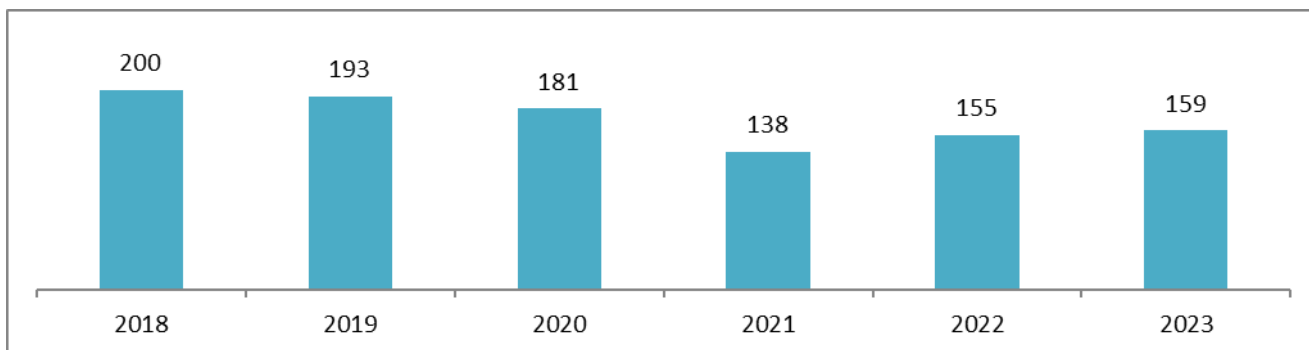
Jēkaba Graubiņa Līvānu Mūzikas un mākslas skola piedāvā 7 izglītības programmas:

- Vizuāli plastiskā māksla;
- Taustiņinstrumentu spēle – klavieres;
- Taustiņinstrumentu spēle – akordeons;
- Stīgu instrumentu spēle – vijole;
- Pūšaminstrumentu spēle – flauta;
- Pūšaminstrumentu spēle – saksofons;
- Pūšaminstrumentu spēle – trompete;
- Sītaminstrumentu spēle.

⁹ Līvānu novada izglītības attīstības stratēģija 2022.–2027. gadam

¹⁰ STEM (no angļu val. *Science, Technology, Engineering, and Mathematics*) izglītības politikā saīsinājums apzīmē akadēmisko izglītības, pētniecības un tehnoloģiskās attīstības jomu, kuras pamatu veido dabaszinātnes, tehnoloģijas, inženierzinātnes un matemātika.

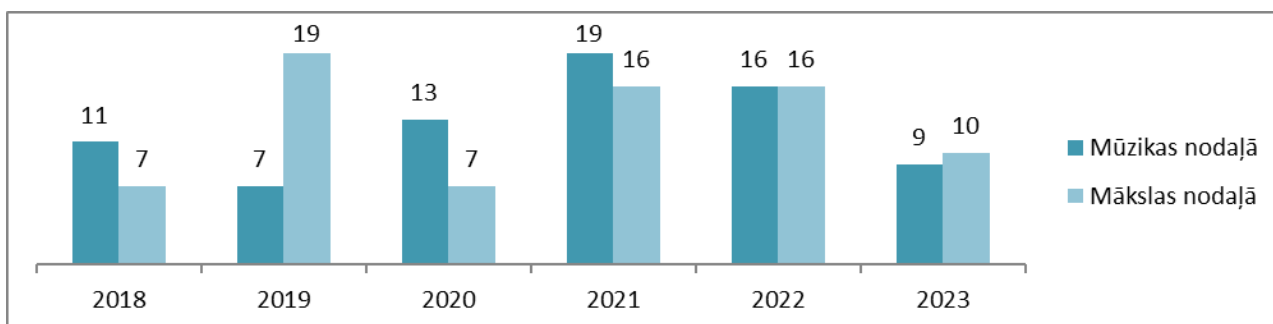
2023./2024. mācību gadā lielākais audzēkņu skaits ir vizuāli plastiskās mākslas izglītības programmā (88) un taustiņinstrumentu spēlē – klavierspēle (48).¹¹

2.8. attēls. Izglītojamo skaits profesionālās ievirzes mūzikā un mākslā

Datu avots: Pašvaldības dati, 2024

Izglītojamo skaits kultūrizglītības profesionālās ievirzēs klasēs pēdējo triju gadu laikā ir palielinājies par 13,20%.

2.9. attēls. Absolventu skaits profesionālās ievirzes mūzikā un mākslā

Datu avots: Pašvaldības dati, 2024

Kultūrizglītības iestādes audzēkņi un pedagogi piedalās novada un reģiona kultūrvides veidošanā. Katru gadu aprīlī skolā tiek rīkots Jēkaba Graubiņa Jauno pianistu konkurss, kurā piedalās mūzikas skolu audzēkņi no visas Latvijas. Tiek rīkoti koncerti Līvānu Svētā Erceņģeļa Miķeļa Romas katoļu baznīcā, Adventes koncerti, labdarības pasākumi un citi kultūras pasākumi novadā.

Neformālo izglītību jauniešiem piedāvā multifunkcionālais jauniešu iniciatīvu centrs “Kvartāls”, Līvānu novada pašvaldības iestādes un biedrības (skat. sadaļu “Jaunatnes politika”).

Profesionālā un augstākā izglītība

Līvānu novadā nav nevienas vidējās profesionālās vai augstākās izglītības iestādes, tāpēc novada iedzīvotāji izmanto reģionā esošās mācību iestādes vai dodas tālāk uz Rīgu, Jelgavu, Liepāju, Ventspili, Valmieru un citur. Kopš 2016. gada septembra darbību uzsāka un joprojām turpina Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmijas (RTA) Līvānu filiāle, kurā ir iespēja 2,5 gados iegūt I līmeņa profesionālo augstāko izglītību studiju programmā “Mašīnbūve”.

¹¹ Jēkaba Graubiņa Līvānu Mūzikas un mākslas skolas pašnovērtējuma ziņojums, 2024

Pieaugušo izglītība

Pieaugušo mūžizglītības piedāvājums Līvānu novadā ir ierobežots. Šajā izglītības jomā novadā ir ļoti daudz attīstības un uzlabojumu iespēju. Līvānu novads iekļaujas Latgales mūžizglītības tīklā. Līdztekus nelielajam vietējam piedāvājumam, novada iedzīvotāji izmanto Daugavpili, Rēzeknē, kā arī Jēkabpili pieejamās pieaugušo izglītības un tālākizglītības programmas.

Pieaugušo izglītību Līvānu novadā daļēji realizē pašvaldības struktūrvienības, biedrības un uzņēmēji. Detalizētāku aprakstu var skatīt šī dokumenta 2. pielikumā “Pieaugušo izglītības piedāvājums”.

Lai veicinātu pieprasījumu pēc pieaugušo mūžizglītības piedāvājuma, jāsekmē pieaugušo izglītības saņēmēju izpratne par mainīgajiem dzīves un darba apstākļiem. Lai apmierinātu pieprasījumu pēc pieaugušo tālākizglītības pakalpojumiem, nepieciešams attīstīt sadarbību ar reģiona izglītības iestādēm, sekot līdzi darba tirgus izmaiņām un prasībām un veicināt vietējo izglītības pakalpojumu sniedzēju veidošanos un attīstību.

Nozīmīgākie projekti:

- ESF projekts Nr.8.3.2.2/16/I/001 “Atbalsts izglītojamo individuālo kompetenču attīstībai” (2017.–2023. gads);
- ESF projekts Nr.8.3.5.0/16/I/001 “Karjeras atbalsts vispārējās un profesionālās izglītības iestādēs” (2017.–2022. gads);
- ESF projekts Nr.8.3.4.0/16/I/001 “Atbalsts priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas samazināšanai (PuMPuRS), (2017.–2023. gads);
- ESF projekts Nr.8.3.2.1/16/I/002 “Nacionāla un starptautiska mēroga pasākumu īstenošana izglītojamo talantu attīstībai”, (2016.–2023. gads);
- ERAF projekts “Līvānu 1. vidusskolas mācību vides uzlabošana”, SAM 8.1.2., 2016.–2020. gads);
- Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta 2014.–2021. gada perioda programma “Vietējā attīstība, nabadzības mazināšana un kultūras sadarbība” projekts “Uzņēmējdarbības atbalsta pasākumi Latgales plānošanas reģionā” (projekta Nr.LV-LOCALDEV-0001) aktivitāte “4.3. Interesu izglītības programmu uzņēmējdarbības jomā izstrāde un ieviešana”, (2023.–2024. gads).

Visas novada izglītības iestādes ir iesaistījušās programmā “Latvijas skolas soma”, kura tika uzsākta 2018. gadā Latvijas valsts simtgades pasākumu cikla ietvaros. Novada izglītības iestādes iesaistās ESF projekta “Veselības veicināšanas un slimību profilakses pasākumu īstenošana Līvānu novada iedzīvotājiem” aktivitātēs.

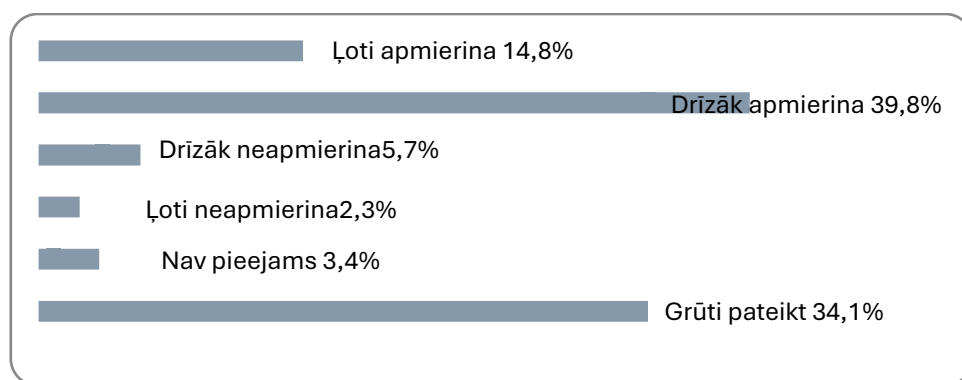
Aptaujas rezultāti

Iedzīvotāju skaita samazināšanās ietekmē izglītības iestāžu tīkla darbību. Attīstības programmas izstrādes laikā veiktās aptaujas dati liecina, ka iedzīvotāju viedokļi par skolu tīkla attīstību ir atšķirīgi. Daudzi uzsver optimizācijas un racionālu resursu izmantošanas nepieciešamību. Aptuveni 25% respondentu atbalsta centralizāciju un ierosina nodrošināt vidusskolas pakalpojumu vienā lielākajā izglītības iestādē, norādot, ka tam piemērota Līvānu 1. vidusskola. Respondenti uzsver, ka, izveidojot vienu spēcīgu vidusskolu, iespējams efektīvāk izmantot pieejamos resursus un nodrošināt kvalitatīvu izglītību visiem novada bērniem. Savukārt, aptuveni 20% iedzīvotāju uzskata, ka lauku skolas ir

nozīmīgas vietējās kopienas dzīvē un tās ir nepieciešams saglabāt. Rudzātu un Rožupes skolas, nodrošinot izglītības pieejamību bērniem lauku teritorijās, tiek uztvertas arī kā vietējās kopienas saliedētājas. Sākumskolas izglītībai jābūt pieejamai pēc iespējas tuvāk dzīvesvietai, lai nodrošinātu ērtu piekļuvi izglītībai jaunākajiem skolēniem.

Aptuveni 18% respondentu uzskata, ka mazākas skolas ar nelielu skolēnu skaitu jāslēdz, lai samazinātu uzturēšanas izmaksas un koncentrētu resursus uz lielākām skolām, tādējādi uzlabojot izglītības kvalitāti. Tiek uzsvērts, ka Jaunsilavas un Rožupes skolas varētu apvienot ar Līvānu 1. vidusskolu vai citām skolām, tādējādi samazinot izmaksas un nodrošinot labākas mācību iespējas lielākos izglītības centros.

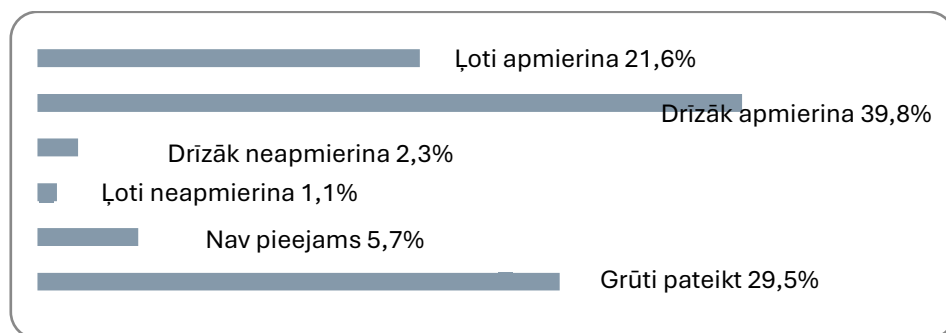
Aptaujā izteikti arī priekšlikumi attīstīt augstākās izglītības iestāžu vai koledžu filiāles Līvānos, lai nodrošinātu turpmāku izglītības iespēju pieejamību vietējiem iedzīvotājiem. Iedzīvotāju aptaujas rezultātos pamatzglītības pakalpojums tiek novērtēts augstāk kā vidējās izglītības pakalpojums.

2.10. attēls. Pamatskolas izglītības pakalpojumu novērtējums (88 atbildes)

Datu avots: Līvānu novada pašvaldības aptauja, 2024

54,6% respondentu ir drīzāk apmierināti vai ļoti apmierināti ar pamatskolas izglītības pakalpojumiem novadā, savukārt, pavisam neliels skaits – 2,3% ir ļoti neapmierināti. Salīdzinot iedzīvotāju aptaujas datus ar iepriekšējiem trijiem gadiem, iedzīvotāju apmierinātība pamatskolas pakalpojuma novērtējumā ir palikusi līdzīga.

2.11. attēls. Vidusskolas izglītības pakalpojumu novērtējums (88 atbildes)

Datu avots: Līvānu novada pašvaldības aptauja, 2024

61,4% respondentu ir drīzāk apmierināti vai ļoti apmierināti ar vidējās izglītības pakalpojumiem novadā, savukārt, neliels skaits – 3,4% ir ļoti vai drīzāk neapmierināti, aptuveni 35,2% ir gūti sniegt vērtējumu par vidējās izglītības pakalpojumiem. Salīdzinot iedzīvotāju aptaujas datus ar iepriekšējiem trijiem gadiem, iedzīvotāju apmierinātība ir palikusi līdzīga, izņemot 2022. gadu, kur tikai 48% bija drīzāk vai ļoti apmierināti ar vidējās izglītības pakalpojumiem novadā.

2.1. Kopsavilkums par izglītības nozari Līvānu novadā

Izglītības pakalpojumus Līvānu novadā nodrošina 11 Līvānu novada pašvaldības izglītības iestādes, realizējot vispārējās izglītības, interešu izglītības, profesionālās ievirzes izglītības, kā arī speciālās izglītības programmas. Pirmsskolas un pamatskolas izglītības pakalpojums ir pieejams tuvu dzīvesvietai arī lauku teritorijā. Skolēnu sasniegumi valsts mēroga olimpiādēs un konkursos, centralizēto eksāmenu rādītāji ir augstāki par vidējiem rādītājiem valstī. Tas liecina par konkurētspējīgu izglītības kvalitāti Līvānu novada mācību iestādēs. Līvānu novada jauniešus ar labām un teicamām sekmēm augstākās izglītības iegūšanā atbalsta Līvānu novada pašvaldība sadarbībā ar nodibinājumu “Viduslatgales pārnovadu fonds”, katru gadu rīko Stipendiju konkursu¹². Līvānu novadā nav pieejama profesionālā izglītība. Aptaujās tiek minēta nepieciešamība izvērtēt un atbilstoši pieprasījumam palielināt pieaugušo izglītības piedāvājumu.

Pēdējo gadu laikā vērojama daudzu jaunu iedzīvotāju pārcelšanās uz Līvāniem saistībā ar vietējo uzņēmumu paplašināšanos un jaunu darba vietu radīšanu. To nodrošina valsts mērogā konkurētspējīgais atalgojums inženierijas nozares uzņēmumos¹³. Tomēr kopējais iedzīvotāju skaits turpina kristies un izglītības attīstības kontekstā viens no būtiskākajiem izaicinājumiem ir iedzīvotāju skaita samazinājums. Nodrošinot kvalitatīvu un konkurētspējīgu izglītības programmu piedāvājumu, Līvānu novadam ir potenciāls piesaistīt jaunus iedzīvotājus un palielināt izglītojamo skaitu.

Līvānu novada pašvaldība ir izstrādājusi izglītības nozares plānošanas dokumentu “Līvānu novada izglītības attīstības stratēģija 2022.–2027.”. Tajā ir uzsvērts: lai jaunietis pēc izglītības iestādes absolvēšanas būtu gatavs pasaules izaicinājumiem, mācību procesā jāiekļauj “globālās/attīstības izglītības” aspekti – ar mērķi palīdzēt skolēniem izprast mūsdienu strauji mainīgo, savstarpēji saistīto pasauli, tajā skaitā kā lokālais iekļaujas globālajā. Ņemot vērā iedzīvotāju skaita izmaiņas, nepieciešams uzlabot un efektīvi izmantot esošo izglītības iestāžu ēkas, palīgēkas, laukumus, apkārtējo teritoriju, nodrošināt kvalitatīvus tehniskos un sociālos savienojumus (internets, ceļu tīkls, autobusu pārvadājumi utt.) un attīstīt izglītības pakalpojumu kvalitāti un pieejamību katram izglītojamajam. Esošās infrastruktūras ietvaros iespējams veidot un piedāvāt jaunus izglītības pakalpojumus visu vecumu iedzīvotājiem.¹⁴

2.2. Izaicinājumi un nākotnes attīstības perspektīvas

2.3. tabula. Izglītības nozares izaicinājumi un attīstības iespējas

¹² <https://www.livani.lv/lv/jaunums/izsludinata-pieteikšanas-stipendijai-studijam-augstskolas>, 2024

¹³ <https://vietagimenei.lv/pasvaldibas/livanu-novada-pasvaldiba/>, 2024

¹⁴ Līvānu novada izglītības attīstības stratēģija 2022.–2027., Līvāni 2022

Izaicinājumi	Nākotnes attīstības perspektīvas
Nepietiekams cilvēkresursu nodrošinājums	– Jauno pedagogu un speciālistu atbalsta programmas izstrāde un ieviešana (dzīvokļu piedāvājums, transporta kompensācijas, stipendijas) – Studentu piesaiste no reģionālajām augstskolām – Konsultatīvā atbalsta centra izveide pašvaldībā – Pedagoģiskā kolektīva pilnveide un atbalsta personāla (logopēds, speciālais pedagogs, psihologs) piesaiste
Pedagogi, tehniskie speciālisti - laboranti	
Atbalsta personāls (pedagogu palīgs, mentors sadarbībai ar sociālo dienestu)	
Pedagogu vispārējā labbūtība darba vietā	
Vecāku līdzdalība un iesaiste bērnu pirmsskolas izglītības un audzināšanas aktivitātēs	– Vecāku iesaiste mācību procesā (vecāku skoliņa, individuālas tikšanās, vecāku un bērnu sarunas mazās grupās, iestāžu sadarbības veicināšana)
Pamatskolu un vidusskolu pastāvēšana atbilstoši likumdošanas prasībām, nepieciešamā bērnu skaita nodrošinājums	– Profesionālās izglītības piedāvājums vidusskolā, lai palielinātu izglītojamo skaitu
Tālākizglītības un mūžizglītības piedāvājums	– Atbalsts vietējiem uzņēmējiem tālākizglītības un mūžizglītības piedāvājuma realizācijai (samazināts telpu nomas likmes, apmācības ideju realizācijai) – Aptauju veikšana par pieaugušo izglītības pieprasījumu, pieaugušo izglītības vajadzību izpēti – Efektīva informācijas aprīte par mūžizglītības iespējām
Digitālās prasmes	– IT un digitālo prasmju jēgpilna apguve no pirmsskolas līdz mūžizglītībai – IT apmācības programmas esošajiem darbiniekiem – IT iespēju plašāku izmantošanu mācību procesā un kompetenču pieejā balstītu vispārējās izglītības satura ieviešanu izglītības iestādē – Mākslīgā intelekta izmantošana un integrēšana izglītības nozarē
STEM jomu tālāka attīstība	– Klašu papildināšanai ar interaktīvajām tāfelēm, programmatūru, printeriem, simulatoriem u.c. – Kvalitatīva interneta ātruma nodrošināšanu visās novada izglītības iestādēs
Apmācības par drošības jautājumiem	– Drošības apmācības izglītības iestādēs – Rīcība krīzes situācijās (piemēram, evakuācijas plāni un pirmās palīdzības pamati)

Izaicinājumi	Nākotnes attīstības perspektīvas
Nepietiekoši resursi iekļaujošai izglītībai (speciālisti, materiālā bāze), Autiskā spektra traucējumu palielinājums bērniem	– Iekļaujošu pakalpojumu izstrāde un ieviešana – bērnu autistu terapeits un silto smilšu terapeits
Attīstības atbalsta centrs atbilstošajām mērķa grupām	– Attīstības atbalsta centra izveide – Dažādu terapiju piedāvājums (smilšu, mūzikas terapija, multisensorā istaba, koriģējošā vingrošana) – Vecāku un pašvaldības līdzfinansējums centra izveidei un darbībai
Mūsdienīga mācību vide un izglītības iestāžu mācību aprīkojums	– Izglītības iestāžu vides modernizācija (tehniskais nodrošinājums, sporta bāzes atjaunošana pagastos, mūsdienīgs aprīkojums praktiskajām apmācībām datortehnikā, mājturībā)
IT infrastruktūra (interneta ātrums un pārklājums novada teritorijā) Datorprogrammatūras nodrošinājums, licences un to atjaunošana	– Sistēmiska pieeja tehnoloģiju bāzes atjaunošanai – IT pārvaldības un atbildības sadalījums pašvaldībā – Digitālā centra izveide, kurš nodrošina sistēmisku pieeju tehnoloģiju izmantošanai izglītības procesā no programmatūras iepirkuma līdz speciālistu piesaistei un tehniskai apkopei
Digitālā drošība/datu drošība, drošība interneta vidē, agresīva uzvedība interneta vidē	– Sabiedrības izglītošana medijpratībā – Virtuālās vides lietotāju apziņas veidošana par drošību internetā, ieviešot kibernetizēgumu novēršanas programmas, kas māca bērniem un pieaugušajiem atpazīt interneta draudus un izvairīties no tiem – Filtrēšanas sistēmu ieviešana – Izglītojošas kampaņas atbilstoši dažādu mērķa grupu prasībām (kampaņas par interneta etiķeti un emocionālā intelekta veicināšanai, kiberhuligānisma novēršana) – Jēgpilna tehnoloģiju izmantošana, piedāvājot bērniem un jauniešiem citas alternatīvas brīvā laika pavadīšanai
Tehniskā infrastruktūra – autobusi skolēnu pārvadājumiem	– Skolēnu pārvadājumu autobusa iegāde un efektīvu maršrutu izstrāde
Interesu izglītības nepieejamība bērniem ar īpašām vajadzībām	– Transporta nodrošināšana bērniem ar īpašām vajadzībām – Individuālais darbs ar izglītojamajiem

3. KULTŪRA

Kultūras, tūrisma un sporta pārvalde

Kultūras nozares politiku Līvānu novadā koordinē un uzrauga Kultūras, tūrisma un sporta pārvalde, kuras pakļautībā ir Līvānu stikla un amatniecības centrs, Līvānu novada Kultūras centrs un tā struktūrvienības, Līvānu novada Centrālā bibliotēka un tās struktūrvienības.

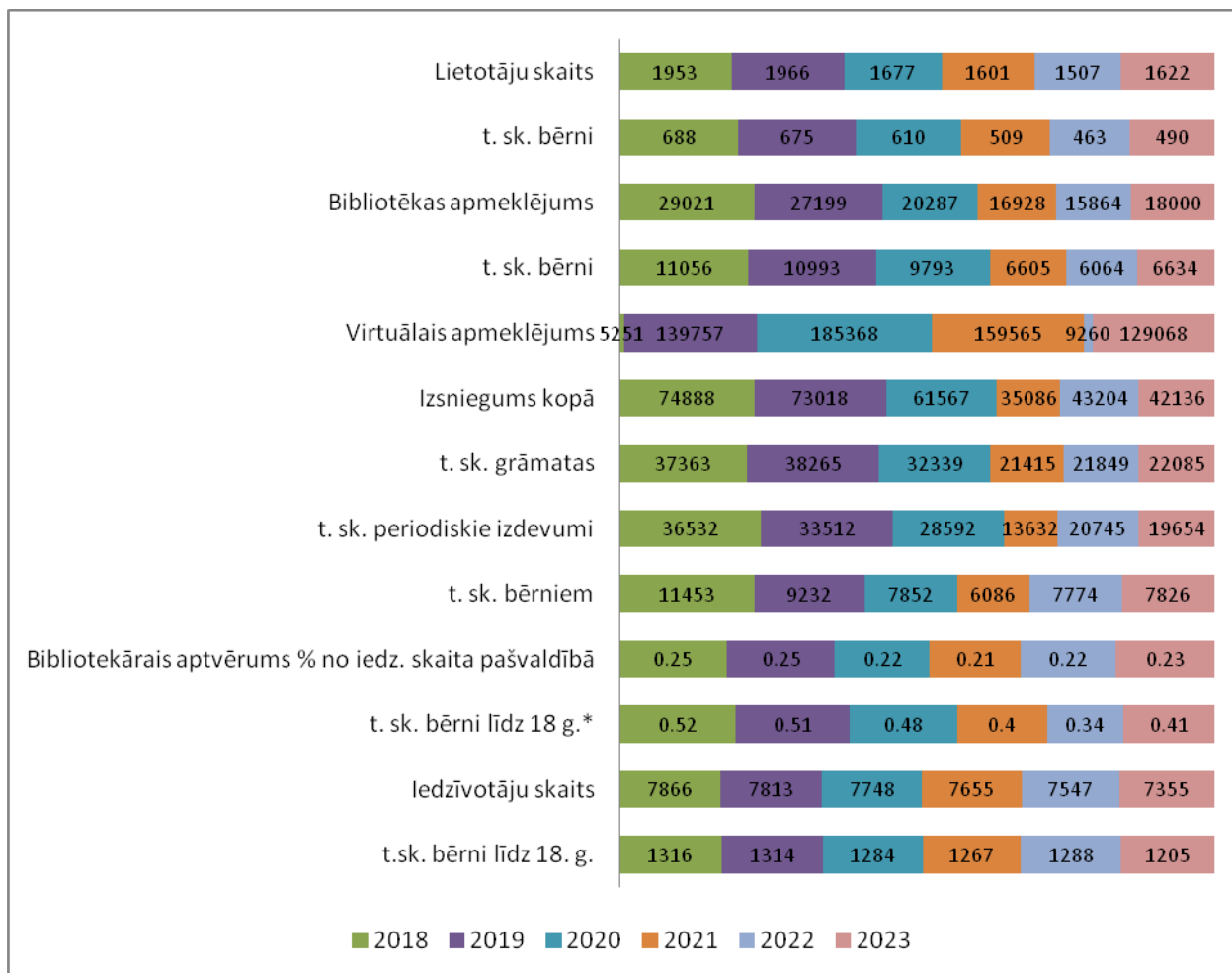
Līvānu novada Kultūras centrs apvieno 6 kultūras iestādes: Līvānu novada Kultūras centru, Rožupes un Sutru kultūras namu, Turku un Jersikas tautas namu un Rudzātu Saieta namu. Iestādes nodrošina šādus pakalpojumus: pasākumu organizēšana (koncerti, teātra izrādes u.c.), amatierkolektīvu atbalsts (atbalsts amatiermākslas kolektīviem, organizējot dalību festivālos un konkursos), kultūras mantojuma projekti, kas vērsti uz vietējās kultūras vēstures apzināšanu un saglabāšanu, digitālā transformācija, digitālo platformu attīstība, lai veicinātu kultūras saturu pieejamību tiešsaistē, sadarbība ar citām kultūras iestādēm un organizācijām.

Valstī kopumā ir vienmērīgs publisko bibliotēku tīkls, nodrošinot bibliotēku pakalpojumu pieejamību. Latvijā kopumā 2023. gadā ir 725 pašvaldību publiskās bibliotēkas, tajā skaitā Latgalē – 170. Līvānu novadā ir 14 bibliotēkas: 7 publiskās bibliotēkas un 6 izglītības iestāžu bibliotēkas (4 pamatskolu un 2 vidusskolu bibliotēkas).

Kultūrai ir vadošā loma cilvēka intelektuālās attīstības un personības izaugsmes ceļā, tā palīdz veidot prasmes radošās darbības attīstībai, veicina ne tikai personiskās, bet arī reģionālās, nacionālās identitātes un piederības izjūtu, sekmē pilsoniskās sabiedrības attīstību un stiprina demokrātijas vērtības. Kultūras un radošajām industrijām ir būtiska loma tautsaimniecībā un tieša pozitīva ietekme uz darba vietu radīšanu, ekonomisko izaugsmi. Pašvaldību likums paredz sniegt iedzīvotājiem daudzveidīgu kultūras piedāvājumu un iespēju piedalīties kultūras dzīvē, sekmēt pašvaldības teritorijā esošā kultūras mantojuma saglabāšanu un atbalstu kultūras norisēm. Līvānu novada kultūras pakalpojumu grozs ietver daudzveidīgus kultūras un mākslas norišu pasākumus, kā arī aktivitātes, kas veicina sabiedrības līdzdalību un kultūras mantojuma saglabāšanu.

Līvānu Centrālā bibliotēka (LCB) ir reģiona galvenā bibliotēka un metodiskais centrs 6 novada filiālbibliotēkām. Bibliotēku teritoriālais pārklājums Līvānu novadā ir vērtējams kā ļoti labs, proti, bibliotēkas atrodas katrā pagastā centrā.

Līdzīgi kā valstī kopumā, arī Līvānu novada bibliotēku galvenie statistikas rādītāji (lasītāju skaits, klātienes apmeklējums, izsniegums) laika periodā no 2018. līdz 2023. gadam ir ar lejupejošu tendenci, tajā skaitā bērnu un jauniešu vidū. Līvānu novada bibliotēku aktīvo lietotāju skaits ir 3 714¹⁵.

3.1. attēls. Līvānu novada Centrālās bibliotēkas galvenie rādītāji

Avots: Pašvaldības dati, 2024

Lietotāju skaits Līvānu novada centrālajā bibliotēkā ir samazinājies par 16,94%, t.i. no 1953 lietotājiem 2018. gadā līdz 1622 lietotājiem 2023. gadā. Bērnu vecuma kategorijā lasītāju skaits šajā laika periodā ir samazinājies no 688 līdz 490 bērniem.

Ievērojami – par 37,97% samazinājies arī kopējais apmeklējumu skaits, t.i., no 29021 apmeklējumu 2018. gadā līdz 18000 apmeklējumu 2023. gadā. Bērnu vecuma kategorijā apmeklējumu skaits attiecīgajā periodā ir samazinājies par 40%.

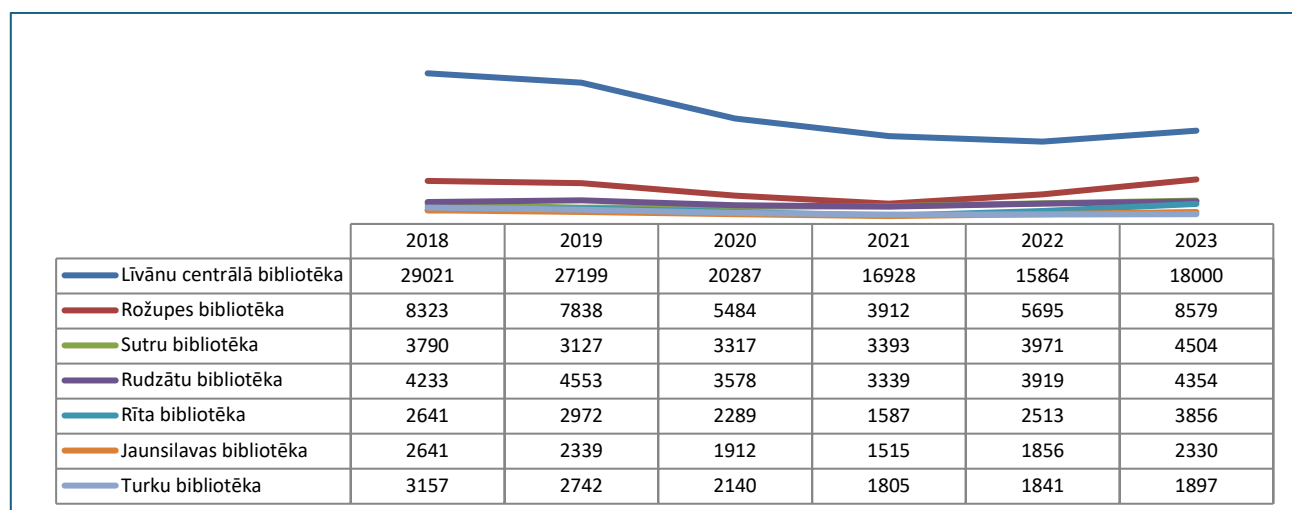
¹⁵ https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP_PUB/START_IZG_BI_BIB/BIB020/table/tableViewLayout1/, CSP, 2023

Virtuālo apmeklējumu skaits pieauga līdz 2021. gadam, kad tas sasniedza 159565 apmeklējumu, bet pēc tam 2023. gadā tas samazinājās līdz 129068 apmeklējumiem. Šis rādītājs atspoguļo lielāku lietotāju aktivitāti tiešsaistē.

Ievērojami samazinājies arī bibliotēkā izsniegto vienību skaits – no 74888 vienībām 2018. gadā līdz 42136 vienībām 2023. gadā. Grāmatu izsniegumi ir samazinājušies no 37363 vienībām līdz 22085 vienībām. Līdzīga samazinājuma tendence ir arī periodisko izdevumu izsnieguma rādītājos – no 36532 vienībām 2018. gadā līdz 19654 vienībām 2023. gadā. Izsniegumu skaits bērniem attiecīgajā periodā ir samazinājies no 11453 līdz 7826 vienībām.

Bibliotēkas aptvēruma procents svārstījās ap 0,20–0,25% līmenī ar nelielu samazinājumu līdz 0,23% 2023. gadā. Aptvēruma procents bērniem līdz 18 gadu vecumam samazinājies no 0,52% 2018. gadā līdz 0,41% 2023. gadā.

Dati kopumā norāda uz pakāpenisku apmeklētāju, lietotāju un izsniegumu skaita samazinājumu, kas varētu būt saistīts ar iedzīvotāju skaita samazināšanos novadā, kā arī līdz ar digitālo avotu attīstību un lasīšanas paradumu maiņu. Lielākais kritums bija vērojams 2019. un 2020. gadā (par 14,70%), bet pēdējo divu gadu laikā lasītāju skaits ir nedaudz palielinājies (par 7,63%).

3.2. attēls. Līvānu novada publisko bibliotēku apmeklējumu rādītāji
Datu avots: Pašvaldības dati, 2024

Attēls 3.2. parāda apmeklējumu skaitu Līvānu novada publiskajās bibliotēkās laika periodā no 2018. līdz 2023. gadam. Katrā no bibliotēkām apmeklējuma tendences ir atšķirīgas un to ietekmē dažādi faktori, tostarp pandēmija un, iespējams, iedzīvotāju skaita izmaiņas. Līvānu centrālajā bibliotēkā 2018. gadā apmeklējums bija ļoti augsts – 29 021, bet pēc tam 2022. gadā strauji samazinājās līdz 15 864 un 2023. gadā atkal nedaudz pieauga līdz 18 000. Šī ir lielākā apmeklētā bibliotēka Līvānu novadā, taču pēdējos gados tā piedzīvojusi būtisku apmeklētāju skaita samazinājumu.

Rožupes bibliotēkā apmeklējums 2018. gadā bija 8323, bet tas samazinājās līdz 3912 apmeklējumiem 2021. gadā. 2022. un 2023. gados Rožupes bibliotēkā bija vērojams apmeklētāju skaita pieaugums, sasniedzot 8579 apmeklējumus 2023. gadā – lielāko apmeklējumu pieaugumu no visām bibliotēkām.

Sutru bibliotēkā 2018. gada apmeklējums bija 3790 un tas nedaudz samazinājās līdz 3127 apmeklējumiem 2019. gadā. 2022. un 2023. gadā apmeklējums pakāpeniski pieauga, sasniedzot 4504 apmeklējumus 2023. gadā. Kopējā tendence liecina par stabilu apmeklējumu pieaugumu pēdējos gados.

Rudzātu bibliotēkā 2018. gadā apmeklējums bija 4233 ar samazinājumu līdz 3339 apmeklējumiem 2021. gadā. 2023. gadā apmeklējums pieauga līdz 4354, kas ir gandrīz tāds pats kā 2018. gadā. Rudzātu bibliotēka izrāda atkopšanās tendenci pēc apmeklētāju skaita samazinājuma.

Rīta bibliotēka piedzīvoja lielāko apmeklējuma samazinājumu no 2641 apmeklētājiem 2018. gadā līdz 1587 apmeklētājiem 2021. gadā, tomēr apmeklējumu skaits atkal pieauga līdz 3856 apmeklējumiem 2023. gadā.

Jaunsilavas bibliotēkas apmeklējums kritās no 2641 apmeklētājiem 2018. gadā līdz 1515 apmeklētājiem 2021. gadā, bet 2023. gadā tas pieauga līdz 2330. Līdzīgi kā citās mazākās bibliotēkās, arī šeit ir redzama stabila atkopšanās pēdējos gados.

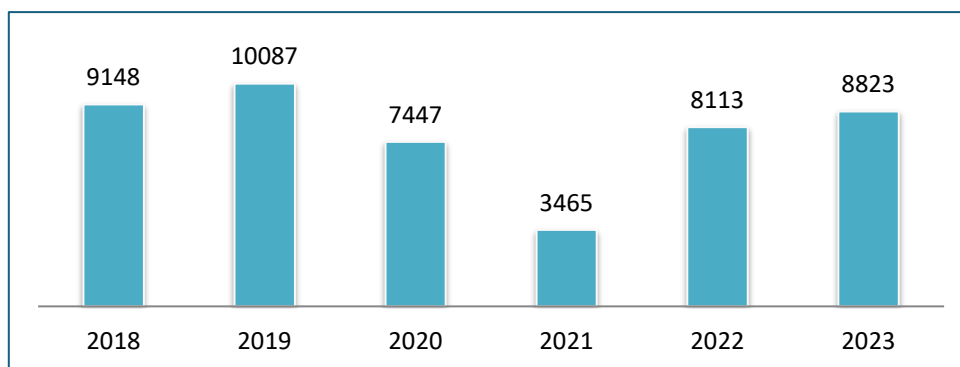
Turku bibliotēkas apmeklējums 2018. gadā bija 3157 apmeklētāji, kas pēc tam pakāpeniski samazinājās līdz 2140 apmeklētājiem 2020. gadā. 2023. gadā apmeklējums atkal nedaudz palielinājās līdz 1897 apmeklētājiem.

Līvānu centrālā bibliotēka saglabājas kā visvairāk apmeklētā, taču Rožupes un Sutru bibliotēkas izrāda ievērojamu pieaugumu pēdējos gados.

Ekspozīcijas

Mainīgās izstādes ir aplūkojamas Jēkaba Graubiņa Līvānu Mūzikas un mākslas skolas izstāžu zālē, Līvānu novada centrālās bibliotēkas Straumes zālē, taču ievērojamākā ekspozīcija Līvānu novadā ir Līvānu stikla un amatniecības centrā.

Līvānu stikla un amatniecības centra ekspozīcija “Līvānu stikla muzejs” ir vienīgā šāda veida ekspozīcijā Baltijā, iepazīstinot ar Līvānu stikla fabrikas vēsturi no 1887. gada un fabrikas ražotajiem stikla izstrādājumiem. Centrā skatāma arī vēsturiskā ekspozīcija “Amatnieki Latgalē”.

3.3. attēls. Līvānu stikla un amatniecības centra apmeklējumu skaits gadā

Datu avots: Pašvaldības dati, 2024

Līvānu stikla un amatniecības centrā apmeklējumu skaits maksimumu sasniedza 2019. gadā – 10087, kas ir par 10,26% vairāk nekā 2018. gadā. 2020. gadā apmeklētāju skaits samazinājās līdz 7447, kas

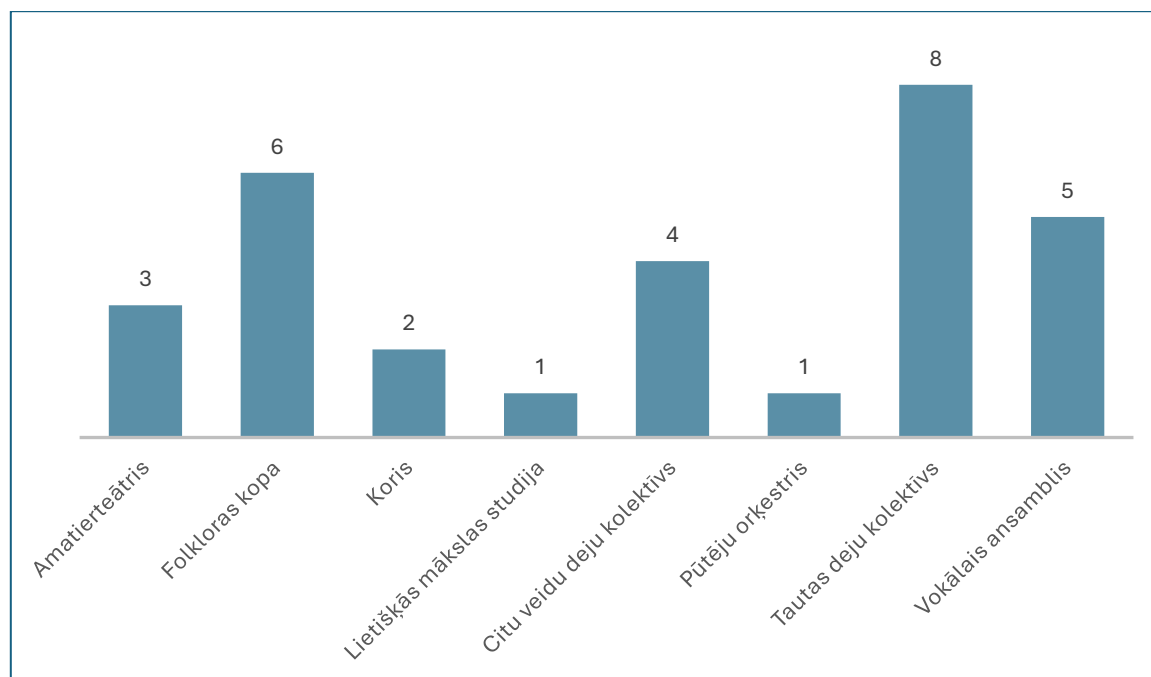
ir par 26,18% mazāk nekā 2019. gadā. 2021. gadā bija viszemākais apmeklējuma līmenis, to radīja pandēmija un stingrāki apmeklējumu ierobežojumi. 2022. gadā apmeklējums pieauga līdz 8113, kas ir divas reizes vairāk nekā iepriekšējā gadā (+134,1%). 2023. gadā apmeklētāju skaits turpināja pieaugt, sasniedzot 8823, kas ir par 8,76% vairāk nekā 2022. gadā.

Līvānu stikla un amatniecības centra apmeklējumu skaits laika periodā no 2018. līdz 2023. gadam piedzīvoja būtiskas svārstības. No augstākā punkta 2019. gadā apmeklējums strauji kritās līdz zemākajam līmenim 2021. gadā. Pēdējos divos gados ir vērojama apmeklējuma atjaunošanās, kas liecina par centra popularitātes atgriešanos un iespējamo pieprasījuma pieaugumu pēc kultūras un amatniecības pasākumiem.

Iedzīvotāju līdzdalība amatiermākslas kolektīvos

Līvānu novada kultūras centrā darbojas dažādu paaudžu deju kolektīvi, kori, ansambļi, vokālās grupas. Centrs organizē un atbalsta tautas mākslas un citu radošo amatierkolektīvu darbību, saglabā un aizsargā tautas tradicionālo kultūru, veicina tās līdzsvarotu attīstību, prezentē savu darbu ārpus valsts robežām, organizē teātru izrādes un koncertus, valsts svētku, kultūrvēsturisko un sadzīves tradīciju, kā arī izklaides pasākumus. Līvānu novadā ir 6 kultūras centri, kuros 2023. gadā darbojās 29 amatiermākslas kolektīvi, iesaistot 473 dalībniekus.

Novada kultūras centri un tajos notiekošie procesi ir nozīmīgi vietējās kultūras dzīves veidotāji, veicinot sabiedrības līdzdalību un sniedzot pakalpojumus. Iedzīvotāju iesaiste amatiermākslas nodarbēs, Dziesmu un deju svētku procesā ir tikai daļa no kopējās sabiedrības kultūras līdzdalības.

3.4. attēls. Amatiermākslas un citu radošo kolektīvu skaits

Datu avots: Kultūras ministrijas dati, 2024

Kā redzams attēlā, visvairāk ir tautas deju kolektīvu (8) un folkloras kopu (6), kuru darbība veicina vietējo tradīciju saglabāšanu un popularizēšanu.

3.1.tabula. Māksliniecisko kolektīvu un dalībnieku skaits

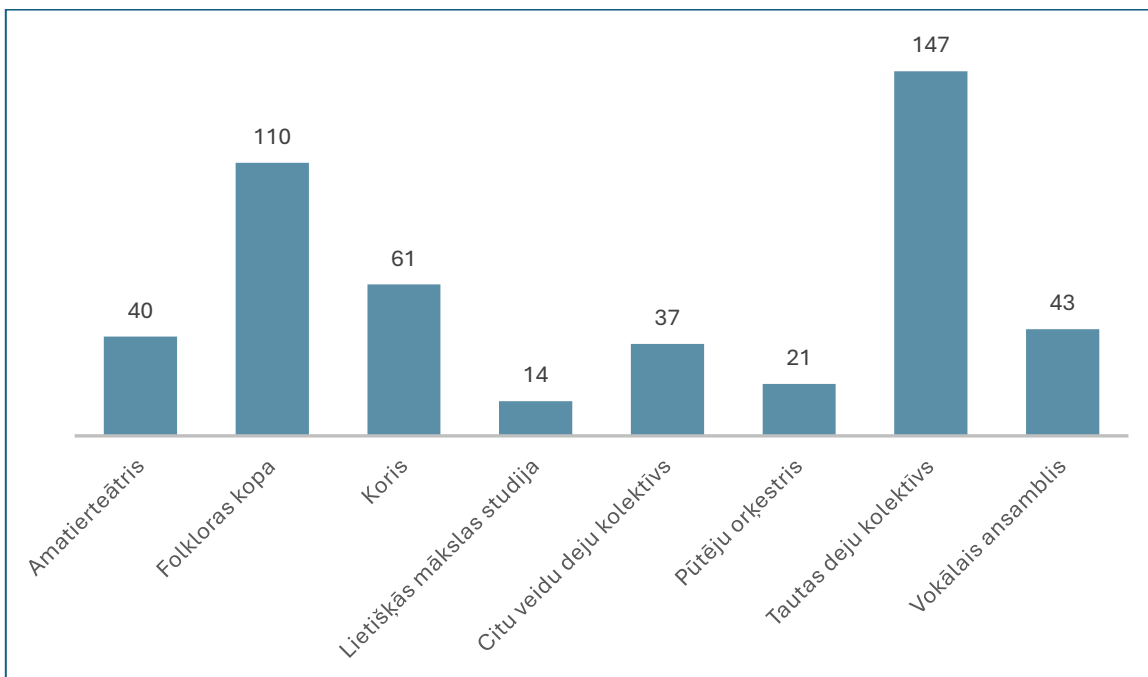
Kolektīva nosaukums	Māksliniecisko kolektīvu dalībnieku skaits				
	2019	2020	2021	2022	2023
Līvānu novada kultūras centra amatiereteātris	21	15	15	22	22
Rudzātu saieta nama teātra kopa "Okūts"	12	13	13	11	11
Turku pagasta amatiereteātra kolektīvs "MasKas"	12	9	9	7	7
Līvānu folkloras kopa CEIRULEITS (jaunākā grupa)	34	35	34	34	27
Līvānu folkloras kopa CEIRULEITS (vecākā grupa)	22		26	–	31
Līvānu novada kultūras centra slāvu kultūras ansamblis "Uzori" Folkloras kopa, etnogrāfiskais ansamblis	22	15	13	11	14
Līvānu novada kultūras centra slāvu kultūras vokālais ansamblis "Razdolje" Folkloras kopa, etnogrāfiskais ansamblis	–	5	5	5	8
Rožupes kultūras nama folkloras kopa "Rūžupis veiri"	7	7	7	7	7
Turku saieta nama folkloras kopa "Turki"	27	20	19	20	20
Jersikas tautas nama senioru jauktais koris "Jersika"	26	14	16	22	29
Līvānu novada kultūras centra jauktais koris "Rubus"	48	37	17	32	32
Līvānu tautas lietišķās mākslas studija "Dubna"	–	–	13	–	14
Līvānu līnijdeju grupa "Black Coffee"	11	9	9	8	9
Līvānu novada kultūras centra Eiropas deju grupa "Rūžēnas"				11	11
Rožupes līnijdeju grupa "Rose river"	15	14	10	12	9
Rudzātu līnijdeju grupa "Avenes"	8	8	8	8	8
Līvānu novada kultūras centra pūtēju orķestris	16	-	-	21	21
Rudzātu saieta nama bērnu tautas deju kolektīvs	42	41	41	25	25
Rožupes kultūras nama jauniešu tautas deju kolektīvs "Daidala"	24	24	20	22	19
Jersikas tautas nama senioru tautas deju kolektīvs "Jersikietis"	20	20	20	16	16
Līvānu novada kultūras centra senioru tautas deju kolektīvs "Dubnava"	22	22	22	22	18
Jersikas vidējās paaudzes tautas deju kolektīvs "Upenieki"	15	17	14	14	16
Līvānu novada kultūras centra vidējās paaudzes deju kolektīvs "Daugavieši" Tautas deju kolektīvs	20	19	20	17	17
Rožupes kultūras nama vidējās paaudzes deju kolektīvs "Rožupe"	19	19	17	–	12

Kolektīva nosaukums	Māksliniecisko kolektīvu dalībnieku skaits				
Līvānu novada kultūras centra senioru vokālais ansamblis “Līvas”	10	–	9	10	10
Rudzātu saietā nama sieviešu vokālais ansamblis (no 2024.gada nedarbojas)	7	6	6	6	–
Rudzātu vīru vokālais ansamblis vokālais ansamblis (no 2024.gada nedarbojas)	11	10	10	–	–
Sutru pagasta sieviešu vokālais ansamblis “Sapņu bites”	7	7	7	–	9

Datu avots: Kultūras ministrijas dati, 2024

3.1. tabulas dati parāda, ka lielākais māksliniecisko kolektīvu dalībnieku skaits ir bijis pirms pandēmijas, tagad tas ir samazinājies, īpaši lauku teritoriju kolektīvos Jersikas, Rožupes, Rudzātu pagastos. Nedaudz ir palielinājies dalībnieku skaits Jersikas senioru jauktajā korī, Līvānu folkloras kopā “Ceiruleits”, Līvānu novada kultūras centra pūtēju orķestrī.

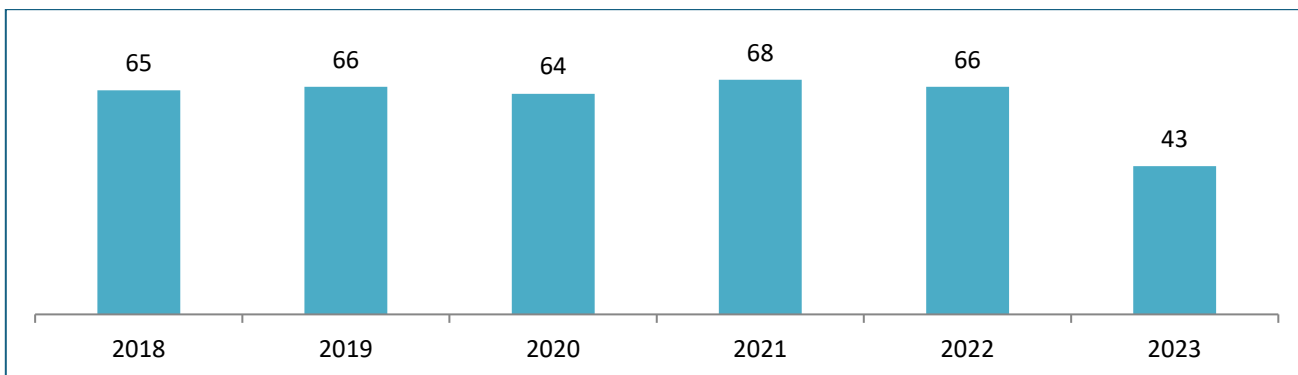
Novadā darbojas viens pūtēju orķestris un viena lietišķās mākslas studija. Līvānu novadā amatiermākslas kolektīvu vidū dominē tradicionālās kultūras aktivitātes, īpaši tautas deju kolektīvi un folkloras kopas, kurās ir lielākais iesaistīto dalībnieku skaits. Novadā darbojas 5 vokālie ansambļi, 4 citu veidu deju kolektīvi, 3 amatiermākslinieki.

3.5. attēls. Dalībnieku skaits amatiermākslas kolektīvos

Datu avots: Kultūras ministrijas dati 2024

Kultūras darbinieku skaits Līvānu novadā laika periodā no 2018. līdz 2022. gadam ir gandrīz nemainīgs – 64 līdz 68 darbinieki.

3.6. attēls. Dalībnieku skaits amatiermākslas kolektīvos
 Datu avots: Pašvaldības dati, 2024

Straujš kritums vērojams 2023. gadā, kad kultūras darbinieku skaits sarūk līdz 43, kas ir par aptuveni 35% mazāk nekā iepriekšējā gadā. Tas saistīts ar sadarbības līgumu veida maiņu uz uzņēmuma līgumiem vai citiem organizatoriskiem faktoriem. Šīs izmaiņas norāda uz kultūras darbinieku resursu pārstrukturēšanu un optimizācijas procesu.

Kultūrvietas

Kultūrvietu sadalījums Līvānu novadā pēc to veida un skaita atspoguļo dažādas publiski pieejamās vietas, kas kalpo kultūras un sabiedriskajām aktivitātēm.

Visplašāk pārstāvētās kultūrvietas Līvānu novadā ir baznīcas (8), norādot uz reliģiskās dzīves un tradīciju nozīmīgumu vietējā sabiedrībā.

Kultūras nami (6 vietas) un publiskās bibliotēkas (7) kalpo par sabiedrības pulcēšanās vietām, kas bieži vien tiek izmantotas vietējo pasākumu, kopienas sanāksmju un svētku svinību rīkošanai. Novadā ir viens kultūras centrs un viena brīvdabas estrāde lielāku pasākumu rīkošanai. Brīvdabas estrāde ir nozīmīga vasaras sezonas pasākumiem. Kultūras iestāžu un pasākumu vietu piedāvājums liecina par līdzsvarotu kultūras dzīvi novadā, kurā līdzās izklaides aktivitātēm nozīmīga loma ir arī garīgām un izglītojošām aktivitātēm.

Kultūras pieminekļi

Līvānu novada teritorijā atrodas 16 nekustamie kultūras pieminekļi: 13 arheoloģijas un trīs arhitektūras pieminekļi – objekti, kuri iekļauti Kultūras ministrijas 1998. gada 29. oktobra rīkojumā Nr.128 apstiprinātajā valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstā. Viens no nozīmīgākajiem Latvijas arheoloģijas pieminekļiem ir Jersikas pilskalns – senās latgaļu valsts centrs, kurš atrodas privātīpašumā.

3.2. tabula. Kultūrvēsturiskās vietas

Arheoloģija, vēsturisko notikumu vieta	Jersikas pilskalns
Arhitektūra, baznīca, kulta vieta	Jersikas Kristus Apskaidrošanās pareizticīgo baznīca
Arhitektūra, baznīca, kulta vieta, mākslas piemineklis	Līvānu Sv. Ercenģeļa Miķeļa Romas katoļu baznīca
Baznīca, kulta vieta, mākslas piemineklis	Rudzātu Sv. Jēkaba Romas katoļu baznīca

Baznīca, kulta vieta, mākslas piemineklis	Līvānu Atbrīvošanas piemineklis
Baznīca, kulta vieta	Līvānu Evaņģēliski luteriskā baznīca
Baznīca, kulta vieta	Līvānu vecticībnieku lūgšanu nams
Baznīca, kulta vieta	Līvānu Visu Svēto pareizticīgo baznīca
Baznīca, kulta vieta	Sv. Marijas Magdalēnas (Madaliņas) Romas katoļu baznīca
Baznīca, kulta vieta	Znotiņu Dievmātes Romas katoļu baznīca
Mākslas piemineklis, vēsturisko notikumu vieta	Piemīņas akmens komunistiskā terora upuriem

Datu avots: Kultūras ministrijas dati, 2024

Līvānu novadā kopumā ir 8 valsts nozīmes kultūras pieminekļi, 9 reģiona nozīmes un 1 vietējas nozīmes kultūras piemineklis. No tiem 4 ir pilskalns (Jersikas pagasts – Jersikas pilskalns ar senpilsētu, Dzenes kalns – pilskalns, senvieta Āpšu kalniņš – cepļa vieta, Turku pagasts – Ģedušu (Gavartines) pilskalns), 9 senkapi (Līvānu viduslaiku kapsēta, Turku pagastā – Zundānu viduslaiku kapsēta, Zepu viduslaiku kapsēta, Veiguru un Lāču senkapi, Steķu senkapi, Rožupes pagastā – Oškalniešu un Muktupāvelu senkapi, Jersikas pagastā – Jersikas senkapi un apmetne), 1 zemnieku sēta (zemnieku sēta “Šultes”, Sutru pagasts), 1 pareizticīgo baznīca, 1 krucifikss, 1 Monstrance, 1 kauss un patēna. Arheoloģiskie pieminekļi vairāk atrodas Jersikas un Turku pagastos. Saskaņā ar NKMP informāciju 13 arheoloģijas pieminekļi atrodas labā stāvoklī un trīs arhitektūras pieminekļi atrodas apmierinošā saglabātības stāvoklī.

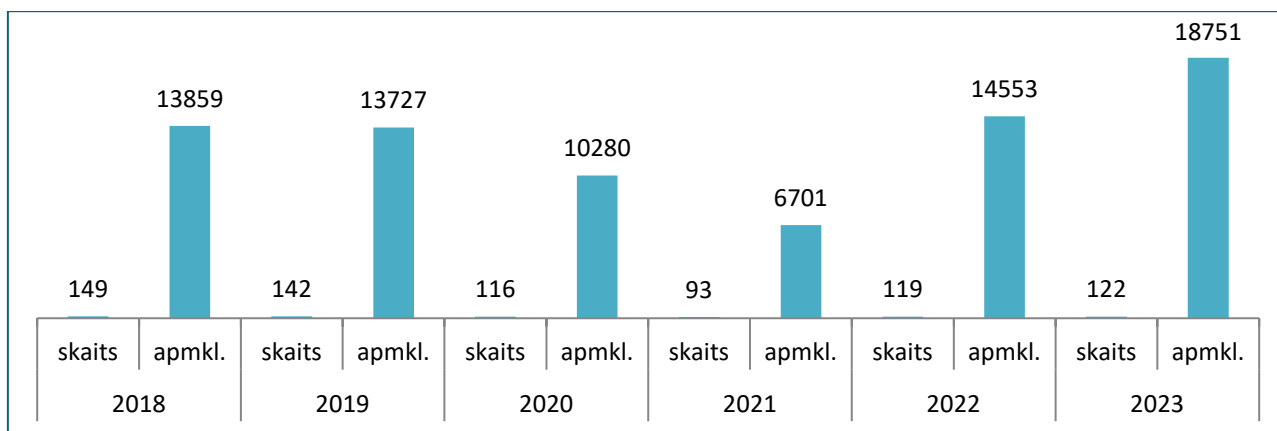
Kultūras pasākumi un to apmeklējums

Līvānu kultūras dzīvi raksturo daudzveidīgi pasākumi pagastu centros un pilsētā. Tie ir tradīciju un gadskārtu svētki, Latvijas neatkarības svētku svinības, kur tiek piedāvāti koncerti, izstādes un svinīgās ceremonijas, pieaicināti populāri viesmākslinieki. Ziemassvētku laikā Līvānos notiek tirdziņi, kuros iespējams iegādāties vietējo amatnieku darinājumus, kā arī svētku koncerti un pasākumi ģimenēm, radot svētku noskaņu.

Vietējo amatnieku un mākslinieku izstādes Stikla un amatniecības centrā ir pieejamas visu gadu, piesaista plašu apmeklētāju loku.

Ik gadu vasarā notiek Līvānu pilsētas svētki, kas ietver koncertus, sporta sacensības, izstādes, amatnieku tirdziņus un dažādus izklaides pasākumus ģimenēm. Šis pasākums vienmēr pulcē lielu skaitu apmeklētāju.

Līvānu Kultūras centrs un Līvānu novada Centrālā bibliotēka regulāri organizē koncertus, teātra izrādes, dzejas vakarus un citas kultūras aktivitātes, kas piesaista vietējos mākslas cienītājus.

3.7. attēls. Pašvaldības organizēto pasākumu skaits, apmeklējums

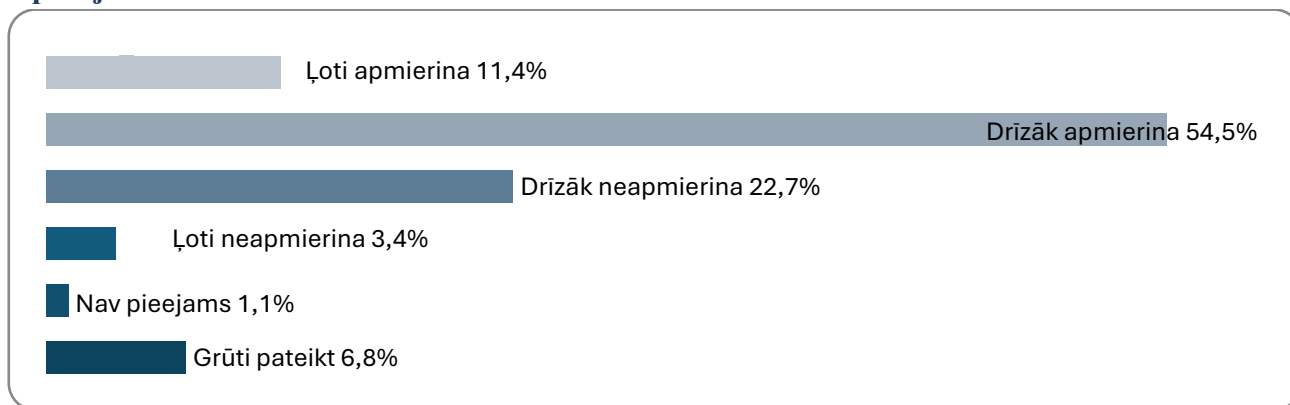
Datu avots: Pašvaldības dati, 2024

Pasākumu skaits ir svārstīgs un laika periodā no 2018. līdz 2021. gadam ar kopējo samazinājuma tendenci par apmēram 37,6% (no 149 līdz 93 pasākumiem). 2022. un 2023. gadā ir neliels pieaugums (kopumā par 31,2% salīdzinot ar 2021. gadu).

Nozīmīgākie projekti:

- INTERREG programmas LATLIT pārrobežu projekts “Militārais Mantojums II”. Projekts paredz Līvānu novada tematikai atbilstošo objektu integrēšana Baltijas militāra mantojuma tūrisma kartē, tūrisma maršrutos un digitālajā platformā, informatīvo stendu uzstādīšanu un mārketinga kampaņas, (2024.–2026. gads);
- projekts “Jersikas kultūras un sabiedriskā centra ēkas aktu zāles vienkāršota atjaunošana”, (2017.–2019. gads);
- Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai Latvijas lauku attīstības programmas projekts “Tehniskā aprīkojuma iegāde Līvānu novada pagastu sabiedrisko un kultūras pasākumu kvalitātes uzlabošanai”. Projekta gaitā tika iegādāts skaņas aprīkojums sabiedrisko un kultūras pasākumu norisei (2023.–2024. gads);
- Latvijas Lauku attīstības programmas projekts “Rožupes estrādes pārbūve”, (2023.–2024. gads).

Aptaujas rezultāti

3.8. attēls. Kultūras un izklaides pasākumu novērtējums (88 atbildes)

Datu avots: Līvānu novada pašvaldības aptauja “Kā Jūs vērtējat Līvānu novada attīstības tendences 2024. gadā”

Gandrīz 66% respondentu ir drīzāk vai ļoti apmierināti ar novadā organizētajiem kultūras un izklaides pasākumiem, savukārt, 26% ir ļoti vai drīzāk neapmierināti. Salīdzinot iedzīvotāju aptaujas datus ar iepriekšējiem trijiem gadiem, kultūras un izklaides pasākumu novērtējums ir augstāks. 2021. gadā apmierināto respondentu skaits bija salīdzinoši zems – vien 34%, 2022. gadā – 63%. 2023. gadā apmierināto respondentu skaits tuvojas 2024. gada vērtējumam – 65% respondenti bija ļoti vai drīzāk apmierināti ar novadā organizētajiem kultūras un izklaides pasākumiem.

3.1. Kopsavilkums par kultūras nozari Līvānu novadā

Līvānu novadā pieejams daudzveidīgs kultūras piedāvājumu klāsts. Kultūras nozares politiku Līvānu novadā koordinē un uzrauga Kultūras, tūrisma un sporta pārvalde, kuras pakļautībā ir Līvānu stikla un amatniecības centrs, Līvānu novada Centrālā bibliotēka un Līvānu novada Kultūras centrs. Līvānu novada Kultūras centrs apvieno 6 kultūras iestādes, kuras izvietotas gan pilsētā, gan novada pagastu centros. Līvānu novada Kultūras centrs koordinē amatiermākslas kolektīvu darbību, rūpējas par kultūras mantojuma saglabāšanu un tradicionālo svētku norisi Līvānu novadā, kā arī nodrošina profesionālās mākslas pieejamību kultūras iestāžu apmeklētājiem. 2023. gadā Līvānu novadā darbojās 29 amatiermākslas kolektīvi, iesaistot 473 dalībniekus. Kultūrvides vērtību nozīmīgākais glabātājs un popularizētājs novadā ir Līvānu stikla un amatniecības centrs, kurš popularizē tradicionālās tautas amatniecības nozares un Līvānu novada zīmolu – stikla māksliniecisko apstrādi. Līvānu stikla un amatniecības centrā apskatāma unikāla Līvānu stikla kolekcija un amatnieku darbi. Līvānu novadā ir 13 bibliotēkas, 7 publiskās bibliotēkas un 6 izglītības iestāžu bibliotēkas, Līvānu Centrālā bibliotēka ir reģiona galvenā bibliotēka un metodiskais centrs 6 novada filiālbibliotēkām. Bibliotēku teritoriālais pārklājums Līvānu novadā ir vērtējams kā ļoti labs, tas kopumā apmierina novada iedzīvotāju vajadzības pēc bibliotēku tiešajiem pakalpojumiem. Bibliotēkas darbojas arī kā vietējās kopienas centrs. Līvānu novadā atrodas 8 valsts nozīmes kultūras pieminekļi, 9 reģiona nozīmes un 1 vietējas nozīmes kultūras pieminekļi. Viens no nozīmīgākajiem Latvijas arheoloģijas pieminekļiem ir Jersikas pilskalns – senās latgaļu valsts centrs, kas atrodas privātīpašumā. Nepieciešamas investīcijas kultūras iestāžu infrastruktūrā, aprīkojumā, speciālistu piesaistē, kultūras pieminekļu pieejamības nodrošināšanā.

3.2. Izaicinājumi un nākotnes attīstības perspektīvas

3.3. tabula. Kultūras nozares izaicinājumi un attīstības iespējas

Izaicinājumi	Nākotnes attīstības perspektīvas
Vienots novadpētniecības krājums, sistemātiska novada pētniecība un datu apkopošana, analīze	- Pamatskolas ēkas/stacijas ēkas pielāgošana novadpētniecības krājuma izveidei un glabāšanai - Speciālista piesaiste krājuma veidošanai - Līvānu novada Novadpētniecības muzeja izveide
Cilvēkresursi pasākumu piedāvājumu izstrādē un īstenošanā	- Sadarbība ar vietējām kopienām, izglītības iestādēm
Kultūras darbinieku motivācija	- Brīvprātīgo jauniešu piesaiste pasākumu organizēšanā
Ainaviski industriālā mantojuma potenciāls	- Industriālā tūrisma un stikla mantojuma tūrisma piedāvājuma izstrāde

Izaicinājumi	Nākotnes attīstības perspektīvas
	- Sadarbība ar izglītības iestādēm un uzņēmējiem
Līvānu stikla ekspozīcija	- Stikla ekspozīcijas akreditācija, garantējot valsts aizsardzību stikla mantojuma saglabāšanai
Kultūras un saietu namu materiāltehniskais nodrošinājums	- Plānveidīga materiāltehniskās bāzes pilnveidošana
Brīvdabas estrāde	- Rožupes brīvdabas estrādes atjaunošana - Estrādes būvniecība Līvānu pussalā
Informācijas tehnoloģiju kvalitatīvs nodrošinājums drukas materiālu digitalizācijai	- Digitalizācijas pasākumi - Kultūras satura platformas izstrāde un uzturēšana
Digitālo rīku izmantošana kultūras pasākumu mārketingā	
Digitālā satura atspoguļojuma platforma	
Pieklūstamība kultūras mantojumam, kurš koncentrēts privātpersonu rokās	- Sadarbības veidošana ar biedrībām un iedzīvotājiem kultūras mantojuma un tradīciju popularizēšanai
Sadarbības starp pasākumu organizētājiem, uzņēmējiem, novadiem pasākumu koordinēšanā	- Vienots kultūras pasākumu plāns - Sadarbību starp kultūras iestādēm reģionā
Auditorijas vajadzības un intereses	- Klientu vajadzību un apmierinātības pētījums

4. VESELĪBAS APRŪPE UN VESELĪBAS VEICINĀŠANA

Pašvaldību autonomā funkcija ir gādāt par iedzīvotāju veselību — īstenot veselīga dzīvesveida veicināšanas pasākumus un organizēt veselības aprūpes pakalpojumu pieejamību. Līvānu novada centrālā veselības un sociālās aprūpes institūcija ir pašvaldības kapitālsabiedrība SIA “Līvānu slimnīca”.

Primārā veselības aprūpe

Līvānu novadā primārās veselības aprūpes pakalpojumus sniedz ģimenes ārstu prakses. Līvānu pilsētā darbojas septiņas ģimenes ārstu prakses, ārsta–psihiatra un zobārsta prakse, zobārstniecības kabinets. Pagastu teritorijā ir pieejamas trīs ģimenes ārstu prakses vietas – Rožupē, Rudzātos un Jersikā¹⁶.

Veselības un sociālās aprūpes nodrošinājums

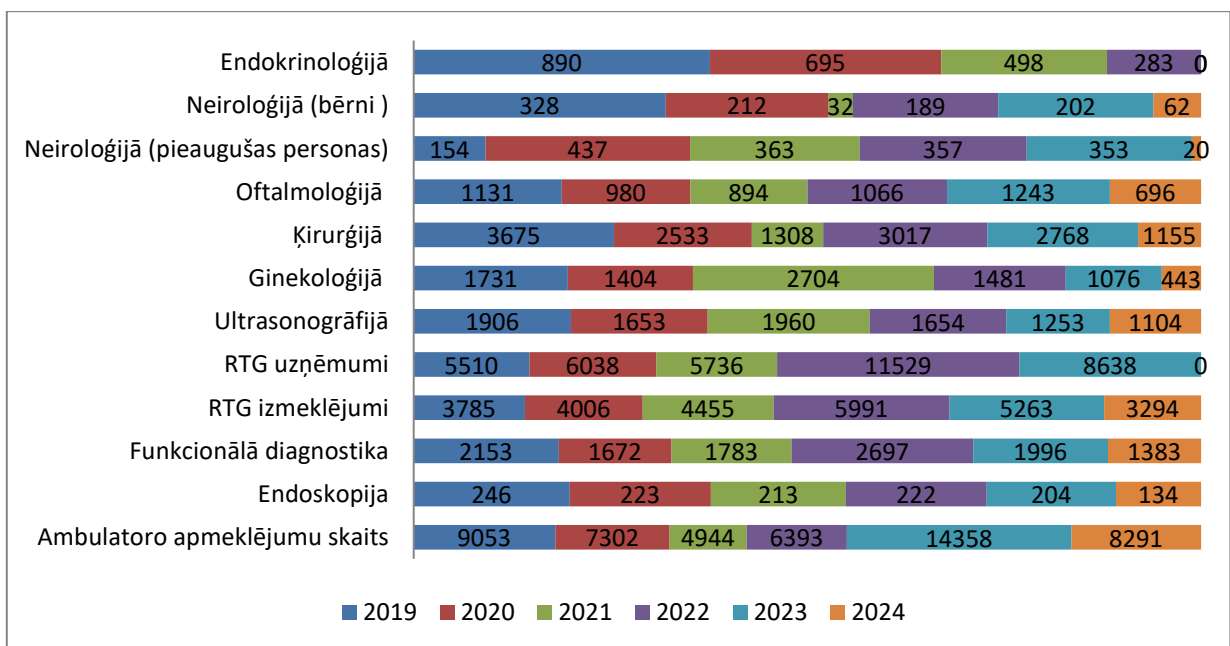
Ambulatoros un stacionāros veselības aprūpes pakalpojumus sniedz SIA “Līvānu slimnīca”. Tās galvenie darbības veidi ir ambulatoro un stacionāro veselības aprūpes pakalpojumu sniegšana, kā arī sociālās aprūpes un rehabilitācijas pakalpojumi dažādām klientu grupām.

SIA “Līvānu slimnīca” ambulatorajā nodaļā tiek veiktas nelielas operācijas, diagnostikas izmeklējumi, tiek sniegtas ārstu–speciālistu konsultācijas, slimnīcā darbojas uzņemšanas nodaļa, tiek nodrošināti medicīniskās aprūpes mājās pakalpojumi, kā arī tiek sniegti maksas pakalpojumi (EKG holtera monitorēšana, asinsspiediena holtera uzlikšana un apraksts, speciālistu (fizioterapeita, ergoterapeita, ārsta urologa, ārsta traumatologa, dermatologa u.c. speciālistu)) konsultācijas, profilaktiskās apskates.

SIA “Līvānu slimnīca” ir vienīgā iestāde Līvānu novadā, kura sniedz gan primāro veselības aprūpi, gan sekundāros ambulatoros veselības aprūpes pakalpojumus slimnīcas ambulatorajā nodaļā, kā arī nodrošina stacionāro aprūpi. Vidēji uzņēmums nodarbina līdz 90 speciālistiem – sertificēti ārsti, medmāsas un māsu palīgi, sociālie darbinieki un aprūpētāji.¹⁷ SIA “Līvānu slimnīca” ambulatori pieņemto pacientu skaits pēdējos gados parāda pieprasījumu pēc ambulatoriem pakalpojumiem – speciālisti veic ap 7300 – 9000 pieņemšanām gadā, kā arī veic ambulatorās operācijas.

¹⁶ NVD dati, 2024

¹⁷ SIA “Līvānu slimnīca” vidēja termiņa attīstības stratēģija 2022.–2028. gadam

4.1. attēls. SIA “Līvānu slimnīca” sniegto pakalpojumu skaits, 2019.–2024. gads (9 mēneši)

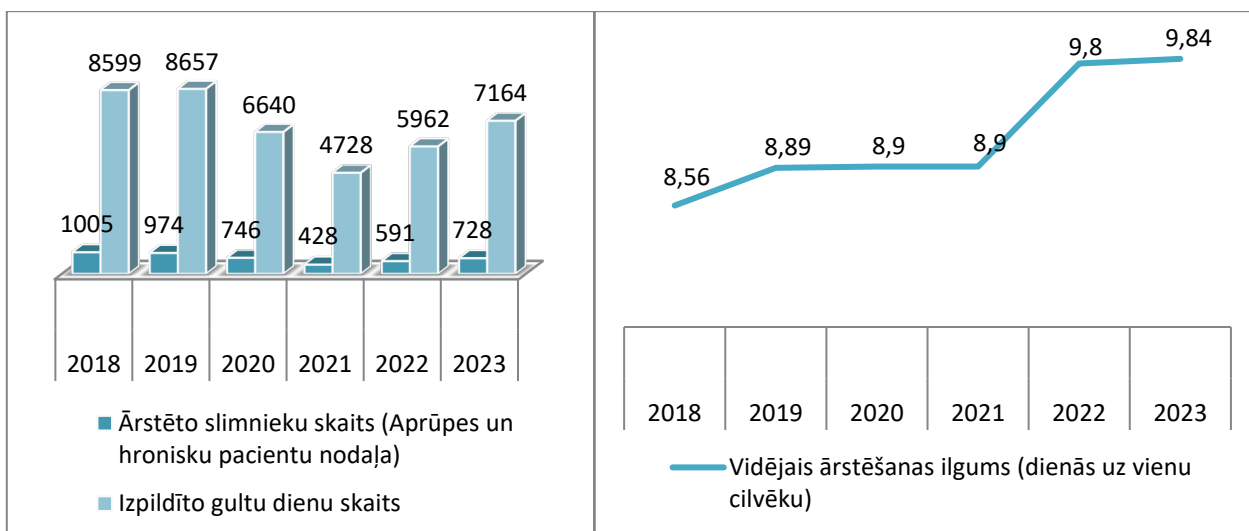
Datu avots: SIA “Līvānu slimnīca” dati, 2024

SIA “Līvānu slimnīcā” ambulatoros pakalpojumus sniedz šādi speciālisti: ginekologs, endokrinologs, oftalmologs, ķirurgs, bērnu un pieaugušo neirologs, radiologs, ultrasonogrāfijas un endoskopijas speciālisti, kardiologs, traumatologs, urologs, tehniskais ortopēds, dermatologs, ergoterapeits, fizioterapeits. SIA “Līvānu slimnīca” sniedz funkcionālās diagnostikas, diagnostiskās radioloģijas, ultrasonogrāfijas, fibrogastroskopijas un citus pakalpojumus.

SIA “Līvānu slimnīcā” telpas tiek izīrētas vairākiem speciālistiem un institūcijām veselības un sociālās aprūpes un rehabilitācijas pakalpojumu sniegšanai, tajā skaitā SIA “Veselības centra apvienība”, “Veselības centrs 4”, “Dr. Mauriņa Vēnu klīnika”, SIA “Centrālā laboratorija”. Uz līguma pamata norit ļoti veiksmīga sadarbība ar Neatliekamās palīdzības dienestu (NMP), kā rezultātā Līvānos ir saglabātas divas NMP brigādes.

Stacionārie pakalpojumi

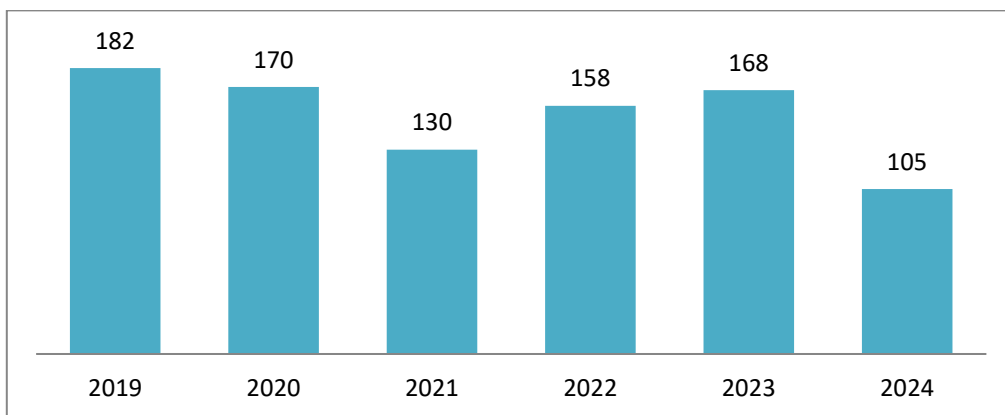
SIA “Līvānu slimnīcā” stacionāra nodaļa vienlaicīgi spēj aprūpēt 55 klientus (norādīts gultas vietu skaits).

4.2. attēls. SIA "Līvānu slimnīca" sniegto pakalpojumu skaits, 2019.–2024. gads (9 mēneši)

Datu avots: SIA "Līvānu slimnīca" dati, 2024

Kā redzams 4.2.attēlā, pēdējo gadu laikā ir palielinājies vidējais ārstēšanās ilgums uz vienu cilvēku. SIA „Līvānu slimnīca” cieši sadarbojas ar ģimenes ārstiem, ārstniecības iestādēm reģionā un valstī: Daugavpils un Jēkabpils reģionālā slimnīca, Aizkraukles slimnīca. SIA „Līvānu slimnīca” pacientiem ir reģionālajās slimnīcās uzsāktās ārstniecības procesa nākošais posms, ārstniecības un aprūpes pakalpojumu sniegšanu pēc hronisku slimību paasinājuma vai akūtā slimības stāvokļa diagnozes uzstādīšanas un ārstēšanas plāna (taktikas) saskaņošanas (insultu, infarktu, onkoloģisku saslimšanu u.c. gadījumos).

4.3. attēls. Medicīniskās aprūpes mājās pacientu skaits, 2019.–2024. gads (9 mēneši)

Datu avots: SIA "Līvānu slimnīca" dati, 2024

Slimnīcas telpās sadarbībā ar vietējām izglītības iestādēm un NVO regulāri tiek organizēti koncerti un amatierteātru izrādes, ierodas dažādu konfesiju mācītāji, izveidota neliela kapela.

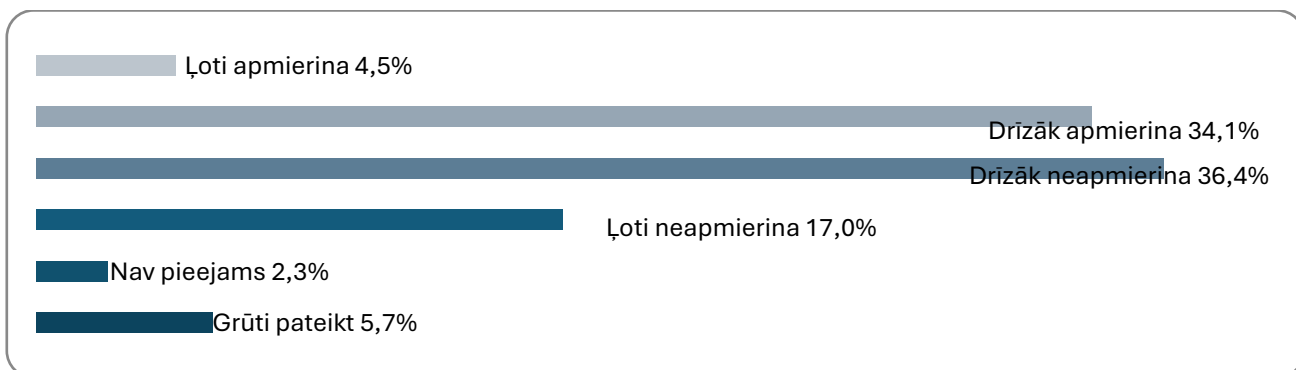
Nozīmīgākie attīstības projekti:

- dalība nacionālajā veselīgo pašvaldību tīklā, kurā mērķis ir sekmēt labās prakses piemēru, pieredzes un ideju apmaiņu starp pašvaldībām dažādu sabiedrības veselības un veselības veicināšanas jautājumu risināšanā;

- ERAF finansētais projekts “Līvānu un Jēkabpils slimnīcu stacionārās un ambulatorās infrastruktūras attīstība kvalitatīvu veselības aprūpes pakalpojumu pieejamībai”. Projekta gaitā tika veikta rentģena kabineta atjaunošana, iegādātas medicīnas tehnoloģijas rentģena, okulista, endoskopijas, ginekoloģijas un dzemdību speciālista kabinetiem un aprūpes nodaļai;
- ESF finansētais projekts “Veselības veicināšanas un slimību profilakses pasākumu īstenošana Līvānu novada iedzīvotājiem”. Projekta gaitā pasākumā tika iesaistīti teritoriālās, sociālās atstumtības un nabadzības riskam pakļautās iedzīvotāju grupas.

Aptaujas rezultāti

Iedzīvotāju aptaujās kā būtiski veicamie darbi tika minēta ģimenes ārstu piesaiste, lai samazinātu gaidīšanas rindas un uzlabotu pakalpojumu pieejamību. Speciālistu piesaiste dažādās jomās, piemēram, zobārstniecībā.

4.4. attēls. Veselības aprūpes pakalpojumu novērtējums (88 atbildes)

Datu avots: Līvānu novada pašvaldības aptauja, 2024

Kā redzams 4.4. attēlā, veselības aprūpes pakalpojuma sniegšanas kvalitāte novadā novērtēta zemu. Tikai 39% respondentu ir drīzāk vai ļoti apmierināti ar veselības aprūpes pakalpojumu. Vairāk kā puse jeb 53% respondentu ļoti vai drīzāk nav apmierināti ar pieejamo pakalpojumu novadā. Salīdzinot iedzīvotāju aptaujas datus ar iepriekšējiem 3 gadiem, iedzīvotāju apmierinātība šajā jautājumā zemāka ir bijusi 2022. gadā (30%) un 2023.gadā (35%), arī 2024. gadā apmierināto respondentu skaits ir bijis mazāks kā 2021.gadā (41%).

4.1. Kopsavilkums par veselības aprūpes jomu Līvānu novadā

Veselības aprūpes pakalpojumu un infrastruktūras nodrošinājumu Līvānu novadā var vērtēt kā apmierinošu, taču ne pilnībā pietiekamu. Līvānu novadā SIA “Līvānu slimnīca” sniedz primāro veselības aprūpi, sekundāros ambulatoros veselības aprūpes pakalpojumus, nodrošina stacionāro aprūpi. Septiņas ģimenes ārstu prakses pieejamas pilsētā, trīs vietas ir lauku teritorijā. Pieejams zobārstniecības pakalpojums. Līvānu slimnīcai ir grūtības ar kvalificēta personāla piesaisti, jo patlaban Līvānu slimnīcas rīcībā ir pietiekoši nepieciešamo resursu, lai piesaistītu iestādei augsti kvalificētus darbiniekus, bet nav kvalificētu darbinieku, kas pieņemtu lēmumu strādāt 1.līmeņa aprūpes slimnīcā.

4.2. Izaicinājumi un nākotnes attīstības perspektīvas

4.1.tabula. Veselības nozares izaicinājumi un attīstības iespējas

Izaicinājumi	Nākotnes attīstības perspektīvas
Sabiedrības novecošanās	- Medicīniskās un sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu attīstība (t.sk. geriatrijas, paliatīvās aprūpes, dzīves kvalitātes uzlabošanas un aktīvas novecošanās iespējas)
Medicīnas speciālistu trūkums (ginekologs, okulists, ultrasonogrāfs u.c.)	- Pašvaldības iesaiste medicīnas personāla piesaistē
Rehabilitācijas pakalpojumu trūkums	- Ārstniecības nozares novada studentu apzināšana
Profilaktisko procedūru nepietiekamība	- Dzīves iespēju nodrošināšana novadā (dienesta dzīvoklis, telpas ārsta praksei, dotācija privātprakses uzsākšanai, stipendijas medicīnā studējošajiem)
Medicīnas personāla novecošanās, tai skaitā ģimenes ārstu (lielākā daļa darbinieku ir pirmspensijas un pensijas vecumā), grūtības gados jaunu speciālistu piesaistē	
Aprūpētāju darba zemo atalgojums un profesijas prestižs	- Darba apstākļu uzlabošana, apdrošināšana un konkurētspējīgs atalgojums - Labās prakses pārņemšana no valstīm, kur aprūpētāju darbs tiek augstu novērtēts - Supervīzijas, apmācības un kvalifikācijas celšana, profesionālās izaugsmes iespējām
Iedzīvotāju nevērīga attieksme pret savu veselību	- Izglītojošas kampaņas - Mobilie diagnostikas pakalpojumi - Vienkāršota primārās aprūpes centra darbība – „walk-in” izveide, kuri nodarbojas ar konsultāciju sniegšanu par veselības aprūpes jomu (informācija par ģimenes ārstu darbību, pacienta maksājumiem utt.), sniedz pirmo palīdzību vieglas saaukstēšanās gadījumos - Veselības veicināšanas un modernas agrīnās diagnostikas pakalpojumu attīstīšana visu vecumu iedzīvotājiem pēc iespējas tuvāk dzīvesvietai
Novecojusi un nolietota SIA Līvānu slimnīcas infrastruktūra (inženiersistēmas, autostāvvietas, telpas)	- Investīcijas uzņēmuma infrastruktūras attīstībā - Pašvaldības galvojums ārējā finansējuma (t.sk. ES līdzekļi) piesaistē slimnīcas infrastruktūras sakārtošanai - Pakalpojumu infrastruktūras pieejamības uzlabošana personām ar funkcionāliem traucējumiem - Jaunu finansiāli un energoefektīvāku siltumapgādes risinājumu ieviešana slimnīcā

Izaicinājumi	Nākotnes attīstības perspektīvas
Pacientu pieprasījums pēc ambulatorajiem pakalpojumiem ir daudz augstāks par piešķirto valsts finansējumu	- Valstī noteiktā obligātā veselības apdrošināšana (procentu maksājums no sociālās apdrošināšanas nodokļa iedzīvotāju veselības apdrošināšanā)
Valsts piešķirto kvotu daudzums (t.sk. atbilstoši administratīvajam plānojumam t.s. „plānošanas vienībās”) lielā mērā ierobežo slimnīcas darbību	
Nepietiekošs valsts finansējums, valsts finansējuma samazinājums veselības nozarei	
Slimnieku pašpalīdzības grupas, praktisko iemaņu veicināšana sociālu grupu izveidē un sekmīgai darbībai	- Tikšanās vietu izveide dažādu hronisko slimību slimnieku pašpalīdzības grupām
Augsts sirds slimību, onkoloģijas un diabēta slimnieku skaits	
Paliatīvās aprūpes transports, tai skaitā iedzīvotājiem ar kustību traucējumiem	- Transporta vienības izveide vecāka gada gājuma cilvēku transportēšanai, cilvēkiem ar kustību traucējumiem, lai nokļūtu pie ārstiem
Vecākā gadu gājuma cilvēku dzīves kvalitātes pienācīga nodrošināšana	

5. SPORTS

Sporta institucionālais ietvars

Līvānu novada sporta nozares attīstību organizē un uzrauga Kultūras, tūrisma un sporta pārvalde. Nozīmīgākās iestādes un organizācijas, kas novadā realizē sporta nodarbības, ir:

- Līvānu novada vispārīzglītojošās iestādes;
- Līvānu bērnu un jaunatnes sporta skola (LBJSS);
- Sporta klubi, biedrības, pašnodarbinātas personas un citas sporta organizācijas.

Sporta pasākumi un nodarbības tiek organizēti vispārējās izglītības iestādēs, interešu un profesionālās ievirzes sporta izglītībā. Līvānu novada iedzīvotāji aktīvi piedalās sporta aktivitātēs kā dalībnieki un skatītāji. Par to liecina pēdējo gadu laikā sporta aktivitātēs iesaistīto novada iedzīvotāju skaita palielinājums un pieaugošo sporta pasākumu skaits. Vidēji gadā tiek rīkoti aptuveni 25 pasākumi, dalībnieku skaits tajos ir ap 4000¹⁸.

Sporta klubi un biedrības

Līvānu novadā kopā darbojas 10 sporta klubi, biedrības un sporta organizācijas. 2023. gadā ir pārstāvēti 23 sporta veidi:

- vieglatlētika;
- futbols;
- basketbols;
- volejbols;
- kīkbokss;
- taekwondo;
- galda teniss;
- orientēšanās;
- rogainings;

Sports un aktīvs dzīvesveids veicina sabiedrības veselību un paaugstina dzīves kvalitāti. Īpaši nozīmīga ir bērnu un jauniešu vispusīga fiziskās sagatavotības veicināšana un plašs fizisko aktivitāšu iespēju piedāvājums veselību veicinoša un aktīva dzīvesveida nodrošināšanai. Pašvaldību viena no autonomajām funkcijām ir veicināt sporta attīstību, tostarp uzturēt un attīstīt pašvaldības sporta bāzes, atbalstīt sportistu un sporta klubu, arī profesionālo sporta klubu, darbību un sniegt atbalstu sporta pasākumu organizēšanai. Līvānu novadā ir pieejams plašs sporta aktivitāšu piedāvājums.

¹⁸ Līvānu novada publiskais pārskats 2023, <https://www.livani.lv/lv/media/24765/download?attachment>

- riteņbraukšana;
- slēpošana;
- novuss;
- peldēšana;
- dambrete;
- 3x3 basketbols;
- bokss;
- pludināmakškerēšana;
- pludmales volejbols;
- telpu futbols;
- svaru stieņa spiešanās guļus;
- karsējmeiteņu sports;
- ratiņbasketbols;
- parasports – peldēšana;
- triatlons;
- vingrošana.

Līvānu novada pašvaldība 2024.gada 19.decembrī apstiprināja pašvaldības domes saistošos noteikumus Nr. 11 “Par pašvaldības atbalstu sporta veicināšanai Līvānu novada”, kuru ietvaros tiek piešķirts finansējums sporta biedrībām sportisko aktivitāšu organizēšanai un talantu attīstībai.

5.1. tabula. Sporta biedrību projektiem piešķirtais finansējums 2022.–2023. gads

Nr.	Biedrība	2023	2022
1.	Biedrība “Līvānu novada viegatlētikas klubs”	4564	—
2.	Biedrība “Līvānu basketbola klubs”	19131	23220
3.	Biedrība “Cīņas mākslas sporta klubs “SKITS””	5737	3800
4.	Biedrība “Veloklubs Līvāni”	4262	2361,62
5.	Biedrība “Futbola klubs Līvāni”	4029	—
6.	Biedrība “Volejbola klubs “Līvāni”	1600	—
Kopējā summa:		39 323	29 381,62

Datu avots: Pašvaldības dati, 2024

Kā redzams tabulā, 2023. gadā ir pieaudzis pašvaldības atbalsts sporta nozares biedrībām, lielākais finansējuma apjoms ir Līvānu basketbola klubam, atbalstu ir saņēmušas sešas sporta biedrības. Informācija par atbalstu biedrībām līdz 2022. gadam nav pieejama.

Sporta infrastruktūra

Fiziskās aktivitātes atbalstošas vides un infrastruktūras attīstība ir viens no būtiskākajiem priekšnoteikumiem, lai palielinātu iedzīvotāju motivāciju un ikdienas fizisko aktivitāšu līmeni visām vecuma grupām. Pateicoties projektu līdzekļu piesaistei, pagastos ir izbūvēti sporta aktivitāšu laukumi, uzlabots skolu sporta inventārs. Vairākas iedzīvotāju iniciatīvas realizētas LEADER programmas ietvaros. Līvānu novada iedzīvotājiem ir pieejama optimāla un daudzveidīga sporta infrastruktūra fizisko aktivitāšu veikšanai amatieru līmenī un veselības nostiprināšanas nolūkos, nav pietiekošas sporta infrastruktūras augstu sasniegumu sporta attīstībai.

Līvānu novadā ir šāda sporta un aktīvās atpūtas infrastruktūra:

- peldbaseins “Upe”;
- Līvānu 1.vidusskolas manēža;
- skolu stadions (apļa garums 250 m) ar āra pludmales volejbola, basketbola un volejbola laukumu;
- MJIC “Kvartāls” āra laukumi: mākslīgā seguma futbola laukums, strītbola laukums, pludmales volejbola laukums, smilšu futbola laukums;
- Līvānu pilsētas stadions Uzvaras ielā 13;
- Grīvas aktīvās atpūtas parks – slēpošanas, skriešanas riteņbraukšanas trase;
- Jaunsilavas pamatskolas stadions;
- Lūzenieku pamatskolas stadions;
- Rudzātu vidusskolas stadions;
- Rudzātu vidusskolas āra metāla treniņi;
- 3x3 strītbola laukums Rudzātos;
- Jersikas pamatskolas stadions;
- trīs Jersikas smilšu volejbola laukumi;
- Rožupes centrā 2 volejbola laukumi.

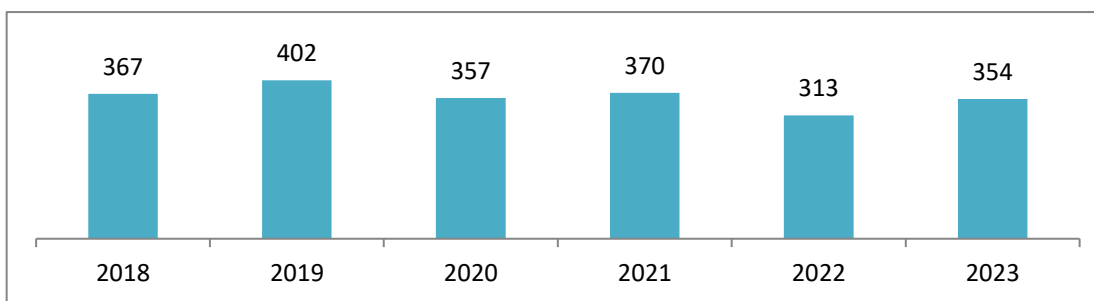
Papildus sporta bāzēm pieejamas pastaigu takas, velotūrisma maršruti, kā arī ieteicamie ūdenstūrisma (laivošanas) posmi pa Dubnu un Daugavu.

Līvānu bērnu un jaunatnes sporta skola

Līvānu Bērnu un jaunatnes sporta skola (LBJS) nodrošina bērnu un jauniešu sporta attīstību novadā, veicina augstas klases sportistu sagatavošanu. Skolas darbības pamatmērķis ir veidot izglītības vidi, organizēt un īstenot izglītību, kas nodrošinātu fiziski, garīgi un emocionāli attīstītas personības veidošanos, motivējot aktīvam, kustīgam dzīvesveidam, veicinot apzināties sporta pozitīvo ietekmi, personības izaugsmi un veidošanos.

LBJS realizē 8 akreditētas izglītības programmas piecos sporta veidos. Populārākais no tiem ir basketbols. Detalizētu informāciju var skatīt šī dokumenta 3.pielikumā “Sporta veida nosaukums, audzēkņu vecums un izmantotā infrastruktūra”.

LBJS papildus profesionālās ievirzes programmām īsteno arī trīs interešu izglītības programmas. Lauku teritorijā nodarbības tiek organizētas tikai Rožupes pagasta izglītības iestādē.

5.1. attēls. Audzēkņu skaita dinamika Līvānu bērnu un jauniešu sporta skolā
Datu avots: Pašvaldības dati, 2024

2023. gadā audzēkņu skaits pret iepriekšējo gadu ir palielinājies par 11,58%. Visaugstākais izglītības iestādes apmeklējums ir bijis pirms pandēmijas 2019. gadā (402). Treniņu nodarbību organizēšanai

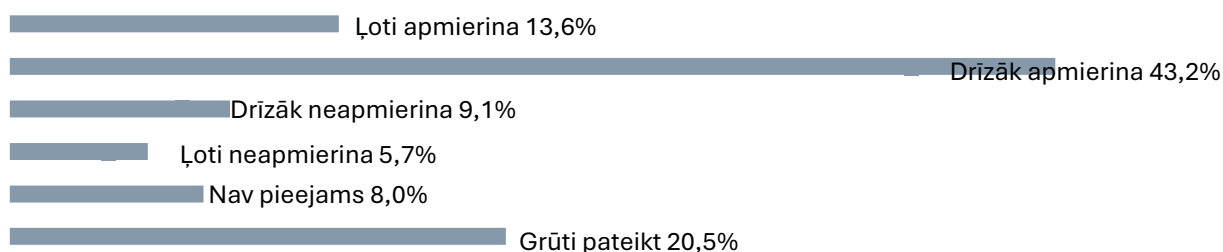
tiek izmantots Līvānu 1.vidusskolas stadions un sporta zāle, vieglatlētikas manēža un jaunais peldbaseins.

Sasniegumi un sadarbība

2023.gadā Latvijas izlases sastāvā iekļauti Līvānu novada sportisti: vieglatlētika – 5 dalībnieki, basketbols U–21 – 2 dalībnieki, ratiņbasketbols –1 dalībnieks, futbols U 19– 1 dalībniece, kīkbokss – 1 dalībnieks, vieglatlētikas vecmeistari – 8, rogaininga vecmeistari – 4.¹⁹

Līvānu novada kultūras, tūrisma un sporta pārvalde, organizējot sporta aktivitātes, sadarbojas ar Līvānu novada sporta biedrībām un Latvijas Basketbola savienību, Latvijas futbola federāciju, Latvijas volejbola federāciju, Latvijas vieglatlētikas savienību, Latvijas kīkboksa federāciju, Latvijas pauerlīfinga federāciju, Latvijas Sporta Veterānu savienību, Latvijas vieglatlētikas vecmeistaru asociāciju. Latvijas pašvaldības sporta veterānu–senioru 60. sporta spēles absolūtajā vērtējumā 9. vieta, novadu vērtējumā 6. vieta.

Aptaujas rezultāti

5.2.attēls. Iedzīvotāju apmierinātība ar sporta infrastruktūru (88 atbildes).

Datu avots: Līvānu novada pašvaldības aptauja, 2024

57% respondentu ir drīzāk vai ļoti apmierināti ar pašvaldības piedāvāto sporta bāzi novadā, savukārt, 15% ir ļoti vai drīzāk neapmierināti ar sporta bāzi novadā, aptuveni 29% ir grūti sniegt vērtējumu. Salīdzinot iedzīvotāju aptaujas datus ar iepriekšējiem 3 gadiem, iedzīvotāju apmierinātība sporta infrastruktūras novērtējumā ir uzlabojusies, 2022. un 2023. gadā 53% respondenti bija drīzāk vai ļoti apmierināti, izņemot 2022. gadu, kur 59% bija drīzāk vai ļoti apmierināti ar pašvaldības piedāvāto sporta bāzi.

Nozīmīgākais projekts:

- “Līvānu 1. vidusskolas peldbaseina jaunbūve un sporta zāles– angāra pārbūve Rīgas ielā 101, Līvānos”, (2017.–2018. gads).

5.1. Kopsavilkums par sporta nozari Līvānu novadā

Pēdējo gadu laikā populārāko sporta veidu augšgalā Līvānu novadā ir volejbols, basketbols, vieglatlētika un futbols. Sporta un tā infrastruktūras attīstībai novadā tiek pievērsta liela uzmanība, apzinoties arī tās nozīmi jauniešu piesaistīšanai novadam. LBJSS realizē 8 akreditētas izglītības programmas 5 sporta veidos, populārākais no tiem ir basketbols. 2023.gadā skolu apmeklēja 354 audzēkņi. Bērnu un jauniešu sporta skolā izglītojamo skaits palielinās, tomēr mazkustīgs dzīvesveids

¹⁹ Pašvaldības dati, 2024

kļūst par aktuālu problēmu gan pieaugušo, gan jauniešu vidū. Izvērtējot esošās sporta infrastruktūras noslogojumu un piedāvājumu atbilstoši iedzīvotāju pieprasījumam, ieteicams pašvaldības sporta un aktīvās atpūtas jomas iekšējais audits, t.sk. iekšējo procesu, prasību un noteikumu pārskatīšana, štata noslogojuma pārskatīšana visās sporta būvēs atbilstoši telpu un inventāra pieprasījumam. Jāizvērtē labiekārtotu parku un zaļo zonu attīstība, kas piemērotas sporta aktivitāšu veikšanai.

5.2. Izaicinājumi un nākotnes attīstības perspektīvas

5.2. tabula. Sporta jomas izaicinājumi un attīstības iespējas

Izaicinājumi	Nākotnes attīstības perspektīvas
Sporta infrastruktūra un tās kvalitāte (futbola stadiona tehniskā infrastruktūra, nepieciešams liels stadions (aplis 400m), dienesta viesnīcas treneriem	- Sporta nozares un infrastruktūras pārvaldības izveide novadā - Sporta nozares ilgtermiņa attīstība sadarbībā ar nevalstisko sektoru un uzņēmējiem
Novada lauku teritorijā nepietiekoši sporta laukumu fiziskām aktivitātēm, āra treniņi	
Iespējas organizēt valsts un starptautiska mēroga sporta pasākumus	
Nepietiekams finansējums sporta nozarei, sadrumstalotība līdzekļu sadalījumā	- Ilgtermiņa sporta nozares pārvaldes stratēģijas izveide un īstenošana, saistošo noteikumu izstrāde
Nav pieejama statistika par sporta nodarbībās iesaistīto bērnu skaitu ārpus profesionālās un interešu programmā.	
Nepilnīga interešu izglītības licencēšanas kārtība un atbalsta mehānisms juridiskām un fiziskām personām	
Jaunu sporta veidu attīstība, sports kā tūrisms	- Sporta pasākumu “brendu” saglabāšana un attīstība - Informācijas izplatīšana un komunikācija par novada sasniegumiem sportā un kultūrā - Atbalsts jaunajiem uzņēmējiem kultūras, sporta, tūrisma jomā
Tenisa korts Sporta treniņu zāles	- Sporta inventāra nomas punkta izveide - Sadarbība telpu izmantošana sporta vajadzībām
Sliktā stāvoklī esošie stadioni pie izglītības iestādēm (Jaunsilavas pamatskolas, Lūzenieku pamatskolas, Jersikas pamatskolas stadioni)	- Investīciju projektu attīstība un īstenošana

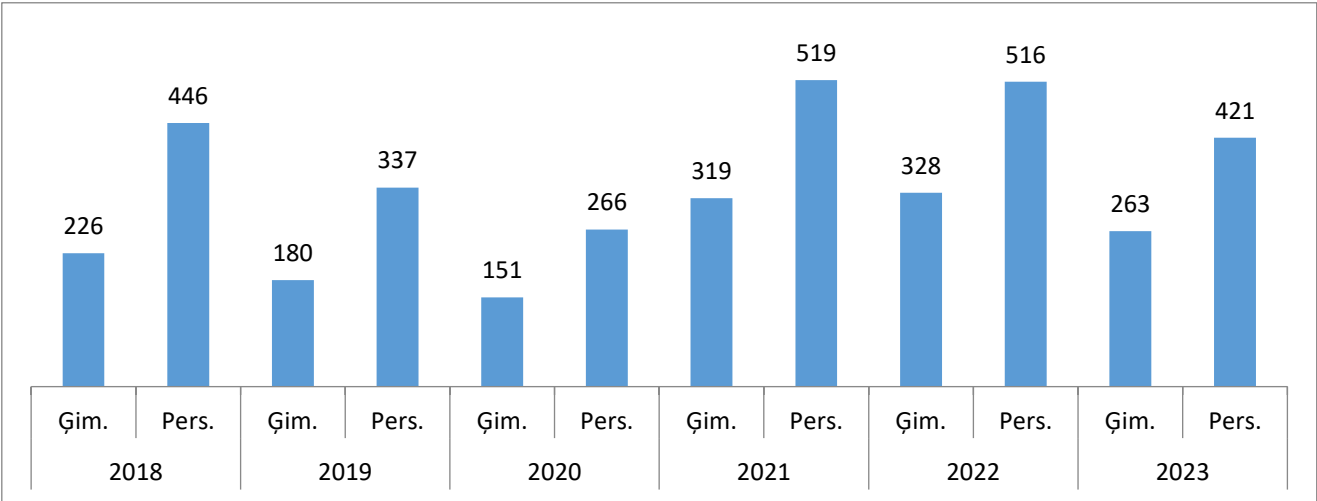
6. SOCIĀLĀ AIZSARDZĪBA

Pašvaldību likums nosaka nodrošināt iedzīvotājiem atbalstu sociālo problēmu risināšanā, kā arī iespēju saņemt sociālo palīdzību un sociālos pakalpojumus. Līvānu novada teritorijā dzīvojošo iedzīvotāju vajadzībām atbilstošus sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību nodrošina pašvaldības iestāde Sociālais dienests.

Sociālā palīdzība un pabalsti

2023. gadā Līvānu novadā reģistrētas 263 ģimenes, kuru ienākumi ir zem iztikas minimuma, kopā 421 persona (4% no kopējā iedzīvotāju skaita.) Salīdzinot ar 2022. gadu, šādu ģimeņu skaits ir samazinājies par 18,41% jeb 95 ģimenēm.

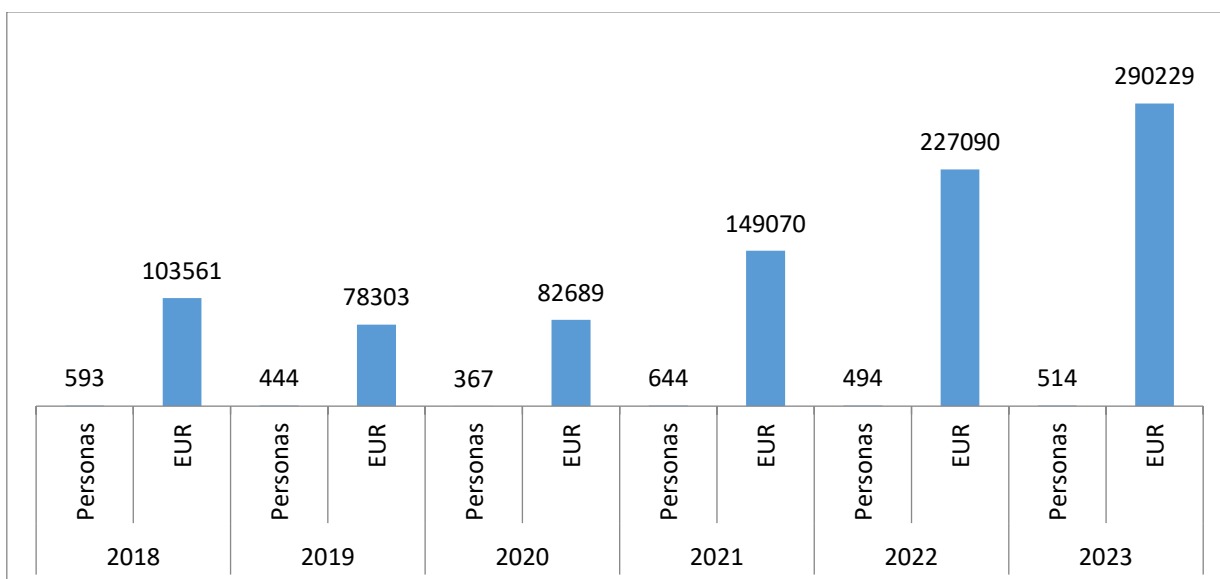

6.1.attēls. Trūcīgo personu un ģimeņu skaits, 2018.–2023.gads
Datu avots: Pašvaldības dati, 2024.

Līvānu novada pašvaldībā pieejami šādi sociālie pabalsti, sociālā palīdzība un pakalpojumi:

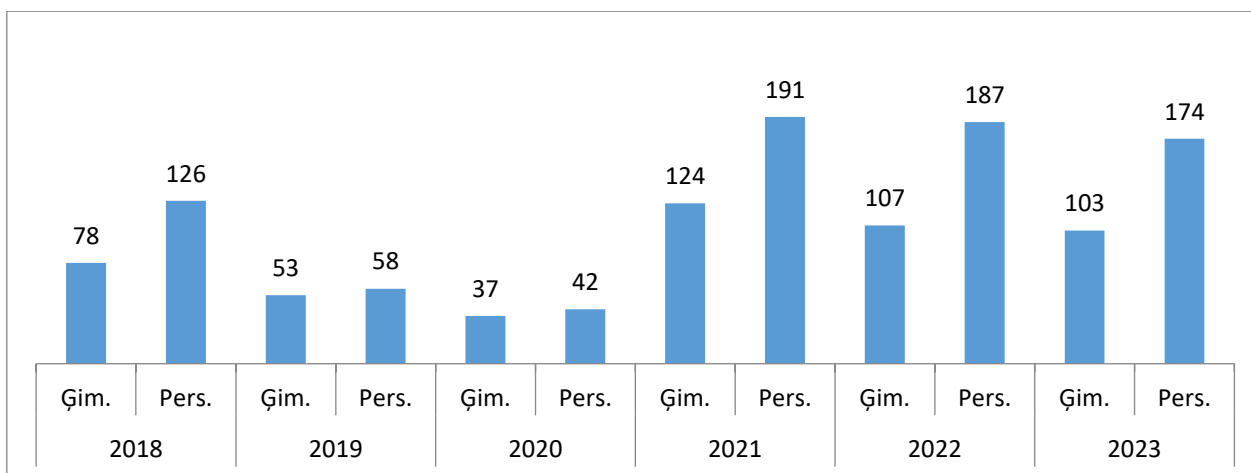
- Mājokļa pabalsts;
- Apbedīšanas pabalsts;
- Atbalsts pandusa (uzbrauktuves) ierīkošanai personai ar kustību traucējumiem;
- Garantētā minimālā ienākuma pabalsts;
- Pabalsts jaundzimušā aprūpei;
- Pabalsts audžuģimenei;
- Pabalsts daudz bērnu ģimenēm;
- Pabalsts vides pielāgošanai personai ar kustību traucējumiem;

- Palīdzība bāreņiem un bez vecāku gādības palikušajiem bērniem pēc pilngadības sasniegšanas;
- Pabalsts ikmēneša izdevumiem;
- Pabalsts mājsaimniecībai nonākušai krīzes situācijā;
- Pabalsts personām nozīmīgās dzīves jubilejās;
- Pabalsts veselības aprūpei;
- Palīdzība dzīvokļa jautājumu risināšanā;
- Pašvaldības atbalsts personām ar invaliditāti;
- Vienreizējs ģimenes pabalsts;
- Ziemassvētku pabalsts audžuģimenēm;
- Ziemassvētku pabalsts bērnam ar invaliditāti;
- Ziemassvētku pabalsts bērniem;
- Ziemassvētku pabalsts personai ar 1. vai 2. invaliditātes grupu;
- Ziemassvētku pabalsts politiski represētajai personai.

6.2.attēls. Sociālās palīdzības saņēmēji un izlietoti līdzekļi 2018.–2023. gads
 Datu avots: Pašvaldības dati, 2024

Kā redzams 6.2. attēlā, lielākais sociālās palīdzības saņēmēju pieauguma skaits vērojams pandēmijas laikā. 2021. gadā tas pieauga par 43% jeb 277 personām salīdzinājumā ar 2020. gadu, bet 2023. gadā samazinājās par 20,19% jeb 130 personām. Tomēr sociālās palīdzības sniegšanai izlietotie līdzekļi pašvaldībā ik gadu palielinās. Sociālās palīdzības izmaksājamās summas 2023. gadā palielinājās par 71,50% jeb EUR 207 540 pret 2020. gadu. Tas ir nozīmīgs sociālās palīdzības budžeta palielinājums.

6.3.attēls. Garantētā iztikas minimuma pabalsta saņēmēji 2018.–2023.gads

Datu avots: Pašvaldības dati, 2024

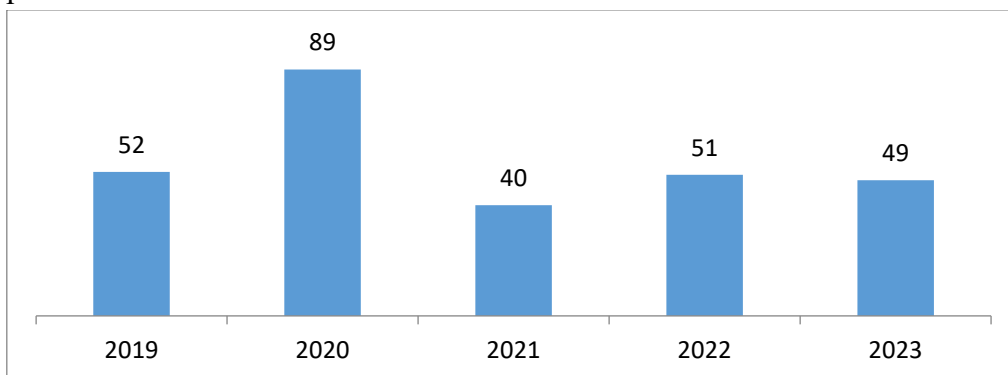
6.3. attēls atspoguļo ģimeņu un personu, kurām ir piešķirts garantētās iztikas minimuma pabalsts, skaita dinamiku laika periodā no 2018. līdz 2023. gadam, kur pēdējos trijos gados vērojams būtisks pabalsta saņēmēju skaita pieaugums par 64% 2023. gadā attiecībā pret 2020. gadu.

Sociālie pakalpojumi

Līvānu novada pašvaldība nodrošina šādus sociālos pakalpojumus:

- ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojums;
- sociālās aprūpes mājās pakalpojums.

Ilgstošas sociālās aprūpes pakalpojumu sniedzējs ir pašvaldības iestāde Sociālās aprūpes centrs „Rožlejas”, kas atrodas Rožupes pagastā. Iestāde piedāvā pakalpojumus vecākā gada gājuma personām un personām ar invaliditāti. 2023. gadā iestādē uzturējās 23 personas. Sociālās aprūpes pakalpojumu institūcijā iedzīvotāji izmanto arī kaimiņu pašvaldībās – Jēkabpils novada pansionātā Jaunā Muiža un Madonas novada Ļaudonas pansionātā. Vidēji šo pakalpojumu izmanto 2–5 personas.²⁰

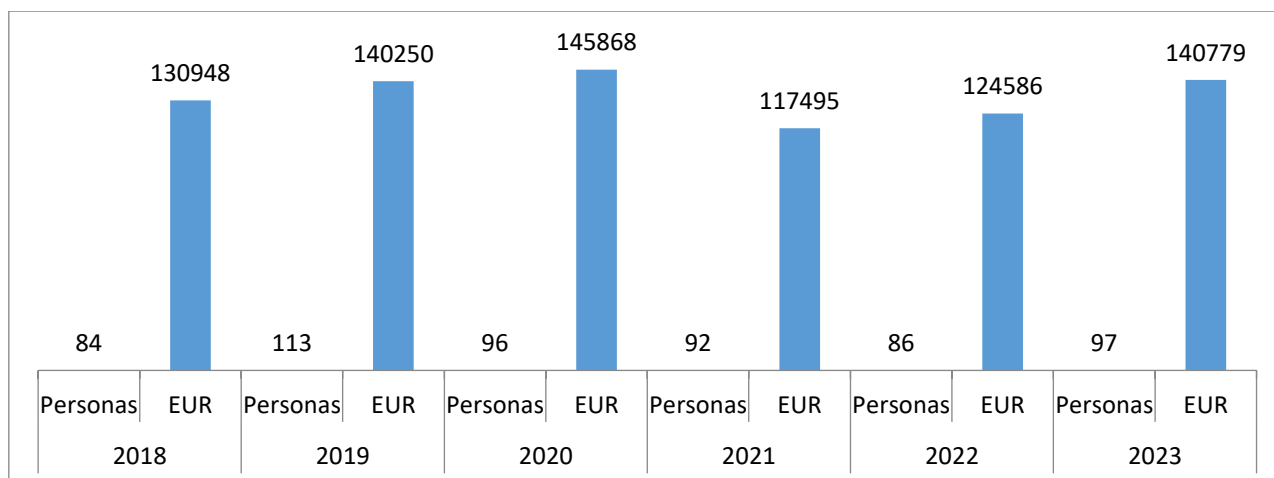
6.4.attēls. Sociālās rehabilitācijas saņēmēju skaits, 2019.–2023. gads

Datu avots: Pašvaldības dati, 2024

²⁰ Līvānu novada pašvaldības publiskais pārskats, 2022, 2023. gads, <https://www.livani.lv/lv/pasvaldibas-publiskais-parskats>

Sociālās rehabilitācijas pakalpojuma saņēmēju skaits 2023. gadā pret 2020. gadu ir samazinājies gandrīz uz pusi, to ir saņēmušas 49 personas.

Sociālās aprūpes pakalpojumu – mājās aprūpi nodrošina biedrība “Baltā māja”. 2023. gadā šis pakalpojums ir sniegts 41 personai. Līvānu novada iedzīvotāji izmanto Jēkabpils novada institūciju “Ģimenes atbalsta centrs”, tajā 2023. gadā uzturējās 10 bērni,²¹ kā arī nodibinājumu “Ģimenes šūpulis”.

6.5. attēls. Sociālo pakalpojumu saņēmēji un izlietotie līdzekļi, 2018.–2023. gads
Datu avots: Pašvaldības dati, 2024

Kā redzams 6.5.attēlā, sociālos pakalpojumus vidēji izmanto 95 personas gadā, vidējās izmaksas uz vienu personu ir EUR 1 451. Sabiedrības novecošanās un pieaugošais aprūpes pienākumu slogs un vajadzība pēc aprūpes pakalpojumiem pastiprina aprūpes pakalpojumu pieejamības un efektivitātes uzlabošanas nepieciešamību, īpaši pēc sabiedrībā balstītiem, inovatīviem pakalpojumiem personas dzīvesvietā. Sociālo pakalpojumu attīstības mērķis ir saglabāt personas neatkarību un viņa aprūpē iesaistīto ģimenes locekļu nodarbinātību.²²

Līvānu novadā aktīvas novecošanās jomā aktīvi darbojas biedrības. Senioru biedrība “Līvānu pīlādzis” organizē pensijas vecuma iedzīvotājus sabiedriskai darbībai. Biedrība “Dzīves ceļš” paredz pilnveidot sociālās aprūpes pakalpojumus un atbalstīt sociālajam riskam pakļautās personas. Rožupes pagasta biedrība “Starp citiem” veicina pensionāru integrāciju sabiedrībā, prasmju, zināšanu un kompetenču attīstību.

Nozīmīgākie projekti:

- Latvijas–Lietuvas pārrobežu sadarbības programmas 2021.–2027. gadam projekts “Mobilā daudzpakalpojumu koncepcijas izstrāde sociāli mazaizsargātām grupām Līvānos un Mažeikos”, kas paredz jauna elektriskā mikroautobusa, kas aprīkots ar visu nepieciešamo aprīkojumu digitālo pakalpojumu sniegšanai iedzīvotājiem, iegādi, metodisko vadlīniju

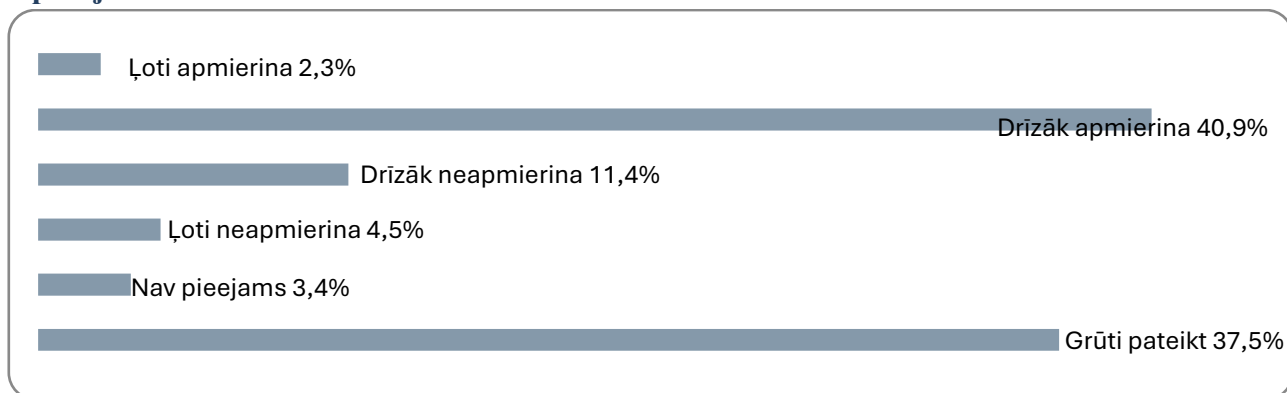
²¹ Publiskais pārskats, 2023.gads, <https://www.livani.lv/lv/media/24765/download?attachment>

²² Sociālās aizsardzības un darba tirgus politikas pamatnostādnes 2021.–2027. gadam

izstrādi jaunajam mobilajam sociālajam pakalpojumam, pieredzes apmaiņas pasākumus, sabiedrības informēšanu (2024.–2026. gads);

- ESF finansētais projekts “Sabiedrībā balstītu sociālo pakalpojumu pieejamības palielināšana bērniem ar funkcionāliem traucējumiem Līvānu novadā”. Projektu īstenoja biedrībā “Baltā māja”, attīstot sociālās rehabilitācijas pasākumus (2022.–2023. gads).

Aptaujas rezultāti

6.6.attēls. Sociālās palīdzības un sociālo pakalpojumu novērtējums (88 atbildes)

Datu avots: Līvānu novada pašvaldības aptauja, 2024

Iedzīvotāju aptaujā noskaidrots, ka tikai 43% respondentu ir drīzāk vai ļoti apmierināti ar sociālās palīdzības un sociāliem pakalpojumiem novadā, savukārt neliels skaits – 16% ir ļoti vai drīzāk neapmierināti ar šī pakalpojuma sniegšanu novadā, aptuveni 40% aptaujāto ir gūti sniegt vērtējumu par sociālās palīdzības un sociāliem pakalpojumiem. Salīdzinot iedzīvotāju aptaujas datus ar iepriekšējiem trijiem gadiem, iedzīvotāju apmierinātības novērtējums sociālās palīdzības un sociālo pakalpojumu jomā ir uzlabojies. Iepriekšējos gados tikai 35% bija drīzāk vai ļoti apmierināti ar sociālās palīdzības un sociāliem pakalpojumiem novadā.

Kā būtiskus uzlabojumus sociālajā jomā nākotnē aptaujātie iedzīvotāji norāda šādas aktivitātes:

- uzlabot sociālo pakalpojumu pieejamību senioriem un cilvēkiem ar īpašām vajadzībām;
- izveidot palīdzības līnijas vai konsultāciju centrus, lai iedzīvotāji varētu saņemt atbalstu dažādās situācijās;
- pansionātu pakalpojuma paplašināšana.

6.1. Kopsavilkums par sociālās aizsardzības jomu Līvānu novadā

2023. gadā Līvānu novadā reģistrētas 263 ģimenes, kuru ienākumi ir zem iztikas minimuma, kopā 421 persona (4% no kopējā iedzīvotāju skaita.) Salīdzinot ar 2022. gadu, šādu ģimeņu skaits ir samazinājies par 18,41% jeb 95 ģimenēm. Tomēr sociālās palīdzības sniegšanai izlietotie līdzekļi katru gadu palielinās. Līvānu novada pašvaldība nodrošina ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas un sociālās aprūpes mājās pakalpojumu. Ilgstošas sociālās aprūpes pakalpojumu sniedzējs ir pašvaldības iestāde Sociālās aprūpes centrs „Rožlejas”. Līvānu novadā darbojas aprūpes institūcijas, ir pieejami sociālie pakalpojumi, dažādi brīvprātīgo iniciatīvu pabalsti, sociālo pakalpojumu sniegšanai tiek piesaistītas biedrības, tiek deleģētas funkcijas. Līdz ar iedzīvotāju novecošanos, veselības un sociālās aprūpes loma būtiski pieaugs. Aptaujās un darba grupās tiek norādīts, ka nepieciešami pensionāru dienas centri. Ilgtermiņā šādu modernu dienas centru izveide

samazina pašvaldības izdevumus sociālajā jomā, jo šo centru apmeklētāji daudz ilgāku laiku saglabā spēju sevi aprūpēt.²³

6.2. Izaicinājumi un nākotnes attīstības perspektīvas

6.1. tabula. Sociālās aizsardzības jomas izaicinājumi un attīstības iespējas

Izaicinājumi	Nākotnes attīstības perspektīvas
Dienas centrs pensijas vecuma iedzīvotājiem sekmīgas sociālās aprūpes funkciju veikšanai	- Centra izveidošana vecāka gadu gājuma cilvēkiem, dodot iespēju ikdienā atrasties labi izveidotā vidē, socializēties ar sava vecuma cilvēkiem (ņemot vērā augsto vientuļo pensijas vecuma sieviešu skaitu Latvijā), saņemt atbalstu un konsultācijas, iesaistīties pašpalīdzības grupās - Centru izveidei iespējams izmantot Līvānu novada aprūpes institūciju, tajā skaitā Līvānu slimnīcas, veselības aprūpes un rehabilitācijas kapacitātes
Nepietiekama aprūpes centru kapacitāte, rindas pakalpojuma saņemšanai	- Sociālā centra “Rožlejas” paplašināšana, pielāgot to pakalpojumu sniegšanai - Dzīves apstākļiem atbilstoši sociālie dzīvokļi - Mājas aprūpes nodrošinājums
Specializētā transporta nepietiekamība iedzīvotājiem ar kustību traucējumiem, paliatīvajai aprūpei	- Ārpakalpojums par transporta izmantošanu
Sociālās aprūpes infrastruktūras attīstība, jaunu sociālo pakalpojumu attīstība un atbalsta formu dažādošana	- Ģimeņu atbalsta pakalpojumu attīstība
SOS ciemati bērniem (ilgstošs sociālais pakalpojums)	- SOS ciemata izveide pie Lūzenieku pamatskolas, pielāgojot tam brīvās telpas
Sociālo pakalpojumu dienas centru neesamība lauku teritorijā Specializētie sociālās aprūpes centri	- Pagastu teritorijās esošo ēku pielāgošana pakalpojumu sniegšanai (pasta ēka Rudzātos, Jersikas, Sutru pagasta ēka, Turku saietā nams) - Sociālās uzņēmējdarbības attīstība šo pakalpojumu sniegšanas jomā

²³ SIA “Līvānu slimnīca” vidēja termiņa attīstības stratēģija 2022.– 2028. gadam

7. JAUNATNES POLITIKA

Jaunatnes politika veicina jauniešu pilnvērtīgu un vispusīgu attīstību, iekļaušanos sabiedrībā un dzīves kvalitātes uzlabošanos, sagatavošanos pieaugušo dzīvei. Pašvaldības autonomā funkcija ir nodrošināt savā teritorijā darbu ar jaunatni.

Institucionālais ietvars sadarbībā ar jaunatni

Līvānu novadā 2024. gada sākumā bija 1 248 jaunieši vecumā no 13 līdz 25 gadiem, kas veido 12,22% no kopējā iedzīvotāju skaita. Lielākais jauniešu skaits ir Līvānu pilsētā, Rožupes, Turku un Rudzātu pagastos. Samazinoties iedzīvotāju skaitam, sarūk arī jauniešu vecuma grupa.

2018. gadā izveidota Līvānu novada jauniešu dome, kuras mērķis ir nodrošināt jauniešu interešu pārstāvniecību un aizstāvību, veicinot jauniešu personīgo izaugsmi un līdzdalību sociālajās, politiskajās, izglītības, kultūras un sporta norisēs vietējā un valsts mērogā. 2023. gadā tajā darbojas 28 jaunieši.

Izglītības iestādēs darbojas skolēnu pašpārvalde un skolēnu pašpārvaldes atbalsta persona. Tiek veikts mobila darbs ar jauniešiem mācību laikā, konkrētā novada telpā un noteiktā laikā jaunatnes darbinieki tiek ar jauniešiem.

Līvānu novada pašvaldībā darbojas Valsts un pašvaldību vienotais klientu apkalpošanas centrs (VPVKAC), kas nodrošina iedzīvotāju vajadzībām atbilstošu pakalpojumu sniegšanu un tajā jaunieši var vērsties, lai noskaidrotu jautājumus saistībā ar pašvaldības pārvaldes procesu un pakalpojumiem.

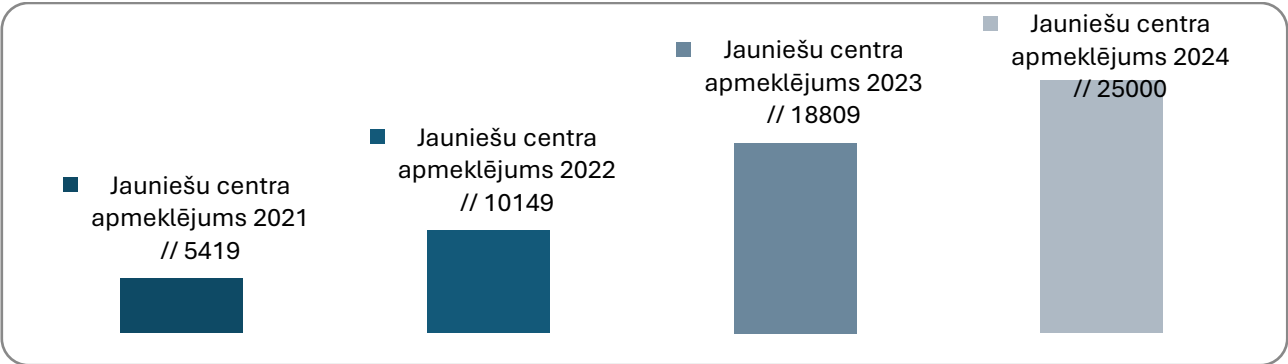
Līvānu novadam ir izstrādāta Līvānu novada stratēģija darbam ar jaunatni 2024.–2026. gadam. Jaunatnes politikas vietēja līmeņa plānošanas dokuments darbam ar jaunatni nosaka prioritātes, rīcības virzienus un konkrētas darbības, kā arī to īstenotājus jauniešu kopējās dzīves vides kvalitātes paaugstināšanai.

Jauniešiem ir iespēja piedalīties konkursā un saņemt pašvaldības finansiālu atbalstu līdz EUR 500 konkursa “Līvānu novada JAUNIEŠI VAR!” ietvaros.

Līvānu novadā ir divi jauniešu centri – Līvānu Bērnu un jauniešu centrs un Multifunkcionālais jaunatnes iniciatīvu centrs (MJIC) “Kvartāls”, kuros darbojas jaunatnes lietu speciālisti, realizējot jaunatnes darbu. Vadošā jaunatnes politikas atbildīgā iestāde ir MJIC “Kvartāls”. Novada lauku teritorijā Rudzātu pagastā izveidota jauniešu istaba “Mieriņš”.

Multifunkcionālais jauniešu iniciatīvu centrs “Kvartāls”

MJIC “Kvartāls” ir plašas un jaunatnes darbam atbilstošas telpas, publiski pieejamas brīvā laika aktivitātēm un aktīvai atpūtai (mūzikas telpa, spoguļzāle, brīvpieejas sporta laukumi, stadioni, spēļu laukumi, skeitparks, uzstādīti basketbola grozi u.c.). MJIC “Kvartāls” telpās jaunieši var izmantot daudzveidīgus materiāli tehniskos resursus un iespēju rīkot vakara/nakts pasākumus. MJIC “Kvartāls” uz sienas ir jauniešu veidota Līvānu novada karte, kur attēlotas jauniešu iespējas novadā, potenciālie sadarbības partneri jauniešu iniciatīvām, atzīmēta transporta pieejamība un citas svarīgas lietas. MJIC “Kvartāls” dod ikvienam jauniešim iespēju piedalīties savas vides uzlabošanā, iesniedzot jautājumus un ieteikumus priekšlikumu kastītē.

7.1.attēls. MJIC “Kvartāls” apmeklējumu skaits

Datu avots: Pašvaldības dati, 2024

Kā redzams 7.1. attēlā 2024. gada 9 mēnešos MJIC “Kvartāls” apmeklējums, salīdzinājumā ar 2022. gadu, ir krasi pieaudzis par 59%. Tas saistīts arī ar plašo pasākumu klāstu, kas organizēts “Līvāni – jauniešu galvaspilsēta 2024” ietvaros.

MJIC “Kvartāls” regulāri apkopo informāciju par jauniešu brīvā laika lietderīgas izmantošanas un neformālās izglītības iespējām Līvānu novadā, to izplata digitāli sociālajos tīklos, drukātā veidā un tiekoties ar jauniešiem klātienē, kā arī nosūtot informāciju uz izglītības iestādēm.

Lietderīga brīvā laika pavadīšanas iespējas

Līvānu novadā ir plašs sporta, kultūras, neformālās un interešu izglītības piedāvājums.

7.1.tabula. Lietderīga brīvā laika iespējas Līvānu novadā

Organizācija	Piedāvājums
Līvānu bērnu un jauniešu centrs, vispārējās izglītības iestādes	Gandrīz 80 interešu izglītības grupas un fakultatīvi, kuras apmeklē vairāk kā 1200 bērni un jaunieši. ²⁴

²⁴ Pašvaldības dati, 2024.

Organizācija	Piedāvājums
J.Graubiņa Līvānu Mūzikas un mākslas skola	8 akreditētas profesionālās ievirzes izglītības programmas mākslā un mūzikā.
Līvānu Bērnu un jaunatnes sporta skola	8 akreditētas profesionālās ievirzes izglītības programmas 5 sporta veidos 1 – profesionālās ievirzes izglītībā iesaistīti gandrīz 590 bērni un jaunieši. ²⁵
Amatiermākslas kolektīvi	Līvānu 1. vidusskolas jauniešu deju kolektīvs “Silaviņa”, Rožupes pagasta jauniešu deju kolektīvs “Daidala”, jauktais koris “Rubus”, amatierteātris, folkloras kopa “Ceiruleits”, vietējais pūtēju orķestris.
Nacionāla mēroga organizācijas	“Latvijas mazpulki”, <i>Europe Direct Dienvidlatgale</i> , Eurodesk Latvia, biedrība “Zaļā brīvība”, biedrība “Izglītojošo spēļu un metožu asociācija”, biedrība “NEW EAST”
Līvānu novada pašvaldības struktūrvienības	Bibliotēkas, tautas nami, kultūras centri organizē spēļu vakarus (novuss, galda spēles, video spēles, komandu spēles, kāršu spēles), vietējo grupu (t.sk. vietējās jauniešu grupas “Ķīmijas moku kabinets”) koncertus
Novada nevalstiskās organizācijas	Biedrība “Līvānu novada vieglatlētikas klubs”, “Veloklubs Līvāni”, “Līvāni, Futbola klubs”, “Līvānu basketbola klubs”, “Cīņu mākslas sporta klubs SKITS”, “Sava kabata”, “Baltā māja”, biedrība “riktīgi NAISS”, radošā apvienība “Perspektīva”, ūdens tūrisma entuziastu jauniešu iniciatīvas grupa “LivLaiv”, “Nākotnes ozolu ciems” – veikbords, supošana, kanoe u.c. pasākumi

Datu avots: Pašvaldības dati, 2024

Lauku teritorijā jauniešiem piedāvājums ir mazāks, ir ierobežotas iespējas iesaistīties sporta un interešu izglītības aktivitātēs atbilstoši interesēm. Viens no šķēršļiem ir ģeogrāfiskais attālums līdz novada centram. Jauniešu mobilitātes nodrošināšanai nepieciešams iedzīvotāju atbalsts.

Jauniešu iekļaušanas pasākumi

MJIC “Kvartāls” sadarbojas ar Valsts probācijas dienestu, piedāvājot jauniešiem strādāt noteiktās sociālā darba stundas jauniešu centrā. Tas veicina sociālā riska jauniešu integrāciju sabiedrībā un iesaisti sabiedriskajās aktivitātēs.

Līvānu novada Bāriņtiesas uzskaitē ik gadus ir 6–8 bērni un jaunieši, kuriem ir nopietnas disciplīnas problēmas. 2023. gadā Bāriņtiesa informējusi pašvaldības sociālo dienestu par vairāk nekā 35 ģimenēm, kurās tiek konstatētas sociālās problēmas. 2023. gadā dažādu Latvijas novadu audžuģimenēs atradās 21 bērns no Līvānu novada, novadā darbojas viena audžuģimene.²⁶

Biedrība “Atbalsts Līvānu novada bērniem” sponsorē bērniem un jauniešiem inventāru un aprīkojumu, ja ģimene to nevar atļauties (sporta apavi, dalības maksa sacensībās, transporta izdevumi, apģērbs u.c.). Sadarbībā ar nodibinājumu “Viduslatgales pārnovadu fonds” katru gadu tiek organizēts stipendiju konkurss, jauniešiem ar labām un teicamām sekmēm tiek piešķirtas stipendijas studijām

²⁵ Pašvaldības dati, 2024

²⁶ Līvānu novada publiskais pārskats 2023. gads, <https://www.livani.lv/lv/pasvaldibas-publiskais-parskats>

augstskolās. Viens no vērtēšanas kritērijiem ir ekonomiskie riski. Katru gadu stipendijas no uzņēmēju ziedotajiem līdzekļiem tiek piešķirtas vidēji 30–35 novada jauniešiem, kopēja gada stipendiju kopsumma ir EUR 39 000–43 000.²⁷

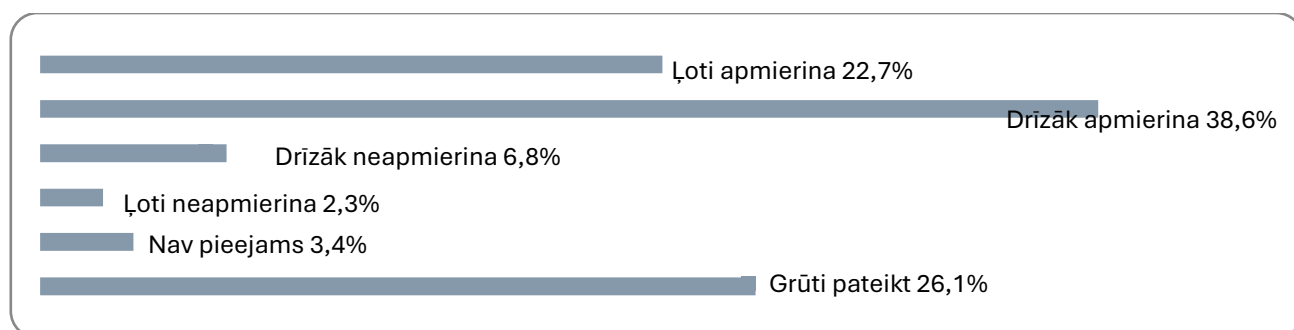
Pēdējos gados ir palielinājies ikdienas smēķētāju īpatsvars jauniešu (15–25 gadu vecumā) vidū, pieaug arī psihoaktīvo vielu, smēķēšanas un alkohola lietošanas izplatība jauniešu vidū. Tieši mentālās un emocionālās veselības veicināšana ir noteikta kā prioritāte 2024.–2026. gadu periodā Līvānu novadā jauniešu politikas veselības sadaļā.

Nozīmīgākais projekts:

- ERAF finansētais projekts “Līvānu novada pašvaldības ēku pārbūve un energoefektivitātes paaugstināšana 4.kārta”. Projekta gaitā Līvānu Bērnu un jauniešu centra ēkā Rīgas ielā 4b tika veikti kompleksi pārbūves un energoefektivitātes uzlabošanas pasākumi (2022.–2024. gads).

Aptaujas rezultāti

Respondentu vērtējumā par pašvaldības pozitīvajām iniciatīvām Līvānu novadā kā trešā nozīmīgākā 2024. gadā minēta Jauniešu galvaspilsētas statusa iegūšana un aktivitātes, kuras jauniešiem organizēja MJIC “Kvartāls”. Veicamo darbu sarakstā tika minēta nepieciešamība izveidot jauniešu centrus, kuros tiktu piedāvātas radošās un izglītojošās darbnīcas, lai veicinātu viņu personīgo attīstību.

7.2.attēls. Interesu izglītības pakalpojumu novērtējums (88 atbildes)

Datu avots: Līvānu novada pašvaldības aptauja, 2024

Iedzīvotāju aptaujā jautājums par jaunatnes politiku netika akcentēts. Respondenti novērtēja interešu izglītības pakalpojumu, kuru izmanto arī jauniešu mērķa grupa. 61% respondentu ir drīzāk vai ļoti apmierināti ar interešu izglītības pakalpojumiem novadā, savukārt, 9% ir ļoti vai drīzāk neapmierināti, aptuveni 29% ir gūti sniegt vērtējumu par interešu izglītības pakalpojumiem. Salīdzinot iedzīvotāju aptaujas datus ar iepriekšējiem trijiem gadiem, kopējā iedzīvotāju apmierinātība ar interešu izglītības pakalpojumiem pakāpeniski pieaug, proti, 2021. gadā apmierināti bija 54%, 2022. gadā – 55% un 2023. gadā jau 59% respondentu.

7.1. Kopsavilkums par jaunatnes politikas jomu Līvānu novadā

Līvānu novadā 2024. gada sākumā bija 1 248 jaunieši vecumā no 13 līdz 25 gadiem, kas veido 12,22% no kopējā iedzīvotāju skaita. Lielākais jauniešu skaits ir Līvānu pilsētā, Rožupes, Turku un Rudzātu pagastos. Samazinoties iedzīvotāju skaitam, sarūk arī jauniešu vecuma grupa. Līvānu novadā ir izveidotas un darbojas jaunatnes politikas ieviešanas institucionālais ietvars, novada jauniešu dome,

²⁷ Līvānu novada stratēģija darbam ar jaunatni 2024.–2026. gadam

skolēnu pašpārvaldes izglītības iestādēs. Līvānu pilsētā ir plašs lietderīga brīvā laika piedāvājums interešu izglītībā, kuru īsteno Līvānu bērnu un jauniešu centrs. MJKC “Kvartāls” piedāvā daudzveidīgus pasākumus, izglītojošas un aktīvās atpūtas aktivitātes, tajā skaitā sadarbībā ar biedrībām. 2024. gadā Līvāni ir ieguvuši “Latvijas Jauniešu galvaspilsēta 2024” statusu. Tas novadā popularizē darbu ar jaunatni, stiprina pašvaldību sadarbību jaunatnes jomā, labo praksi un pieredzes apmaiņu, paaugstina darbā ar jaunatni iesaistīto personu, pašvaldību un organizāciju, kas organizē darbu ar jaunatni, prestižu, veicina jauniešu līdzdalību un iesaistīšanos sabiedriskajos procesos. Lauku teritorijā jauniešiem piedāvājums ir mazāks, ir ierobežotas iespējas iesaistīties sporta un interešu izglītības aktivitātēs atbilstoši interesēm. Aptaujās un darba grupās tiek uzsvērtā mobilā darba ar jaunatni nepieciešamība, plašāka jauniešu iesaiste lēmumu pieņemšanā un kopienas dzīvē, atbalsts iekļaušanai sabiedrībā.

7.2. Izaicinājumi un nākotnes attīstības perspektīvas

7.2. tabula. Jaunatnes politikas izaicinājumi un attīstības iespējas

Izaicinājumi	Nākotnes attīstības perspektīvas
Cilvēkresursu trūkums jaunatnes darbā	- Viens jaunatnes darbinieks uz 200 jauniešiem, kopumā Līvānu novadā nepieciešami vismaz 6–7 jaunatnes darbinieki
Jauniešu iesaiste no lauku teritorijām	- Mobilais darbs ar jaunatni, tikšanās novadu skolās ar skolas pašpārvaldi, tiešais klātienes kontakts un informācijas aprīte
Transports jauniešu pārvadāšanai	- Pasākumi, nometnes un projekti jauniešiem ar ierobežotām iespējām (ģeogrāfiskie, ekonomiskie, veselības u.c. šķēršļi)
Jauniešu pilsoniskā aktivitāte, vispārējās aktivitātes un līdzdalības līmenis	- Apmācības iniciatīvas, iesaistes un līdzdalības prasmju pilnveidei - Jauniešu interešu grupu veidošana - Pasākumu organizēšana līdzdalības kā dabiska elementa izpratnei un veicināšanai - Jaunatnes lietu konsultatīvās padomes izveide, kura skatīs jebkuru ar jaunatnes jomu saistītu stratēģiski svarīgu jautājumu un savus priekšlikumus iesniegs pašvaldībai
Piederības sajūta novadam un savai vietai, brīvprātīgais darbs	- Jauniešiem pievilcīgas simbolikas izstrāde - Jauniešu iesaiste telpu uzlabošanā un veidošanā - Jauniešu brīvprātīgā darba veicināšana biedrībās un pašvaldības iestādēs
Pagastos nav atsevišķu telpu, kur tikties, socializēties un lietderīgi pavadīt brīvo laiku	- Jauniešiem draudzīgu telpu un zonu izveide pagastos, pilsētvidē, kas būtu jauniešu uzturētas un pārvaldītas

Izaicinājumi	Nākotnes attīstības perspektīvas
Apdzīvotās vietās, kur slēgtas skolas (piemēram, Sutros) pietrūkst jauniešu centru/telpu, kur jaunieši varētu iesaistīties, pavadīt brīvo laiku	
Pagastu saietu namos netiek rīkoti nav pietiekams skaits pasākumu, kas piemēroti jauniešu auditorijas gaumei un vajadzībām	- Saietu namu telpu izmantošana mobilajam darbam ar jaunatni veikšanai
Digitālās kompetences	- Jauniešu digitālās kompetences uzlabošana, - Digitālajā darbā ar jaunatni iesaistīto pašvaldības darbinieku kompetences, komunikācijas pilnveide
Pagastu teritorijās dzīvojošiem jauniešiem ierobežotas transporta iespējas, lai izmantotu pilsētā notiekošās brīvā laika lietderīgas pavadīšanas iespējas	- Mobilā darba ar jaunatni īstenošanu, t.sk. sniedzot klātienes līdzdalības iespējas jauniešiem Līvānu novada pagastos, kur nav pieejami atsevišķi savi jauniešu centri vai ir limitētas brīvā laika aktivitātes
Atkarību profilakse	- Mentoringa programma jauniešiem ar dažādām problēmām (atkarības, finansiāli šķēršļi, u.c.) - Sadarbības organizēšana ar pašvaldības policiju sabiedriskās kārtības un drošas vides veicināšanai, t.sk. veicināt preventīvo darbību drošas vides veidošanā - Jauniešu informēšana par viņu tiesībām, pienākumiem
Veselīgs un aktīvs dzīvesveids	- Pasākumi un aktivitātes jauniešu veselības veicināšanai un veselīga dzīvesveida ievērošanai
Jauniešu emocionālā un mentālā veselība	- Bērnu un pusaudžu uzticības tālruņa popularizēšana - Informatīvi pasākumi mērķa grupām, par specifiskām tēmām (pirmās palīdzības sniegšana, celiakija u.tml.) - Labās prakses apmaiņa ar citām pašvaldībām jauniešu veselības veicināšanai

8. MOBILITĀTE

Ceļu un ielu tīkli

Līvānu novadu un Līvānu pilsētu šķērso valsts galvenais autoceļš Rīga – Daugavpils – Krāslava – Baltkrievijas robeža (Pāternieki) (A6). Nākošais nozīmīgākais ir reģionālās nozīmes autoceļš Līvāni – Preiļi (P63), kā arī viensliežu neelektrificēta dzelzceļa līnija Rīga – Daugavpils. Valsts reģionālās nozīmes autoceļu Līvāni – Preiļi (P63) izmanto gan Līvānu novada iedzīvotāji (Sutru, Rožupes, Rudzātu pagasta iedzīvotāji, lai nokļūtu Līvānos), gan Preiļu novada iedzīvotāji izbraukšanai uz A6 ceļa. Novada teritorijā ir vairāki valsts vietējās nozīmes autoceļi, kas nodrošina satiksmes iespējas novada iekšienē un saistību ar blakus teritorijām.

Mobilitātes nodrošināšanai būtiska ir ceļu un ielu infrastruktūra. Ceļu satiksmes infrastruktūra ir viens no būtiskākajiem faktoriem novada teritorijas pieejamībai un dzīves vides pievilcībai. Līvānu novads atrodas izdevīgā ģeogrāfiskā ceļu savienojumā – to šķērso dzelzceļa līnija un valsts galvenie autoceļi, kas nodrošina Līvāniem un pagastu teritorijām labu sasniedzamību. Pašvaldības autonomā funkcija ir gādāt par pašvaldības īpašumā esošo ceļu būvniecību, uzturēšanu un pārvaldību.

Valsts autoceļu kopgarums Līvānu novadā ir 179,35 km, no tiem:

- valsts galvenais autoceļš 26,2 km;
- valsts reģionālie autoceļi 41,6 km;
- valsts vietējie autoceļi 111,55 km.

Valsts autoceļu maršrutos iekļautie pašvaldības ceļi, ielas²⁸:

- Līvānu pilsētas Rīgas iela (4,2 km), kas ietilpst A6 Rīga–Daugavpils–Krāslava–Baltkrievijas robeža (Pāternieki) maršrutā, tajā skaitā iekļaujas TEN–T pamattīklā;
- Līvānu pilsētas Stacijas iela (1,1 km), kas ietilpst P63 Līvāni–Preiļi maršrutā;
- Līvānu pilsētas Dzirnavu iela (0,8 km), kas ietilpst V753 Līvāni–Steķi maršrutā;
- Līvānu pilsētas Zemgales iela (0,5 km), kas ietilpst V758 Pievedceļš Līvāni–Dignāja pārceltuvei maršrutā.

Līvānu pilsētā ir 78 ielas, to kopējais garums ir 41,635 km.

²⁸ Saskaņā ar Ministru kabineta 29.09.2009. noteikumiem Nr. 1104 “Noteikumi par valsts autoceļu un valsts autoceļu maršrutā ietverto pašvaldībām piederošo autoceļu posmu sarakstiem”

8.1.tabula. Līvānu pilsētas ielu raksturojums

Līvānu pilsētas ielas	Garums (km)	Laukums (m ²)
Ielu kopgarums	41,635	216439
t.sk. ar melno segumu	39,762	210051
t.sk. ar grants (šķembu) segumu	1,553	4831
t.sk. bez seguma	0,32	1557

Datu avots: Pašvaldības dati, 2024

Melnais segums ir vairāk nekā 95,50% pilsētas ielu, gandrīz 4,50% ielas ir ar grants segumu. Pagastos autoceļi – 232,65 km, ielas – 12,845 km. Veloceliņu infrastruktūra ir 10,36 km. Pagastos pašvaldības autoceļi galvenokārt ir ar grants segumu.

8.2.tabula. Pašvaldības autoceļu raksturojums pagastos

Pagasts	Autoceļi ar melno segumu	Autoceļi ar grants (šķembu) segumu/bez seguma	Kopgarums (km)
Jersikas pagasts	4,855	29,75	34,605
Rožupes pagasts	5,831	62,41	68,241
Rudzātu pagasts	2,215	38,645	40,86
Sutru pagasts	2,88	32,72	35,60
Turku pagasts	2,28	53,28	55,56

Datu avots: Pašvaldības dati, 2024

Melnais segums ir vairāk nekā 95% pilsētas ielu, gandrīz 5% ielas ir ar grants segumu. Jersikas pagastā ir 26 autoceļi, Rožupes pagastā – 55 autoceļi, Rudzātu pagastā – 23, Sutru pagastā – 22, Turku pagastā – 32 autoceļi. Pagastu teritorijās vidēji 93% pašvaldības autoceļu ir ar grants segumu, Jersikas pagastā – 85% pašvaldības autoceļu ir grants segums.

Tilti

Līvānu novadā ir 22 tilti, ieskaitot dzelzceļa tiltus un gājēju tiltiņus. Noslogotākais ir Līvānu autotransporta tilts pār Dubnas upi. Iedzīvotāju mikromobilitātei svarīgi ir: gājēju tilts pāri Dubnai, četras trošu laipas Rožupes pagastā un divi gājēju tiltiņi Rudzātos.

8.3. tabula. Tilti Līvānu novadā

Teritorija	Apraksts
Līvāni	Autotransporta tilts šķērso Dubnas upi un atrodas Rīgas ielā autoceļa Rīga – Daugavpils 170. km. Tilta garums 90 m. 2004. gadā tilts tika pārbūvēts. Tiltam abos virzienos ierīkots gājēju un velotransporta trotuārs
	Dzelzceļa tilts
	Gājēju tilts pāri Dubnai, kurš savieno Zaļo ielu un Vecticībnieku ielu
Rožupes pagasts	Trīs autotransporta tilti pāri Dubnas upei (Pētermuižā, Rožupē, pie sociālās aprūpes centra “Rožlejas”)
	Divi tilti pāri Ošas upei
	Viens tilts pāri Šumankas upei
	Viens tilts pāri Feimankas upei

Teritorija	Apraksts
	Četras trošu laipas (gājēju tilti) -trīs pāri Dubnai un viens pāri Ošai
Turku pagasts	Trīs autotransporta tilti (ceļš Geduši – Dabari), Zundānos un Kāršiniekos
	Divi tilti šķērso Atašas upi Grugulēs un Vilkājos
Rudzātu pagasts	Viens tilts atrodas Rudzātu ciema centrā pāri Ošas upei
	Viens tilts pāri Saunas upei
	Viens tilts pāri Ošas upei Rudzātu pagasta Gardriviešos
	Divi gājēju tiltiņi Rudzātu un Gardriviešu ciemā

Datu avots: Pašvaldības dati, 2024

Līvānu novadā pāri Daugavai tilta nav. Satiksmi nodrošina viena pārceltuve Līvāni – Dignāja Jersikas pagastā. Pārceltuves darbība nevar nodrošināt pietiekami augstu satiksmes intensitāti, novadam ir vāja sasaiste ar Daugavas kreiso krastu. Šī sasaiste ir svarīga arī reģionālā līmenī. Tomēr pārceltuvi jānovērtē kā objektu ar augstu tūrisma potenciālu un pēc iespējas jāsaglabā.

Dzelzceļš

Līvānu novadu šķērso valsts stratēģiskās nozīmes dzelzceļa līnija Indra –Daugavpils – Krustpils – Rīga ar stacijām Līvānos un Jersikas pagastā. Jersikas stacijai ir divi papildu ceļi kā uzgaidu stacija kravas vilcieniem. Kravu pārkraušana netiek veikta, infrastruktūra tiek izmantota pasažieru vajadzībām.

Sabiedriskais transports

Sabiedriskais transports būtiski ietekmē pašvaldības iedzīvotāju dzīves līmeni un ērtības. Līvānu novada teritorijā iedzīvotāju intereses un vajadzības Sabiedriskā transporta padomē pārstāv Latgales plānošanas reģions. VSIA “Autotransporta direkcija” kompetencē ir reģionālās nozīmes maršrutu plānošana, izstrāde un sabiedriskā transporta pakalpojumu tarifu noteikšana un to izmaiņas. No 2014. gada sabiedriskā transporta pakalpojumu organizēšanas funkcija ir centralizēta, veidojot vienotu reģionālās nozīmes sabiedriskā transporta maršrutu tīklu, kurā ietilpst reģionālo starppilsētu nozīmes autobusu maršrutu tīkls, reģionālo vietējās nozīmes autobusu maršrutu tīkls un visi dzelzceļa maršruti²⁹.

Līvānu novadā sabiedriskā transporta pakalpojumus nodrošina vietējie, starppilsētu autobusi, kā arī autobusi, kas nodrošina skolēnu pārvadājumus mācību gada laikā. Lielākā daļa iedzīvotāju ikdienas gaitās pārvietojas ar privāto autotransportu, tam ir lielākas ērtības un individuāla laika plānošana.

Visās Līvānu novada apdzīvotajās vietās ir pieejami pasažieru pārvadājumi ar autobusu, Līvānu pilsētā un Jersikā arī pasažieru pārvadājumi pa dzelzceļu. Maršrutā Rīga – Jēkabpils (Krustpils) – Līvāni – Jersika – Daugavpils vilciens kursē piecas reizes dienā. Intensīvākā autobusu kustība ir uz autoceļa A6 un autoceļa P63. Tādējādi ar autobusu labi sasniedzami ir tuvākie attīstības centri Jēkabpils, Daugavpils, Preiļi. Rudzātu pagastam nozīmīgi ir autobusu maršruti, kas kursē pa autoceļu P62, tādējādi labi sasniedzami ir Preiļi un Madona. Sabiedriskos pārvadājumus šajos maršrutos

²⁹ Līvānu novada teritorijas plānojums. Transporta attīstības plāns

nodrošina SIA “Jēkabpils autobusu parks” un SIA “Tukuma auto”. Tuvākās autoostas ir Jēkabpilī (II kategorijas autoosta³⁰) un Preiļos (III kategorijas autoosta³¹). Līvānos ir autobusu pietura. Pieturā ir nodrošinātas nojumes, uzgaidāmā telpa, publiskās tualetes u.c. labiekārtojuma elementi pasažieru ērtībām.

Mikromobilitātes infrastruktūra

Mikromobilitāte ir svarīgs pārvietošanās veids, lai veicinātu mazos attālumos doties ar kājām vai lietot alternatīvu, videi draudzīgu individuālu transportlīdzekli, kā, piemēram, velosipēdu, skūteri. Valsts mikromobilitātes infrastruktūras attīstības stratēģija ietver vadlīnijas arī pašvaldībai par to, kur un kādai vajadzētu būt mikromobilitātes infrastruktūrai. Valsts mikromobilitātes plāna īstenošana ietver arī posmu no Līvāniem līdz Jēkabpilij.³²

Mikromobilitātes punkts lietotājam nodrošina ērtus vismaz divu dažādu transporta veida savienojumus vienkopus. Līvānu pilsētā mikromobilitātes punkts attīstās pie dzelzceļa stacijas “Līvāni”, kur atrodas sabiedriskā transporta – dzelzceļa un blakus esošās autobusu pieturas “Līvāni” savienojums, kā arī pieejami alternatīvi pārvietošanās veidi (tajā skaitā velosipēdi, taksometri, koplietošanas transportlīdzekļi). Mikromobilitātes punkta vieta ir daļa no valsts nākotnes sabiedriskā transporta attīstības koncepcijas, kas paredz dzelzceļu kā sabiedriskā transporta sistēmas mugurkaulu³³.

---

³⁰ Saskaņā ar Ministru kabineta 2019. gada 29. oktobra noteikumiem Nr. 502 “Autoostu noteikumi” apkalpo vairāk nekā 30 000 reisu un vairāk nekā 50 000 pasažieru

³¹ Saskaņā ar Ministru kabineta 2019. gada 29. oktobra noteikumiem Nr. 502 “Autoostu noteikumi” apkalpo vairāk nekā 10 000 reisu un vairāk nekā 10 000 pasažieru

³² https://www.sam.gov.lv/lv/jaunums/mikromobilitates-veicinasanai-butiska-pieejamas-infrastrukturas-attistiba?utm_source=https%3A%2F%2Fwww.google.com%2F

³³ Sabiedriskā transporta sistēma no 2021. līdz 2030. gadam, https://www.lps.lv/uploads/docs_module/ATD-SM-SabiedriskaisTransports-2030_05.2019.pdf

8.1. attēls. Mikromobilitātes punkts un sabiedriskā transporta shēma Līvānu novadā

Datu avots: Līvānu novada teritorijas plānojums. Transporta attīstības plāns

Mikromobilitātes punkts pie dzelzceļa stacijas “Līvāni” kļūs par daļu no dažādu transporta veidu krustpunkta un sabiedriskā transporta savienojuma punkta. Turpmākajos gados nepieciešama mikromobilitātes infrastruktūras attīstība gan attiecībā uz satiksmes telpas plānošanu un pārdali, gan mikromobilitātes aprīkojumu, gan piekļūstamības uzlabojumiem. Mazākā mērā mikromobilitātes punkta funkcijas pilda laukums pie dzelzceļa pieturas “Jersika”.

Nozīmīgākie projekti ceļu infrastruktūras jomā:

- Jersikas pagasta Vītoli (0,589 km) un Daugavas ielas (0,570 km) (divu kārtu virsmas apstrāde, šķembu seguma) atjaunošana;
- Rudzātu pagasta Parka (0,265 km) un Varoņu ielas atjaunošana;
- Brīvības ielas noslēguma posma Līvāni, Līvānu novads pārbūve;
- “Ubaglīča” mikrorajona ielu pārbūve;
- Projekts “Apvienotā velo un gājēju celiņa izbūve Rīgas ielā, Līvānos, Līvānu novadā”.

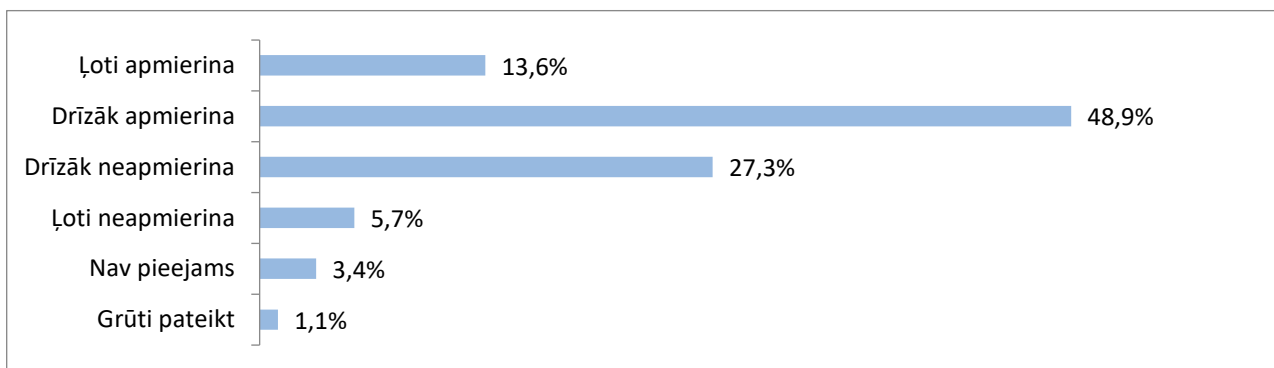
Nozīmīgākie projekti:

- “Viedo apgaismojuma tehnoloģiju uzstādīšana Līvānu novadā”, kas paredz ielu apgaismojuma pārbūvi Atpūtas, Celtuves, Daugavpils, Krasta, Vecbaznīcas, Blaumaņa, Vecskolas, Lauku ielās Līvānos un Uzvaras ielā 5, Sutri, Sutru pagastā, (2024.–2025. gads) - 58 balstu 364 gaismekļu nomaiņa;
- ERAF finansētais projekts “Gājēju infrastruktūras attīstība Līvānu pilsētā drošības nodrošināšanai”, kas paredz gājēju tilta pār Dubnas upi atjaunošanu un pieguļošās teritorijas

labiekārtošanu, nodrošinot Līvānu novada iedzīvotāju un viesu gājēju drošību un komfortu, veicinot zaļo tūrismu, apkaimes funkcionālo un ilgtspējīgu pilsētvides attīstību (2024.–2025. gads).

Aptaujas rezultāti

Iedzīvotāju aptaujā kā prioritāte tika uzsvērtas ielu remonts un uzturēšana: sakārtot galvenās ielas pilsētā, atjaunojot segumu un uzlabojot redzamību, it īpaši krustojumos, Rīgas ielas seguma atjaunošana kritiskajās vietās, kas samazina satiksmes drošību un rada negatīvu iespaidu par pilsētu, Stacijas ielas remonts virzienā uz Preiļiem. Tika uzsvērtā nepieciešamība pagastu teritorijās sakārtot grants seguma ceļus posmos, kur ceļi kļūst grūti izbraucami, īpaši pavasarī, plānot grants ceļu uzturēšanu ar greideri, lai nodrošinātu vienmērīgāku segumu. Tika uzsvērtā nepieciešamība nodrošināt pienācīgu ceļa infrastruktūru arī novada lauku reģionos.

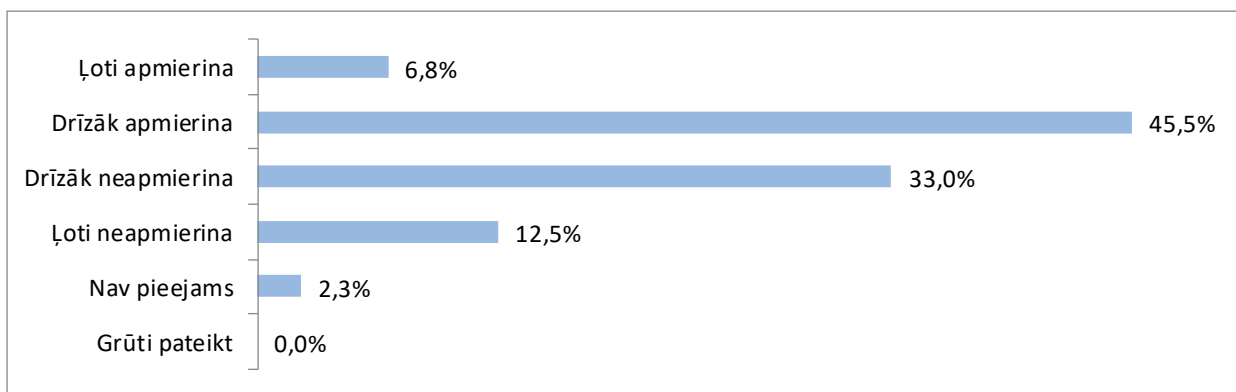

8.2.attēls. Gājējiem domātās infrastruktūras novērtējums (88 atbildes)

Datu avots: Līvānu novada pašvaldības aptauja, 2024

Aptuveni 63% respondentu ir drīzāk vai ļoti apmierināti ar gājējiem paredzēto ielu infrastruktūru Līvānu novadā. Salīdzinot aptaujas datus ar iepriekšējiem trijiem gadiem, redzams, ka zemākais apmierinātības līmenis bija 2022. gadā – 54%, arī 2024. gadā apmierinātības rādītājs ir zemāks nekā 2021. gadā – 66% un 2023. gadā – 65%.

Aptuveni 53% respondentu ir drīzāk vai ļoti apmierināti ar transportam domāto ielu un ceļu infrastruktūru, savukārt, 46 % ir ļoti vai drīzāk neapmierināti. Salīdzinot iedzīvotāju aptaujas datus ar iepriekšējiem trijiem gadiem, iedzīvotāju apmierinātība ir kļuvusi nedaudz augstāka nekā iepriekšējos gados, proti, 2021. un 2022. gadā drīzāk vai ļoti apmierināti bija vienādā vērtējumā – 52%, 2023. gadā transportam domātās infrastruktūras novērtējums bija viszemākais – tikai 46% respondenti bija ļoti vai drīzāk apmierināti ar transportam domāto ielu un ceļu infrastruktūru.

8.3. attēls. Transportam domātās infrastruktūras novērtējums (88 atbildes)

Datu avots: Līvānu novada pašvaldības aptauja, 2024

8.1. Kopsavilkums par mobilitātes situāciju Līvānu novadā

Līvānu novadu šķērso valsts nozīmes ceļu un dzelzceļa līnijas, novadā ir sazarots ceļu tīkls. Novadā nav tilta pār Daugavu, tiek izmantots pārcēlājs. 93% pašvaldības autoceļu lauku teritorijā ir ar grants segumu. Līvānu novadā ir 22 tilti, attīstās veloceļu tīkls. Mikromobilitātes punkts Līvānu novadā veidojas pie dzelzceļa stacijas un autoostas. Sabiedriskā transporta nākotnes koncepcija 2021.–2030. gadam paredz attīstīt dzelzceļu kā sabiedriskā transporta sistēmas “mugurkaulu” un autobusus kā dzelzceļa pārvadājumu papildinājumu. Pašvaldības autoceļu tīkla un ielu attīstībai ir īstenoti vairāki nozīmīgi projekti. Ceļu satiksmes drošības jomā, īpaši attiecībā uz mazāk aizsargātajiem ceļu satiksmes dalībniekiem, piekļūstamību cilvēkiem ratiņkrēslos un iedzīvotājiem ar bērnu ratiņiem, ir nepieciešami uzlabojumi. Droša mikromobilitāte un pieejamība ir prioritāri jautājumi, kas tiek uzsvērti arī iedzīvotāju aptaujā.

Latgale saskaras ar izteiktu ekonomisko izolāciju, atrodies vistālāk no valsts ekonomiskajiem centriem. Transporta infrastruktūra un sasniedzamība ir kritiski Latgales attīstības jautājumi. Piekļuve un attālums līdz galvenajiem transporta mezgliem rada papildu izmaksas uzņēmumiem, kas samazina to konkurētspēju. Latgalē ir autoceļu un dzelzceļu tīkls, kas to savieno ar lielākajiem pilsētu centriem, taču, lai atbalstītu ekonomisko izaugsmi, ir jāuzlabo šīs infrastruktūras kvalitāte un pārklājums.³⁴

³⁴ Rīcības plāns Latvijas Austrumu pierobežas ekonomiskajai izaugsmei un drošības stiprināšanai 2025.–2027. gadam, Rīga, 2024

8.2. Izaicinājumi un nākotnes attīstības perspektīvas

8.4.tabula. Mobilitātes jomas izaicinājumi un attīstības iespējas

Izaicinājumi	Nākotnes attīstības perspektīvas
Tilti uz pašvaldības un valsts ceļiem (nolietojums, nestspēja)	- Tiltu tehniskais izvērtējums, finansējuma piesaiste atjaunošanai
Veloceliņu nepieciešamība	- Veloceliņu tīkla attīstība (Līvāni–Jēkabpils, Līvāni–Rožupe, Līvāni–Jersika) - Risinājuma izstrāde Krasta ielas piekļuvei - Iedzīvotājus aktivizēšana izmantot mikromobilitātes iespējas - Veloceliņu savienojums ar lauku teritorijām - Gājēju celiņu izbūve pagastos (Rudzāti, Rožupe)
Piepilsētas apbūves teritoriju pieejamība	- Piepilsētas apbūves teritoriju plānu, detālplānu izstrāde - Ceļu un apgaismojuma infrastruktūras attīstība (Mežancāni, Turki, Krasta un Dzirnau iela, Dubnas iela)
Mobilitātes punktu izveide	- Mobilitātes punkta infrastruktūras izveide Līvānu dzelzceļa stacijas laukumā
Tilts pār Daugavu un savienojums ar Sēliju	- Tiltā pār Daugavu būvniecība, tai skaita drošības un militārajām vajadzībām, savienojuma nodrošināšanai ar Sēliju
Autostāvvietu trūkums (pagalmos, pie publiskām vietām)	- Automašīnas stāvvietu zonu veidošana uz ielām, kur var izvietot autotransportu
Grants ceļu kvalitāte	- Ceļu atjaunošanas prioritāri veicamo darbu saraksts (Stari–Vārkava, vecais Preiļu ceļš, Turki; Stiklēri, Rudzāti–Stirniene; Nārtas–Stalidzāni–Silagals–Vanagsils–Turki)
Viedais apgaismojums pilsētvidē gājējiem (stacijas laukums)	- Apgaismojuma sistēmas audits, dimēšana - Gājēju ietvju apgaismojuma nodrošinājums

9. SABIEDRISKĀ KĀRTĪBA UN DROŠĪBA

Pašvaldībām ir svarīgi rūpēties par sabiedrisko kārtību savā administratīvajā teritorijā, jo tā ir iedzīvotājiem vistuvākā institūcija, pie kuras vērsties pēc palīdzības. Sabiedrībai ir svarīgi, lai sabiedriskā kārtība pašvaldības administratīvajā teritorijā tiktu nodrošināta pēc iespējas efektīvāk. Pašvaldību likums paredz piedalīties sabiedriskās kārtības un drošības nodrošināšanā, tostarp izveidojot un finansējot pašvaldības policiju.

Noziedzīgie nodarījumi un sabiedriskā kārtība

Līvānu novada teritoriju pārrauga Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldes Līvānu policijas iecirknis. 2024. gadā izveidota Pašvaldības policija, kura nodrošina pašvaldības saistošo noteikumu izpildes uzraudzību un sabiedrisko kārtību. Turpmākajos gados plānots palielināt pašvaldības policijas štata vienību skaitu. Informācija par sabiedriskās kārtības problēmām pašvaldībā nav publiski pieejama, viedokļi par tām izteikti darba grupās. Biežāk sastopamās un risināmās problēmas un pārkāpumi ir alkohola lietošana, ceļu satiksmes noteikumu neievērošana, huligānisms, vandālisms, jauniešu (tajā skaitā pusaudžu, nepilngadīgo) izraisītās nekārtības, problēmas ar klaiņojošiem dzīvniekiem.

9.1. tabula. *Noziedzīgo nodarījumu skaits pa gadiem, 2018.–2023. gads*

Gads	Noziedzīgie nodarījumi	Noziedzīgie nodarījumi, kas kvalificēti pēc Krimināllikuma panta					Noziedzīgie nodarījumi, kas kvalificēti pēc piederības pie grupas objekta
		Kopā	sevišķi smagi	smagi	mazāk smagi	kriminālpārkāpumi	
2018	261	244	3	116	120	5	17
2019	203	198	8	55	121	14	5
2020	264	254	9	52	161	32	10
2021	119	112	5	33	67	7	7
2022	180	160	6	48	94	12	20
2023	269	261	8	50	189	14	8

Datu avots: <https://www.ic.iem.gov.lv/lv/kriminala-statistika>

Noziedzīgo nodarījumu skaits 2023. gadā pret iepriekšējo gadu ir palielinājies par 33,08%. Pēdējo gadu laikā vismazākais noziedzīgo nodarījumu skaits ir pandēmijas periodā 2021. gadā, kad darbojās dažādi ierobežojumi. 2023. gadā noziedzīgo nodarījumu skaits atgriežas pirmspandēmijas līmenī. Salīdzinot novada rādītājus ar valsts un reģiona noziedzīgo nodarījumu skaita rādītājiem uz 10 000 iedzīvotāju, tas ir par 15,2% augstāks nekā Latgales reģionā. Reģistrēto noziedzīgo nodarījumu skaits uz 10 000 iedzīvotāju Latvijā ir 204, Latgales reģionā – 208,4, Līvānu novadā – 245,9³⁵.

Pašvaldības likums paredz pašvaldībām nodrošināt atskurbināšanas pakalpojumu pieejamību. Līvānu novadā nav pieejams atskurbināšanas pakalpojums, to pašvaldība neplāno ieviest. Nepieciešamības gadījumā tiek izmantoti atskurbināšanas pakalpojumi Preiļu novadā vai Daugavpils valstspilsētā.

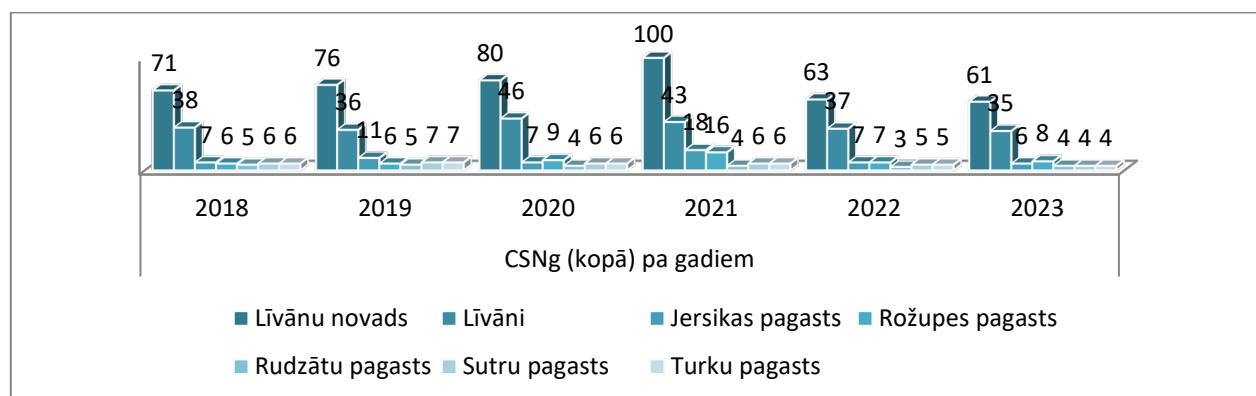
Civilā aizsardzība

Civilās aizsardzības sistēma ir nacionālās drošības sistēmas sastāvdaļa, kas ir pamats efektīvai un visaptverošai valsts aizsardzības sistēmas funkcionēšanai, nodrošinot civilo un militāro institūciju savstarpēju koordināciju, resursu koordinēšanu un spēju harmonizāciju³⁶. 2024. gadā ir izstrādāts Līvānu novada civilās aizsardzības plāns, kurā analizēti pašvaldības teritorijā iespējamie riski un to iestāšanās varbūtība, noteikti preventīvie, gatavības, reaģēšanas un seku likvidēšanas neatliekamie pasākumi, iesaistītās organizācijas³⁷. Līvānu novadā nav patvertņu.

Līdz ar pieaugošo informācijas un komunikāciju tehnoloģiju izmantošanu sabiedrībā, pārvaldē un ekonomikā, to nelikumīga izmantošana var radīt draudus valsts un sabiedrības drošībai, sabiedriskajai kārtībai un ekonomiskai darbībai, tāpēc nepieciešama pašvaldības vadītāju un speciālistu, nevalstisko organizāciju un iedzīvotāju izglītošana kibernetikas jomā. Valsts aizsardzībai būtiska loma ir gatavības kultūras nostiprināšana sabiedrībā, kur katram iedzīvotājam ir sava vieta un loma apdraudējuma situācijā. Līvānu novadā atrodas Zemessardzes 35. Nodrošinājuma bataljons, izglītības iestādēs skolēni iesaistās Jaunsardzes kustībā.

Ceļu satiksmes drošība

Ceļu satiksmes negadījumu skaits pēdējo divu gadu laikā ir ievērojami samazinājies gan Līvānu pilsētā, gan lauku teritorijā – par 39 % salīdzinājumā ar 2021. gadu.

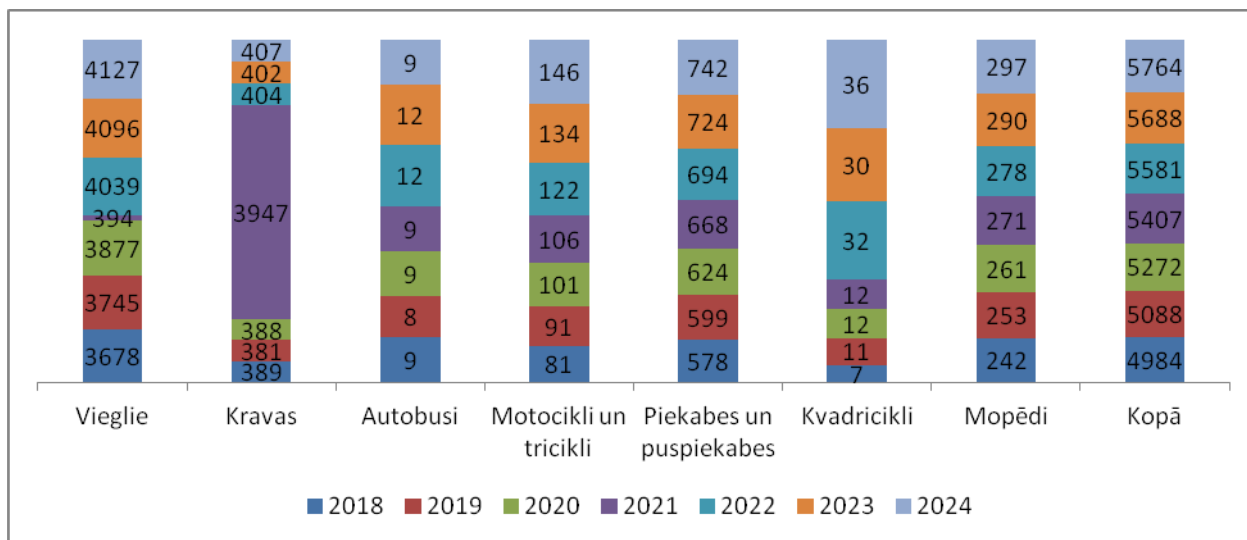
9.1. attēls. Ceļu satiksmes negadījumu skaits 2018.–2023. gads. Datu avots: CSDD dati 05.09.2024

³⁵ <https://data.stat.gov.lv/>, dati par 2020. gadu, skatīts 2024.gadā

³⁶ www.mod.gov.lv/lv/nozares-politika/visaptveroša-valsts-aizsardziba/civila-aizsardziba, 2024

³⁷ Līvānu novada civilās aizsardzības plāns, Līvāni, 2024

70% no ceļu satiksmes negadījumiem notikuši Līvānu pilsētas centrā, liela daļa uz autoceļa A6 (18%) un Rudzātu ciemā (5%). Ceļu satiksmes negadījumos visneaizsargātākie ir gājēji un velosipēdisti. Līvānu novadā nav reģistrēti bīstamie posmi un krustojumi uz valsts galvenajiem autoceļiem (“melnie punkti”)³⁸.

9.2. attēls. Reģistrētie un uzskaitē esošie transportlīdzekļi, 2018.–2023. gads
Datu avots: CSDD, 2024

Kā redzams 9.2. attēlā, Līvānu novadā reģistrēti 5764 transportlīdzekļi, tajā skaitā Līvānu pilsētā 3466 transportlīdzekļi. No tiem 4127, tajā skaitā Līvānu pilsētā, 2463 bija viegļie transportlīdzekļi. Analizējot Līvānu novadā reģistrēto transportlīdzekļu skaitu, pēdējo piecu gadu laikā tas ir palielinājies par 8,53%. Tas liecina par pieaugošu automobilizācijas tendenci neskatoties uz iedzīvotāju depopulāciju.

Ugunsdzēsība un glābšanas darbi

Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests veic ugunsgrēku dzēšanu un glābšanas darbus, dzēšot ugunsgrēkus, pēc ceļu satiksmes negadījumiem, iekšējos udeņos, atbilstoši dienesta tehniskajam nodrošinājumam un iespējām – zemūdens meklēšanas un citus darbus. Līvānos atrodas Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta Latgales reģiona pārvaldes Līvānu daļa. Pēdējos gados Latvijā, Latgales reģionā un Līvānos samazinās ugunsgrēku skaits. 2021. gadā ugunsgrēku skaits uz 10 000 iedzīvotāju Latgales reģionā ir 45, Līvānu novadā – 42³⁹. Pēdējos gados Līvānu novadā mazinās kūlas ugunsgrēku skaits un izdegušās platības – no 14 ugunsgrēkiem 2022. gadā līdz 9 kūlas ugunsgrēkiem 2023. gadā.

Klaiņojošie dzīvnieki

Līvānu novadā nav dzīvnieku patversmes. Nepieciešamības gadījumā klaiņojošie suņi tiek vesti uz Jēkabpils vai Daugavpils dzīvnieku patversmi. Līvānu novadā pagaidu patversmes pakalpojumus kaķiem sniedz dzīvnieku aizsardzības biedrība “INGATO”⁴⁰. Biedrības mērķis ir tolerantas un

³⁸ <https://lvceli.lv/wp-content/uploads/2023/09/Melnie-punkti-2020-2022.pdf>

³⁹ CSP dati, 2024. gadā

⁴⁰ <https://www.pukainis.lv/shelters.html>

labvēlīgas attieksmes veidošana sabiedrībai pret dzīvniekiem neatkarīgi no to sugas, vecuma un veselības stāvokļa, palīdzēt pamestiem bezpalīdzīgā stāvoklī nonākušiem un no vardarbības cietušiem dzīvniekiem, sniedzot tiem nepieciešamo palīdzību – uzturēšanu, veterināro aprūpi, pagaidu vai patstāvīgo māju meklēšanu⁴¹. Pašvaldība daļēji atbalsta biedrības darbību, veicot sterilizācijas pakalpojuma apmaksu (70 dzīvnieki 2024. gadā)⁴². Izveidot un pastāvīgi uzturēt dzīvnieku patversmi Līvānu novada pašvaldība neplāno. Lai samazinātu klaiņojošo dzīvnieku skaitu, jāveic sabiedrības izglītošana un līdzatbildības paaugstināšana, kā arī klaiņojošo kaķu sterilizācija.

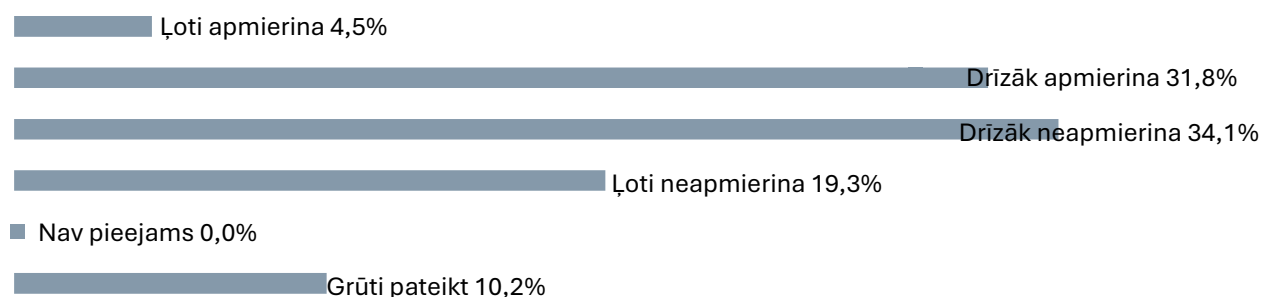
Nozīmīgākais projekts:

- ES kohēzijas politikas programma 2021.–2027. gadam 5.1.1. specifiskā atbalsta mērķa “Vietējās teritorijas integrētās sociālās, ekonomiskās un vides attīstības un kultūras mantojuma, tūrisma un drošības veicināšana pilsētu funkcionālajās teritorijās” 5.1.1.3. pasākums “Publiskās ārtelpas attīstība”, projekts “Gājēju infrastruktūras attīstība Līvānu pilsētā drošības nodrošināšanai”.

Aptaujas rezultāti

Iedzīvotāju aptaujā noteiktie prioritārie darbi sabiedriskās kārtības un drošības nodrošināšanā:

- uzlabot apgaismojumu pilsētas nomalēs un ceļus ārpus centra, nodrošinot drošu satiksmi tumšajā diennakts laikā;
- apgriezt koku zarus, lai var redzēt ielu norādes un nosaukumus;
- satiksmes drošības uzlabošana, izveidojot “guļošos policistus” un citus ātruma ierobežojošus elementus dzīvojamajās zonās;
- uzstādīt papildu ceļa zīmes, kas brīdina par dzīvojamām zonām un gājējiem;
- policijas klātbūtne un patrulēšana pilsētā, nodrošinot, ka tiek ievērota sabiedriskā kārtība, it īpaši publiskajos laukumos un parkos;
- praktiskie un teorētiskie informēšanas pasākumi civilajā aizsardzībā;
- organizēt patvertņu izvietojuma norādes, norādīt pulcēšanās vietas.

9.3. attēls. Sabiedriskās kārtības nodrošināšanas novērtējums (88 atbildes)

Datu avots: Līvānu novada pašvaldības aptauja, 2024

Tikai 37% respondentu ir drīzāk vai ļoti apmierināti ar sabiedriskās kārtības nodrošināšanu novadā. Lielāks skaits – 53% respondentu ir ļoti vai drīzāk neapmierināti ar sabiedriskās kārtības nodrošināšanu novada teritorijā. Salīdzinot iedzīvotāju aptaujas datus ar iepriekšējiem trijiem gadiem,

⁴¹ www.livani.lv, 2024.gadā

⁴² Pašvaldības dati, 2024. gadā

iedzīvotāju apmierinātība ir saglabājusies līdzīgā vērtējumā, 2021. gadā apmierināto respondentu bija 42%, 2022. gadā –34% un 2023 .gadā – 33%.

9.1. Kopsavilkums par sabiedrisko kārtību un drošību Līvānu novadā

Sabiedrisko kārtību un drošību Līvānu novadā pārrauga Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldes Līvānu policijas iecirknis, pašvaldības saistošo noteikumu izpildes uzraudzību un sabiedrisko kārtību nodrošina Pašvaldības policija. Līvānos atrodas Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta Latgales reģiona pārvaldes Līvānu daļa. Ugunsgrēku skaits pēdējos gados ir nedaudz mazinājies. Noziedzīgo nodarījumu skaitam nav izteikta tendence mazināties, salīdzinot novada rādītājus ar valsts un reģiona noziedzīgo nodarījumu skaita rādītājiem uz 10 000 iedzīvotāju, tas ir par 15,2% augstāks nekā Latgales reģionā. Ceļu satiksmes negadījumu skaits pēdējo divu gadu laikā ir ievērojami samazinājies gan Līvānu pilsētā, gan lauku teritorijā, novads tiek uzskatīts par vienu no drošākajiem ceļu satiksmes jomā⁴³. Tomēr pieaugošais automobilizācijas līmenis liecina, ka droša mikromobilitāte un pieejamība ir nākotnē prioritāri risināmie jautājumi satiksmes drošības jomā. Ģeopolitiskās situācijas izaicinājums Līvānu novadam kā Latgales reģiona Austrumu pierobežai ir tuvināt tā ekonomisko konkurētspēju pārējai Latvijai un risināt drošības jautājumus – pierobežas drošību, iedzīvotāju noturību pret krīzēm. Valsts aizsardzībai būtiska loma ir vietējās kopienas gatavības kultūras nostiprināšana, kur katram iedzīvotājam ir sava vieta un loma apdraudējuma situācijā. Līvānu novadā paredzēta infrastruktūras attīstība dienestu reaģēšanas spēju stiprināšanai, izbūvējot jaunu katastrofu pārvaldīšanas centru.

9.2. Izaicinājumi un nākotnes attīstības perspektīvas

9.2. tabula. Sabiedriskās kārtības un drošības jomas izaicinājumi un attīstības iespējas

Izaicinājumi	Nākotnes attīstības perspektīvas
Mobilā tīkla un interneta pārklājums	- Infrastruktūras attīstība, kas nodrošinātu ātrgaitas interneta pārklājumu
Iedzīvotāju apziņošanas sistēmas ārkārtas un apdraudējumu gadījumos	- Informācijas tehnoloģiju risinājumu ieviešana apziņošanas sistēmu izstrādē
Patvertnes militāra apdraudējuma gadījumā	- Teritorijas analīze un iespējamo telpu identificēšana
Videonovērošana, teritoriju drošības kontrole	- Integrētas videonovērošanas sistēmas ieviešana novadā - Novērošanas kameru skaita palielināšana - Pašvaldības policijas stiprināšana (nodrošinātas dežūras)
Satiksmes regulēšanas infrastruktūra Piepilsētas teritoriju drošības infrastruktūra	- Satiksmes drošības regulēšana un infrastruktūras attīstība (apgaismojums Dzirnau iela, gājēju pārējas uz Rīgas ielas, Zaļā iela, Krasta iela, pie skolām lauku teritorijā) - Ātruma ierobežojošās zīmes mazdārziņu rajonā - Ātruma kameru uzstādīšana - Satiksmes regulēšanas infrastruktūra)
Drošība uz ūdens	- Peldētprasmes apmācība - Peldvietu aprīkošana

⁴³ www.sam.gov.lv, 2024.

Izaicinājumi	Nākotnes attīstības perspektīvas
Plūdu riski	- Tehnoloģiju risinājumi un sistēmas risku noteikšanai
Bērnu drošība rotaļu laukumos	- Bērnu laukumu lauku teritorijās drošības pārbaudes un nodrošināšana
Alkohola un cigarešu pieejamība nepilngadīgajām personām	- Pašvaldības policijas reidi - Sadarbība ar vecākiem - Sabiedrības izglītošana
Pārvietošanās uz ūdenstilpņu ledus	- Saistošo noteikumu izstrāde, sabiedrības izglītošana un ūdenstilpņu uzraudzība

10. EKONOMIKA UN UZŅĒMĒJDARBĪBAS ATTĪSTĪBA

Pašvaldības autonomā funkcija ir sekmēt saimniecisko darbību pašvaldības administratīvajā teritorijā un sniegt tai atbalstu. Vēsturiski Līvāni ir veidojusies kā industriāla pilsēta. Tā tiek uzskatīta par Latgales reģiona uzņēmējdarbības katalizatoru.

Uzņēmējdarbības vides raksturojums

2021.–2023. gadā Līvānu novadā ir straujākais ienākumu pieaugums uz vienu pašvaldības iedzīvotāju, kā arī straujākā attīstība Latvijā inženierijas nozarē (metālu ražošana, apstrāde, mašīnbūve un elektronika), kur būtiska loma ir tieši optiskās šķiedras ražošanas uzņēmumiem. Daudzi no Līvānu novada uzņēmumiem darbojas pilsētas un novada industriālajās zonās, kuru kopējā platība sastāda ~120 ha.

Iekšzemes kopprodukts un bruto pievienotā vērtība Līvānu novadā (faktiskajās cenās) 2022. gadā veidoja EUR 174 710 tūkst. Attiecīgi iekšzemes kopprodukta vērtība uz vienu iedzīvotāju Līvānu novadā 2022. gadā bija EUR 16 666, par 41,61% pārsniedzot iekšzemes kopprodukta vērtību uz vienu iedzīvotāju Latgales reģionā (9731). Līvānu novadā iekšzemes kopprodukta vērtība uz vienu iedzīvotāju ir tikai par 12,93% zemāka nekā Latvijas iekšzemes kopprodukta rādītājs (19 141).

Līvānu novadā darbojas 839 ekonomiski aktīvās komercsabiedrības. Nozīmīgākie uzņēmējdarbības veidi ir optiskās stikla šķiedras ražošana, kūdras pārstrāde un kokrūpniecības produktu ražošana. Novadā teritorijā svarīga ir lauksaimnieciskā darbība, tajā skaitā bioloģiskās saimniecības.

Lielākais uzņēmumu skaits Līvānu novadā darbojas kravu pārvadājumu nozarē, mežizstrādē un jauktajā lauksaimniecībā. Pēc 2022. gada datiem uzņēmums ar lielāko apgrozījumu Līvānu novadā ir SIA “Light Guide Optic International” (darbības veids pēc NACE klasifikatora 27.31 Optisko šķiedru kabeļu ražošana) ar EUR 57 milj. apgrozījumu, turklāt tā apgrozījuma pieaugums pret 2020. gadu ir 97%. Otrs lielākais Līvānu novada uzņēmums ir SIA “ZELTA ZEME” (darbības veids pēc NACE klasifikators ir 08.92 Kūdras ieguve), kura apgrozījums pārsniedz EUR 10 milj.. Detalizētāku informāciju par Līvānu novada uzņēmumu izaugsmi var skatīt šī dokumenta 4. pielikumā “Līvānu novada uzņēmumi, kuru apgrozījums 2022. gadā pārsniedza EUR 1 milj.”.

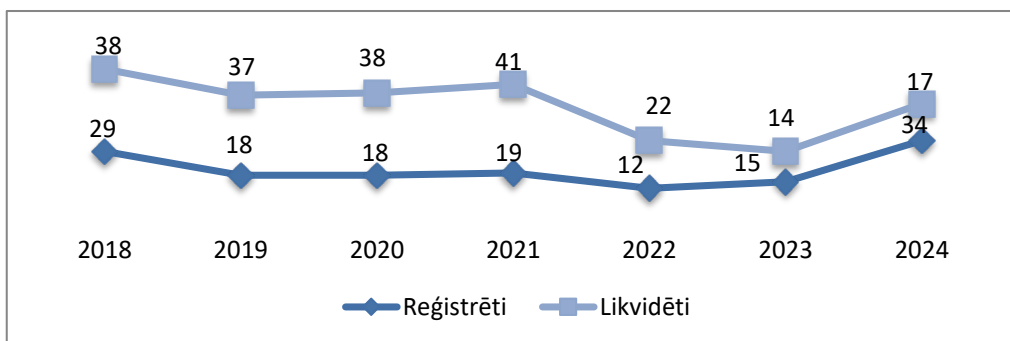

10.1. attēls. Līvānu novada ekonomiski aktīvo uzņēmumu sadalījums pēc ekonomiskās darbības jomas, 2023. gads
Datu avots: CSP, 2024

Vietējā darbības veida vienībās radītā pievienotā vērtība Līvānu novadā pēdējo 5 gadu laikā ir pieaugusi par 51,99% jeb no 63 687 909 EUR 2018.gadā līdz 122 581 107 2022.gadā. Līvānu novadā radītā pievienotā vērtība sastāda 10,50% no kopējās radītās pievienotās vērtības (1 167 263 127 EUR) Latgales reģionā 2022.gadā⁴⁴.

2023. gadā pirmo reizi piecu gadu laikā Līvānu novadā tika reģistrēts lielāks uzņēmumu skaits (15) nekā likvidēts (14). Kopumā likvidēto uzņēmumu skaits ir apmēram divas reizes lielāks nekā reģistrēto uzņēmumu skaits.

⁴⁴ CSP dati, vietējā darbības veida vienībās radītā pievienotā vērtība, 2024.

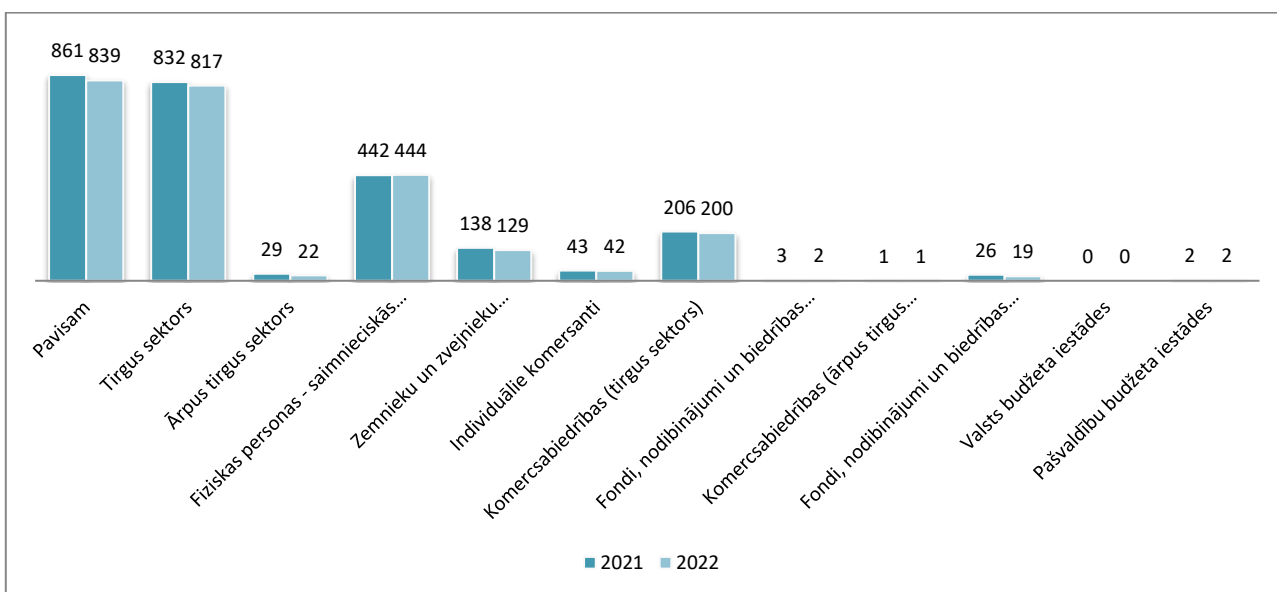
10.2. attēls. Uzņēmumu reģistrēšanas un likvidēšanas dinamika Līvānu novadā
Datu avots: Lursoft, 06.10.2024.

Līvānu novadā tirgus sektora ekonomiski aktīvo uzņēmumu skaits uz 1000 iedzīvotājiem ir par 12,65% augstāks nekā Latgales reģionā un par 11,39% zemāks nekā Latvijā kopumā.

10.1.tabula. Tirgus sektora ekonomiski aktīvu uzņēmumu skaits Latvijā, Latgales reģionā un Līvānu novadā uz 1000 iedzīvotājiem, 2021.–2023.gads

	2021	2022	2023
Latvija	87	91	90
Latgales reģions	66	68	69
Līvānu novads	79	78	79

Datu avots: CSP, atsaucies kods UZS041, 2024

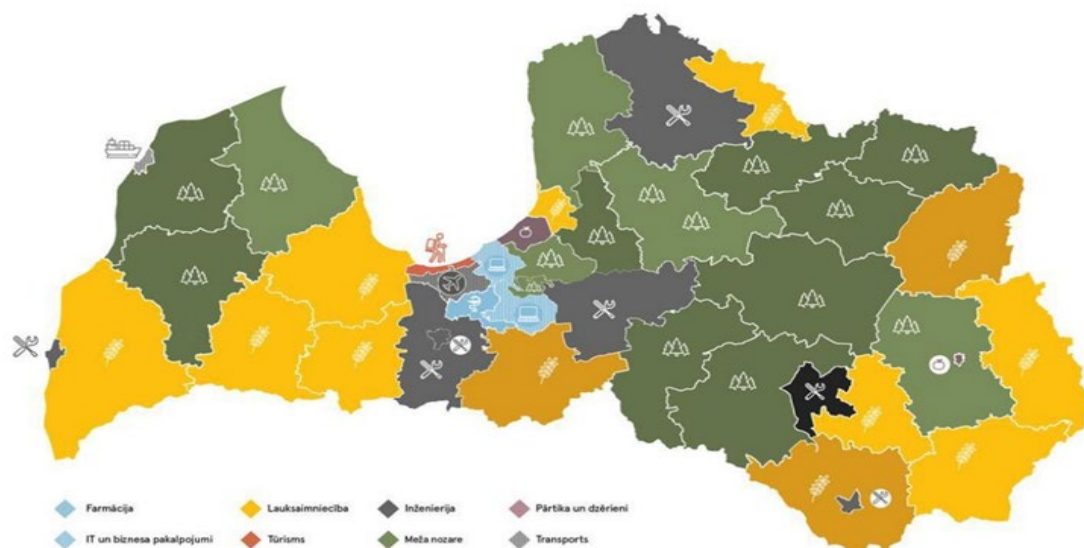
10.3. attēls. Ekonomiski aktīvi uzņēmumi Līvānu novadā, 2021., 2022. gads
Datu avots: CSP, UZS011

Ekonomiski aktīvo uzņēmumu sadalījums pēc darbības jomas Līvānu novadā ir šāds (norādīts uzņēmumu skaits):

- lauksaimniecība, medniecība, mežsaimniecība – 373;
- zvejniecība – 2;
- ieguves rūpniecība – 2;
- apstrāde, rūpniecība – 57;
- elektroenerģijas, gāzes un ūdens apgāde – 7;
- būvniecība – 32;
- tirdzniecība – 108;
- darījumi ar nekustamo īpašumu – 23;
- skaistumkopšana – 7;
- citas nozares – 149.

Vietējā darbības veida vienībās radītā produkcijas vērtība Līvānu novadā pēdējos piecos gados ir pieaugusi par 36,87% jeb no EUR 150 130 723 (2018. gadā) līdz EUR 237 831 892 (2022. gadā). Tā sastāda 8,10% no kopējās Latgales reģionā vietējā darbības veida vienībās radītās produkcijas vērtības (EUR 2 934 923 406) 2022. gadā⁴⁵.

Līvānu novads jau vairākus gadus saglabā straujāko izaugsmi inženierijas nozarē. To apliecina arī *Luminor bankas* Latvijas novadu un nozaru ikgadējais pētījums 2024. gadā, kurā norādīts, ka pēdējo 10 gadu laikā inženierijas nozare augusi straujāk nekā Latvijas ekonomika kopumā. Turklāt Latgales reģionā inženierijas uzņēmumu daļa rūpniecībā ir lielāka nekā valstī kopumā 2023. gadā un reģionā uzrāda 13% kāpumu, kur būtiska loma ir tieši optiskās šķiedras ražošanai Līvānos.

10.4. attēls. Eksporta ienākumi pašvaldībās 2023. gadā

Datu avots: Ikgadējais *Luminor bankas* Latvijas novadu un nozaru pētījums, 2024

⁴⁵ data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP_PUB/START_ENT_UT_UTV/NPV020/table/tableViewLayout1/, 2024

Atbalsta instrumenti

Līvānu novadā papildu valsts mēroga biznesa un uzņēmējdarbības atbalsta programmām ir pieejami dažādi uzņēmējdarbības atbalsta instrumenti:

- Latgales speciālā ekonomiskā zona (SEZ);
- Uzņēmējdarbības atbalsta konkurss “Līvānu novads VAR”;
- Konkurss “Reemigrācijas atbalsta pasākums- uzņēmējdarbības atbalsts”.

Latgales SEZ uzņēmumiem ir iespēja saņemt 80% atlaidi uzņēmuma ienākuma nodoklim, ja uzņēmums izvēlas uzņēmuma peļņu sadalīt dividendēs, un līdz 100% atlaidi nekustamā īpašuma nodoklim. Saskaņā ar likumu “Par nodokļu piemērošanu brīvostās un speciālajās ekonomiskajās zonās”, ir atbalstāmi divu veidu ilgtermiņa ieguldījumi, t.i. materiālie ieguldījumi (ēkas un ražotnes, tehnika un iekārtas) un nemateriālie ieguldījumi (izmaksas patentu iegūšanai un tehnoloģiju apgūšanai).

Līvānu novadā Latgales SEZ uzņēmuma atbalsta programmu izmanto trīs uzņēmumi:

- SIA “Eko Nams” (guļbūvju projektēšana un ražošana);
- SIA “Light Guide Optics International” (optisko šķiedru un šķiedru optisko izstrādājumu projektēšana un ražošana);
- SIA “ZELTA ZEME” (kūdras ieguve un ražošana).

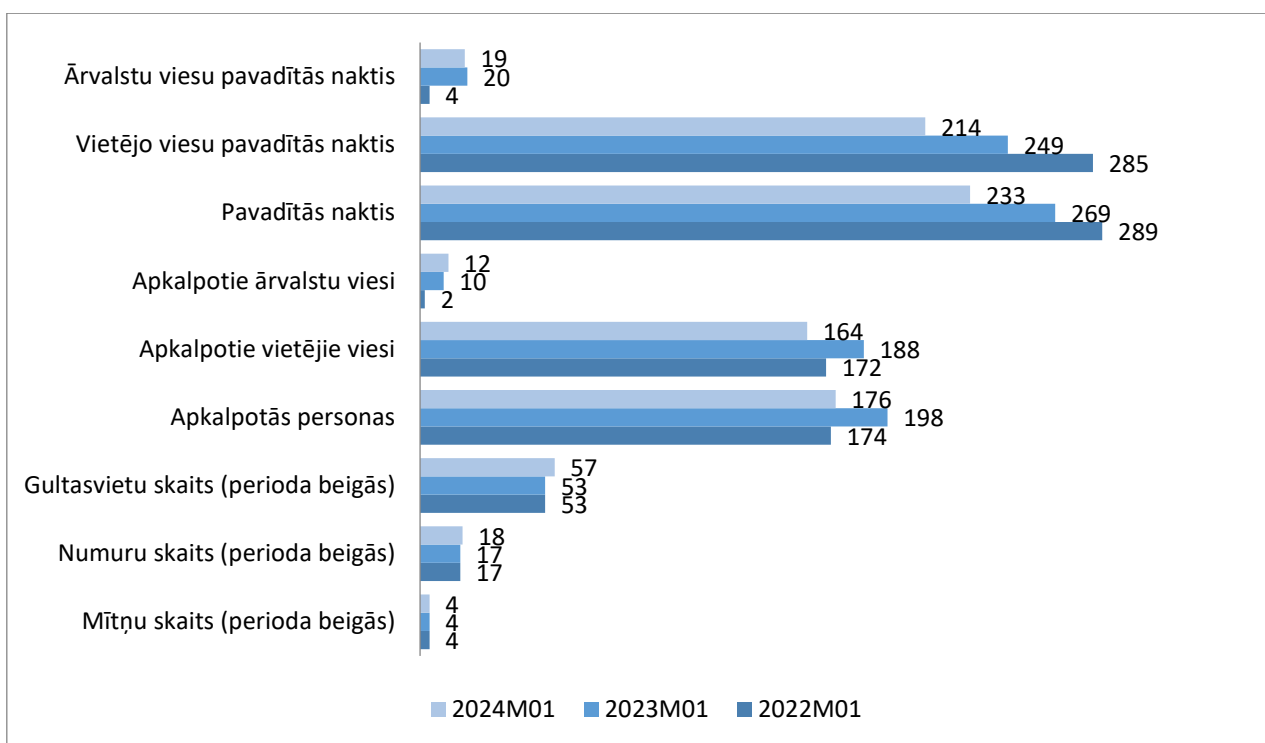
Tiek plānots, ka 2024.gadā Latgales SEZ statuss tiks piešķirts vēl diviem Līvānu novada uzņēmumiem.

Tūrisms

Līvānu novada teritorija atrodas Latvijas dienvidaustrumu daļā Daugavas labajā krastā, 170 km no Rīgas. Novada teritoriju šķērso Dubnas upe, kura pie Līvāniem ietek Daugavā. Tūristiem Līvānu novads ir saistošs ar gleznaino dabas ainavu, kuru veido ūdens, mežu zaļums un purvi ar savdabīgo floru un faunu, radošo darbnīcu piedāvājumu un aktīvā tūrisma iespējām.

Līvānu novadā darbojas tūrisma informācijas punkts, kurā ikviens ceļotājs var saņemt plašu informāciju par dažādiem tūrisma maršrutiem pa Līvāniem un Līvānu novadu. 2023.gadā uzskaitīti 597 ārzemju tūristi. Visvairāk viesu bijis no kaimiņvalstīm – igauņi (157), lietuvieši (92) un arī no tālākām valstīm vācieši (51), poļi (46). 2023.gadā tūrisma informācija sniegta 1578 interesentiem (uzskaite veikta no janvāra līdz novembrim).

Līvānu novadā pieejamas četras tūrisma mītnes. Kopējais viesu pavadīto nakšu skaits nesasniedz 300.

10.5. attēls. Viesnīcās un citās tūrisma mītnēs apkalpoto viesu skaits 2022.–2024. gads

Datu avots: <https://stat.gov.lv/lv/metadati/2699-viesnicu-un-citu-turistu-mitnu-darbiba> TARGET=_blank>Metadati</A>

Līvānu novadā apmeklētāju pieprasītākās vietas ir šādas:

- Līvānu peldbaseins “Upe” ar SPA zonu, darbojas rudens/ziemas/pavasara sezonā, kopējā platība 1100m², tajā ietilpst sporta baseins 11x25 m (4 celiņi), bērnu baseins 5x7 m, SPA zona;
- Pārceltuve “Līvāni – Dignāja”, tā savieno Daugavas krastus un ir taisnākais ceļš no Latgales uz Sēliju un Zemgali. Pārceltuves pakalpojumus izmanto gan gājēji un velobraucēji, gan auto ceļotāji. Pārceltuve nav piemērota autobusu satiksmei;
- Līvānu stikla un amatniecības centra ekspozīcija “Līvānu stikla muzejs”.

10.2. tabula Apmeklētākie tūrisma objekti Līvānu novadā, 2023. gads

Nr.	Nosaukums	Apmeklējumu skaits
1.	Līvānu peldbaseins “Upe”	14 896
2.	Līvānu novada kultūras centrs	13 953
3.	Līvānu stikla un amatniecības centrs	8 823
4.	Atpūtas komplekss “Avotiņš”	3 895
5.	Viesnīca Gamma	1 285
6.	Uzņēmums “Līvānu ķiploks”	938
7.	Grīvas aktīvās atpūtas parks	700
8.	Līvānu Centrālās bibliotēkas Straumes zāle	632
9.	Mūsdienu LATGALES amatniecības vērtību MĀJVIETA Handmade Latgola	615
10.	Turku pirts ciems	414

Datu avots: Līvānu novada pašvaldības dati, 2024

Līvānu novada mājražotāji piesaista apmeklētājus, popularizē novada vārdu un tradīcijas dažādos tirdziņos. Pazīstamākie mājražotāji: “Līvānu ķiploks”, bišu drava “Ieviņas”, bioloģiskā saimniecība “Dālderī”, maizes ceptuve “Livenhofa”, saldējumu ražotne “Saltums 2”, “Krauklīšu bišu namiņš”. Savukārt dizainvietā “Handmade Latgola” Līvānos var iegādāties amatnieku ražojumus un izmantot naktsmītņu pakalpojumus.

Līvānu novadā darbojas un ir atvērtas apmeklētājiem šādas darbnīcas:

- keramikas darbnīca “Mālkalns”;
- kalēja darbnīca “Metālfabrika nr.1”;
- tautas lietīšķās mākslas studija “Dubna”;
- kokapstrādes darbnīca “EcoPinus”;
- dabīgās kosmētikas ražotne “Rasa Botanicals”;
- stikla kausēšanas darbnīca “Stikls no Līvāniem”.

Līvānu novadā tiek piedāvāti vairāki tūrisma maršruti:

- “Pāri septiņiem tiltiem”;
- tematisko soliņu maršruts pa 12 vides objektiem.

Aktīvā tūrisma cienītājiem Līvānos pieejama SUP dēļu un kajaku noma, pirts pakalpojumi. Divās vietās Līvānos (skvērā līdzās Līvānu novada domes ēkai un pie Līvānu novada Kultūras centra Rīgas ielā) ierīkotas velo remonta stacijas. Līvānu novadā iespējams attīstīt arī tādus tūrisma veidus kā ūdenstūrismu (veikparks), velotūrismu, MTB, pārgājienu, orientēšanās sacensību rīkošanu.

Latvijas un ārvalstu tūristu prātos Latgale iezīmēties kā nesteidzīgas, bet nemitīgas attīstības reģions, kurā var “ienirt”, lai atpūstos no pilsētas steigas, nesteidzīgi ar ģimeni izbaudīt atvaļinājumu, ieklausīties dabā, apmeklēt kultūras pasākumus un tūristu iecienītas vietas, bagātinot sevi ar vēl nenojaušām sajūtām. Tomēr, neskatoties uz potenciālu, reģions un Līvānu novads saskaras ar ierobežojumiem tūrisma infrastruktūrā un izmitināšanas kapacitātē, kas kavē šīs nozares izaugsmi.

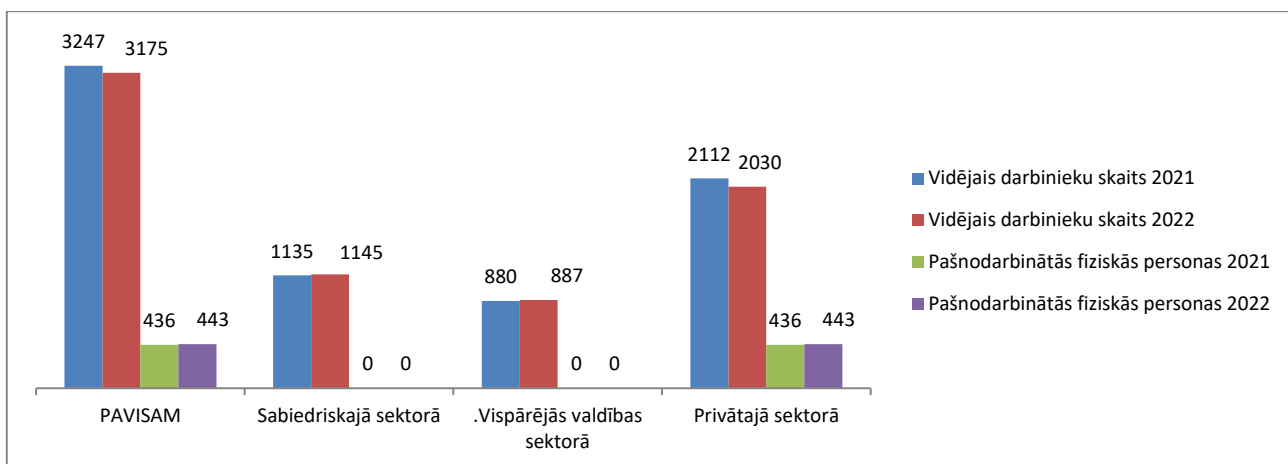
Nodarbinātība

Analizējot darba vietu skaitu Līvānu novadā pēdējos piecos gados, salīdzinot ar 2018. gadu (4 117), to skaits ir samazinājies un 2022. gadā sasniedz 4 094 darba vietas vietējās darbības veida vienībās. To skaits ir 3,94% no kopējā darbvieta skaita Latgales reģionā (104 000)⁴⁶.

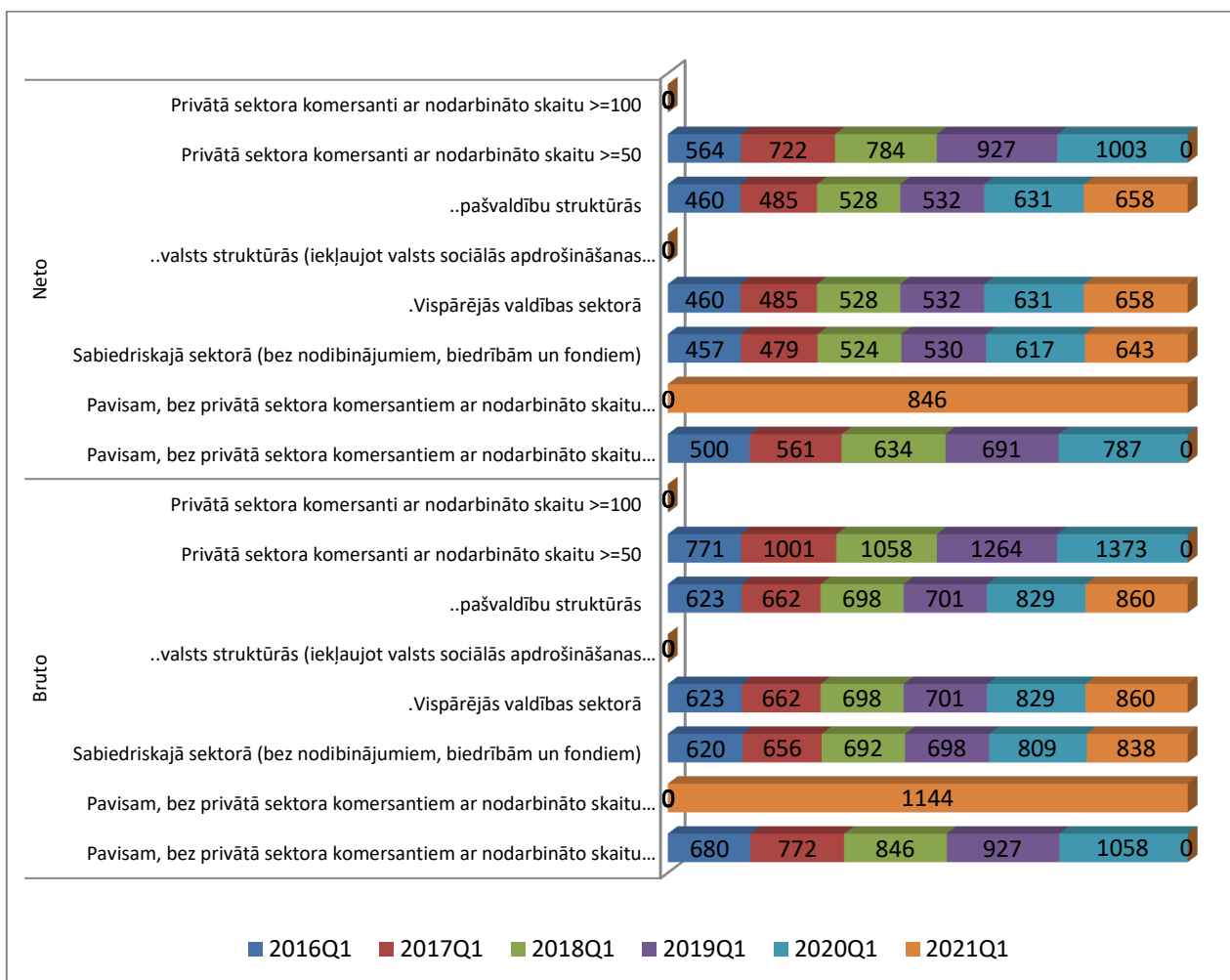
Līvānu novadā vidējais nodarbināto skaits 2022. gadā ir 3 175, no tiem 66,51% jeb 2 112 ir nodarbināti privātajā sektorā.

---

⁴⁶ Vietējā darbības veida vienībās darbvieta skaits, CSP, 2024

10.6. attēls. Nodarbināto skaits pēc faktiskās darba vietas Līvānu novads, 2021.–2022. gads
Datu avots: CSP DVA051

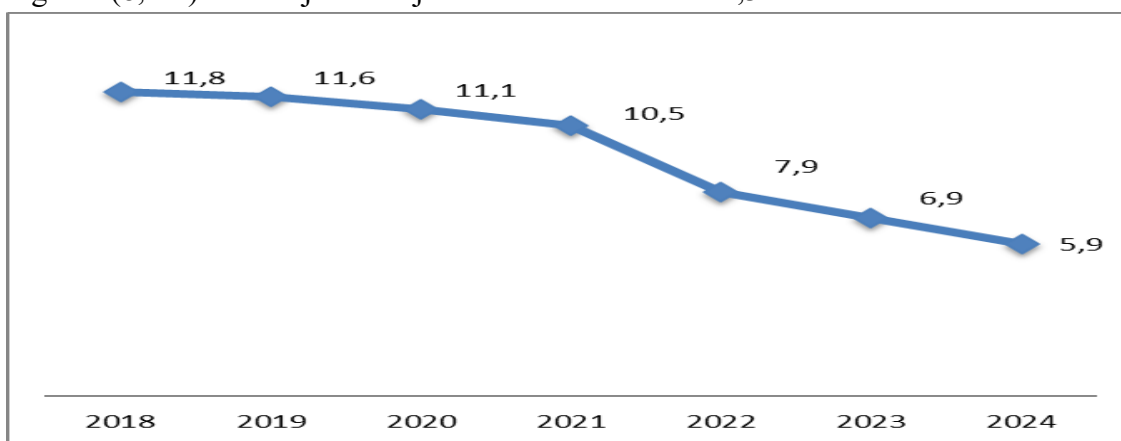

10.7. attēls. Strādājošo mēneša vidējā darba samaksa republikas pilsētās un novados (eiro) – Bruto/ Neto, Sektors, Līvānu novads, 2016.–2021. gads
Datu avots: CSP DSV060c

Saskaņā ar CSP datiem Līvānu novadā strādājošo mēneša vidējā darba samaksa laika periodā no 2016. līdz 2021. gadam bruto⁴⁷ ir pieaugusi no EUR 620-623 līdz EUR 838-860 (sabiedriskajā sektorā un pašvaldību struktūrās) un no EUR 771 līdz 1373 (privātā sektora komersantos ar nodarbināto skaitu līdz 50 strādājošajiem). Lielāks bruto darba samaksas pieaugums – par 78% vērojams tieši privātajā sektorā un uzņēmumos ar nelielu nodarbināto skaitu. Savukārt valsts un pašvaldību struktūrās bruto darba samaksas pieaugums šajā laika periodā bijis vidēji par 35%.

Bezdarbs

Bezdarba līmenis Līvānu novadā ir zemāks nekā vidēji Latgales reģionā, turklāt Līvānu novadā šim rādītājam ir tendence būtiski samazināties. Līvānu novadā 2023. gada beigās bija reģistrēti 435 bezdarbnieki jeb 6,9% no ekonomiski aktīvo iedzīvotāju kopskaita. Salīdzinot ar 2019. gadu, bezdarba rādītājs no 11,6% ir samazinājies par 4,7%. Līvānu novadā bezdarba līmenis ir zemāks nekā Latgales reģionā (8,1%) un tuvojas Latvijas bezdarba līmenim – 4,3%.⁴⁸

10.8. attēls. Bezdarba statistikas rādītāji Līvānu novadā

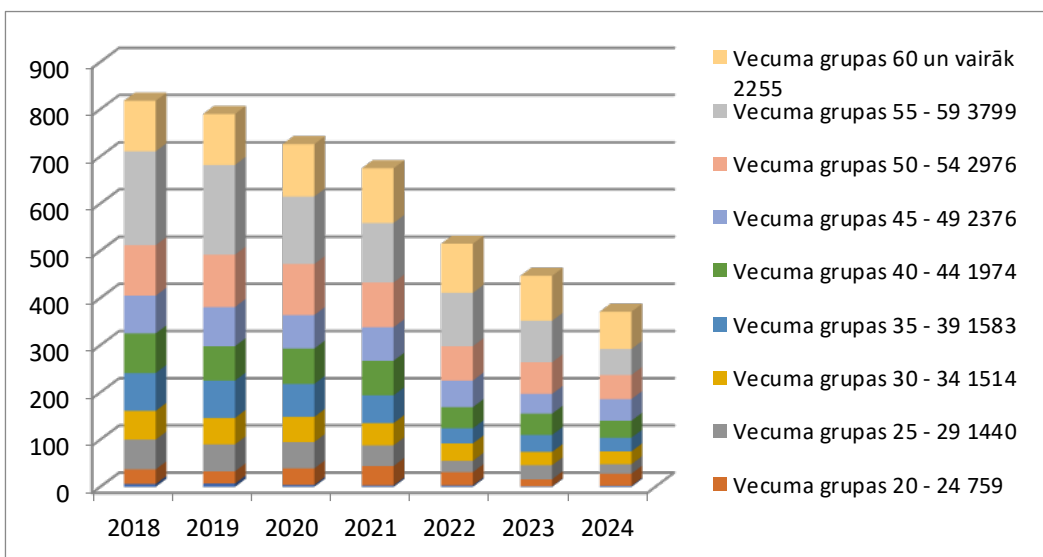
Datu avots: <https://www.nva.gov.lv/lv/bezdarba-statistika>, 31.05.2024

Līvānu novadā no visiem reģistrētajiem bezdarbniekiem 2023. gada beigās lielākā daļa ir sievietes (234 personas). 151 persona ir ilgstošie bezdarbnieki.

Attiecībā uz bezdarbnieku sadalījumu pa vecuma grupām būtisks fakts ir tas, ka teju puse no reģistrētajiem bezdarbniekiem ir vecuma grupā virs 50 gadiem (attiecīgi 16% vecumā no 50 līdz 54 gadiem, 16% vecumā no 55 līdz 59 gadiem un 20% vecumā virs 60 gadiem).

⁴⁷ **Bruto jeb aprēķinātās darba samaksas** sastāvā ir iekļauta pamatalga (mēnešalga, amata alga), samaksa par nostrādāto laiku vai veikto darba apjomu, regulāras un neregulāras piemaksas un prēmijas, piemaksas par virsstundu darbu vai darbu svētku dienās, samaksa par ikgadējo un papildatvaļinājumu, piemaksas pie atvaļinājuma, atvaļinājuma pabalsts, kompensācija par neizmantoto atvaļinājumu, darbnespējas lapu A apmaksa, samaksa par citām dienām, kurās nestrādā, valsts sociālo apdrošināšanas obligāto iemaksu, ko maksā strādājošie, un iedzīvotāju ienākuma nodokļa summas, kā arī darba samaksas subsīdijas, skat. <https://stat.gov.lv/lv/statistikas-temas/darbs/alga/15504-bruto-un-neto-darba-samaksa>

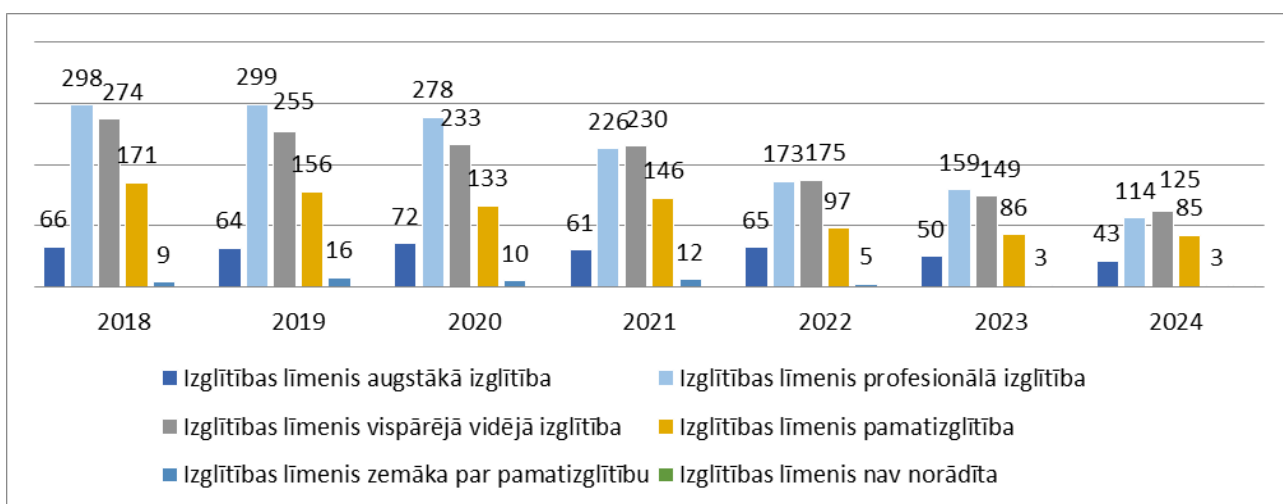
⁴⁸ Datu avots: Nodarbinātības valsts aģentūra, <https://www.nva.gov.lv/lv/media/18843/download?attachment>, 15.12.2024

10.8. attēls. Bezdarba skaits sadalījumā par vecuma grupām Līvānu novadā

Datu avots: <https://www.nva.gov.lv/lv/bezdarba-statistika>, 31.05.2024.

Pēc Nodarbinātības valsts aģentūras datiem 2023. gada beigās Līvānu novadā lielākais reģistrēto bezdarbnieku īpatsvars bija ar profesionālo izglītību (33%) un ar vidējo vispārējo izglītību (35%).

10.9.attēls. Bezdarbnieku sadalījums pēc izglītības līmeņa

Datu avots: <https://www.nva.gov.lv/lv/bezdarba-statistika>, 31.05.2024.

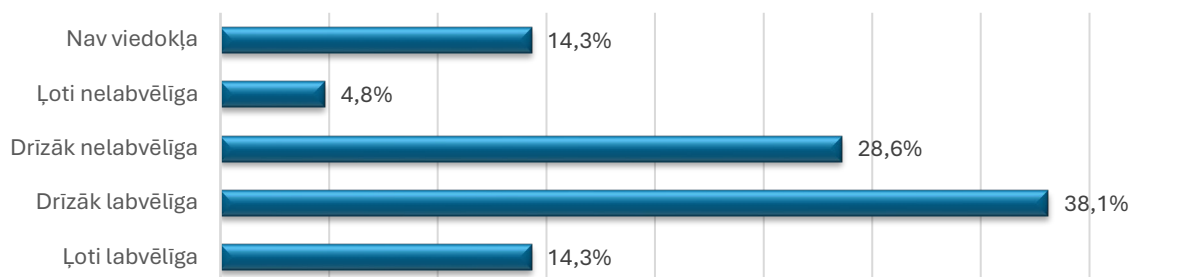
Nozīmīgākie projekti:

- projekts “Publiskās infrastruktūras kvalitātes uzlabošana Līvānu industriālajā zonā uzņēmējdarbības attīstības veicināšanai”, SAM 5.6.2.aktivitātē, 2. kārtā. Projekta gaitā tika veikta Celniecības ielas un Stirnu ielas pārbūve, iekļaujot gājēju un velosliņņu pārbūvi, energoefektīvu apgaismojumu, ūdensapgādes tīklu izbūvi (2014.– 2019. gads);
- projekts “Publiskās infrastruktūras kvalitātes uzlabošana Līvānu industriālās zonas sasniedzamībai un uzņēmējdarbības attīstības veicināšanai”, SAM 5.6.2. aktivitātē, 3. kārtā. Projekta gaitā tika veikta Fabrikas ielas lietusskanalizācijas izbūve un asfalta seguma atjaunošana, gājēju ietves un apgaismojums, Dzelzceļa pārvada izbūve (2013.–2020. gads);

- projekts “Līvānu pilsētas ielas pārbūve uzņēmējdarbības attīstības veicināšanai Līvānu industriālajā zonā Nr 2.”, SAM 5.6.2. aktivitātē, 2.kārta. Projekta gaitā veikta Baznīcas ielas ceļa, slēgtās ūdens atvades sistēmas un apgaismojuma sistēmas pārbūve (2015.–2020. gads);
- projekts “Līvānu industriālās zonas infrastruktūras pielāgošana jaunu uzņēmumu izvietojumam un uzņēmējdarbības attīstības veicināšanai 1.kārta”. SIA “Līvānu Siltums” teritorijā tika veikta ēku un būvju nojaukšana, tai skaitā inženiertīklu demontāža un pārbūve, teritorijas sakārtošana (2014.–2020. gads);
- projekts “Pagasta ceļa pārbūve uzņēmējdarbības attīstības veicināšanai lauku teritorijā”. Projekta gaitā tika veikta pašvaldības autoceļa Pētermuiža – Kūdras purvs seguma atjaunošana, (2018.–2020. gads);
- projekts “Līvānu industriālās zonas infrastruktūras pielāgošana jaunu uzņēmumu izvietojumam un uzņēmējdarbības attīstības veicināšanai 3.kārta”. Projekta ietvaros tika veikta komercdarbībai nepieciešamās infrastruktūras, industriālās zonas rūpniecisko un degradēto teritoriju atjaunošanu un ražošanas angāra izbūve, (2020.–2023. gads).

Aptaujas rezultāti

Vērtējot uzņēmējdarbības vidi Līvānu novadā, lielākā daļa uzņēmēju uzskata, ka tā ir ļoti labvēlīga (14%) vai drīzāk labvēlīga (38%). Trešdaļa respondentu atzīmēja, ka uzņēmējdarbības vide ir ļoti nelabvēlīga vai drīzāk nelabvēlīga.

10.10. attēls. Respondentu vērtējums par uzņēmējdarbības vidi Līvānu novadā (21 atbilde)

Datu avots: Līvānu novada uzņēmēju aptauja, 2024

Kā svarīgākos attīstības pasākumus un iniciatīvas uzņēmēji aptaujā norāda šādus:

- **Infrastruktūras uzlabošana** (ceļi, sakaru tīkls, atkritumu apsaimniekošana) – atzīmēta aptuveni 30% respondentu atbildēs. Ieteikumi: ceļu kvalitātes uzlabošana (gan pilsētā, gan laukos); mobilo sakaru un interneta kvalitātes nodrošināšana; atkritumu šķirošanas un apsaimniekošanas sistēmas paplašināšana un uzlabošana;
- **Uzņēmējdarbības un ekonomikas attīstība** – atzīmēta aptuveni 25% respondentu atbildēs. Ieteikumi: atbalsts vietējiem uzņēmējiem; komunikācijas uzlabošana ar pašvaldību; investoru piesaiste un grantu programmu palielināšana uzņēmumu attīstībai; ekonomiskās politikas uzlabošana nacionālajā līmenī uzņēmējdarbības sekmēšanai;
- **Dzīvojamās platības un iedzīvotāju piesaiste** – atzīmēta aptuveni 15% respondentu atbildēs. Ieteikumi: jaunu dzīvojamo ēku attīstība sadarbībā ar privātiem investoriem; dzīvojamo platību pieejamības uzlabošana, lai veicinātu iedzīvotāju skaita pieaugumu;

- **Izglītība un jauniešu “noturēšana” novadā** – atzīmēta aptuveni 15% respondentu atbildēs. Ieteikumi: pievērst uzmanību tendencei, ka jaunieši pēc 9. klases izvēlas mācīties citur (ārpus Līvānu novada); izglītības iestāžu kvalitātes celšana, lai sekmētu jauniešus palikšanu Līvānu novadā;
- **Vadības un birokrātijas efektivitāte** – atzīmēta aptuveni 10% respondentu atbildēs. Ieteikumi: jaunu administratīvo vadītāju izraudzīšanās ar redzējumu par attīstību; birokrātijas samazināšana un ātrāka pieteikumu izskatīšana;
- **Tūrisma attīstība un vietējo iedzīvotāju iesaiste** – atzīmēta aptuveni 5% respondentu atbildēs. Ieteikumi: jaunu tūrisma objektu un pasākumu attīstīšana; “brūno zīmju” ieviešana un pasākumu organizēšana nomaļākās novada vietās.

10.1. Kopsavilkums par ekonomiku un uzņēmējdarbību Līvānu novadā

Līvānu novads ir Latgales reģiona uzņēmējdarbības vides attīstības katalizators – privātajā sektorā nodarbināto skaits ir virs 60%. Bezdarba līmenis Līvānu novadā ir zemāks nekā vidēji Latgales reģionā, turklāt Līvānu novadā šim rādītājam ir tendence būtiski samazināties. Attīstīts inženierijas klāsteris, arī bioloģiskās saimniecības. Iekšzemes kopprodukts un bruto pievienotā vērtība Līvānu novadā (faktiskajās cenās) 2022. gadā veidoja EUR 174 710 tūkst. Attiecīgi Iekšzemes kopprodukta vērtība uz vienu iedzīvotāju Līvānu novadā 2022. gadā bija EUR 16 666. Līvānu novada uzņēmumi ar lielāko apgrozījumu darbojas optiskās šķiedras ražošanā. Vietējā darbības veida vienībās radītā pievienotā vērtība Līvānu novadā pēdējo 5 gadu laikā ir pieaugusi par 51,99% jeb no EUR 63 687 909 (2018. gadā) līdz EUR 122 581 107 (2022. gadā). Uzņēmēju ierosinājums attīstīt Līvānus kā optiskās šķiedras ražošanas “galvaspilsētu”. Līvānu novads nav tūrisma galamērķis, tomēr šī nozare sekmē mazo un ģimenes uzņēmumu attīstību. Latgales SEZ darbojas 3 novada uzņēmumi, uzņēmumiem ir iespēja saņemt 80% atlaidi uzņēmuma ienākuma nodoklim, ja uzņēmums izvēlas uzņēmuma peļņu sadalīt dividendēs, un līdz 100% atlaidi nekustamā īpašuma nodoklim.

10.2. Izaicinājumi un nākotnes attīstības perspektīvas

10.3. tabula. Ekonomikas un uzņēmējdarbības nozares izaicinājumi un attīstības iespējas

Izaicinājumi	Nākotnes attīstības perspektīvas
Inženierijas speciālistu trūkums (fiziķi, ķīmiķi)	- Piesaistīt kvalificētus speciālistus no ārvalstīm - Izmantot attālinātā darba iespējas - Sadarbības veidošana ar augstās izglītības iestādēm - Mākslīgā intelekta risinājumu izmantošana
Pār kvalifikācijas iespējas un profesionālās izglītības pieejamība novadā	
Kvalitatīvs dzīvojamais fonds	- Dzīvojamā fonda attīstība lauku teritorijā - Dzīvojamā fonda būvniecības kreditēšana - Atsavināto īpašumu izsoles
Jaunuzņēmumu attīstība	- Jauns grantu konkurss uzņēmējdarbības uzsākšanai

Izaicinājumi	Nākotnes attīstības perspektīvas
Vāja motivācija uzņēmējdarbības uzsākšanai un uzņēmējspējas	- Atbalsts skolēnu un jauniešu uzņēmējdarbības projektu sagatavošanai - Biznesa inkubācijas programmas aktivizēšana (pirmsinkubācijas programma, speciālists uzņēmējdarbības atbalstam, datu bāze, informācijas apmaiņa, projektu sagatavošana) - Atbalsts vietējo uzņēmumu produkcijas noietam
Finanšu institūciju atbalsts mazajiem zemniekiem, saimnieciskās darbības veicējiem, nepieciešams nozīmīgs uzņēmuma apgrozījums, lai piesaistītu investīcijas	
Nepietiekami pašvaldības rīki mazo uzņēmēju atbalstam	
Infrastruktūras pieejamība	- Uzņēmējdarbības atbalsta infrastruktūras attīstība
Valsts pārvaldes/pašvaldības birokrātijas slogs	- Attieksmes maiņa, dokumentu izskatīšanas prioritāte
Koordinācija starp uzņēmējiem un pašvaldību	- Aktīva uzņēmēju konsultatīvās padomes darbība - Neformālas tikšanās
Birokrātija un apgrūtināta dokumentācijas aprīte (formāla attieksme), uzņēmējs neattīsta plānotās idejas	- Pašvaldības koordinēts e-pakalpojums – zaļais koridors uzņēmējdarbības uzsākšanai (vienkāršota ceļa karte) uzņēmējam ar precīzām darbības norādēm - Nākotnes investīciju piesaistes stratēģijas izstrāde, nosakot ekonomiskās attīstības mērķus, nepieciešamos projektus un darbības
Pierobežas riska faktors (ieguldītās investīcijas ir vērtīgākas Pierīgā, bet Latgalē tām zemāka vērtība)	- ES finansētajos projektos pierobežā uzņēmējiem lielāka atbalsta intensitāte

11. VIDE UN DABAS AIZSARDZĪBA

Dabas aizsardzība ir viena no ES vides politikas galvenajām aktualitātēm. Mūsdienu pasaulē, kur tehnoloģijas un industrija strauji attīstās, daba un vide kļūst par vienu no svarīgākajiem resursiem, kam jāpievērš būtiska uzmanība. Pašvaldības likums nosaka veicināt dabas kapitāla ilgtspējīgu pārvaldību un apsaimniekošanu, kā arī noteikt publiskā lietošanā esoša pašvaldības īpašuma izmantošanas kārtību. Līvānu novadā ir pieejami daudzveidīgi dabas resursi ekonomiskajai izaugsmei un kvalitatīvas dzīves vides nodrošināšanai.

Teritorijas un zemes dzīļu resursi

Līvānu novada teritorijas kopplatība ir 62 180 ha, no kuriem Līvānu pilsēta aizņem 497 ha, Rožupes pagasts – 18 163 ha, Rudzātu pagasts – 124 672 ha, Turku pagasts – 11 900 ha, Jersikas pagasts – 11 360 ha, Sutru pagasts – 7 793 ha platību.

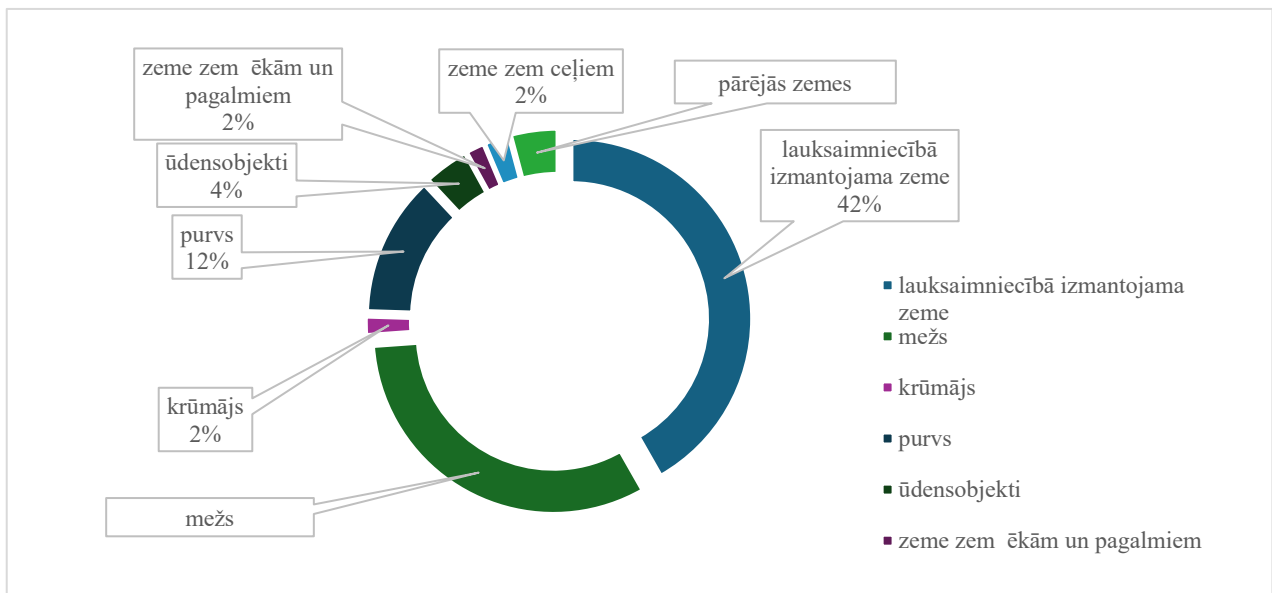
Līvānu novada teritorijas izmantošanas struktūru raksturo Valsts zemes dienesta dati par zemes lietojumu.⁴⁹ Lauksaimniecībā izmantojamas teritorijas aizņem 25 971 ha, kas ir aptuveni 42% no visa novada teritorijas, aptuveni 4/5 no tām ir meliorētas, un tā sastāv no aramzemes 19 528 ha, augļu dārziem 288 ha, pļavām 2 233 ha, ganībām 3 922 ha platībā.

Mežu zemes aizņem 19 965 ha, kas ir aptuveni 32% no visa novada teritorijas, tajā skaitā pašvaldībai piederošie meži 216,61 ha un krūmāji 1 015 ha platībā (2%). Pārsvarā Līvānu novadā ir sastopami jaukto koku meži, kas aizņem 76,5% no visu novada mežu kopplatības. VAS “Latvijas valsts meži” apsaimniekotajos mežos ir izveidotas Meža izziņas vietas, kur vides gida pavadībā iespējams iepazīt dabas krāšņo daudzveidību. Ievērojamākie un apskates vērtie dabas objekti ir Jersikas pilskalns ar senpilsētu, Jersikas liepu aleja, Dzeņu grava (Dzenes kalns – pilskalns). Iecienīta atpūtas un rekreācijas vieta Steķu mežā ir “Tīteņi”. Rudzātu pagastā atrodas Daguma mežs, Sutros – Vacumeņš. Ar VAS “Latvijas valsts meži” atbalstu Turku pagastā izveidota atpūtas vieta “Ģedušu pilskalns”.

Mitrāji kopā aizņem 16%, no tiem purvi aizņem 7 796 ha (12%), ūdensobjekti – 2 477 ha (4%).

Apbūvētās teritorijas aizņem aptuveni 4%, kas sastāv no zemes zem ēkām un pagalmiem – 1 013 ha (2%) un zemes zem ceļiem – 1 362 ha (2%). Pārējās zemes aizņem 2 589 ha (4%).

⁴⁹ Valsts zemes dienesta atvērtie dati, skatīts 2024. gada septembrī

11.1. attēls. Zemes sadalījums zemes lietošanas veidos
 Datu avots: VZD, 01.01.2024.

Austrumlatvijas zemienes Jersikas līdzenumā, kura dienvidu daļā atrodas Līvānu novads, kvartāra nogulumu augšējo daļu veido limnoglaciāls māls (biezums 3–5m un vairāk). Lielākajā līdzenuma daļā zem māliem iegul glaciģenie nogulumi (morēnas smilšmāls, mālsmilts ar nelielu biezu smilts–grants materiāla ieslēgumiem), kas atsevišķi nelielos līdzenuma iecirkņos atsedzas zemes virspusē. Bieži vien morēnas smilšmālu klāj limnoglaciāla smilts, mālsmilts un vietām rupjgraudaina fluvioglaciāla smilts. Līdzenuma zemākajās vietās mālu daudzviet pārsedz purvu nogulumi jeb kūdra. Kvartāra nogulumus pārklāj augšdevona (Devona perioda) Pļaviņu un vietām Amatas Svītas ieži. Dolomīta iegulu dziļums variē no 6 līdz 16 metriem Rudzātu, Turku un Rožupes pagastā.

Ainavas struktūru nosaka ainavu apvidi Līvānu viļņainē, Ošas polderī, ap Dubnas upi, teritorijā pie Feimankas un Dubnas satecēm. Daugavas ielejas ainavai Jersikas pagastā ir unikāla ģeoloģiska un kultūrvēsturiska vērtība. Visgleznainākās ainavas skatāmas tieši Lauros un Kusiņos. Būtiska ainavas sastāvdaļa ir arī purvi, piemēram, Gaiņu purvs, kas ir liels, klāj augstais purvs bez meža joslas, un šāda purva ainava ir reti sastopama.

Zemes dzīļu resursi

Līvānu novadā esošos zemes dzīļu resursu veido pazemes ūdeņi, smilts un smilts–grants atradnes, kūdras un sapropeļa atradnes, māla atradnes un dolomīta atradnes. Novada teritorijā ir vairākas nozīmīgas kūdras atradnes, lielākās kūdras atradnes ir Steperu (54 500 tūkst. m³, no tiem novērtētie 8 280 tūkst. m³), Skrebeļu (Skrūzmaņu) (izpētītie krājumi 14 296,5 tūkst. m³), Māsānu (3 570 tūkst. m³), Peisenieku (2 940 tūkst. m³) kūdras atradnes. Kūdras Skrebeļu purvā iegūst SIA “Līvānu kūdras fabrika”.

Kūdra un sapropelis. Kūdras atradnes atrodas Skrebeļu–Skrūzmaņu (Rožupes, Rudzātu, Turku pagasti), Pertsalas (Turku pagasts un Atašienes pagasts Jēkabpils novadā) un Pētermuižas (Jersikas pagasts) purvos. Saimnieciskā darbība notiek atradnēs “Skrebeļu–Skrūzmaņu purvs” (licence ieguvei

14515.3614 tūkst. m² platībā izsniegta SIA “Līvānu kūdras fabrika”) un “Pētermuižas purvs” (licence ieguvei 589.7284 tūkst. m² platībā izsniegta SIA “RD kūdra”).

Sapropeļa atradņu prognozētie resursu laukumi atrodas Pertsalas (Kvītaines) purvā, Iesalnieku, Silavu un Skrebeļu ezeros. Ieguve saskaņā ar licenci CS10ZD0265 notiek Pertsalas purvā. Ezeros izpētītie krājumi ir nelieli, daļai krājumu jāveic papildu ģeoloģiskās izpētes darbi. Informācijas apkopojums par kūdras atradnēm sniegts tabulā.

12.1. tabula. Kūdras atradnes

Numurs	Nosaukums	Derīgie izrakteņi
K16830	Skrebeļu–Skrūzmaņu purvs Līvānu novads, Rožupes pagasts	Kūdras ieguves licence CS20ZD0284 (8/51), SIA “Līvānu kūdras fabrika”. Daļēji rekultivēta
KS16858	Pertsalas (Kvītaines) purvs Līvānu novads, Turku pagasts, Krustpils novads, Atašienes pagasts	Kūdras ieguves licence CS10ZD0265, SIA “LIDSIL AB”, kūdras un sapropeļa ieguvei (iecirķņi atrodas Atašienes pagastā)
K16862	Pētermuižas purvs Līvānu novads, Jersikas pagasts	Kūdras ieguves licence CS16ZD0056, SIA “RD kūdra”

Datu avots: LVĢMC, 2024

Smilts. Ar smilts un smilts–grants atradnēm un prognozētajiem laukumiem⁵⁰ visbagātākais ir Turku pagasts, atsevišķas atradnes atrodas Jersikas, Rožupes un Rudzātu pagastos. Krājumi ietver galvenokārt smalku un ļoti smalku smilti. Atsevišķās atradnēs krājumu ieguvi apgrūtina paaugstināts ūdens līmenis. Saimnieciskā darbība – smilts ieguve notiek piecās atradnēs Turku pagastā. Informācijas apkopojums par smilts un smilts–grants atradnēm un prognozētajiem laukumiem sniegts tabulās šī dokumenta 5. pielikumā “Smilts atradnes un prognozētie laukumi” un 6. pielikumā “Smilts–grants atradnes”.

Smilts–grants atradnes atrodas Līvānu novada Turku pagasta ziemeļdaļā. Saimnieciskā darbība notiek atradnēs “Vārpsala” un “Vanagsils”.

Dolomīts. Dolomīta atradnes atrodas Jersikas pagastā, Turku un Rudzātu pagastos. Perspektīvākās no atradnēm atrodas Jersikas pagastā – “Rudzusalas”, “Priedulāji” un “Priedulāji 2”. Saimnieciskā darbība derīgo izrakteņu ieguvei notikusi atradnē “Rudzusalas”, un to līdz 2019. gadam veicis uzņēmums SIA “Mark Invest Latvia”.

LVĢMC sniegtajā informācijā norādīts, ka daļa krājumu nav augstas kvalitātes, dolomīts izmantojams galvenokārt šķembām. Atradnēs “Līvāni” un “Noras” iespējamo ieguvi apgrūtina aprobežojumi Daugavas aizsargjoslā. Atradnē “Grugules” un prognozēto resursu laukumā “Rožupes” dolomīta slānis atrodas zem citām atradnēm (māls/kūdra). Informācijas apkopojums par dolomīta atradnēm un perspektīvajiem laukumiem sniegts tabulā šī dokumenta 7. pielikumā “Dolomīta atradnes un prognozētie laukumi”.

⁵⁰ Latvijas vides ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs. Atvērtie dati skatīti: septembris, 2024.

Māls. Māla atradnes atrodas Rožupes, Sutru un Jersikas pagastos. Līvānu novada Rožupes pagastā atrodas trīs māla atradnes. Lielākā ir Briežusalas māla atradne (944,4 ha, izpētītie krājumi 1987. gadā – 42,5 milj.m³). Briežusalas māls ir piemērots ķieģeļa un keramzīta ražošanai. Otra lielākā atradne ir “Rubeņi–māls” (706,9 ha, izpētītie krājumi 1989. gadā – 2,05 milj.m³ un novērtētie – 30,8 milj.m³). Iegūstamais māls ir piemērots ķieģeļa un keramzīta ražošanai. Atralnē “Līvāni–māls” notikusi saimnieciskā darbība un to līdz 2001. gadam izstrādāja SIA “Līvānu būvmateriāli R”. Patlaban māla ieguve nenotiek. Krājumu detalizētu aprakstu skatīt šī dokumenta 8. pielikumā “Māla atradnes un prognozētie laukumi”.

Virszemes ūdeņi

Līvānu novada upju tīkls ir Daugavas labā krasta noteces baseina daļa. Līvānu novada rietumdaļas (Jersikas pagasts, Līvānu pilsēta, Turku pagasts) robežu veido daļa Daugavas, kas ietver Daugavas teritorijas daļu. Daugavas tecējums līdz Jersikai ir mierīgs, erozijas procesi vāji izteikti. Sākot no Jersikas, kur upe izskalo dolomītu, gultnē ir vairākas krāces, kas stiepjas līdz Ābeļu salai (Jēkabpils novads). Daugavas gultne 200–300 m plata.

Līvānu novada teritoriju šķērso Dubna, kas Rožupes pagasta teritorijā sasniedz līdz pat 50 m platumu, ir stipri līkumaina. Dubnas ieleja ir sekla, gultne 60–100 m plata, grīvā ar sanesu salīnām. Krasti visumā ir lēzeni, tikai atsevišķos posmos stāvi. Straumes ātrums ir 0,1–0,4 m/s, ir arī krācaini posmi. Dubna ietek Daugavā pie Līvāniem.

Dubnas pietekas ir Feimanka (tās labā krasta pieteka – Sanaužas strauts) un Oša (tās labā krasta pietekas – Borovka, Melnupīte, Lāčupe – iztek no Pelečāres purva), kreisā krasta pietekas Jašotes strauts, Sauna, Sumanka (sākas lielajā Steporu purvā). Cauri Turku pagastam tek Nereta, kas ietek Daugavā Vīpes pagastā, un tās pieteka Ataša. Caur Jersikas pagastu tek Izteka un Gummerts, no Iesalnieku ezera iztek Greiva, kas arī ietek Daugavā. Citas ietekošās nelielās upītes – Sumanka, Melnupīte, Borovka, Taurupe.

Daugavas upju baseinu apgabala (UBA) apsaimniekošanas plānā norādītie stipri pārveidotie upju ūdensobjekti, kuru bioloģiskajiem parametriem izvirza no dabiskajiem ūdensobjektiem atšķirīgus kvalitātes mērķus, pārsvarā saistīti ar meliorācijas sistēmām un Ošas polderi. Daļa no upēm ir meliorācijas sistēmas sastāvdaļa un nodrošina ūdensnoteci no plašām lauksaimniecībā izmantojamām teritorijām, kā arī meža grāvju sistēmām. Par stipri pārveidotiem ir atzīti ūdensobjekti: Dubna_6 no Ūšas (Ošas) līdz ietekai Daugavā (D477SP), Oša no iztekas līdz ietekai Dubnā (D478SP), Feimanka no iztekas līdz ietekai Dubnā (D480SP), Dubna_4 no Jašas līdz Feimankai (D557SP), Dubna_5 no Feimankas līdz Ūšai (Ošai) (D558SP), kuros laikā līdz 2027. gadam pastāv risks nesasniegt labu ekoloģisko stāvokli, ja slodze uz šiem ūdensobjektiem nemazināsies vai ja papildu slodze pasliktinās pašreizējo stāvokli.⁵¹

Līvānos pie pilsētas robežas atrodas Līvānu ezers – 4,5 ha. Ezera krasti ir zemi, lēzeni, smilšaini, vietām arī dūņaini, apkārtne pārpurvojas. Ezeram ir notece uz Daugavu.

---

⁵¹ 31.05.2011 MK noteikumi Nr.418 “Par riska ūdensobjektiem”

Turku pagasta teritorijā atrodas četri nelieli ezeri no Silavas ezeru grupas – Silavu (platība 14 ha, vidējais dziļums ir 1,9 metri, bet maksimālais dziļums – 5,5 metri, šeit mīt asaris, karūsa, līdaka, līnis, rauda), Garais (platība 19,3 ha, vidējais dziļums 4,6 m), Šumaņu (platība 8,6 ha). Rudzātu pagastā, Lielā Pelēčāres purva dienvidu daļā atrodas Pelēčāres ezers (platība 59,0 ha, vidējais dziļums ir 0,7 m, bet maksimālais dziļums – 1,1 m, šeit mīt asaris, līdaka). Pelečāres ezers atrodas īpaši aizsargājamā dabas teritorijā DL “Lielais Pelečāres purvs”. Krasti zemi, daļēji pārpurvojušies. Purvainie Māsānu un Skrebeļu ezeri atrodas blakus purviem. Pieejā šiem ezeriem ir ierobežota, jo tie atrodas mežu ielokā. Rudzātu pagastā atrodas Deguma ezers (59 ha). Jersikas pagasta teritorijā atrodas divi ezeri – Jersikas (Dimantu) ezers atrodas Krievu purva rietumu malā (platība 41 ha, vidējais dziļums ir 2,7 m, bet maksimālais dziļums – 4,2 m, šeit mīt ķīsis, vēdzele, ālants, sapals, asaris, līdaka, līnis, plaudis, rauda, ezers iztek uz Daugavu), un Iesalnieku ezers (platība 17,6 ha, vidējais dziļums ir 0,9 m, bet maksimālais dziļums – 2,5 m, šeit mīt rauda, sapals, ķīsis, asaris, rudulis, plaudis, līnis, līdaka, karūsa).

Publisko ezeru un upju sarakstā ir iekļauts Deguma ezers, un Jersikas ezers, un Daugavas un Dubnas upes.

Līvānu novadā pie virszemes ūdens objektiem atrodas iedzīvotāju iecienītas atpūtas vietas: Līvānu pilsētā pie Dubnas, Turku pagastā pie Garā ezera, Rožupē pie Dubnas upes un Turku pagastā pie Silavu ezera. Atpūtas vietas apsaimnieko pašvaldība, atsevišķās vietās zemju īpašnieki.

Līvānu novada teritorijā iespējams izbaudīt atpūtu ar laivām divos maršrutos:

- maršruts „Kur piedzimst Dubna?” (~95km). Maršruts ir paredzēts divām dienām ar nakšņošanu;
- maršruts „Daugavas stāsts Līvānu novadā” (~25km).

Purvi

Rožupes pagasta ziemeļaustrumos atrodas Skrebeļu purvs (platība 3 475 ha, dziļums 8,4 m – dziļākais purvs Līvānu apkārtnē), rietumos – Pētermuižas purvs, austrumu pusē – daļa no Steporu purva (platība 3 740 ha) un dienvidos – daļa no plašā, ornitoloģiski nozīmīgā Krievu jeb Jersikas purva. Turku pagastā atrodas Borovkas, Gaiņu, Māsānu, Peisenieku, Raganu un citi mazāki purvi. Sutru pagastā atrodas Laipu, Steporu, Valna purvi. Rudzātu pagastā atrodas Medņu purvs (1 410 ha), Lielais Pelēčāres purvs.

Kā kūdras resursu atradnes un perspektīvie laukumi Latvijas kūdras fondā ir iekļauti 27 no novada purviem. No bioloģiskās daudzveidības viedokļa īpaši nozīmīgi ir purvi novada ziemeļdaļā – Māsānu (Mosānu) (robežojas ar Silavu ezeru grupu), Peisenieku, Raganu un citi purvi, Sutros – Laipu un Velna purvi.

Ornitoloģiski nozīmīgāki ir 2 purvi. Rudzātu, Rožupes un Sutru pagastā atrodas Steperu (Steporu) purvs, kas ir ornitoloģiski nozīmīgs augstais purvs, kura tuvumā saglabājušās mazskartas pļavas. Rudzātu pagastā atrodas arī Medņu purvs, kas ir augstais purvs ar ģeoloģiskām īpatnībām un tam raksturīgām tipiskām putnu sugām.

Purvus var izmantot maršrutu izveidošanai aktīvajai atpūtai dabā (piem., purvu staigātāji (bridēji) <https://purvubrideji.lv/>) un ornitologu novērojumiem. Gaiņu purvā vērojamas ne tikai dažādas ainavas, bet sastopami arī dažādi biotopi, ir liela dzīvnieku un putnu daudzveidība, tāpēc būtu rekomendējams izveidot dabas izziņas taku. Interesanta būtu dabas taka starp Gaiņu purvu un Silavu ezeru.

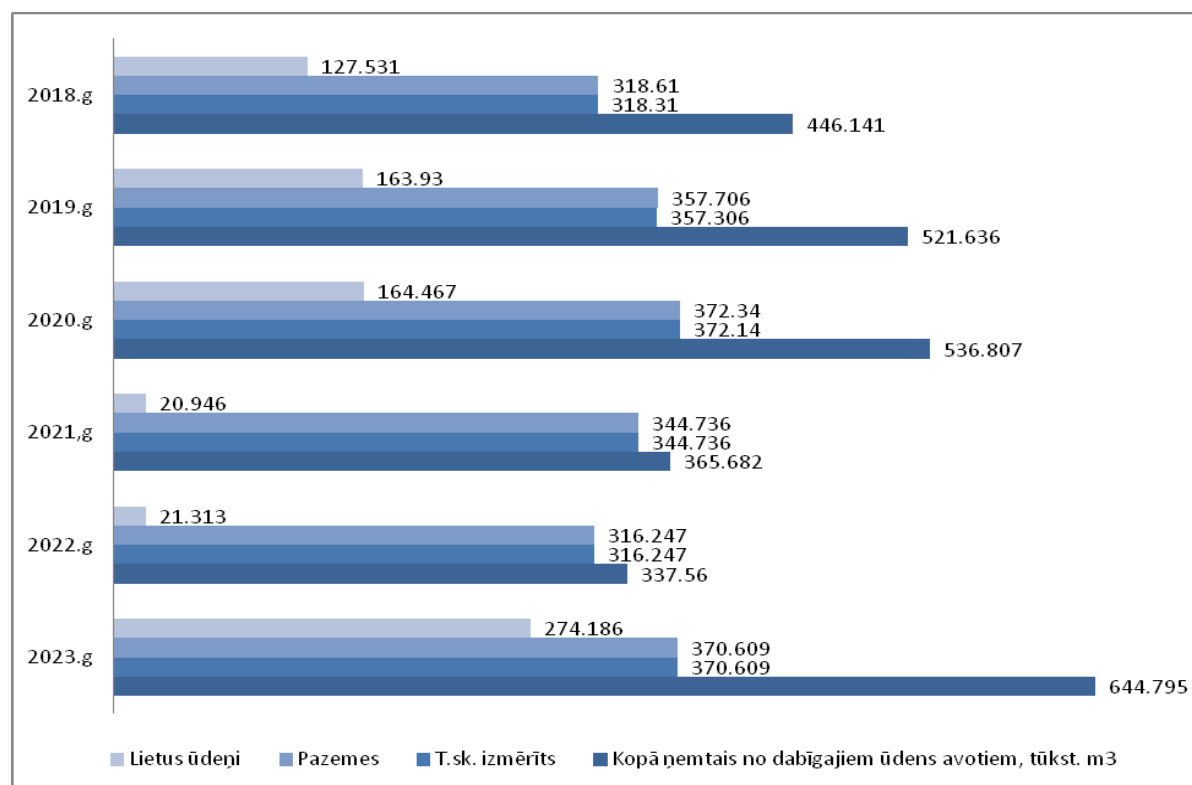
Ūdens resursu izmantošana un apsaimniekošana

Ūdens ņemšana no dabīgiem ūdens avotiem

Līvānu novadā ūdensapgāde tiek nodrošināta no 17 artēziskajiem urbumiem, no kuriem 10 ir ierīkoti Gaujas, 4 – Pļaviņu, 1 – Amatas, 1 – Akurilas un 1 – Akurilas–Burtnieku horizontā. Netiek izmantotas virszemes ūdensgūtnes. Kā dabīgā ūdens avots tiek izmantots lietus ūdens.

LVĢMC datu bāzē⁵² sniegtais pārskats par ūdens resursu lietošanu parāda ūdens resursu no dabīgiem ūdens avotiem mainīgu patēriņu ar salīdzinoši strauju kāpumu pēdējos gados no 365,682 – 337,56 tūkst.m³ 2021.–2022. gadā līdz 644,795 tūkst.m³ 2023. gadā.

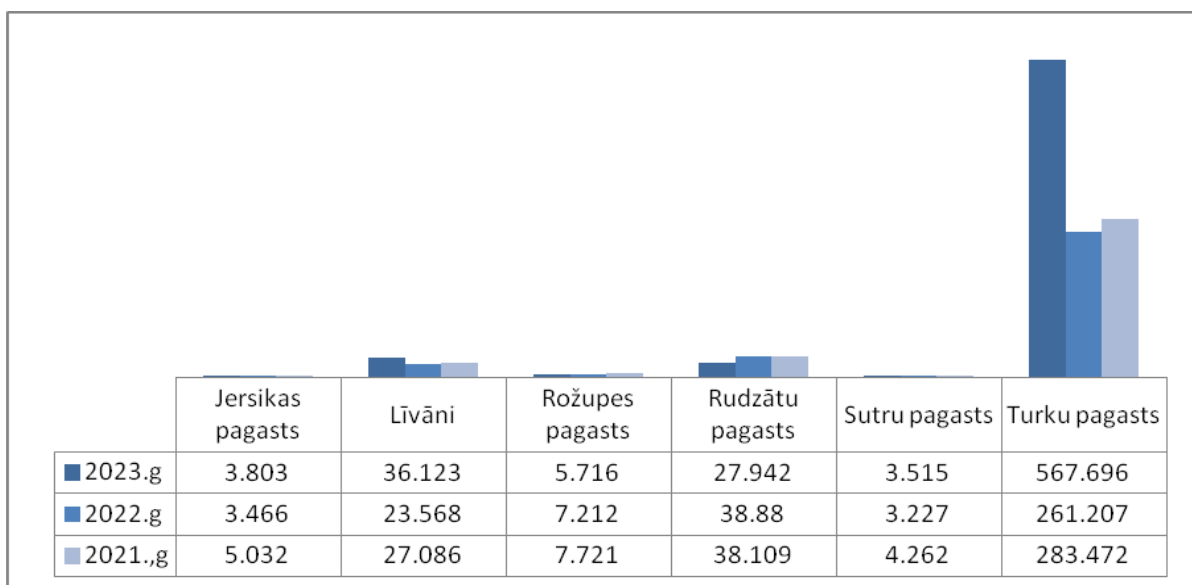
Detalizēti skatot Līvānu pilsētas un pagastu datus par pēdējo trīs gadu ūdens ņemšanas apjomu, jāsecina, ka vislielākais ir no Turku pagasta ūdensgūtnēm ņemtais apjoms.

11.2. attēls. Ūdens ņemšana no dabīgajiem ūdens avotiem. 2018.–2023.gads

Datu avots: LVĢMC, 2024

⁵² Valsts statistikas pārskats “2 Ūdens”

11.3. attēls. Ūdens ņemšana no dabīgajiem ūdens avotiem Līvānu novadā (Līvānu pilsēta un pagasti)
 Datu avots: LVĢMC, 2024

Virszemes ūdens resursu izmantošana

Uz Dubnas Līvānu pilsētā 2002. gadā ir izbūvēta Straumes hidroelektrostacija (HES). 2024. gada rudenī, mainoties objekta īpašniekiem, Valsts Vides dienests pārskatīja iepriekš izsniegtās ūdens resursu lietošanas atļaujas nosacījumus. Straumes HES ietekmē pie paaugstinātas noteces, tajā skaitā pavasara palu laikā, applūst HES augšējam bjefam piegulošās teritorijas (Ubaglīča rajons, autoceļi).

Dabas vērtības

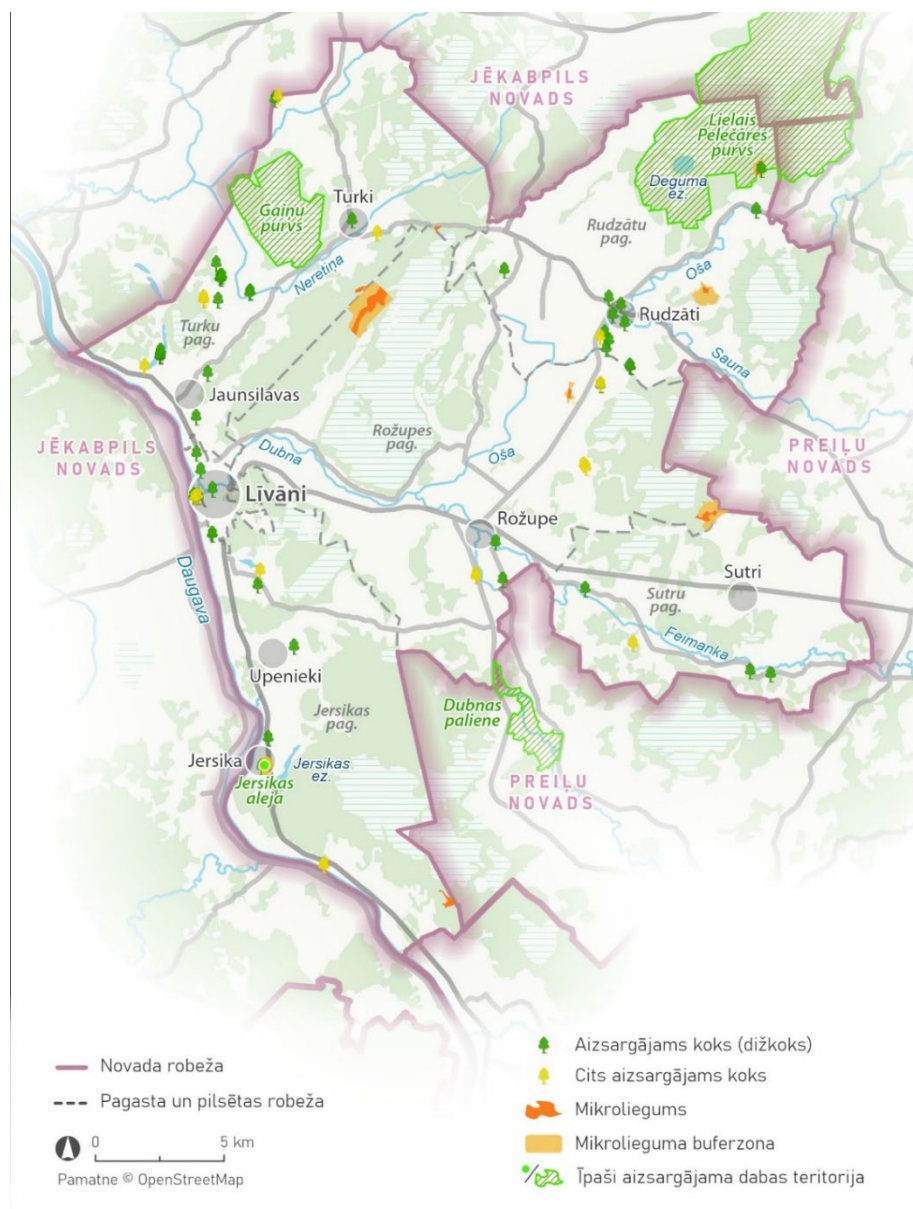
Līvānu novadā atrodas⁵³ trīs Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju tīklā NATURA 2000 iekļautas īpaši aizsargājamās dabas teritorijas (ĪADT): dabas liegumi “Dubnas paliene” (LV0533100), “Lielais Pelečāres purvs” (LV0512200) un “Gaiņu purvs”(LV0525400). Dabas aizsardzības plāns nav izstrādāts dabas liegumam “Gaiņu purvs”.

Kopumā novadā sastopami 24 Eiropas Savienības nozīmes biotopu veidi, kas aizņem 137,9 km² un veido 22% no kopējās novada platības. 27% no Eiropas Savienības nozīmes biotopu aizņemtajām teritorijām atrodas īpaši aizsargājamās dabas teritorijās. Vairums Eiropas Savienības nozīmes biotopu atrodas arī ārpus īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, visvairāk koncentrējoties Rudzātu pagastā. Lielāko daļu (78%) no Eiropas Savienības nozīmes biotopu veidu grupām aizņem purvu biotopi, 11% – mežu biotopi un 7% – saldūdeņu biotopi, 4% – zālāju biotopi. Lielākās platības novadā aizņem biotopi: 7110*Aktīvi augstie purvi (10 141 ha, 74%), 91D0* Purvaini meži (1 044 ha, 8%), 3260* Upju straujtes un dabiski upju posmi (818 ha, 6%) un 7120*Degradēti augstie purvi, kuros iespējama vai noris dabiskā atjaunošanās (559 ha, 4%).

⁵³ Dabas aizsardzības pārvalde, <https://www.daba.gov.lv/lv/natura-2000-teritorijas-latvija>

Līvānu novada Jersikas pagasta teritorijā atrodas dabas piemineklis – esošā Jersikas aleja. Jersikas pagastā atrodas arī ainaviski vērtīga teritorija - Madaleņas Svētās Marijas Magdalēnas Romas katoļu baznīcas liepu aleja.

DAP dabas datu pārvaldības sistēmā “Ozols” Rudzātu un Turku pagastā reģistrēti 49 valsts nozīmes aizsargājami koki (dižkoki), no kuriem lielākā daļa ir ozoli (25), priedes (6) un baltie vītoli (6).

11.4. attēls. Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju un NATURA 2000 shēma
 Datu avots: Pašvaldības Teritorijas plānojums 1. redakcija, 2024

Klimata pārmaiņas un vides aizsardzības pārvaldība

Klimata pārmaiņas

Latvijā ilgākā laika periodā⁵⁴ ir konstatētas klimatisko apstākļu pārmaiņas – gan izmaiņas meteoroloģisko parametru vidējās vērtībās, gan arī dažāda veida ekstremālas pārmaiņas. Meteoroloģisko parametru izmaiņas skar vidējās gaisa temperatūras paaugstināšanos, stipru un ļoti stipru atmosfēras nokrišņu dienu skaita palielināšanos.

Latvijā pieņemtā klimata pārmaiņu regulējuma mērķis⁵⁵ nodrošināt klimata pārmaiņu ierobežošanu un klimatnoturību, lai ne vēlāk kā līdz 2050. gadam sasniegtu klimatneitralitāti, tādējādi nodrošinot nacionālo klimata mērķu izpildīšanu saskaņā ar ES un starptautiskajām saistībām un ņemot vērā ekoloģisko, sociālo un ekonomisko ilgtspēju. Latvijai ir mērķis līdz 2030. gadam par 17% samazināt siltumnīcefekta gāzu emisijas šādos sektoros:

- enerģētika;
- transports;
- rūpnieciskie procesi un produktu ražošana;
- lauksaimniecība;
- atkritumu apsaimniekošana.

Līvānu novadā ir īstenoti ēku energoefektivitātes pasākumi, nosiltinātas 18 publiskās ēkas, tajā skaitā izglītības un kultūras iestādes, autoosta, Līvānu stikla un amatniecības centrs, Līvānu Uzņēmējdarbības atbalsta centrs, Līvānu novada pašvaldības ēka un uzbūvēts peldbaseins atbilstoši likumdošanas prasībām attiecībā uz ēku energoefektivitāti. Nosiltināta 1 daudzdzīvokļu dzīvojamā ēka.

Energoresursi

2023. gadā pašvaldības siltumapgādes objektos kā kurināmais galvenokārt izmantota dabasgāze, sašķidrinātā naftas gāze, šķelda un mazākos apjomos malka, kūdra, granulas.

Pašvaldība ir izveidojusi elektroauto uzlādes vietas.

Piesārņojošās darbības atļaujas

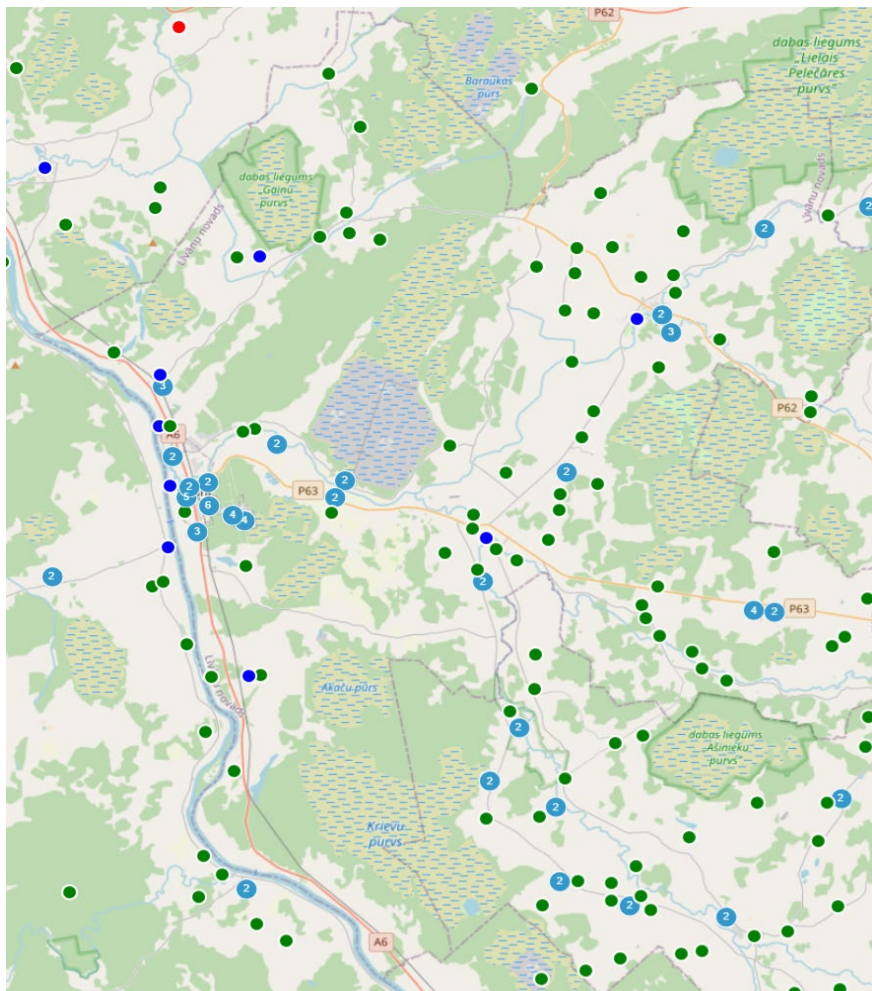
Saskaņā ar likumu “Par piesārņojumu” un Ministru kabineta 20.11.2010. Noteikumiem Nr.1082 “Kārtība, kādā piesakāmas A, B un C kategorijas piesārņojošās darbības un izsniedzamas atļaujas A un B piesārņojošo darbību veikšanai”, Valsts vides dienests sadarbībā ar pašvaldību un valsts institūcijām izsniedz piesārņojošās darbības atļaujas A un B kategoriju darbībām un reģistrē C kategorijas darbības. Piesārņojošo darbību uzraudzību un kontroli atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajam veic Valsts vides dienests.

A kategorijas piesārņojošās darbības atļaujas Līvānu novada teritorijā nav izsniegtas. 2024. gadā Līvānu novadā 18 uzņēmumu darbībai ir spēkā esošas B kategorijas piesārņojošās darbības atļaujas. No tām 7 atļaujas izsniegtas ražotnēm, 1 atļauja izsniegta atkritumu apsaimniekošanas darbībām,

⁵⁴ LV portāls <https://lvportals.lv> . Skaidrojums klimata politikas ieviešanai , [Jauns Klimata likumprojekts – juridiskais pamats klimata politikas ieviešanai - LV portāls](#)

⁵⁵ Klimata likums, skat. <https://lvportals.lv/skaidrojumi/368626-top-jauns-likums-juridisks-pamats-latvijas-virzibai-uz-klimatneitralitati-un-klimatnoturibu-2024>

6 atļaujas izsniegtas notekūdeņu apsaimniekošanai. 2 atļaujas izsniegtas ar naftas produktu apriti saistītām darbībām. 2024. gadā Līvānu novadā reģistrētas 102 C kategorijas darbības. C kategorijas darbības galvenokārt ietver ar zemnieku saimniecībām saistītu saimniecisku darbību pagastos. Detalizētu pārskatu par darbībām skatīt šī dokumenta 9. pielikumā “B kategorijas piesārņojošo darbību atļaujas”.

Apzīmējumi:

● B kategorija   ● C kategorija

11.5. attēls. Piesārņojošo darbību izvietojuma shēma

Datu avots: VVD atvērtie dati: registri.vvd.gov.lv/piesarnojoso-darbibu-vietu-karte, 2024

Gaisa piesārņojums un troksnis

Līvānu novadā neatrodas gaisa monitoringa stacijas un novērojumu dati par gaisa kvalitāti nav pieejami.

Kā potenciālie gaisa piesārņojuma avoti identificējami: satiksme (autotransports un vilcieni), emisijas no sadedzināšanas iekārtām/ ražotnēm. Autotransporta radītās galvenās piesārņojošās vielas ir slāpekļa oksīdi, daļiņas PM₁₀, PM_{2,5}, oglekļa oksīds, oglekļa dioksīds un ogļūdeņraži (benzols, toluols,

ksilols). Dzelzceļa transporta (dīzeļvilcieni) radītās emisijas sastāv galvenokārt no daļiņām PM₁₀, PM_{2,5}.

Valsts galvenā autoceļa A6 Rīga–Daugavpils–Krāslava–Baltkrievijas robeža–(Pāternieki) satiksmes intensitātes dati rāda, ka Līvānu novada robežās vidējais transportlīdzekļu skaits diennaktī vislielākais ir līdz Līvāniem, 2023. gadā sasniedzot 3 744 transportlīdzekļus diennaktī. Posmā aiz Līvāniem transportlīdzekļu skaits samazinās, 2023. gadā sasniedzot 2 549 transportlīdzekļus diennaktī.

11.2. tabula. Satiksmes intensitāte uz autoceļa A6, transportlīdzekļi diennaktī

A6 posms:	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.
131 km – 144 km	7018	6991	7394	7369	7333	7444
144 km – 172 km	4288	4211	3957	3685	3636	3744
172 km – 201 km	2924	2810	2647	2612	2523	2549

Datu avots: VAS Latvijas valsts ceļi, statistikas dati, 2024

Valsts statistiskais pārskats 2 Gaiss⁵⁶ 2023. gadā tika iesniegts par 25 ražotnēm (91 iekārtām), no kurām 7 ir pašvaldības siltumapgādes objekti, pārējās (18) ir dažādu uzņēmumu ražotnes vai pakalpojumu sniedzēju objekti. No privātajām ražotnēm vai pakalpojumu sniedzēju objektiem 5 objektu emisijas ir saistītas ar ražošanu, 9 ar apkuri un 4 – ar abiem.

Nav konstatēti gaisa piesārņojuma robežlielumu pārsniegumi vai saņemtas sūdzības par sliktu gaisa kvalitāti. Atbilstoši 24.01.2014. Ministru kabineta Noteikumiem Nr.16 “Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība” aglomerācijas pašvaldībai, kurā iedzīvotāju skaits pārsniedz 100 000 un iedzīvotāju blīvums pārsniedz 500 iedzīvotāju uz kvadrātmetru, izstrādā trokšņa stratēģisko karti. Līvānu novada iedzīvotāju skaits un blīvums ir zemāks par šiem kritērijiem. Kā trokšņa emisiju avoti identificējami: satiksme (autotransports un vilcieni), emisijas no ražotnēm. Sūdzības par troksni, ko rada ražotnes, pašvaldībā nav saņemtas.

Atkritumu apsaimniekošana

Līvānu novads 2024. gadā veiktā pētījumā par aprites ekonomikas indeksu,⁵⁷ kas ir līdz šim nebijis un unikāls rīks, kā iespējami objektīvi un pēc vienotiem kritērijiem novērtēt pašvaldību sniegumu ilgtspējīgā saimniekošanā, ir noteikta kā pašvaldība, kas ir līderis aprites ekonomikas īstenošanā. Aprites ekonomikas indekss raksturo Līvānu pašvaldības politiku ilgtspējas jomā un vēlēšanos domāt “zaļāk”, īstenojot dažādus ilgtermiņa attīstības plānus, iesaistoties sabiedrībai ar iniciatīvām pilsētas un pagastu “zaļināšanā”, un resursu vairākkārtējā izmantošanā.

Valsts vides dienests,⁵⁸ atbilstoši “Atkritumu apsaimniekošanas likumā” noteiktajam, darbībām Līvānu novadā ir izsniedzis divas atkritumu apsaimniekošanas atļaujas. Divi komersanti veic ar

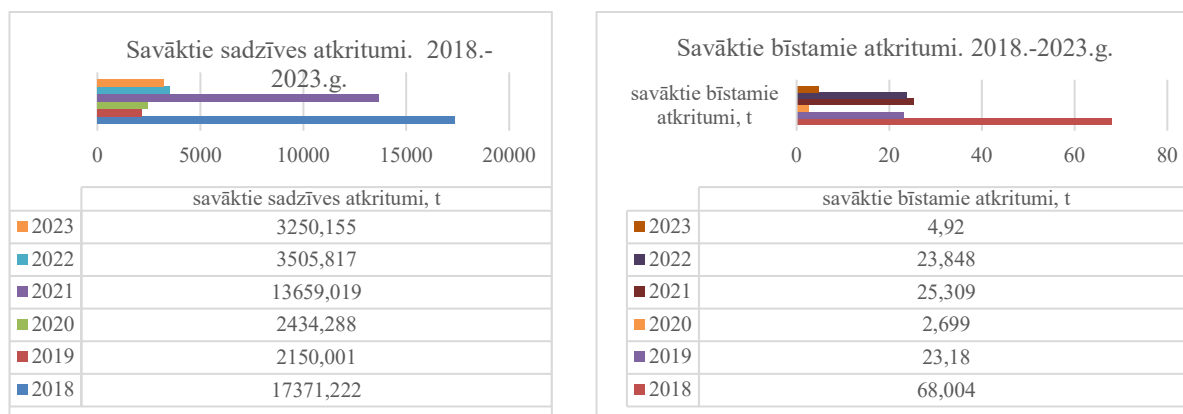
⁵⁶ LVGMC Valsts statistiskā pārskata „2Gaiss” informācija par 2022. gadu

⁵⁷ CleanR grupas preses relīze (cleanrgrupa.lv/latvijas-zinatnieki-ir-radijusi-riku-pasvaldibu-apritiguma-novertesanai/), skatīts 2024. gada septembrī

⁵⁸ Valsts vides dienesta reģistrs (registri.vvd.gov.lv/izsniegtas-atlaujas-un-licences/atkritumu-apsaimniekosanas-atlaujas/izsniegtas-atkritumu-apsaimniekosanas-atlaujas/?status=0&company_name=&company_code=&collapsed=false&check1=1&check2=1&check3=1&check4=1

atkritumu apsaimniekošanu saistītu uzņēmējdarbību. SIA “Līvānu dzīvokļu un komunālā saimniecība” veic nešķirotu sadzīves, šķirotā iepakojuma, bioloģiski noārdāmo, šķirotu atkritumu un ielu tīrīšanas atkritumu savākšanu un pārvadāšanu. Bīstamo atkritumu īslaicīgi uzglabā SIA “Līvānu Dzīvokļu un komunālā saimniecība” Rīgas ielā 2B, Līvānos. Atkritumi tiek nogādāti uz Augšdaugavas novada Dēmenes pagasta “Cinišos” esošo atkritumu poligonu, izņemot sadzīves atkritumus no dalītās savākšanas punktiem, ko nogādā uz Ropažu novada Getliņu poligonu vai Jēkabpils novada Mežāres pagasta poligonu “Dziļā vāda”. SIA “77” veic visa veida metālus saturošu atkritumu savākšanu visā Latvijā, un to pārkraušanu, uzglabāšanu Celtniecības ielā 20A, Līvānos, atkritumu šķirošanas un pārkraušanas stacijā, metāllūžņu noliktavā (laukums ar platību 0,509 ha, zemes vienības kadastra apzīmējums 76520010197).

Valsts statistikas pārskatā⁵⁹ par atkritumiem “Nr.3.Atkritumi” apkopotā informācija par savākto daudzumu liecina, ka Līvānu novadā savākto sadzīves atkritumu apjoms ir mainīgs, pēdējos divos gados tas svārstās 3505–3250 tonnu robežās, un tam ir tendence samazināties. Bīstamie atkritumi visvairāk savākti 2018. gadā – 68,004 tonnas, tam seko samazinājums 2020. gadā līdz 2,699 tonnām, tad pieaugums 2021.–2022. gadā līdz 23–25 tonnām un samazinājums līdz 4,92 tonnām 2023. gadā.

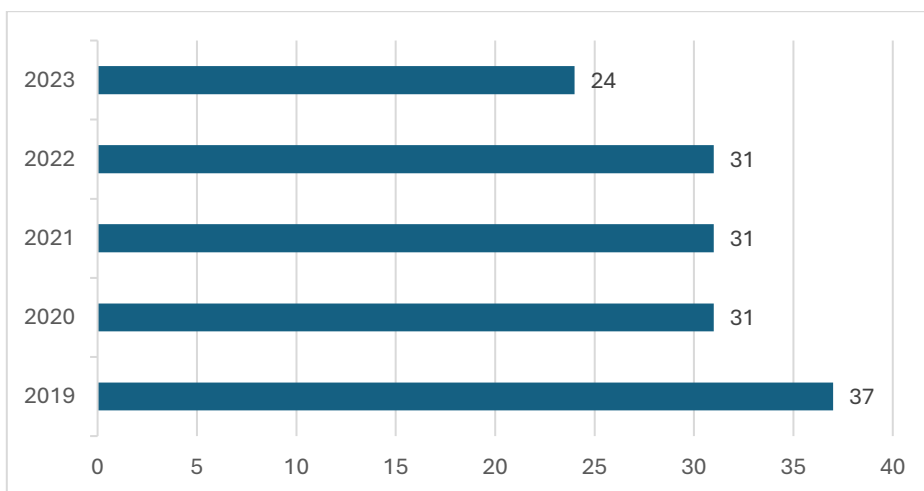
11.6. attēls. Savākto sadzīves un bīstamo atkritumu apjoms
 Datu avots: LVGMC dati, 2024

Ja atkritumi tiek izmesti (atstāti) ārpus to savākšanas vietām, pašvaldība nodrošina to savākšanu un apsaimniekošanu.

Līvānu novadā ir izveidoti dalīto atkritumu savākšanas laukumi šķirotu sadzīves atkritumu savākšanai, tajā skaitā Līvānu pilsētā 15 vietās daudzdzīvokļu namu rajonos un 4 vietās privātmāju rajonos, kā arī pagastos. 2023. gadā darbojās 24 laukumi. Lielgabarīta atkritumus, bīstamos atkritumus un bioloģiskos atkritumu pieņemšanas vietas atrodas SIA “Līvānu Dzīvokļu un komunālā saimniecība” teritorijā, Rīgas ielā 2B, Līvānos. Depozīta iepakojumu iespējams nodot lielveikalos izvietotajos savākšanas punktos.

&check5=1&perm_number=&CLS_Territory_ID=467&CLS_Territory_ID_autocomplete=0036200+Līvānu+pilsēta&CLS_Garbage_ID=&CLS_Garbage_ID_autocomplete=&address=&perm_date_from=&perm_date_to=&s=1) ([interneta resurss](#)) par izsniegtajām atļaujām un licencēm, informācijas apkopojums 2024. gada septembrī

⁵⁹ LVGMC, 2024.

11.7. attēls. Dalīto sadzīves atkritumu savākšanas vietas Līvānu novadā 2019.–2023. gadā
 Datu avots: Pašvaldības dati, 2024

Riska objekti un zonas

Līvānu novadā neatrodas uzņēmumi, kas atbilst 05.03.2016. Ministru kabineta Noteikumu Nr. 131 “Rūpniecisko avāriju riska novērtēšanas kārtība un riska samazināšanas pasākumi” nosacījumiem.

Saskaņā ar LVĢMC “Piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu” reģistra datiem Līvānu novadā atrodas 16 potenciāli piesārņotas vietas. Lielāko daļu no potenciāli piesārņotajām vietām veido minerālmēslu un pesticīdu glabātavas un notekūdeņu attīrīšanas iekārtas, 2 naftas bāzes un noliktavas. Potenciāli piesārņoto vietu sarakstā ir iekļauts arī viens pārtikas rūpniecības objekts, viena slēgta sadzīves atkritumu izgāztuve (slēgta un rekultivēta), 1 minerālūdeņu rūpniecības, 1 vieglās rūpniecības objekts, 1 degvielas un 1 gāzes uzpildes stacija.

Līvānu novadā ir reģistrētas 52 ar Sosnovska latvāni invadētas teritorijas 9,4 ha platībā.⁶⁰

Ošas un Saunas upju (Līvānu novadā), kā arī Dubnas upes (Līvānu pilsētā) atsevišķos posmos novērojama krasta erozija. Iespējama karsta veidošanās dolomīta izplatības areālā Jersikas un Rožupes pagastos.

LVĢMC vides kompleksa monitoringa daļu veic seismoloģisko monitoringu. Latvijas teritorijā fiksēto seismisko notikumu skaits ir salīdzinoši niecīgs, nav uzskatāms, ka seismiskais apdraudējums būtu būtisks.

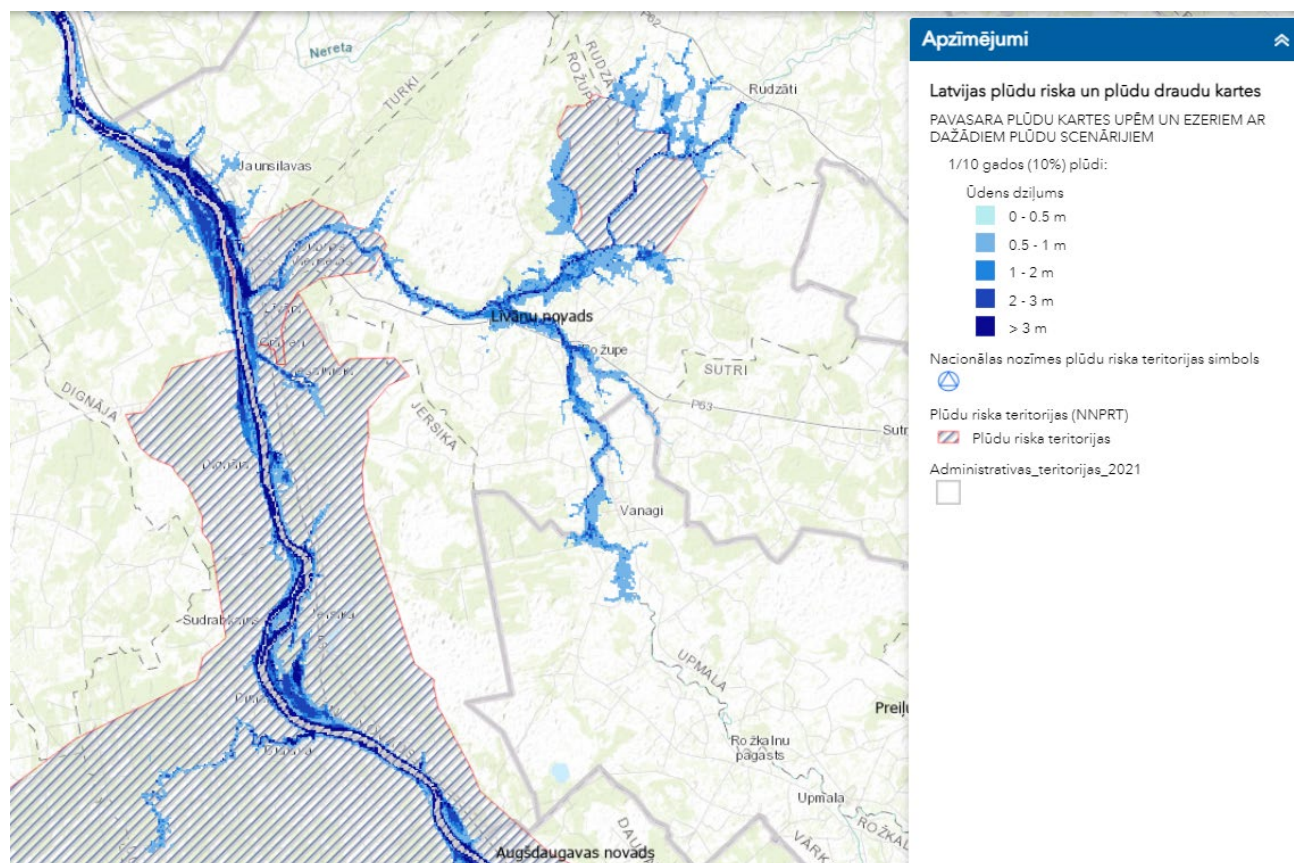
Plūdu riska un applūstošas teritorijas

Teritoriju applūšana iespējama pavasara palos un no nokrišņu pārmērīga daudzuma. Pavasara palos palielinoties ūdens notecei, ūdens līmenis ceļas Daugavā, Dubnā, Feimankā un Ošā, un applūst Līvānu novada teritorijas daļas Līvānu pilsētā, Rožupes pagastā (Dubna, Oša), Jersikas un Turku pagastos (Daugava, Dubna), Rudzātu pagastā (Dubna, Oša un Feimanka). Plūdu atkārtotāšanās iespējama katru gadu, tāpēc šie plūdi klasificējami kā plūdi ar lielu varbūtību, un teritorijas Līvānu novadā LVĢMC, atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajam, identificē kā plūdu riska teritorijas. Applūšanu veicina dažādi faktori – gan laikapstākļi (pavasara pali ar sniega kušanas, lietus ūdeņiem un ledus

⁶⁰ Valsts augu aizsardzības dienests, http://registri.vaad.gov.lv/reg/latvanu_platibas.aspx

sastrēgumiem), gan hidroelektrostaciju darbība un ūdens līmenis Pļaviņu ūdenskrātuvē, gan valsts nozīmes meliorācijas sistēmu ūdensnoteku stāvoklis.

Vasarā un rudenī plūdu risks saistīts ar pārmērīgu un ilgstošu nokrišņu daudzumu (2017. gada lietavas Ošas polderī). Līvānu novadā atrodas trīs nacionālas nozīmes plūdu riska teritorijas: Ošas polderi, Daugava no Daugavpils līdz Līvāniem un Līvānu pilsēta. Visas trīs teritorijas ir pakļautas gan plūdu riskam pavasara palos sniega kušanas un lietus dēļ, gan arī lietus plūdu riskam vasaras–rudens sezonās.

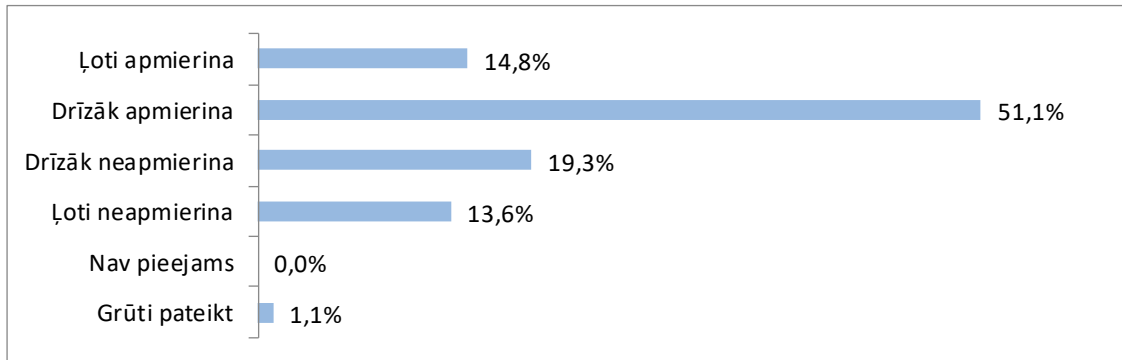
11.8. attēls. Applūstošās teritorijas
Datu avots: LVGMC, 2024

Nozīmīgākie projekti:

- Lauku atbalsta dienesta Zivju fonda projekts “Aprīkojuma iegāde zivju resursu kontroles un aizsardzības pasākumu nodrošināšanai Līvānu novada ūdenstilpēs 2024. gadā” paredz aprīkojuma iegādi, lai paaugstinātu zivju resursu kontroles un aizsardzības pasākumu efektivitāti Līvānu novadā esošajās ūdens tilpnēs. Projekta ietvaros tika iegādāta RIB tipa laiva ar motoru un piekabi, kas tiks izmantoti zvejas resursu kontroles vajadzībām (2023.–2024. gads);
- ERAF finansētais projekts “Rudzātu parka teritorijas labiekārtošana Rudzātu pagastā, Līvānu novadā”, kas paredz publiskās ārtelpas attīstīšanu pilsētu funkcionālajās teritorijās, uzlabojot dzīves vides kvalitāti un palielinot sabiedrības drošību. Projekta ietvaros plānotās darbības ir autostāvvietas izbūve; celiņu un laukumu izveide, tajā skaitā piemiņas vietas, ugunsкура un

atpūtas vietas, skatu laukumiņa izveide; labiekārtojumu uzstādīšana – atpūtas soliņi, galdi, velosipēdu novietne, apzaļumošana un parka apgaismojums, (2024.–2026. gads).

Aptaujas rezultāti

11.9. attēls. Atkritumu savākšanas un izvešanas pakalpojumu vērtējums (88 atbildes)

Datu avots: Līvānu novada pašvaldības aptauja, 2024

Iedzīvotāju aptaujā secināts, ka ar novadā sniegtajiem atkritumu savākšanas un izvešanas pakalpojumiem ir drīzāk vai ļoti apmierināti gandrīz 66% respondentu. Aptuveni 33% respondentu ir ļoti vai drīzāk neapmierināti ar šī pakalpojuma sniegšanu novada teritorijā. 2021. gadā ar šo pakalpojumu apmierināti bija 64% respondentu, 2022. gadā – 57% un 2023. gadā – 61% respondentu. Salīdzinot 2024. gada iedzīvotāju aptaujas datus ar iepriekšējiem trijiem gadiem, iedzīvotāju apmierinātība ir kļuvusi nedaudz augstāka nekā iepriekšējos gados.

Kā prioritāri veicamos darbus aptaujātie iedzīvotāji ir norādījuši:

- izveidot slēgtus atkritumu laukumus, lai novērstu nepiederošo atkritumu izmešanu daudzdzīvokļu māju konteineros;
- uzlabot atkritumu izvešanas kārtību, nodrošinot, ka privātmāju iedzīvotājiem ir pieejami konteineri un tie tiek regulāri iztukšoti;
- uzstādīt šķirošanas konteinerus Dzirnau ielas rajonā;
- izvietot papildu atkritumu urnas publiskajās vietās (pussalā, parkos un citās publiskajās vietās), lai veicinātu tīrību;
- nodrošināt suņu ekskrementu urnas gar pastaigu takām un bērnu rotaļu laukumu tuvumā.

11.1. Kopsavilkums par vides aizsardzību un dabas resursiem Līvānu novadā

Dabas resursi ir nozīmīgi Līvānu novada ekonomiskajai izaugsmei un videi draudzīgam dzīvesveidam. Lielāko zemes teritoriju 42% aizņem lauksaimniecībā izmantojamas zemes, 32% – mežu zemes. Meži un lauksaimniecības zemes ir svarīgs izejvielu resurss lauku attīstībā, tiem ir nozīmīga loma apkārtējās vides aizsardzībā. Līvānu novadā ir liela purvu bagātība. Līvānu novads ir bagāts ar derīgiem izrakteņiem, zemes dzīļu resursus veido pazemes ūdeņi, smilts un smilts–grants atradnes, kūdras un sapropeļa atradnes, māla atradnes un dolomīta atradnes. Novada teritorijā ir vairākas nozīmīgas kūdras atradnes. Līvānu novadā atrodas trīs Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju tīklā NATURA 2000 iekļautas īpaši aizsargājamās dabas teritorijas – dabas liegumi “Dubnas paliene”, “Lielais Pelečāres purvs” un “Gaiņu purvs”. Teritorijā sastopami 24 Eiropas Savienības nozīmes biotopu veidi. Virszemes ūdeņi ir būtisks dabas un rekreācijas resurss tūrismam un atpūtai. Līvānu novadā atrodas trīs nacionālas nozīmes plūdu riska teritorijas: Ošas polderi, Daugava no

Daugavpils līdz Līvāniem un Līvānu pilsēta. Visas trīs teritorijas ir pakļautas gan plūdu riskam pavasara palos sniega kušanas un lietus dēļ, gan arī lietus plūdu riskam vasaras–rudens sezonās. Uz Dubnas Līvānu pilsētā 2002. gadā ir izbūvēta Straumes hidroelektrostacija. Līvānu novads 2024. gadā veiktajā pētījumā⁶¹ par aprites ekonomikas indeksu ir noteikta kā pašvaldība, kas ir līderis aprites ekonomikas īstenošanā.

11.2. Izaicinājumi un nākotnes attīstības perspektīvas

11.3. tabula. Vides jomas izaicinājumi un iespējamie attīstības virzieni

Izaicinājumi	Nākotnes attīstības perspektīvas
Vides izglītības attīstība	- Efektīva klimata politikas ieviešana - Sadarbību starp kopienu un pašvaldību dzīvojamo ēku energoefektivitāti
Gaisa kvalitātes robežlielumi	- Gaisa piesārņojuma ietekmes novēršanas pasākumi - Trokšņa mērījumi Līvānu pilsētā pie A6 autoceļa un dzelzceļa
Depozīta punkti lauku teritorijās	- Atbalsts tirgotājiem lauku teritorijās depozīta punktu izveidei
Atkritumu šķirošanas infrastruktūra (stikla, kartona savākšanas konteineru nepieejamība pagastos, lielgabari atkritumu savākšanas konteineri), līgumu sistēmas nesakārtotība	- Šķirošanas laukumu nodrošināšana privātajā un uzņēmējdarbības sektorā - Atkritumu saimniecības infrastruktūras attīstība un iedzīvotāju izglītošana - Atkritumu savākšana pie kapsētām - Kompostēšanas laukuma izbūve
Aprites ekonomika un atkritumu šķirošana	- Izmantoto lietu, materiālu atgriešana un materiālu noturēšana aprītē - Bioloģisko atkritumu šķirošanas iespējas – kompostēšanas laukumu izveide - Sabiedrības informēšana par bioloģisko atkritumu šķirošanas iespējām, aprites ekonomiku
Apgrūtināta piekļūšana līdz ūdenstilpnēm	- Pussalas attīstība pie Dubnas upes, Bucenieku stadions, Staru laipas, Iesalnieku ezers, pie citiem novada ezeriem
Labiekārtotu peldvietu trūkums	- Laivu piestātnes un piknika vietu izveide
Netiek izmantots purvu ainaviskais resurss	- Purvu taku izveide sadarbībā ar VAS “Latvijas valsts meži” - Meļņu purva takas publicitāte
Ūdens resursi tūrisma attīstībai	- Labiekārtotu peldvietu ierīkošana pie Daugavas - Rekreācijas, makšķerēšanas iespēju izmantošana un popularizēšana

⁶¹ <https://www.db.lv/zinas/godinati-pirma-latvijas-aprites-ekonomikas-indeksa-lideri-518357>

Izaicinājumi	Nākotnes attīstības perspektīvas
Pilnvērtīgi attīstīta parku vide	- Parku labiekārtošana novadā (Līvānu un Rudzātu parks)
Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas	- Īpaši aizsargājamo teritoriju izmantošanas veicināšana tūrismam - ĪADT izmantošana Līvānu novada mārketingam atsevišķām fokusgrupām – purvu staigātāji (bridēji), putnu vērotāji/ ornitologi

12. INFRASTRUKTŪRA

Ūdensapgāde

Centralizēti ūdensapgādes pakalpojumi iedzīvotājiem tiek nodrošināti 7 apdzīvotās vietās: Līvānu pilsētā, Jersikā, Upeniekos, Rožupē, Rudzātos, Sutros un Jaunsilavās. Ūdensapgādes pakalpojumus Līvānu pilsētā nodrošina SIA “Līvānu dzīvokļu un komunālā saimniecība”, bet novada pagastos – Līvānu novada pagastu apvienība. Kopējais ūdensapgādes tīklu garums Līvānu pilsētā ir 42,13 km un 15,5 km pagastos. Viensētās ūdensapgādi nodrošina no grodu akām, arī no pazemes urbumiem, tajā skaitā teritorijā, kas pieguļ dolomīta atradnei. Tā kā pagastos ūdensapgādes tīkli būvēti sen, tiem nepieciešama atjaunošana.

“Ūdensapgādes investīciju plānā 2021.–2027. gadam”⁶² Līvāni (klasificēti kā zona ar cilvēku ekvivalentu⁶³ 10000 – 2000) perspektīvā norādīti kā teritorija, kurā investīcijas ūdensapgādes jomā nav nepieciešamas. Dokumentā tiek noteikts, ka jaunu tīklu izbūve Līvānos nav plānota, bet būtu jāvērtē, vai to izbūve ir nepieciešama, tehniski iespējama un ekonomiski pamatota, nodrošinot ar centralizētu ūdensapgādi vēl 700–800 iedzīvotājus. Tāpat jāveicina reālu pieslēgumu veidošana, jo šobrīd vietās, kur iespējams izmantot centralizētas ūdensapgādes pakalpojumus, tos neizmanto aptuveni 1400 iedzīvotāji.

Pašvaldību autonomā funkcija ir organizēt iedzīvotājiem ūdenssaimniecības, siltumapgādes un sadzīves atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumus neatkarīgi no tā, kā īpašumā atrodas dzīvojamais fonds, gādāt par pašvaldības administratīvās teritorijas labiekārtošanu un sanitāro tīrību, kā arī noteikt teritoriju un būvju uzturēšanas prasības, ciktāl tas saistīts ar sabiedrības drošību, sanitārās tīrības uzturēšanu un pilsētvides ainavas saglabāšanu. Svarīgi ir veicināt klimata pārmaiņu ierobežošanu.

⁶² “Ūdensapgādes investīciju plāns 2021.–2027. gadam” (www.varam.gov.lv/sites/varam/files/content/udensapgade-21-27-zinojums_precizets_090920.pdf), 2.4. tabula, VARAM, 2020, skatīts 2024. gada septembrī

⁶³ Cilvēku ekvivalentos izteikto piesārņojuma daudzumu aprēķina, pamatojoties uz maksimālo nedēļas vidējo piesārņojuma daudzumu, kas normālos laikapstākļos komunālo notekūdeņu attīrīšanas iekārtās nonāk gada laikā. Cilvēku ekvivalenta viena vienība ir organisko vielu piesārņojuma daudzums, kas atbilst bioķīmiskajam skābekļa patēriņam 60 g O₂ dienā

Notekūdeņu savākšana un apsaimniekošana

Līvānu novadā atrodas 9 notekūdeņu savākšanas un novadīšanas iekārtas. 8 no tām ir pašvaldības un savāc un attīra notekūdeņus no centralizētām kanalizācijas sistēmām Līvānu pilsētā, Turkos, Sutros, Rudzātu speciālajā pamatskolā, Rudzātos, Upeniekos, Jersikas pamatskolā, un viena iekārta ir uzņēmuma, tā atrodas Iesalniekos. Vislielākais notekūdeņu apjoms 2023. gadā – 480,583 tūkst. m³ – tiek attīrīts Līvānu NAI, kas atrodas Turku pagastā. Tām seko Rožupes NAI, Rožupes pagastā ar 4,573 tūkst.m³/2023. gadā, Jaunsilavas NAI ar 3,711 tūkst.m³, Upenieku NAI ar 2,898 tūkst.m³, Sutru NAI ar 2,812 tūkst.m³. Jersikas pamatskolas NAI novadīti 0,815 tūkst.m³, Rudzātu speciālās pamatskolas NAI – 0,598 tūkst.m³ un Iesalniekos – 0,127 tūkst.m³.

Notekūdeņi un notekūdeņu attīrīšanas iekārtās radušās dūņas, kas izvietotas dūņu laukos, ir avoti, kas rada punktveida piesārņojumu ūdensobjektos. Daugavas UBA plānā 2022.–2027. nav atzīmēts, ka Līvānu novada robežās atrastos punktveida piesārņojuma avoti, kas ietekmē ūdensobjektu stāvokli.

Pārējā teritorijā notekūdeņu attīrīšana tiek risināta individuāli. Attīrītie notekūdeņi tiek ievadīti tuvējos meliorācijas grāvjos, upēs.

Notekūdeņu apsaimniekošanas investīciju plānā 2021.–2027. gadam Līvāni tiek noteikta kā aglomerācija, kuras paplašināšanās nav plānota un 2% iedzīvotāju nav iespējams nodrošināt pieejamību centralizētiem kanalizācijas pakalpojumiem. Pagastos esošā infrastruktūra ir būvēta salīdzinoši sen, un tai ir vēlama atjaunošana.

Meliorācijas sistēmas

Līvānu novada administratīvajā teritorijā atrodas 24 regulētas valsts nozīmes ūdensnotekas. Tāpat Līvānu novadā ir reģistrētas pašvaldības nozīmes koplietošanas ūdensnotekas Nr. 43194:5 (garums 1,823 km), Nr. 43194:6 (garums 0,988 km), Nr. 43194:3 (garums 1,86 km) un Nr. 43313:126 (garums 0,619 km), kuras atrodas Jersikas un Turku pagasta teritorijā.

Kopējās Līvānu novada meliorēto zemju platības ir ap 17 902 ha. Lielākajai daļai meliorācijas sistēmu kalpošanas vecums svārstās no 30 līdz 66 gadiem. Turku pagasta teritorijā atrodas Ošas polderi, kas uztur hidroloģisko režīmu Ošas upei piegulošā teritorijā. Problemātiska ir meliorācijas sistēmu uzturēšana (drenu aku tīrīšana, novadgrāvju regulāra tīrīšana pret apaugumu, bebru aizsprosti).

Kapsētu teritorijas

Līvānu novadā ir 41 kapu teritorija:

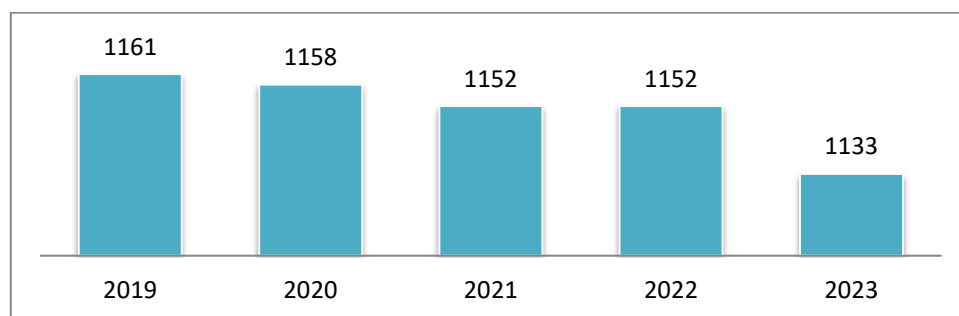
- Līvānos: Līvānu pilsētas kapi, Jaunie Pilsētas kapi;
- Rožupes pagastā: Gercānu kapi, Mālkalnu kapi, Mežancānu kapi, Skrūzmaņu kapi, Mucenieku kapi, Muktupāvelu kapi, Vecticībnieku kapi, Rusinovas kapi, Vilmeniešu kapi, Puduļu kapi, Kivlenieku kapi;
- Turku pagastā: Draudzes kapi, Veiguru kapi, Silavu kapi, Pirmie Vecēļu kapi, Otrie Vecēļu kapi, Gaiņu kapi, Saliešu kapi, Gruguļu kapi;
- Rudzātu pagastā: Bikaunieku kapi, Vidu kapi, Eleonorvīles kapi, Punduriešu kapi, Steķu kapi, Rudzātu kapi (pieder draudzei);
- Sutru pagastā: Sutru kapi, Kauparnieku kapi, Tiltovas kapi, Reutovas (Rauniešu) kapi, Šultu kapi, Znotiņu kapi (senkapi);

- Jersikas pagastā: Iesalnieku kapi, Daranku kapi, Iztaku kapi, Upenieku kapi, Škaparu kapi, Meža (Sv. Franciska) kapi, Madaliņas kapi, Jersikas (pareizticīgo) kapi.

Pie vairākām kapsētām ir kultūras pieminekļi. Vairākās darba grupās tika atzīmēts, ka slikto ceļu dēļ kapsētām nereti ir grūti piekļūt, tiek minēta nepieciešamība sakārtot kapu kapličas.

Pašvaldības nekustamais īpašums

Līvānu novada pašvaldības īpašumā, valdījumā un lietojumā ir zemes 2438,6829 ha kopplatībā ar zemes bilances vērtību EUR 1 903 298. Zemesgrāmatā ierakstīta zeme ar vērtību EUR 653 219. Mājokļu politika nākamajos gados ir būtisks izaicinājums pašvaldībām, lai piesaistītu iedzīvotājus teritorijai. Līvānu novada pašvaldības īpašumā ir 1133 dzīvokļi.

12.1. attēls. Pašvaldības īpašumā esošo dzīvokļu skaits

Datu avots: Pašvaldības dati, 2024

Kā redzams 12.1. attēlā, pašvaldības īpašumā esošo dzīvokļu skaits pēdējo gadu laikā ir samazinājies. Diskusijās kā problēma tika minēti neizmantotie iedzīvotāju īpašumā esošie dzīvokļi, kuru īpašnieki dzīvo ārzemēs.

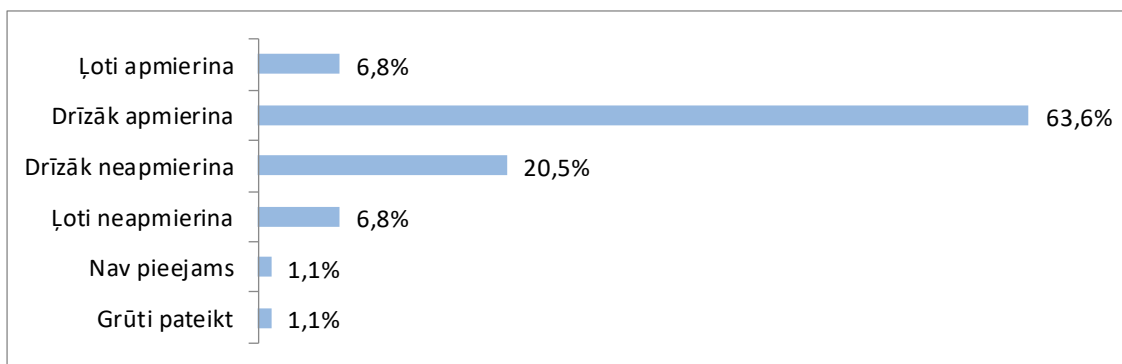
Līvānu novadā ir īstenoti ēku energoefektivitātes pasākumi, nosiltinātas publiskās 18 ēkas.

Nozīmīgākie projekti:

- ERAF finansētais projekts “Mājokļu atjaunošana sociāli ekonomiskās integrācijas nodrošināšanai Līvānu pilsētā”. Projekts paredz sociāli un ekonomiski mazaizsargātiem iedzīvotājiem nodrošināt cilvēkam cienīgus dzīves apstākļus ar atbilstoša mājokļa pieejamību un samazinot rindas Līvānu novada pašvaldībā šādu mājokļu izīrēšanai, atjaunojot 23 pašvaldības īpašumā esošos dzīvokļus (2024.–2026. gads);
- ES Atveseļošanas fonda projekts “Atbalsta pasākumu cilvēkiem ar invaliditāti mājokļu vides pieejamības nodrošināšana Līvānu novadā”. Projekts paredz 3 personām ar kustību traucējumiem uzlabot piekļūstamību savā dzīves vietā (2024.–2025. gads);
- projekts “Daudzdzīvokļu māju iekšpagalmu uzlabošana novada pilsētā un pagastos”, kura gaitā veikta Jersikas pagasta Upenieku ciema daudzdzīvokļu mājas iekšpagalma labiekārtošana un Rožupes ciemata iekšpagalmu uzlabošana (2020.–2023. gads);
- Kohēzijas fonda projekts “Līvānu ūdenssaimniecības attīstība – III kārtā (jaunu ūdens un kanalizācijas pieslēgumu ierīkošana Līvānu pilsētā)”. Projekta gaitā SIA „Līvānu dzīvokļu un komunālā saimniecība” izveidoti jauni ūdensapgādes un sadzīves kanalizācijas pieslēgumi 1477 Līvānu pilsētas iedzīvotājiem (2014.–2020. gads).

Aptaujas rezultāti

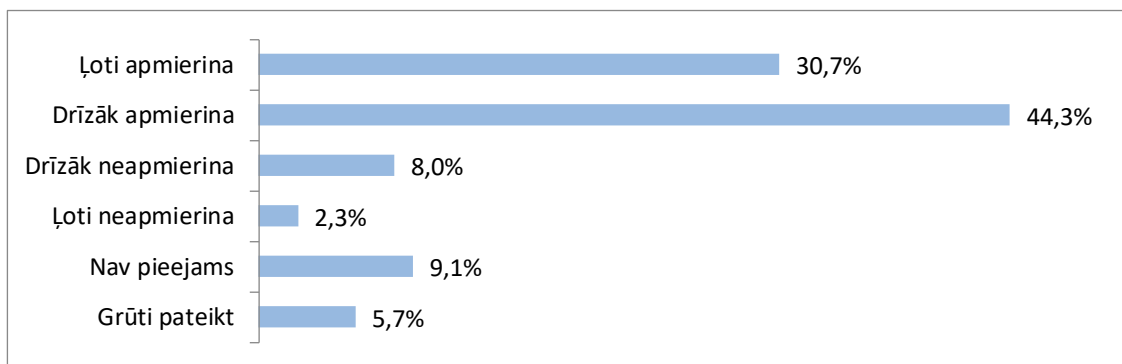
Kopumā aptuveni 71% respondentu ir drīzāk vai ļoti apmierināti ar vides sakoptību Līvānu novadā. Salīdzinot aptaujas datus ar iepriekšējiem trijiem gadiem, redzams, ka iedzīvotāju apmierinātība ar vides sakoptību ir nedaudz samazinājusies (2021. gadā – 80%, 2022. gadā – 71%, 2023. gadā – 70%).

12.2. attēls. Vides sakoptības novērtējums (88 atbildes)

Datu avots: Līvānu novada pašvaldības aptauja, 2024

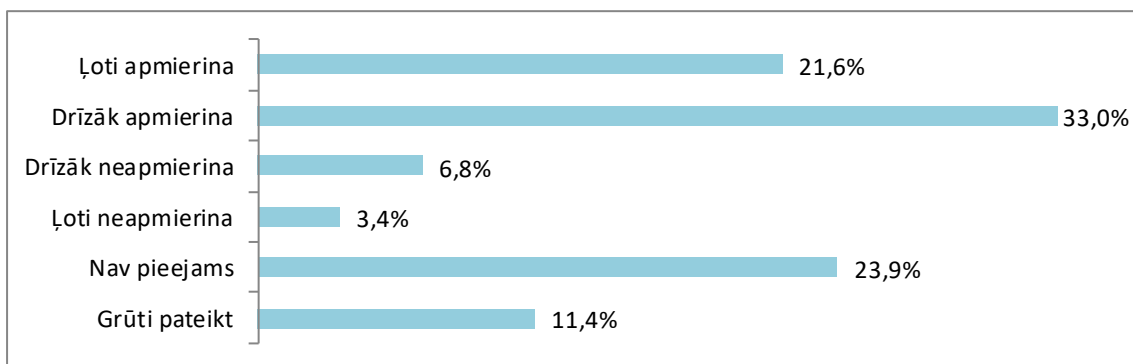
Aptuveni 75% respondentu ir drīzāk vai ļoti apmierināti ar novadā sniegtajiem centralizētās ūdensapgādes pakalpojumiem, tikai 10 % ir ļoti vai drīzāk neapmierināti. Salīdzinot iedzīvotāju aptaujas datus ar iepriekšējiem trijiem gadiem, iedzīvotāju apmierinātība ir augusi. 2021. gadā iedzīvotāju apmierinātība bija tikai 67% un 2022. gadā – 65%. 2023. gadā iedzīvotāju vērtējums bija viszemākais – tikai 63% respondenti bija ļoti vai drīzāk apmierināti ar centralizētās ūdensapgādes pakalpojumiem novadā.

12.3. attēls. Centralizētās ūdensapgādes pakalpojuma novērtējums (88 atbildes)

Datu avots: Līvānu novada pašvaldības aptauja, 2024

Tikai 55% respondentu ir drīzāk vai ļoti apmierināti ar novadā sniegtajiem centralizētās siltumapgādes pakalpojumiem, savukārt tikai 10% ir ļoti vai drīzāk neapmierināti. Salīdzinot iedzīvotāju aptaujas datus ar iepriekšējiem trijiem gadiem, iedzīvotāju apmierinātība ar siltumapgādes pakalpojumiem ir kļuvusi augstāka nekā iepriekšējos gados. 2021. gadā iedzīvotāju apmierinātība bija 47%, 2022. gadā – 46%, bet 2023. gadā tā bija viszemākā – tikai 44% respondentu bija ļoti vai drīzāk apmierināti ar centralizētās siltumapgādes pakalpojumiem novadā.

12.4. attēls. Centralizētās siltumapgādes pakalpojuma novērtējums (88 atbildes)

Datu avots: Līvānu novada pašvaldības aptauja, 2024

Kā prioritāri veicamos darbus iedzīvotāji ir norādījuši:

- daudzdzīvokļu māju siltināšana un renovācija, lai uzlabotu iedzīvotāju dzīves kvalitāti un samazinātu enerģijas patēriņu;
- daudzdzīvokļu namu kāpņu telpas/fasādes labiekārtošana un renovācija;
- komunālās saimniecības darba uzlabošana, padarot procesus efektīvākus (sētnieku, u.c. speciālistu darba uzlabošana);
- jaunu dzīvojamo platību attīstība, tajā skaitā investoru piesaiste šim mērķim, dzīvojamo platību pielāgošana jaunām ģimenēm, lai veicinātu ģimeņu piesaisti un palikšanu pilsētā;
- ūdensvada pieejamība privātmāju rajonos, īpaši tur, kur dziļurbumi ir ar sliktas kvalitātes ūdeni;
- risinājumi pamestu /neapsaimniekotu ēku izmantošanai.

12.1. Kopsavilkums par vides infrastruktūru Līvānu novadā

Kopumā Līvānu novadā tiek nodrošināta nepieciešamā vides infrastruktūra. Pašvaldībai ir pieejami īres dzīvokļi, kurus var izmantot speciālistu piesaistei. Līvānu novada publiskās ēkas tiek siltinātas, tomēr, tāpat kā Latvijā kopumā, arī Līvānu novada publiskajām un privātajām ēkām energoefektivitātes pasākumi nav pietiekami. Centralizēti ūdensapgādes pakalpojumi iedzīvotājiem tiek nodrošināti pilsētā un arī novadā – Jersikā, Upeniekos, Rožupē, Rudzātos, Sutros un Jaunsilavās. Ūdensapgādes pakalpojumus Līvānu pilsētā nodrošina SIA “Līvānu dzīvokļu un komunālā saimniecība”, bet novada pagastos – Līvānu novada pašvaldība. Kā viena no būtiskākajām problēmām tiek minēts mājokļu trūkums, kas kavē pozitīvas reemigrācijas tendences reģionā un Līvānu novadā, kā arī jaunu speciālistu un ģimeņu piesaisti.

12.2. Izaicinājumi un nākotnes attīstības perspektīvas

12.1. tabula. Infrastruktūras jomas izaicinājumi un attīstības iespējas

Izaicinājumi	Nākotnes attīstības perspektīvas
Interneta sakaru trūkums, pārklājums	- Pēdējās jūdzes projekta attīstība
Elektrouzlādes infrastruktūra	- ES finansējuma piesaiste videi draudzīgas mobilitātes infrastruktūras attīstībai

Izaicinājumi	Nākotnes attīstības perspektīvas
Publiskā piekļūstamība ēkām (nav autosstāvvietu)	- Pilsētas mobilitātes plāna izstrāde un ieviešana
Lielais loģistikas centru attālums	- Atbalsts jaunu darba vietu radīšanai eksportējošos uzņēmumos (1.2.3.7. pasākums “Atbalsts jaunu darba vietu radīšanai”) ⁶⁴ - Jaunu ražošanas ēku izbūve, iekārtu iegāde un nepieciešamās loģistikas infrastruktūras izveide
Daudzdzīvokļu namu energoefektivitāte	- Finansējuma piesaiste daudzdzīvokļu namu energoefektivitāte
Pašvaldības īres dzīvokļi	- Īres dzīvokļu revīzija
Sadarbība ar dzīvokļu īpašniekiem	- Dzīvokļu saimniecības komunikācijas uzlabošana ar iedzīvotājiem - Aktuālās informācijas nodrošināšana mājas lapā
Novecojušas attīrīšanas iekārtas	- Ūdenssaimniecības un kanalizācijas tīklu paplašināšana
Neattīrītu ūdeņu no privātmājām iepludināšana Ošā, Dubnā	- Ūdens attīrīšanas iekārtu modernizēšana un rekonstrukcija (Upenieki, Jersika, Jaunsilavas, Rožupe) - Ūdens kanalizācijas sistēmas paplašināšana (Dubnas ielas turpinājums, Krasta iela, Turki, Sutri) - Dzeramā ūdens kvalitātes uzlabošana

⁶⁴ ES fondu līdzfinansēto pasākumu īsie nosaukumi, pieejami:
<https://www.esfondi.lv/profesionali/planosana/planotas-atlases-2>

13. PĀRVALDĪBA UN DIGITALIZĀCIJA

Līvānu novada dome

Līvānu novada domē atbilstoši Republikas pilsētas domes un novada domes vēlēšanu likumam ir ievēlēti 15 deputāti.

Lai nodrošinātu novada domes darbību un izstrādātu domes lēmumprojektus, ir izveidotas trīs pastāvīgas komitejas: Finanšu komiteja, Sociālo, izglītības, kultūras un sporta jautājumu komiteja un Tautsaimniecības komiteja.

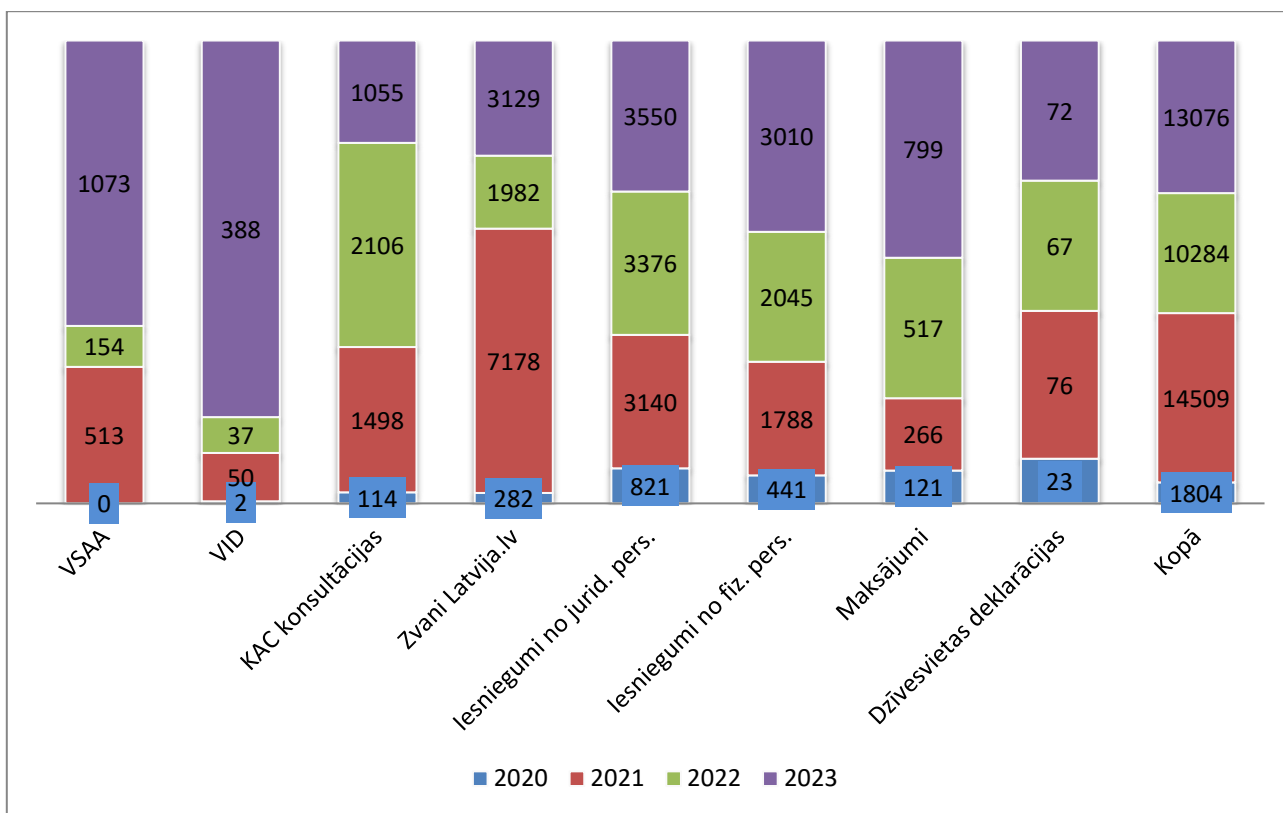
Līvānu novada pašvaldības Centrālā pārvalde nodrošina domes pieņemto lēmumu izpildi, kā arī darba organizatorisko un tehnisko apkalpošanu.

Valsts un pašvaldības vienotie klientu apkalpošanas centri

Lai nodrošinātu pakalpojumu saņemšanu pēc iespējas tuvāk dzīvesvietai, papildus Līvānu valsts un pašvaldības vienotais klientu apkalpošanas centram, Rožupes pagasta bibliotēkas, Rudzātu pagasta bibliotēkas un Jersikas pagasta Rīta bibliotēkas telpās izveidoti Valsts un pašvaldības vienotie klientu apkalpošanas centri (VPVKAC). Tiek plānoti projekti vēl divu šādu centru izveidei bibliotēku telpās Turku pagastā un Sutru pagastā. Apstiprināts Latvijas–Lietuvas pārrobežu sadarbības projekts par mobilā Klientu apkalpošanas centra (aprīkota mikroautobusa) izveidi, lai uzlabotu pakalpojumu pieejamību cilvēkiem ar ierobežotām iespējām attālās lauku teritorijās.

2023. gadā VPVKAC klātienē sniedz Valsts ieņēmumu dienesta, Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras, kā arī Lauksaimniecības datu centra pakalpojumus. Tādējādi 2023. gadā ievērojami palielinājās sniegto VSAA (2022. gadā tika sniegti 154 VSAA pakalpojumi, bet 2023. gadā – 1073 pakalpojumi) un VID pakalpojumu skaits (2022. gadā tika sniegti 37 VID pakalpojumi, bet 2023. gadā – 388 pakalpojumi).

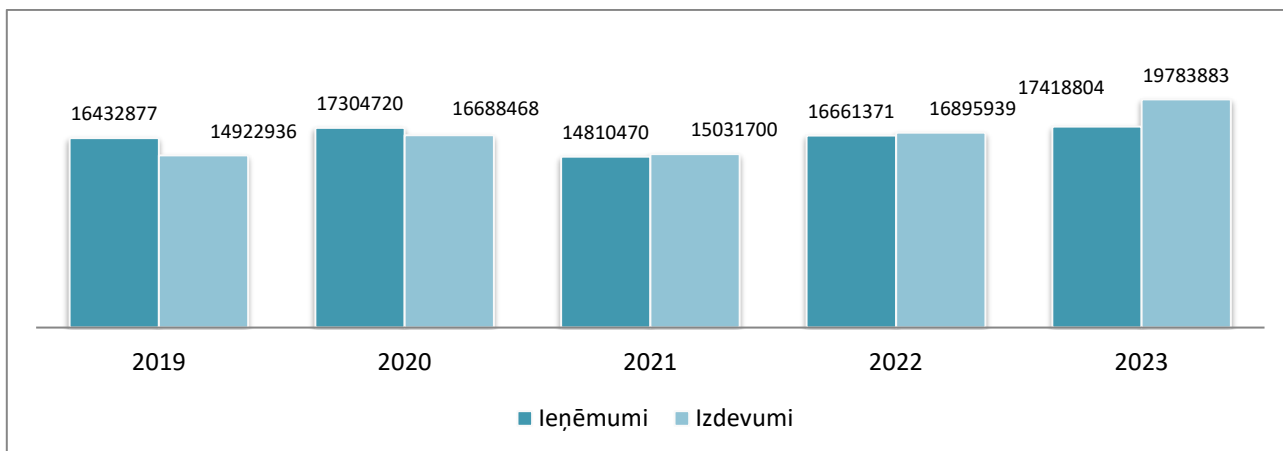
Efektīvu pašvaldības pārvaldības darbu raksturo sabiedrības iesaistes stiprināšana. Nepieciešams sekmēt efektīvu, atklātu un atbildīgu pašvaldības darbu un šī darba atbilstību administratīvās teritorijas iedzīvotāju interesēm. Ilgtermiņā sasniedzamais rezultāts ir aktīva un par attīstības procesiem izglītota sabiedrība, sabiedrības vajadzībās balstīti pašvaldības lēmumi, dialogs ar iedzīvotājiem, sabiedrības uzticēšanās publiskajai pārvaldei un pieejams atbalsts vietējo iniciatīvu īstenošanai.

13.1. attēls. Sniegtie pašvaldības e-pakalpojumi, 2020.–2023.gads
 Datu avots: Pašvaldības dati, 2024

Pašvaldības budžets

Analizējot budžeta datus pēdējo triju gadu laikā, secināms, ka pašvaldība ir spējusi nodrošināt optimālu finansiālo stabilitāti. Katru gadu pašvaldība turpināja īstenot ilgtermiņa aizņēmumu stratēģiju, lai nodrošinātu nepieciešamos līdzekļus attīstības projektu finansēšanai. Pašvaldības kredītsaistības 2023. gada pārskata periodā veidoja 10,84% no plānotajiem pamatbudžeta ieņēmumiem (bez mērķdotācijām no valsts budžeta), kas ir pietiekoši, lai tuvākajos gados paredzētu aizņēmumus investīciju un attīstības projektiem.

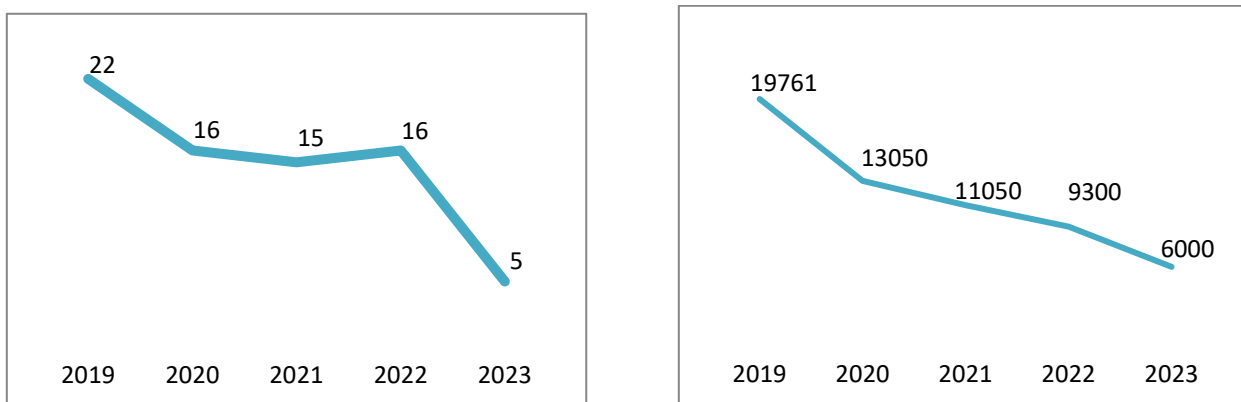
13.2. attēls. Līvānu novada pašvaldības pārskats par finansiālajiem rezultātiem
 Datu avots: <https://e2.kase.gov.lv/pasv-publicesana/>

Procentuālais īpatsvars pašvaldības pamatbudžeta ieņēmumu struktūrā sadalījumā pa ieņēmumu veidiem saglabājas līdzīgs pēdējo triju gadu laikā. 2023. gadā procentuāli lielāko pamatbudžeta ieņēmumu daļu 50,01% (EUR 8 616 778) no kopējā ieņēmumu apjoma veido transfertu ieņēmumi, kas salīdzinājumā ar 2022. gadu samazinājušies par EUR 499 813. No 2023. gadā saņemtajiem transfertu ieņēmumiem EUR 4 797 578 ir valsts budžeta mērķdotācijas noteiktam mērķim, EUR 202 059 no valsts budžeta iestādēm saņemtie transferti ES politiku instrumentu un pārējās ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansētiem projektiem, EUR 3 434 282 pašvaldības budžetā saņemtā dotācija no pašvaldību finanšu izlīdzināšanas fonda, EUR 177 747 pašvaldības saņemtie transferti no citām pašvaldībām un EUR 5 112 saņemtie transferti no valsts budžeta daļēji finansētām atvasinātām publiskām personām. Salīdzinot ar 2022. gadu, valsts budžeta mērķdotācijas noteiktam mērķim ir par EUR 277 005 lielākas, dotācija no pašvaldību finanšu izlīdzināšanas fonda ir par EUR 596 945 mazāka, ieņēmumi ES politiku instrumentu un pārējās ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansētiem projektiem ir par EUR 195 837 mazāki.

Pašvaldības budžetā pieaug nodokļu ieņēmumi – EUR 7 212 206 un tie veido 41,86% no kopējā ieņēmumu apjoma. Tie, salīdzinājumā ar 2022. gadu, ir par EUR 917 736 lielāki. Nodokļu ieņēmumos vislielākie ir iedzīvotāju ienākuma nodokļa ieņēmumi – kopsummā EUR 6 678 122, un, salīdzinot ar 2022. gadu, ir par EUR 962 772 lielāki. Nekustamā īpašuma nodokļa ieņēmumos 2023. gadā ir saņemti EUR 499 510, kas, salīdzinot ar 2022. gadu, ir par EUR 5 678 vairāk. 2023. gadā saņemti dabas resursu nodokļa ieņēmumi EUR 28 775 apmērā, kas, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, ir par EUR 52 003 mazāki. Nenodokļu ieņēmumi veido salīdzinoši nelielu daļu – 2,59% no kopējiem 2023. gada pašvaldības pamatbudžeta ieņēmumiem.

Sadarbība ar sabiedrību

Līvānu novada pašvaldība konkursu veidā atbalsta nevalstisko organizāciju un iniciatīvu grupu projektus. Pēdējo gadu laikā finansējums šīm aktivitātēm ir mazinājies.

13.3. attēls. Līvānu novada domes finansiāli atbalstīto NVO un iniciatīvu grupu izstrādāto projektu skaits un izlietotais līdzfinansējums

Datu avots: Pašvaldības dati, 2024

Latgales reģionā kā Austrumu pierobežā turpmākajos gados ir paredzēta pasākumu īstenošana informatīvās telpas stiprināšanai, krīzes vadībai un NVO sektora spēcīnāšanai⁶⁵.

Pašvaldība ir dalībnieks 11 biedrībās (NVO):

- Biedrība “Latgales reģiona attīstības aģentūra”;
- Biedrība “Latvijas pilsētu savienība”;
- Biedrība “Latvijas Pašvaldību savienība”;
- Biedrība “Preiļu – Līvānu novada partnerība “KŪPĀ”;
- Biedrība “Līvānu basketbola klubs”;
- Biedrība “Daugavas Savienība”;
- Biedrība “Reģionālo attīstības centru apvienība”;
- Biedrība “Latvijas sporta veterānu (senioru) savienība”;
- Biedrība “Latgales reģiona tūrisma asociācija”;
- Biedrība “Latvijas Atkritumu saimniecības asociācija”;
- Biedrība “Latvijas Galda tenisa federācija”.

Komunikāciju ar sabiedrību nodrošina šādi kanāli:

- informatīvais izdevums “Līvānu Novada Vēstis” (12 pašvaldības izdevumi gadā, viena numura tirāža 6010 eksemplāru⁶⁶);
- pašvaldības un pašvaldības struktūrvienību mājas lapas un sociālie tīkli (www.livani.lv, www.kvartals.lv, Konts sociālajā tīklā Facebook ar 4581 sekotāju 2023. gadā);
- vietējās televīzijas raidījums “Līvānu novada pašvaldība informē” (48 raidījumi 2023. gadā);
- iedzīvotāju aptaujas (6 aptaujas 2023. gadā);
- pašvaldības speciālistu tikšanās ar iedzīvotājiem;
- vides reklāma novadā (2023. gadā uz LED ekrāna izvietoti 397 paziņojumi).

Nozīmīgākais projekts:

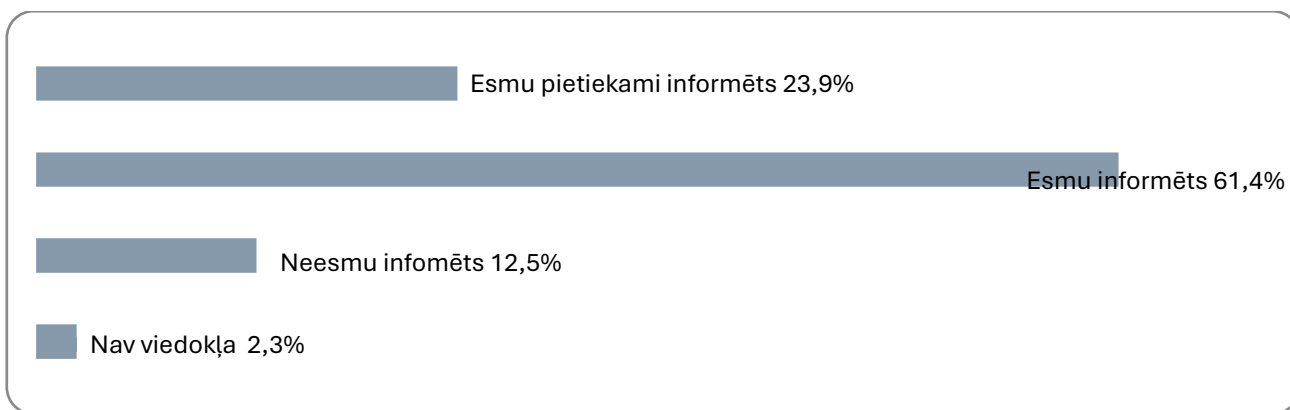
- ES līdzfinansētais projekts “Energoefektivitātes pasākumu ieviešana Līvānu novada pašvaldības iestādēs, veicot iekštelpu gaismekļu nomaiņu uz LED”.

Aptaujas rezultāti

48% respondentu ir ļoti vai drīzāk apmierināti ar pašvaldības paveikto darbu novada attīstībā, taču liels ir drīzāk vai ļoti neapmierināto respondentu skaits – 41%. 2024. gadā respondentu novērtējums ir visaugstākais no visiem iepriekšējiem trijiem gadiem, proti, 2021. gadā 46% respondentu bija ļoti vai drīzāk apmierināti ar pašvaldības paveikto darbu novada attīstībā, 2022. gadā tādu bija 36%, bet 2023. gadā tikai 33% respondentu bija ļoti vai drīzāk apmierināti ar pašvaldības paveikto darbu novada attīstībā.

⁶⁵ Rīcības plāns Latvijas Austrumu pierobežas ekonomiskajai izaugsmei un drošības stiprināšanai 2025.–2027. gadam, Rīga, 2024

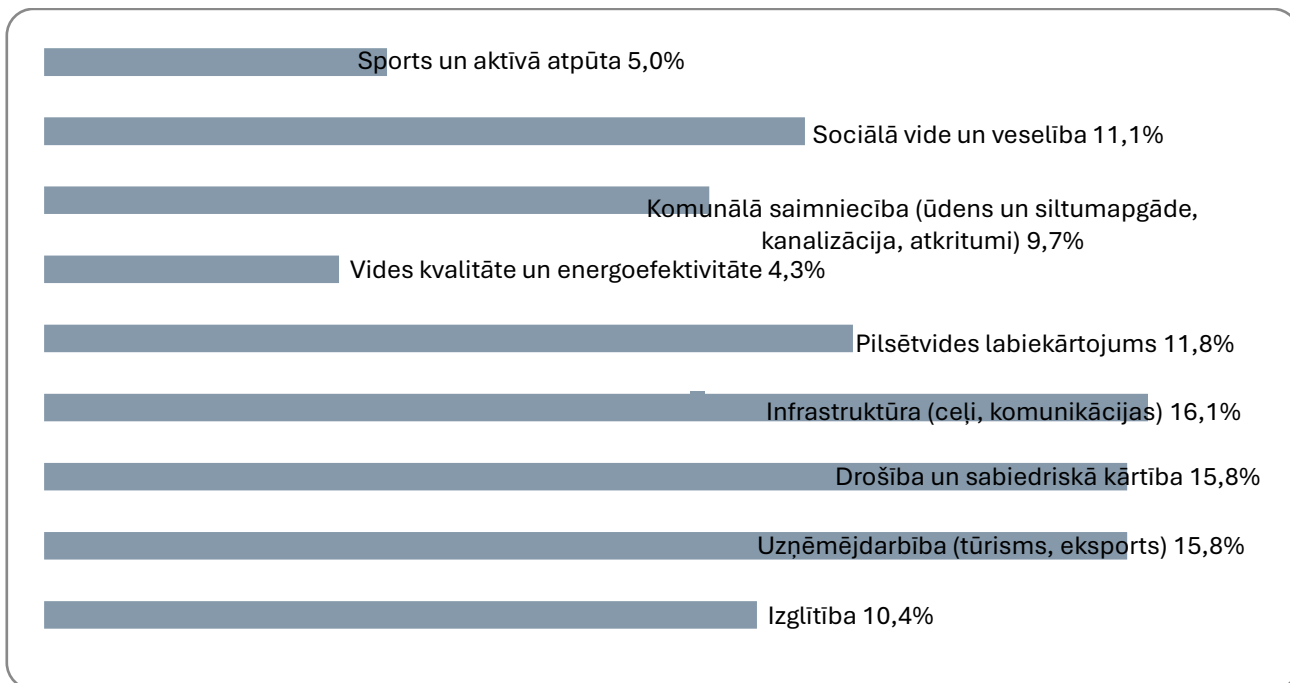
⁶⁶ Pašvaldības dati, 2023

13.4. attēls. Informētība par pašvaldības darbu un aktualitātēm (88 atbildes)

Datu avots: Līvānu novada pašvaldības aptauja, 2024

Lielākā daļa respondentu jeb 85% sniedza atbildi, ka ir informēti par pašvaldības darbu un aktualitātēm, tikai 13% sniedza atbildi, ka nav informēti.

13.5. attēls. Iedzīvotāju aptaujas rezultāti par prioritāri attīstāmajām jomām Līvānu novadā turpmākajos 7 gados

Datu avots: Līvānu novada pašvaldības aptauja, 2024

Atbildot uz jautājumu par prioritāri attīstāmajām jomām nākamajos 7 gados, visvairāk respondentu – 16,1% norādīja ceļu infrastruktūru un komunikācijas (1. vieta prioritāšu sarakstā) un 15,8% norādīja drošību, sabiedriskā kārtību un uzņēmējdarbību (2. vieta prioritāšu sarakstā). Kā vismazāk prioritāras jomas respondenti novērtēja sportu un aktīvo atpūtu (8. vieta), vides kvalitāti un energoefektivitāti (9. vieta).

13.1. Kopsavilkums par pārvaldību Līvānu novadā

Atbilstoši likumam, Līvānu novada domē ir ievēlēti 15 deputāti. Valsts un pašvaldības vienotie klientu apkalpošanas centri darbojas Līvānu novada domē, Rožupes, Rudzātu un Jersikas bibliotēku telpās.

Latvijas–Lietuvas pārrobežu sadarbības projektā tiks izveidots mobilais Klientu apkalpošanas centrs (aprīkots mikroautobuss) pakalpojumu pieejamībai attālās lauku teritorijās. Komunikācijā ar sabiedrību pašvaldība izmanto sociālo tīklu kontu, mājas lapu, informatīvo izdevumu, viedos ekrānus pilsētvidē, organizē tiešās tikšanās ar iedzīvotājiem. Pašvaldības budžets pēdējo gadu laikā palielinās vidēji par 15% gadā. Pašvaldība saņem dotāciju no izlīdzināšanas fonda. Pašvaldības kredītsaistības 2023. gada pārskata periodā veidoja 10,84% no plānotajiem pamatbudžeta ieņēmumiem, kas ir pietiekoši labs rādītājs, lai tuvākajos gados paredzētu aizņēmumus investīciju un attīstības projektiem. Sadarbība ar sabiedrību tiek raksturota kā laba. Līvānu novada pašvaldībai ir potenciāls turpmākajos gados kļūt par Viedo pašvaldību, kas paredz attīstīt viedos risinājumus pašvaldību autonomo funkciju īstenošanā un pašvaldību pakalpojumu nodrošināšanā. Tas samazinātu pakalpojumu izmaksas uz vienu klientu. Nepieciešams īstenot pasākumus pašvaldības darbinieku profesionālās un digitālās kapacitātes paaugstināšanai.⁶⁷

13.2. Izaicinājumi un nākotnes attīstības perspektīvas

13.1.tabula. Pārvaldības un digitalizācijas jomas izaicinājumi un attīstības iespējas

Izaicinājumi	Nākotnes attīstības perspektīvas
Vājš interneta pārklājums un kvalitāte	- IKT infrastruktūras pilnveidošana - Platjoslas infrastruktūras attīstības (pēdējā jūdze) pasākums – mājāsaimniecību, uzņēmumu, izglītības iestāžu, ārstniecības iestāžu un citu sabiedrisko ēku skaita palielinājums, kurām ir piekļuve platjoslas savienojumiem ar ļoti augstas veiktspējas tīklu⁶⁸
Elektronisko sistēmu kvalitāte (latvija.lv, e-veselība, EDS, EPS u.c.)	
E-pakalpojumu attīstība	- Pastnieka, bibliotekāra un autoveikala loma pakalpojumu nodrošināšanā - E-pakalpojumu/sociālo pakalpojumu autobuss lauku un pilsētas teritorijās
Digitālā prasība	- Pakalpojumu asistēšana cilvēkiem ar invaliditāti, senioriem un citām mazāk aizsargātākām iedzīvotāju grupām - Asistenta pakalpojums cilvēkiem ar mazākām iespējām, cilvēkiem ar invaliditāti ekrāna lasīšanas asistents - Lietotāju pieredzes pilnveidošana un izglītošana
Dokumentu aprīte no papīra un elektronisko aprīti	- Klientu apkalpošanas centru kapacitātes saglabāšana
Kiberdrošība	- Principa vienkāršāk–drošāk–sadarbīgāk ieviešana
Novecojušu identifikācijas kodu izmantošana	- Sadarbības nepietiekamība starp valsts un pašvaldības institūcijām - E-identifikācija un datu drošība

⁶⁷ Rīcības plāns Latvijas Austrumu pierobežas ekonomiskajai izaugsmei un drošības stiprināšanai 2025.–2027. gadam, Rīga, 2024

⁶⁸ Turpat

Sadarbība ar nevalstisko sektoru (NVO)	- Pasākumi un projekti iedzīvotāju solidaritātes un savstarpējās uzticēšanās veicināšanai – apmācība par rīcību krīzes situācijās, palīdzības sniegšanu, sabiedrības organizēšanu - NVO atbalsts aktivitātēm, kas ietver pilsoniskās līdzdalības, pilsoniskās izglītības, interešu aizstāvības un sabiedrības izpratnes par demokrātiskiem procesiem valstī - Brīvprātīgā darba, filantropijas un citu svarīgu demokrātisku un sociālu kopienu veicināšanas pasākumi
Vietējās nevalstiskās organizācijas— kontaktpunkts krīzes situācijās	

PIELIKUMI

1. pielikums Īpašais piedāvājums jeb izglītības iestādes specializācija

Izglītības iestādes nosaukums	Īpašais piedāvājums
Jaunsilavas pamatskola	Skola lauku vidē ar pilsētas infrastruktūru (Līvānu pilsēta sasniedzama, ejot kājām vai braucot ar velosipēdu)
	UNESCO Asociētā skola (kultūras mantojuma izpēte un saglabāšana, cilvēktiesības u.c.)
	Viena no līderēm ķīmijas atklātajās olimpiādēs un Jauno ķīmiķu konkursos Latvijā
	Volejbola entuziasti (“Lāses kauss” volejbolā)
	Dalība tikumiskās audzināšanas programma “e-TAP”
	CSDD apmācību un testu organizēšana, lai audzēkņi iegūtu velosipēda vadītāja tiesības
Jersikas pamatskola	Starptautiskās Ekoskolu programmas dalībniece (veselīgā un eko-izglītojošā vide, ierīkota brīvdabas “Zaļā klase”)
	Iegūts starptautiskais “Zaļā karoga” apbalvojums (16 reizes)
	Vietējās kopienas aktivitāšu centrs (tikšanās vieta, bibliotēka, pieaugušo tālākizglītība sadarbībā ar NVA)
	Sabiedriskais interneta pieejas punkts, kur interneta piekļuvi nodrošina skolas antena
	Novadpētniecības tūrisma aģentūra, popularizējot Jersikas vārdu (novadpētniecības istaba, kas tiek regulāri pilnveidota, pētniecībai izmanto augstskolu studenti)
Rožupes pamatskola	Daudzu gadu garumā notiek starpnovadu (Latgales mēroga) kausa izcīņas sacensības “Militarizētās šķēršļu joslas pārvarēšanā”
	Aktivitāšu vieta Jaunsardzes centra Latgales novada daļas 313 Līvānu vienībai (pārgājieni, nometnes, orientēšanās, kuros var piedalīties bērni no 10 gadu vecuma)
	Skolas vēstures izpētes un dokumentēšanas aktivitātes
	Vasaras nometnes bērniem no audžu un aizbildņu ģimenēm
	Sporta zona ir vietējās kopienas aktīvās atpūtas centrs
	Pirmsskolas diennakts grupa
Līvānu 1.vidusskola	Izglītības iestāde ar savu skolas formu
	Vienīgā skola, kur pieejams “3D modelēšanas pulciņš” (izmantojot 3D printeri un CNC iekārtu)
	Eiropas Parlamenta vēstnieku skolu programma
	Iekļaujoša skola izglītojamajiem ar speciālām vajadzībām
	Sava atbalsta biedrība „Līvānu 1.vidusskolas atbalsta biedrība” un Vecāku klubiņš
	Peldbaseins “Upe” – sporta ievirzes un interešu izglītībai, arī vietējai sabiedrībai

Izglītības iestādes nosaukums	Īpašais piedāvājums
	Folkloras kopa “Ceiruleits” – unikāls latviskās dzīvesziņas un tautas tradīciju nesējs pasaulē
Lūzenieku pamatskola	Novada vadošais speciālās izglītības konsultatīvais centrs
	Dienesta viesnīcas pakalpojums
	Kokapstrādes mācību darbnīca
	Rehabilitācijas centrs
	Mājmācības pakalpojuma nodrošinājums
Rudzātu vidusskola	Ata Kronvalda fonda “Draudzīgā aicinājuma” skolu reitingā par darbu ar talantīgajiem skolēniem 2021. gadā Mazo skolu grupā (mazāk par 100 skolēniem vidusskolas klasēs) – Rudzātu vidusskola jau trešo gadu pēc kārtas ieguvusi 2. vietu un Pūci
	Skolā darbojas viena no spēcīgākajām Jaunsargu vienībām Latvijā
	Salīdzinoši plašāka moderno tehnoloģiju pielietošana mācību procesā, t.sk. ir nākotnes ideja par vidējās izglītības tālmācības programmas izstrādi un uzsākšanu
	Ilggadēja sadarbība ar Biznesa augstskolu “Turība” projekta “Uzņēmējdarbības skola” īstenošanā
	Skolas zāle – vietējās kopienas saietu nams

Datu avots: Pašvaldības dati, 2024

2. pielikums Pieaugušo izglītības piedāvājums

Iestāde	Piedāvājums
Latgales stikla mākslas un amatniecības centrs	Semināri, plenēri un radošās darbnīcas amatniekiem, mākslas un amatniecības jomas speciālistiem un interesentiem
Līvānu novada centrālā bibliotēka	Centrālās bibliotēkas un filiālbibliotēku darbinieku tālākizglītības koordinēšana, novada iedzīvotāju datorprasmju apmācība Pieaugušo kultūras, izglītības un informācijas iestāde
Līvānu novada Izglītības pārvalde	Izglītības darbinieku tālākizglītības un kvalifikācijas paaugstināšanas koordinēšana un organizēšana
Biedrība “Baltā māja”	Sabiedriskās un izglītības aktivitātes dažādām sociālām grupām
Līvānu novada izglītības iestāžu atbalsta biedrības	Skolēnu, skolotāju un vecāku sadarbības un attiecību veidošana, radošās darbnīcas, diskusijas
Biedrība “Līvānu novada pensionāri”	Mūžizglītība, pieredzes apmaiņa, veselības saglabāšanas aktivitātes, aktīva pilsoniskā līdzdalība sava novada un valsts dzīvē
Radošā apvienība “Perspektīva”	Tālākizglītības aktivitātes mākslas nozares interesentiem
Veloklubs “Līvāni”	Tālākizglītības aktivitātes un praktiskas nodarbības veselības veicināšanā velo interesentiem
Jersikas sabiedriskais centrs, Rožupes sabiedriskais centrs, sabiedriskais centrs “Rudzāti”	Sabiedriskās aktivitātes, tālākizglītības un motivācijas pasākumi savas dzīves kvalitātes uzlabošanai
Komersabiedrības un privātpersonas, kas darbojas izglītības jomā Pašnodarbinātas personas, privātstundu pasniedzēji	Reģiona mācību centri, dažādu virzienu pieaugušo apmācības pēc Nodarbinātības valsts aģentūras pasūtījuma Privātstundas un konsultācijas projektu izstrādē un vadībā, grāmatvedības un nodokļu jautājumi, psiholoģija un psihiatrija u.c.

Datu avots: Pašvaldības dati, 2024

3. pielikums Līvānu Bērnu un jaunatnes sporta skolas īstenotās programmas

Sporta veids	Audzēkņu vecums	Infrastruktūra
Basketbols	2006.–2009. gada meitenes	Līvānu 1. vidusskola
	2010.–2012. gada zēni	
	2013.–2014. gada zēni	
	2011.–2014. gada meitenes	
	2005.–2006. gada zēni	
	2009.–2010. gada meitenes	
	2007.–2009. gada zēni	
	2015.–2017. gada zēni	
Vieglatlētika	2007.–2009. gada zēni/meitenes	Līvānu 1.vidusskolas vieglatlētikas manēža
	2014.–2016. gada zēni/meitenes	
	2010.–2011. gada zēni/meitenes	
Vieglatlētika	2010.–2013. gada zēni/meitenes	Rožupes pamatskola
	2007.–2010. gada zēni/meitenes	Rudzātu vidusskola
Volejbols	2014.–2015. gada meitenes	Līvānu pamatskola
	2009.–2012. gada meitenes	
	2008.–2009. gada meitenes	
Futbols	2014.–2015. gada zēni	Līvānu pamatskola/JIC “Kvartāls”
	2008.–2013. gada zēni	
	2016.–2017. gada zēni	
Dambrete	2012.–2017. gada zēni/meitenes	Līvānu 1.vidusskola
Interesu izglītība Peldēšana	5 – 6 gadi	Līvānu peldbaseins “Upe”
	1.–9. klase	
Interesu izglītība “Iepazīsti sportu”	5 – 6 gadi	Līvānu 1.vidusskola

Datu avots: Pašvaldības dati, 2024

4. pielikums. Līvānu novada uzņēmumi (apgrozījums 2022. g. pārsniedza EUR 1 milj.)

NPK	Uzņēmums	Apgrozījums, EUR	pret 2022	pret 2021	pret 2020
1	Light Guide Optics International, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību	53,700,245.00	2%	97%	97%
2	ZELTA ZEME, SIA	10,123,713.00	-17%	2.52 reizes	2.52 reizes
3	RNS-D, SIA	7,495,695.00	-13%	2.21 reizes	2.21 reizes
4	Līvānu kūdras fabrika, SIA	4,161,178.00	-11%	51%	51%
5	DAUGULIS & PARTNERI, SIA	2,961,290.00	5%	14%	14%
6	GRANVIA, SIA	2,886,444.00	-29%	-2%	-2%
7	Forestree, SIA	2,747,445.00	-8%	4.05 reizes	4.05 reizes
8	BALTIK SISTĒM, SIA	2,657,457.00	-24%	29%	29%
9	Piena Āres, Lauksaimniecības pakalpojumu kooperatīvā sabiedrība	2,289,380.00	-31%	15%	15%
10	SENCIS, SIA	2,269,134.00	-2%	47%	47%
11	LĪVĀNU DZĪVOKĻU UN KOMUNĀLĀ SAIMNIECĪBA, SIA	2,167,079.00	6%	19%	19%
12	LīvMet, SIA	2,125,470.00	-37%	5%	5%
13	Līvānu slimnīca, SIA	1,955,910.00	5%	20%	20%
14	EKO NAMS, SIA	1,946,285.00	9%	2.68 reizes	2.68 reizes
15	Miredo, SIA	1,794,605.00	-21%	1%	1%
16	Čiekuriņi, SIA	1,767,008.00	-31%	34%	34%
17	LĪVĀNU SILTUMS, SIA	1,765,759.00	16%	71%	71%
18	Latgales mežsaimnieks, SIA	1,530,773.00	-49%	33%	33%
19	Anego Studios, SIA	1,373,440.00	2.86 reizes	5.15 reizes	nav datu
20	Līvānu centra aptieka, SIA	1,329,891.00	4%	14%	14%

Datu avots: Lursoft, 2023

5. pielikums. Smilts atradnes un prognozētie laukumi

Numurs	Nosaukums	Derīgie izrakteņi
B1271	Iesalnieki Līvānu novads, Jersikas pagasts	Smilts smalka un vidēji rupja, ar ļoti smalkas smilts piejaukumu. N kategorija: 17,85 tūkst. m ³
B1336	Dubna A (Dubna I) Līvānu novads, Rožupes pagasts	Smilts pārsvarā ļoti smalka, ar ievērojamu smalkas smilts un nelielu vidēji rupjas smilts piejaukumu. Atradnes Z gals ietilpst Dubnas aizsargjoslā. N kategorija: 409.7 tūkst. m ³
B1337	Dubna B (Dubna II) Līvānu novads, Turku pagasts	Smilts ļoti smalka un smalka ar reti grants graudiem N kategorija: 125.16 tūkst. m ³
B722	Steķi – 1971.g. Līvānu novads, Turku pagasts	Smilts dzeltena smalka un ļoti smalka. A kategorija: 405.8 tūkst. m ³ N kategorija: 12288.3 tūkst. m ³
B723	Steķi – 1973.g. Līvānu novads, Turku pagasts	Smilts smalka un ļoti smalka. A kategorija: 896.99 tūkst. m ³ 2346789as
B724	Steķi III Līvānu novads, Turku pagasts	Smilts smalka un ļoti smalka. Krājumu detalizētu aprakstu skat. Zemes dzīļu resursu informācijas sistēmā.
B1344	Vārpsala Līvānu novads, Turku pagasts	Smilts dažāda rupjuma un smilts–grants. Austrumu daļā (Ib.) galvenokārt smilts–grants. Centrālajā daļā smilts–grants un granšaina smilts ieg.zem smilts slāņa. R daļā–pārsvarā dažāda rupjuma smilts. Kopējais biezums 1,2–7,9 m, vidēji 3,9 m.; atradnes kopējā platība 10,63 ha. Daļa krājumu atrodas zem ūdens. Krājumu detalizētu aprakstu skat. Zemes dzīļu resursu informācijas sistēmā. <u>Notiek ieguve</u> – AS “Latvijas valsts meži”.
B1345	Vanagsils Līvānu novads, Turku pagasts	I laukumā–smalka un putekļaina smilts ar dolomīta šķembām; II laukumā–granšaina smilts ar smilts–grants lēcām, vidēji rupja un putekļaina smilts. Paslāņa dolomīta krājumi (C2 kat.) I lauk. –41.2 tk.m ³ ;II lauk. –10 tk.m ³ . „aprēķināti kā izmantojami šķembām ceļu būvei. Krājumu detalizētu aprakstu skat. Zemes dzīļu resursu informācijas sistēmā. <u>Notiek ieguve</u> – SIA “Līvānu dzīvokļu un komunālā saimniecība”.
B1345	Vanagsils Līvānu novads, Turku pagasts	I laukumā – smalka un putekļaina smilts ar dolomīta šķembām; II laukumā –granšaina smilts ar smilts–grants lēcām, vidēji rupja un putekļaina smilts. Paslāņa dolomīta krājumi (C2 kat.) I lauk. –41,2 tk.m ³ ; II lauk. –10 tk.m ³ .Aprēķināti kā izmantojami šķembām ceļu būvei.

Numurs	Nosaukums	Derīgie izrakteņi
		Notiek ieguve – SIA “Līvānu dzīvokļu un komunālā saimniecība”.
B1703	Garās priedes Līvānu novads, Turku pagasts	Smilts vidēji rupja. Krājumu detalizētu aprakstu skat. Zemes dziļu resursu informācijas sistēmā.
B2799	Vanagsala Līvānu novads, Turku pagasts	Smilts, pārsvarā vidēji graudaina vai smalkgraudaina, vietām putekļaina. Atradnes platība – 19,5 tūkst.m ² A kategorija : 91,27 tūkst. m ³ Notiek ieguve – licence izsniegta fiziskai personai.
B1344	Vārpsala Līvānu novads, Turku pagasts	Smilts dažāda rupjuma un smilts–grants. Austrumu daļā (Ib.) galvenokārt smilts–grants. Centrālajā daļā smilts–grants un granšaina smilts.zem smilts slāņa. R daļā–pārsvarā dažāda rupjuma smilts. Atradnes kopējā platība 10,63 ha.
B17223	Vārpsala–Sēnīte Līvānu novads, Turku pagasts	Prognozēto resursu laukums. Derīgais materiāls ir ar zemām kvalitātes īpašībām. Smalka smilts ar aleirīta piejaukumu. Krājumu detalizētu aprakstu skat. Zemes dziļu resursu informācijas sistēmā.
B1703	Garās priedes Līvānu novads, Turku pagasts	Smilts vidēji rupja. Ieguve notikusi līdz 2023. gadam.
B1338	Silasproģi Līvānu novads, Rožupes pagasts	Smilts smalka un ļoti smalka. N kategorija: 77,32 tūkst. m ³
B1343	Rudzāti II Līvānu novads, Rudzātu pagasts	Smilts vidēji rupja ar atsevišķiem grants graudiem, vietām smilts–grants lēcas .griezuma augšējā daļā –mālsmilts slānis (arī iekļauts derīgajā slānī –ceļu uzbērumiem), gandrīz viss derīgais slānis –zem pazemes ūdens līmeņa. A kategorija: 20,2 tūkst. m ³
B1327	Kurpiņi Līvānu novads, Jersikas pagasts	Prognozēto resursu laukums. Smilts dažāda rupjuma, pārsvarā vidēji rupja un rupja.
B2991	Kurpiņi Līvānu novads, Jersikas pagasts	Eolas izcelsmes smilts nogulumi Notiek ieguve – AS “Latvijas valsts meži”.
B17280	Kurpiņi Līvānu novads, Jersikas pagasts	Derīgo izrakteņu meklēšanas laukums iekļaujas smilts atradnē “Kurpiņi”/ smilts prognozēto resursu laukumā “Kurpiņi”.
B1326	Jersika Līvānu novads, Jersikas pagasts	Smilts smalka un vidēji rupja. Atradne pētīta Līvānu atradnes mālu liesināšanai.
B17663	Ceļmalnieki Līvānu novads, Jersikas pagasts	Smilts. 2024.g. veikta ģeoloģiskā izpēte.

Datu avots: LVGMC, 2024

6. pielikums Smilts – grants atradnes

Numurs	Atradnes nosaukums	Derīgie izrakteņi
B1344	Vārpsala Līvānu novads, Turku pagasts	Smilts dažāda rupjuma un smilts–grants. Austrumu daļā (Ib.) galvenokārt smilts–grants. Centrālajā daļā smilts–grants un granšaina smilts iegul zem smilts slāņa. R daļā–pārsvarā dažāda rupjuma smilts. Kopējais biezums 1,2–7,9 m, vidēji 3,9 m.2005.g.krājumu pārrēķins veikts tikai 2,25 ha, atradnes kopējā platība 10,63 ha. Notiek ieguve – AS “Latvijas valsts meži”.
B1345	Vanagsils Līvānu novads, Turku pagasts	I laukumā–smalka un putekļaina smilts ar dolomīta šķembām; II laukumā–granšaina smilts ar smilts–grants lēcām, vidēji rupja un putekļaina smilts. Paslāņa dolomīta krājumi (C2 kat.) I lauk. –41,2 tk.m ³ ;II lauk. – 10 tk.m ³ .Aprēķināti kā izmantojami šķembām ceļu būvei. Notiek ieguve– SIA “Līvānu dzīvokļu un komunālā saimniecība”.
B2689	Steķi II Līvānu novads, Turku pagasts	Smilts–grants ar dažādgraudainas smilts starpslāņiem, vietām palielināts laukakmeņu saturs Atradnes kopējā platība 12,73 tūkst.m ²

Datu avots: LVGMC, 2024

7. pielikums Dolomīta atradnes un prognozētie laukumi

Numurs	Atradnes nosaukums	Derīgie izrakteņi
B16	Līvāni Līvānu novads, Jersikas pagasts	Dolomīts merģelains ar stiprāk merģelainām starpkārtām, vietām māla kārtiņas, pelēks, slēptkristālisks, plaisains, blīvs vai kavernozs. Atradne – 150 m no Daugavas, 84,5m iespējamā maks. abs. ūdenslīmeņa atzīme atradnē.
B180	Noras Līvānu novads, Jersikas pagasts	Dolomīts merģelains, pelēks, sīk- un smalkkristālisks, nevienmērīgi kavernozs, masīvs vai plātņains. Zemas kvalitātes dolomīts.
B1248	Grugules Līvānu novads, Turku pagasts	Dolomīts pelēks, smalkkristālisks, plaisains. Dolomīts izmantojams šķembām. Atradne atrodas zem kūdras atradnes Borovka
B1256	Rudzāti I Līvānu novads, Rudzātu pagasts	Dolomīts pelēks, slēptkristālisks, augšējā slānkārtā– plaisains, augšdaļā 0,2–1,3m biezumā šķembveida ar dolom. miltiem; apakšējā slānkopa–monolīts ar retām kavernām. Dolomīts izmantojams šķembām.
B1244	Rožupe (prognozēto resursu laukums) Līvānu novads, Rudzātu pagasts, Rožupes pagasts Jersikas pagasts	Dolomīts pelēks, no vidēji krist. līdz slēptkrist., augšdaļā ciets, kavernozs, vietām kaļķains, dziļāk–plaisains, vietām plātņains, ar māla un merģ. kārt. un biezāku, nevienmēr. izplatītu dol. merģ. starpk. Atradne atrodas zem kūdras atradnes Steperi; māla atradnēm Rubeņi (B105) un Briežus alas (B337).
B2576	Rudzus alas Līvānu novads, Jersikas pagasts	Dolomīts – kvarcītveida, smilšakmeņveida, sīkkristālisks, kavernozs, plaisains (Pļaviņu svīta). Dolomīta ieguve: līdz 2019. gadam, SIA “Marks Invest Latvia”, licence Nr.CS11ZD0081.
B2701	Priedulāji Līvānu novads, Jersikas pagasts	Dolomīts sīkkristālisks un slēptkristālisks, kvarcītveida un smilšakmeņveida, stiprs un vidēji stiprs, griezuma apakšējā daļā ļoti plaisains un kavernozs. Vietām (ap 5%) karsta skarti ieži. Izpēte veikta 2022. gadā.
B17430	Priedulāji 2 Līvānu novads, Jersikas pagasts	Dolomīts.

Datu avots: LVGMC, 2024

8. pielikums. Māla atradnes un prognozētie laukumi

Numurs	Atradnes nosaukums	Derīgie izrakteņi
B337	Briežusālas Līvānu novads, Jersikas pagasts, Rožupes pagasts	Māls brūns – no sarkanbrūna līdz pelēkbrūnam, augšdaļā zilpelēks, izskalots. Visā derīgajā slāņkopā sastopamas smilts un aleirīta lēcas.
B105	Rubeņi Līvānu novads, Rožupes pagasts	Māls ar aleirīta starpkārtām. Augšējais slānis – brūns, neslāņots, ar nevienmērīgu rupjo ieslēgumu piejaukumu, augšd. – zilpelēks, izskalots ar organiskām vielām; apakšējā slānī – pelēkbrūns, horizontāli slāņots. Izmantojums – ķieģeļiem.
B263	Līvāni – māls Līvānu novads, Rožupes pagasts	Augšējais slānis – zilganpelēks trekns māls(IIV), brūns, trekns māls ar gaišbrūna aleirīta, māla lēcām; vidējais slānis – tumšbrūns trekns slokšņu māls, apakšējais slānis – pelēkbrūns, neviendabīgs, stipri aleirītisks māls. Izmantojums – ķieģeļiem.
B333	Vanagsālas Līvānu novads, Sutru pagasts	Māls bezakmens brūns, vietām ar pelēkiem plankumiem, aleirītisks. Izmantojums – keramzītam.

Datu avots: LVĢMC, 2024

9. pielikums. B kategorijas piesārņojošo darbību atļaujas

Atļaujas numurs	Juridiskā persona Pamatdarbības veids	Atļaujā norādītās darbības	Atļaujas izdošanas datums
LA21IB0003	“EKO NAMS”, SIA Kokapstrāde	Kokapstrādes cehs. Katlu māja ar koģenerācijas iekārtu pazemes ūdens ieguve.	20.12.2021
LA21IB0001	“ADUGS Production”, SIA Konditorejas izstrādājumu ražošana	Sadedzināšanas iekārtas, no 5MW līdz 50 MW. Pazemes ūdens ieguve.	01.11.2021
DA20IB0003	“Light Guide Optics International”, SIA Optisko šķiedru, optisko šķiedru izstrādājumu un mehānisko detaļu ražotne	Iekārtas, kurās izmanto elektrolīzi vai ķīmiskos procesus metāla un plastmasas virsmu apstrādei, ar apstrādes tvertnu kopējo tilpumu līdz 30 m ³ . Iekārtas metālu apstrādei ar ražošanas platību no 100 m ² līdz 1000m ² .	14.09.2020
DA19IB0009	“LīvMet”, SIA Metāla konstrukciju ražotne	Iekārtas virsmas apstrādei ar putekļu izplūdi 10000 un vairāk m ³ gadā. Sadedzināšanas iekārtas ar nominālo siltuma jaudu no 0,2 MW līdz 5 MW, ar biomasas, kūdras vai gāzveida kurināmo.	25.11.2019
DA18IB0004	“NESTE LATVIJA”, SIA Automātiskā degvielas uzpildes stacija	Degvielas uzpildes stacija ar 2000 m ³ un vairāk pārsūkņētās degvielas apjomu gadā.	26.09.2018
DA14IB0045	“EM Auto”, SIA Nolietoto transportlīdzekļu savākšana, īslaicīga uzglabāšana (līdz 156 t/gadā). Mehānisko transportlīdzekļu remonts un apkope	Iekārtas nolietot transportlīdzekļu reģenerācijai un uzglabāšanai. Remonta un apkopes darbnīcas.	20.10.2014
DA10IB0073	“Ceram Optec”, SIA Optiskās kvarca šķiedras medicīnisko un rūpniecisko izstrādājumu ražotne	Iekārtas kabeļu ražošanai; iekārtas stikla, tai skaitā stikla šķiedru, ražošanai ar kausēšanas jaudu, kas nepārsniedz 20 tonnu dienā, izņemot daļamatniecību. Sadedzināšanas iekārtas ar nominālo siltuma jaudu no 0,2 MW līdz 5 MW, ar biomasas, kūdras vai gāzveida kurināmo. Iekārtas metālu apstrādei ar ražošanas platību no 100 m ² līdz 1000m ² .	11.10.2010
DA21IB0001	“ZELTA ZEME”, SIA Kūdras pārstrāde un substrātu ražošana	Iekārtas organisko vai neorganisko vielu, maisījumu vai starpproduktu, tai skaitā enzīmu, augu aizsardzības līdzekļu vai biocīdu, ražošanai, kurās izmanto fizikālus ražošanas procesus ja iekārtas jauda ir lielāka par 5 tonnām gadā. Iekārtas neiekasētu organisko un neorganisko ķīmisko vielu, ķīmisko produktu vai starpproduktu uzglabāšanai, ja uzglabā piecas tonnas un vairāk,	04.03.2021

Atļaujas numurs	Juridiskā persona Pamatdarbības veids	Atļaujā norādītās darbības	Atļaujas izdošanas datums
		enzīmu uzglabāšanai – 20 tonnu un vairāk. Iekārtas iepakoto organisko un neorganisko ķīmisko vielu, ķīmisko produktu vai starpproduktu uzglabāšanai, ja uzglabā vairāk nekā 20 tonnu ķīmisko vielu, ķīmisko produktu vai starpproduktu. Degvielas uzpildes stacija ar līdz 2000 m ³ gadā pārsūknētās degvielas apjomu gadā. Sadedzināšanas iekārtas ar nominālo siltuma jaudu no 0,2 MW līdz 5 MW, ar biomasas, kūdras vai gāzveida kurināmo.	
DA10IB0016	“RNS-D”, SIA Naftas bāze	Naftas bāzes un termināļi ar degvielas daudzumu (lielākais kopējais degvielas daudzums, kas pārsūknēts gadā pēdējo triju gadu laikā) 5000 un vairāk tonnu gadā. Sadedzināšanas iekārtas ar nominālo siltuma jaudu no 0,2 MW līdz 5 MW, ar biomasas, kūdras vai gāzveida kurināmo.	15.03.2010
DA13IB0030	“Ecofuels”, SIA Biogāzes ražotne un koģenerācijas stacija	Iekārtas dzīvnieku un augu izcelsmes atkritumu uzglabāšanai, reģenerācijai vai apstrādei, ar uzņemšanas jaudu 30 un vairāk tonnu dienā. Sadedzināšanas iekārtas ar nominālo siltuma jaudu no 0,2 MW līdz 5 MW, ar biomasas, kūdras vai gāzveida kurināmo. Degvielas uzpildes stacija ar līdz 2000 m ³ gadā pārsūknētās degvielas apjomu gadā.	10.09.2013
DA10IB0035	Līvānu novada pašvaldība. Sutru ciema (Sutru pag.) notekūdeņu attīrīšanas iekārtas ar jaudu 50 m ³ /dnn	Notekūdeņu attīrīšanas darbības ar diennakts jaudu 20 m ³ un vairāk, kuras attīrītos notekūdeņus novada vidē.	31.05.2010
DA10IB0027	Līvānu novada pašvaldība. Jaunsilavas ciema (Turku pag.) notekūdeņu attīrīšanas iekārtas ar jaudu 50 m ³ /dnn	Notekūdeņu attīrīšanas darbības ar diennakts jaudu 20 m ³ un vairāk, kuras attīrītos notekūdeņus novada vidē.	10.05.2010
DA14IB0039	Līvānu novada pašvaldība. Upenieku ciema (Jersikas pag.) notekūdeņu attīrīšanas iekārtas ar jaudu 100 m ³ /dnn	Notekūdeņu attīrīšanas darbības ar diennakts jaudu 20 m ³ un vairāk, kuras attīrītos notekūdeņus novada vidē.	19.09.2014
DA13IB0049	Līvānu novada pašvaldība. Rudzātu ciema (Rudzātu pag.) notekūdeņu	Notekūdeņu attīrīšanas darbības ar diennakts jaudu 20 m ³ un vairāk, kuras attīrītos notekūdeņus novada vidē.	28.12.2013

Atļaujas numurs	Juridiskā persona Pamatdarbības veids	Atļaujā norādītās darbības	Atļaujas izdošanas datums
	bioloģiskās attīrīšanas iekārtas ar jaudu 60 m ³ /dnn		
DA13IB0017	Līvānu novada pašvaldība. Rožupes ciema (Rožupes pag.) notekūdeņu bioloģiskās attīrīšanas iekārtas ar jaudu 75 m ³ /dnn	Notekūdeņu attīrīšanas darbības ar diennakts jaudu 20 m ³ un vairāk, kuras attīrītos notekūdeņus novada vidē.	23.05.2013
DA10IB0059	“LĪVĀNU DZĪVOKĻU UN KOMUNĀLĀ SAIMNIECĪBA”, SIA Līvānu pilsētas notekūdeņu attīrīšanas iekārtas	Notekūdeņu dūņu, kas saskaņā ar normatīvajiem aktiem nav pielīdzināmas bīstamajiem atkritumiem, apglabāšanas, uzglabāšanas vai kompostēšanas vietas. Notekūdeņu attīrīšanas darbības ar diennakts jaudu 20 m ³ un vairāk, kuras attīrītos notekūdeņus novada vidē.	19.08.2010
AP23IB0037	“LĪVĀNU DZĪVOKĻU UN KOMUNĀLĀ SAIMNIECĪBA”, SIA Atkritumu savākšanas laukums	Iekārtas nebīstamu atkritumu šķirošanai, uzglabāšanai un reģenerācijai, bīstamo atkritumu īslaicīgai uzglabāšanai, elektrisko un elektronisko atkritumu reģenerācijai un uzglabāšanai.	05.04.2023
DA11IB0017	“LĪVĀNU SILTUMS”, SIA. Katlu māja ar kopējo siltuma jaudu 21,1 MW	Sadedzināšanas iekārtas ar nominālo siltuma jaudu no 0,2 MW līdz 5 MW, ar biomasas, kūdras vai gāzveida kurināmo.	15.02.2011

Datu avots: VVD dati, 2024

TABULAS

1.1. tabula	Demogrāfijas jomas izaicinājumi un attīstības iespējas
2.1. tabula	Līvānu novada norēķini ar citām pašvaldībām par izglītības pakalpojumu saņemšanu, citu pašvaldību maksājumu Līvānu novada pašvaldībai par saņemtajiem pakalpojumiem
2.2. tabula	Izglītojamo skaits Līvānu novada vispārējās izglītības iestādēs (no pirmsskolas līdz 12.klasei)
2.3. tabula	Izglītības nozares izaicinājumi un attīstības iespējas
3.1. tabula	Māksliniecisko kolektīvu un dalībnieku skaits
3.2. tabula	Kultūrvēsturiskās vietas
3.3. tabula	Kultūras nozares izaicinājumi un attīstības iespējas
4.1. tabula	Veselības nozares izaicinājumi un attīstības iespējas
5.1. tabula	Sporta biedrību projektiem piešķirtais finansējums 2022.–2023. gads
5.2. tabula	Sporta jomas izaicinājumi un attīstības iespējas
6.1. tabula	Sociālās aizsardzības jomas izaicinājumi un attīstības iespējas
7.1. tabula	Lietderīga brīvā laika iespējas Līvānu novadā
7.2. tabula	Jaunatnes politikas izaicinājumi un attīstības iespējas
8.1. tabula	Līvānu pilsētas ielu raksturojums
8.2. tabula	Pašvaldības autoceļu raksturojums pagastos
8.3. tabula	Tilti Līvānu novadā
8.4. tabula	Mobilitātes jomas izaicinājumi un attīstības iespējas
9.1. tabula	Noziedzīgo nodarījumu skaits pa gadiem, 2018.–2023. gads
9.2. tabula	Sabiedriskās kārtības un drošības jomas izaicinājumi un attīstības iespējas
10.2. tabula	Sabiedriskās kārtības un drošības jomas izaicinājumi un attīstības iespējas
10.1. tabula	Tirgus sektora ekonomiski aktīvi uzņēmumu skaits Latvijā, Latgales reģionā un Līvānu novadā uz 1000 iedzīvotājiem, 2021.–2023.gads
10.2. tabula	Apmeklētākie tūrisma objekti Līvānu novadā, 2023. gads
10.3. tabula	Ekonomikas un uzņēmējdarbības nozares izaicinājumi un attīstības iespējas
11.1. tabula	Kūdras atradnes
11.2. tabula	Satiksmes intensitāte uz autoceļa A6, transportlīdzekļi diennaktī
11.3. tabula	Vides jomas izaicinājumi un iespējamie attīstības virzieni
12.1. tabula	Infrastruktūras jomas izaicinājumi un attīstības iespējas
13.1. tabula	Pārvaldības un digitalizācijas jomas izaicinājumi un attīstības iespējas

ATTĒLI

- 1.1. attēls Iedzīvotāju skaits Līvānu novadu veidojošajās teritoriālajās vienībās
- 1.2. attēls Iedzīvotāju skaita izmaiņas administratīvajās teritorijās
- 1.3. attēls Iedzīvotāju skaita dinamika Latvijas Republikā, Latgales statistiskajā reģionā un Līvānu novadā, 2019.– 2024. gads
- 1.4. attēls Iedzīvotāju skaita dinamika Līvānu novadu veidojošajos pagastos, 2022.–2024. gads
- 1.5. attēls Iedzīvotāju starptautiskā ilgtermiņa migrācija Latvijā, Latgales reģionā un Līvānu novadā
- 1.6. attēls Dzīvi dzimušo skaits pēc dzimuma Latgales reģionā un Līvānu novadā
- 1.7. attēls Mirušo skaits Latvijā, Latgales reģionā un Līvānu novadā
- 1.8. attēls Iedzīvotāju blīvums republikas pilsētās (cilv./km²)
- 1.9. attēls Līvānu novada iedzīvotāji sadalījumā pēc darbaspējas, 2024. gada sākumā
- 1.10. attēls Demogrāfiskās slodzes līmenis, 2024. gada sākumā Latvijas republikā, Latgales statistiskajā reģionā un Līvānu novadā
- 1.11. attēls Bērnu (0–17) skaita dinamika Līvānu novada pilsētā, apdzīvotās vietās un pagastos, 2019.– 2024. gada sākumā
- 1.12. attēls Iedzīvotāju vidējais vecums Latvijā, Latgales reģionā un Līvānu novadā
- 1.13. attēls Iedzīvotāju skaits pēc vecuma grupām un dzimuma Līvānu novadā, 2024. gada sākumā
- 1.14. attēls Iedzīvotāju sadalījums pēc tautības Līvānu novadā, 2024.gada sākumā
- 1.15. attēls Iedzīvotāju īpatsvars procentos pēc valstiskās piederības Latvijā, Latgales statistiskajā reģionā un Līvānu novadā 2024.gada sākumā
- 2.1. attēls Skolēnu skaita dinamika vispārējās izglītības iestādēs 1.–12. klase un izglītojamo skaits 10.– 12. klase
- 2.2. attēls Līvānu novada pirmsskolas izglītības vecumu bērnu skaits, 2018.–2023. gads
- 2.3. attēls Centralizēto eksāmenu rezultāti Līvānu novadā un vidēji valstī 2018.–2023. gads
- 2.4. attēls Godalgoto vietu skaits mācību priekšmetu olimpiādēs valsts posmā
- 2.5. attēls Piešķirtais finansējums talantīgajiem audzēkņiem Līvānu novada izglītības iestāžu mācību priekšmetu olimpiāžu, konkursu, sporta sacensību uzvarētāju un viņu pedagogu apbalvošanai
- 2.6. attēls Nodibinājuma “Viduslatgales pārnovadu fonds” piešķirtās stipendijas Līvānu novada jauniešu studijām augstskolās
- 2.7. attēls Izglītojamo skaits interešu izglītības grupās, 2018.–2023.gads
- 2.8. attēls Izglītojamo skaits profesionālās ievirzes mūzikā un mākslā
- 2.9. attēls Absolventu skaits profesionālās ievirzes mūzikā un mākslā
- 2.10. attēls Pamatskolas izglītības pakalpojumu novērtējums
- 2.11. attēls Vidusskolas izglītības pakalpojumu novērtējums
- 3.1. attēls Līvānu novada Centrālās bibliotēkas galvenie rādītāji
- 3.2. attēls Līvānu novada publisko bibliotēku apmeklējumu rādītāji
- 3.3. attēls Līvānu stikla un amatniecības centra apmeklējumu skaits gadā
- 3.4. attēls Amatiermākslas kolektīvu skaits
- 3.5. attēls Dalībnieku skaits amatiermākslas kolektīvos
- 3.6. attēls Dalībnieku skaits amatiermākslas kolektīvos
- 3.7. attēls Pašvaldības finansēto pasākumu skaits, apmeklējums
- 3.8. attēls Kultūras un izklaides pasākumu novērtējums
- 4.1. attēls SIA “Līvānu slimnīca” sniegto pakalpojumu skaits, 2019.–2024. gads (9 mēneši)

4.2. attēls	SIA "Līvānu slimnīca" sniegto pakalpojumu skaits, 2019.–2024. gads (9 mēneši)
4.3. attēls	Medicīniskās aprūpes mājās pacientu skaits, 2019.–2024. gads (9 mēneši)
4.4. attēls	Veselības aprūpes pakalpojumu novērtējums (88 atbildes)
5.1. attēls	Audzēkņu skaita dinamika Līvānu bērnu un jauniešu sporta skolā
5.2. attēls	Iedzīvotāju apmierinātība ar sporta infrastruktūru
6.1. attēls	Trūcīgo personu un ģimeņu skaits, 2018.–2023.gads
6.2. attēls	Sociālās palīdzības saņēmēji un izlietoti līdzekļi 2018.–2023. gads
6.3. attēls	Garantētā iztikas minimuma pabalsta saņēmēji 2018.–2023.gads
6.4. attēls	Sociālās rehabilitācijas saņēmēju skaits, 2019.–2023. gads
6.5. attēls	Sociālo pakalpojumu saņēmēji un izlietotie līdzekļi, 2018.–2023. gads
6.6. attēls	Sociālās palīdzības un sociālo pakalpojumu novērtējums
7.1. attēls	MJIKC "Kvartāls" apmeklējumu skaits
7.2. attēls	Interesu izglītības pakalpojumu novērtējums
8.1. attēls	Mikromobilitātes punkts un sabiedriskā transporta shēma Līvānu novadā
8.2. attēls	Gājējiem domātās infrastruktūras novērtējums
8.3. attēls	Transportam domātās infrastruktūras novērtējums
9.1. attēls	Ceļu satiksmes negadījumu skaits 2018.–2023. gads
9.2. attēls	Reģistrētie un uzskaitē esošie transportlīdzekļi, 2018.–2023. gads
9.3. attēls	Sabiedriskās kārtības nodrošināšanas novērtējums
10.1. attēls	Līvānu novada ekonomiski aktīvo uzņēmumu sadalījums pēc ekonomiskās darbības jomas, 2023. gads
10.2. attēls	Uzņēmumu reģistrēšanas un likvidēšanas dinamika Līvānu novadā
10.3. attēls	Ekonomiski aktīvi uzņēmumi Līvānu novadā, 2021, 2022. gads
10.4. attēls	Eksporta ienākumi pašvaldībā 2023. gadā
10.5. attēls	Viesnīcās un citās tūrisma mītnēs apkalpoto viesu skaits 2022.–2024. gads
10.6. attēls	Nodarbināto skaits pēc faktiskās darba vietas Līvānu novads, 2021.–2022. gads
10.7. attēls	Strādājošo mēneša vidējā darba samaksa republikas pilsētās un novados (eiro) – Bruto/ Neto, Sektors, Līvānu novads, 2016.–2021. gads
10.8. attēls	Bezdarba statistikas rādītāji Līvānu novadā
10.9. attēls	Bezdarbnieku sadalījums pēc izglītības līmeņa
10.10. attēls	Respondentu vērtējums par uzņēmējdarbības vidi Līvānu novadā
11.1. attēls	Zemes sadalījums zemes lietošanas veidos. (VZD dati, 01.01.2024.)
11.2. attēls	Ūdens ņemšana no dabīgajiem ūdens avotiem. 2018.–2023.gads
11.3. attēls	Ūdens ņemšana no dabīgajiem ūdens avotiem Līvānu novadā (Līvānu pilsēta un pagasti)
11.4. attēls	Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju un NATURA 2000 shēma
11.5. attēls	Piesārņojošo darbību izvietošanas shēma
11.6. attēls	Savākto sadzīves un bīstamo atkritumu apjoms
11.7. attēls	Dalīto sadzīves atkritumu savākšanas vietas
11.8. attēls	Applūstošās teritorijas
11.9. attēls	Atkritumu savākšanas un izvešanas pakalpojumu vērtējums
12.1. attēls	Pašvaldības īpašumā esošo dzīvokļu skaits
12.2. attēls	Vides sakoptības novērtējums
12.3. attēls	Centralizētās ūdensapgādes pakalpojuma novērtējums
12.4. attēls	Centralizētās siltumapgādes pakalpojuma novērtējums
13.1. attēls	Sniegtie pašvaldības e-pakalpojumi, 2020.–2023.gads
13.2. attēls	Līvānu novada pašvaldības pārskats par finansiālajiem rezultātiem

- 13.3. attēls Līvānu novada domes finansiāli atbalstīto NVO un iniciatīvu grupu izstrādāto projektu skaits un izlietotais līdzfinansējums
- 13.4. attēls Informētība par pašvaldības darbu un aktualitātēm
- 13.5. attēls Iedzīvotāju aptaujas rezultāti par prioritāri attīstāmajām jomām Līvānu novadā turpmākajos 7 gados